

T.C.
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA TEHDİT SUÇU
VE BENZER SUÇLARDAN AYRIMI

MURAT ENES PAKSOY

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GAZİANTEP - 2024

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ KABUL VE ONAY FORMU

Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi **Murat Enes PAKSOY** tarafından hazırlanan “**5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA TEHDİT SUÇU VE BENZER SUÇLARDAN AYRIMI**” başlıklı tez, 23/07/2024 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucu **başarılı** bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Görevi	Unvanı, Adı ve Soyadı	Kurumu/Üniversitesi	İmzası
Tez Danışmanı	Doç. Dr. Ali Tanju SARIGÜL	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	
Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Hakan GÜNDÜZ	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Ahmet BOZDAĞ	Gaziantep Üniversitesi	

Bu tez Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile onaylanmıştır.

Doç. Dr. Ufuk AKBAŞ
Enstitü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.

Murat Enes PAKSOY

Tarih: 23/07/2024

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA TEHDİT SUÇU VE BENZER
SUÇLARDAN AYRIMI

Murat Enes PAKSOY

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doçent. Dr. Ali Tanju SARIGÜL

ÖZET

Tehdit suçu, mağdurun iradesini esir alarak ona arzu ettiği davranışı dikte eder. Bu nedenle isabetli olarak hürriyete karşı suçlar arasında düzenlenmiştir. Mağdurun özgürce karar verme ve bu kararın sonuçlarına katlanma hürriyeti zedelenmektedir. Anayasa, Ceza Kanunu ve çeşitli mevzuat hükümleriyle kişi hürriyeti koruma altına alınmıştır. Türk Ceza Kanunu'nun 106. Maddesinde düzenlenen tehdit suçu birçok suçun unsuru ya da nitelikli hali konumundadır. Benzer şekilde birçok suçla da yakın ilişki içerisinde. Özellikle yeni kanunumuzda bağımsız bir suç olarak düzenlenen şantaj suçu bir açıklama tehdididir. Cebir suçu ise maddi tehdittir. Tehdit suçunun sübut edebilmesi için tehdidin mağdura bildirilmesi, sözlerin tehdide elverişli olması ve ciddi olması gerekir. Tehdidin farklı hukuki değerleri konu alması mümkündür. Yaşama hakkına, vücut dokunulmazlığına, cinsel dokunulmazlığa karşı olabileceği gibi malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratılacağı veya sair bir kötülük edileceği tehdidinde bulunmak da mümkündür. Son düzenlemelerle birlikte kadına karşı tehdit eylemi cezanın alt sınırında artırım yapılmasını gerektiren bir neden olarak kanunumuza eklenmiştir. Tehdit suçunun birçok nitelikli hali bulunmaktadır. Bu nitelikli haller mağdurun iradesini daha fazla zorlaması ve failin cesaretlendirmesi nedeniyle cezada artırım yapılmasını gerektiren sebeplerdir. Suçun nitelikli halleri şikâyete veya uzlaşmaya tabii değildir.

Anahtar Kelimeler: Tehdit, Şantaj, Kötülük Bildirimi, Korkutma.

HASAN KALYONCU UNIVERSITY
GRADUATE EDUCATION INSTITUTE
DEPARTMENT of PUBLIC LAW

**THE DISTINCTION BETWEEN THE CRIME OF THREAT AND SIMILAR
CRIMES IN THE TURKISH PENAL CODE NO.5237**

Murat Enes PAKSOY

MASTER THESIS

Advisor

Associate Prof. Dr. Ali Tanju SARIGÜL

ABSTRACT

The crime of threat dictates the desired behavior to the victim by taking his will captive. Thus it is appropriately classified among crimes against freedom. The freedom of the victim to make decisions freely and bear the consequences of those decisions is undermined. Constitutional provisions, the Penal Code, and various regulations protect individual freedoms. The crime of threat, regulated in Article 106 of the Turkish Penal Code, is a constitutive or qualified form of many crimes and is closely related to many other offenses. Particularly, the newly regulated crime of extortion in our law is a form of verbal threat. Coercion, on the other hand, is a form of physical threat. For the crime of threat to be established, the threat must be transmitted to the victim, the word used must be suitable for a threat, and they must be serious. Threats can involve different legal values. They may relate to the right to life, physical integrity or sexual integrity, or they may involve substantial damage to property or other forms of damage. With recent amendments, the act of threatening a woman has been added as a reason requiring an increase in the lower limit of the penalty in our law. There are many qualified forms of the crime of threat. These qualified forms require an increase in the penalty due to further pressuring the victim's will and encouraging the perpetrator. Qualified forms of the crime are not subject to complaint or reconciliation.

Key Words: Threat, Extortion, Declaration of Evil, Intimidation.

ÖNSÖZ

İleride kitap olarak raflarda görülecek bu çalışmamda öncelikle desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, zorluklara karşı yılmınlığımı dindiren, hayatım boyunca bir ‘‘hedef’’ uğruna çalışmak ve yaşamanın önemini vurgulayan, arkamda dağ gibi duran, bir eğitim fedaisi olan, ömrünü eğitimde idareciliğe, öğretmenliğe ve ailesine adayan canım babama;

Madden ve manen hep yanımda olan, üzerime titreyen, şefkatini ve sıcaklığını hiç eksik etmeyen, gurbette geçen hayatında fedakârlığıyla beni bugünlere getiren, yarım asırı aşkın süredir öğrenci ve öğretmen olarak geçirdiği ömründe biz evlatlarına da okumaktan başka bir çıkışın olmadığını aşıl原因an canım anneme;

Vizyonu, kazandırdığı bakış açısı, çalışkanlığı, azmi, samimiyeti, insana sırf insan olduğu için değer vermesi, biz öğrencileriyle bir dost edasında sohbetleri ile kendine hayran bırakan, kişiliğimin ve kültürel düzeyimin gelişimine büyük katkı sağlayan, hukuk ve kültür dünyasında bir bilgi deryası olarak nitelendirebileceğim Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nden kıymetli hocam rahmetli Prof. Dr. Veysel Başpınar’a

Yüksek lisansım boyunca derslerini büyük dikkatle takip ettiğim, kendime örnek aldığım kıymetli hukukçu, tez danışmanım Doç. Dr. Ali Tanju Sarıgül’e;

Sonsuz saygı, sevgi ve hürmetlerimi sunar, çalışmanın hukuk dünyasına katkıda bulunmasını dilerim.

İÇİNDEKİLER

TEZ BİLDİRİMİ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	x
1. GİRİŞ	1
2. HÜRRİYET KAVRAMI VE TEHDİT SUÇU	3
2.1. Suçun Hukuki Mahiyeti.....	3
2.2. Tehdit Suçuyla Korunan Hukuki Değer	4
2.2.1. Hürriyet kavramı	5
2.2.1.1. Liberal görüşe göre hürriyet kavramı.....	7
2.2.1.2. Marksist görüşe göre hürriyet kavramı	8
2.2.1.3. Faşizme göre hürriyet kavramı	8
2.2.2. Kişi hürriyetinin korunması	9
2.2.2.1. Anayasa hükümleriyle hürriyetin korunması	9
2.2.2.2. Ceza Hukuku ile hürriyetin korunması	10
2.3. Tehdit Suçu.....	11
2.3.1. Genel olarak	11
2.4. Karşılaştırmalı Hukukta Tehdit Suçu	12
2.4.1. Alman Hukukunda tehdit suçu.....	12
2.4.2. Fransız Hukuku'nda tehdit suçu	13
2.4.3. Avusturya hukukunda tehdit suçu.....	14
2.4.4. İsviçre Hukuku'nda tehdit suçu	15
2.4.5. İspanyol Hukuku'nda tehdit suçu	16
3. TEHDİT SUÇUNUN UNSURLARI, KUSURLULUK VE ÖZEL GÖRÜNÜM BİÇİMLERİ	17
3.1. Suçun Maddi Unsurları.....	17
3.1.1. Fiil.....	17
3.1.1.1. Tehdidin ağırlığı	18
3.1.1.2. Tehdidin elverişliliği	22
3.1.1.3. Tehdidin kime yöneltildiği meselesi ve kadına karşı tehdit sorunu	28
3.1.1.4. Mağdurun tehditten haberinin olup olmadığı sorunu.....	33

3.1.1.5. Tehdit bildiriminin haksız olması.....	35
3.1.1.6. Tehdidin yöneldiği hukuki konu.....	36
3.1.1.6.1. Hayata yönelik tehdit bildirimi	37
3.1.1.6.2. Vücut dokunulmazlığına yönelik tehdit bildirimi	38
3.1.1.6.3. Cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit bildirimi	39
3.1.1.6.4. Malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratılacağından bahisle tehdit bildirimi	44
3.1.1.6.5. Sair kötülük yapacağından bahisle tehdit bildirimi... ..	45
3.1.2. Fail	50
3.1.3. Mağdur	51
3.2. Suçun Manevi Unsuru	54
3.3. Suçun Hukuka Aykırılık Unsuru	59
3.3.1. Genel olarak	59
3.3.2. Hukuka uygunluk nedenleri	61
3.3.2.1. Kanun hükmünü yerine getirme	61
3.3.2.2. Meşru savunma	62
3.3.2.3. Hakkın kullanılması	63
3.3.2.4. İlgilinin rızası.....	64
3.4. Tehdit Suçunun Nitelikli Halleri	66
3.4.1. Silahla tehdit	66
3.4.2. Kendisini tanınmayacak bir hale koymak suretiyle tehdit	71
3.4.3. İmzasız mektupla tehdit	73
3.4.4. Özel işaretlerle tehdit	75
3.4.5. Birden fazla kişiyle tehdit	77
3.4.6. Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturduğu korkutucu güçten yararlanmak suretiyle tehdit.....	80
3.5. Kusurluluk	81
3.5.1. Kusurluluğu etkileyen haller	81
3.5.1.1. Amirin emrine yerine getirme	82
3.5.1.2. Zorunluluk hali.....	82
3.5.1.3. Haksız tahrik	83
3.5.1.4. Hata hükümleri ve tehdit suçu	84
3.5.1.5. Cebir ve tehdit.....	86
3.6. Suçun Özel Görünüm Biçimleri	88
3.6.1. Teşebbüs	88
3.6.2. İştirak	89

3.6.3. İçtima	90
3.6.3.1. Bileşik suç	91
3.6.3.2. Zincirleme suç.....	92
3.6.3.3. Fikri içtima.....	94
4. TEHDİT SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN AYRIMI, YAPTIRIMI VE MUHAKEMESİ.....	97
4.1. Şantaj Suçu	97
4.1.1. Şantaj suçuyla ilgili genel bilgiler.....	97
4.1.2. Mülga 765 Sayılı TCK ile 5237 Sayılı TCK arasındaki şantaj düzenlemelerinin kıyaslanması	98
4.1.3. Şantaj suçunda korunan hukuki değer	100
4.1.3.1. Korunan hukuki değer.....	100
4.1.4. Suçun maddi unsuru.....	101
4.1.4.1. Fail.....	101
4.1.4.1.1. TCK 107/1'e göre suçun faili.....	102
4.1.4.1.2. TCK 107/2'ye göre suçun faili.....	102
4.1.4.2. Mağdur.....	102
4.1.4.3. Suçun hukuki konusu.....	104
4.1.4.4. Fiil.....	105
4.1.4.4.1. TCK 107/1 bakımından fiil	105
4.1.4.4.2. TCK 107/2 bakımından fiil	109
4.1.5. Suçun manevi unsuru	111
4.1.6. Tehdit-şantaj suçları ayrımı	113
4.2. Tehdit-Cebir Suçları Ayrımı.....	114
4.3. Tehdit-Yağma Suçları ayrımı	116
4.4. Tehdit-Görevi Yaptırmamak İçin Direnme Suçları Ayrımı	119
4.5. Tehdit Suçunda Muhakeme	122
4.5.1. Tehdit suçunda soruşturma ve kovuşturma.....	122
4.5.2. Görevli ve yetkili mahkeme.....	124
4.6. Tehdit Suçunda Yaptırım	125
5. SONUÇ.....	126
KAYNAKÇA.....	130
ÖZGEÇMİŞ	138

KISALTMALAR LİSTESİ

AİHM	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AYM	: Anayasa Mahkemesi
C.	: Cilt
CD	: Ceza Dairesi
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
DEÜHFD	: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
E.	: Esas
ERÜHFD	: Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
IP	: İnternet Protokolü
K.	: Karar
PVSK	: Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
ss.	: Sayfa Sayısı
T.	: Tarih
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TDK	: Türk Dil Kurumu
TeMK	: Terörle Mücadele Kanunu
TMK	: Türk Medeni Kanunu
Y.	: Yıl
YCGK	: Yargıtay Ceza Genel Kurulu

1. GİRİŞ

İnsan, doğası gereği sosyal bir varlıktır. Sosyal yapı içerisinde kendisini geliştirme, olanaklardan yararlanma ve toplum içinde yaşamını sürdürmesi insanlık tarihinden beri kabul edilen en temel haklardır. İşte bu hakların kullanılabilmesi insanoğlunun özgürce düşünüp karar alarak, almış olduğu kararları uygulayabilmesine bağlıdır. Arzulananın gerçekleşmesi için irade kimse tarafından baskılanmamış olmalıdır. Özgürlük, insan için gerekli ve vazgeçilmezdir. Elbette ki sınırsız bir özgürlük yoktur. Beccaria'nın aktarımıyla "İnsanlar, her yerde sürgit savaş içinde yaşamaktan yorgun düşmüşler; özgürlüğü koruma konusundaki belirsizlik yüzünden hiçbir yararı kalmamış olan sözde özgürlükten, sözde özgürlüğü tatmaktan gına getirmişlerdir. Özetle insanlar, esenlik, güvenlik ve dirlik düzenlik uğruna hiç değilse özgürlüğün geri kalanından yararlanmak amacıyla onun bir parçasını gözden çıkarmışlardır."¹

Kutsal kitaplara göre insanlık tarihindeki ilk suç olan tehdit suçu², günümüzde de sıklıkla işlenen suçlardan biri olma özelliğini devam ettirmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere insanoğlunun diğerini boyunduruk altına alma gayreti sona ermeyecektir. Modern hukuk sistemlerinin bir amacı da bu durumun önüne geçerek insanlığın özgür, müreffeh, emniyetli bir şekilde yaşamasını temin etmektir.

Hürriyet, insan için en az ekmek, su kadar gereklidir.³ Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 19. maddesinde herkesin kişi hürriyetine ve güvenliğine sahip olduğu açıkça vurgulanarak hukuken koruma altına alınan hürriyet kavramı, kanun koyucunun isabetli bir biçimde tehdit suçunda korumak istediği hukuki değerdir.

765 sayılı TCK'da hürriyete karşı suçlar başlığı altında ele alınan tehdit suçu, şartlı tehdit ve soyut tehdit olarak ikiye ayrılmaktadır. 5237 sayılı kanunda ise tek bir madde halinde düzenlenmiştir.

---

¹ Beccaria, Cesar; Suçlar ve Cezalar Hakkında, 4.Baskı, (Çev.) Sami Selçuk, İmge Kitabevi, İstanbul, 2014, s.25.

² Otacı, Cengiz; Genel Hükümlerle Bağlantılı Olarak Kasten İnsan Öldürme Suçları, 1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2009, s.34, Yazar ilk suç olarak Habil ile Kabil'in öldürme olayından bahsetmişse de, aynı bölümde yer verdiği (Maide 27-31) ayetlerin açıklamasında, Kabil'in öldürmeden önce Habil'e "Seni öldüreceğim" dediğini ifade etmiştir.

³ Öktem, Niyazi, Özgürlük Sorunu ve Hukuk, 1. Baskı, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1977, s.3.

Çalışmanın giriş bölümünün ardından ikinci bölümünde hürriyet kavramı, korunan hukuki değer ve karşılaştırmalı hukukta tehdit suçunun nasıl kabul edildiği incelenecektir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde tehdit suçunun unsurlarına, kusurluluğa ve suçun özel görünüm biçimlerine yer verilecektir. Tehdit suçunun unsurları başlığı altında tehdidin ağırlığı, elverişliliği, tehdidin kime yöneltildiği, hareketin haksızlığı, mağdurun tehditten haberinin olup olmadığı ve kadına karşı tehdit meselesi ele alınacaktır. Kusurluluk başlığı altında ceza hukukunun genel hükümleri ile tehdit suçunda kusurluluğa etki eden haller arasındaki ilişki irdelenecektir. Suçun özel görünüm biçimleri ise yine ceza hukukunun genel hükümlerinde bulunan teşebbüs, iştirak, içtima gibi durumların tehdit suçu bakımından uygulanabilirliği tartışılacaktır.

Çalışmanın dördüncü bölümünde tehdit suçunun benzer suçlardan ayrımı ve tehdit suçunun muhakemesi sorgulanacaktır. Tehdit suçunun benzer suçlardan ayrımı kapsamında özellikle eski kanunda yer verilmese de özünde bir açıklama tehdidi olan şantaj suçu ayrıntılı olarak, yağma, cebir ve görevi yaptırmamak için direnme suçları ise kısaca açıklanacaktır. Tehdit suçunun muhakemesi kısmında ise suçla ilgili yapılacak yargılamanın aşamaları ve suçun yaptırımını konuları izah edilecektir.

2. HÜRRİYET KAVRAMI VE TEHDİT SUÇU

2.1. Suçun Hukuki Mahiyeti

Kişi hürriyeti kavramı birçok hukuki metinde yer almaktadır. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin üçüncü maddesinde “Yaşamak, hürriyet ve kişi emniyeti her ferdin hakkıdır.”⁴ şeklinde ifade edilmiştir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin Özgürlük ve Güvenlik Hakkı başlıklı 5. maddesinde “Herkes, özgürlük ve güvenlik hakkına sahiptir.”⁵ denilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 19. maddesinde ise “Herkes, kişi hak hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.” şeklinde açıklanmıştır. Görüleceği üzere birçok farklı hukuki metinde korunan kişinin iradesini fesada uğratan, kısıtlayan, kişinin özgür şekilde karar alabilme yetisini etkileyen yapısı nedeniyle Türk Ceza Kanunu’nda da hürriyete karşı suçlar bölümünde ceza normlarına bağlanan modern hukukun temel olarak koruduğu hak ve özgürlüklerden birisi olma özelliğini taşımaktadır. Ceza kanunlarının insana saygı prensibini esas alması modern hukuk sistemlerinin temelini oluşturmaktadır.⁶

Tehdit suçu, 5237 sayılı Kanunun ikinci kitabının “Özel Hükümler” başlıklı kişilere karşı suçların düzenlendiği ikinci kısmının “Hürriyete karşı suçlar” başlığını taşıyan yedinci bölümünde, yasanın 106. maddesinde müstakil bir suç olarak kabul edilmiştir.

Doktrinde tehdit suçunun hukuk mahiyeti konusunda tartışmalar bulunmaktadır. Bir görüşe göre tehdit suçu hakaret veya sövme niteliğinde kabul edilmelidir.⁷ Bu görüş doktrinde destek görmemiştir, zira hakaret suçuyla tehdit suçunun kanun koyucu tarafından korunan hukuki değerleri farklıdır. Hakaret suçu kişinin onur ve haysiyetini, toplumdaki saygınlığını korurken tehdit suçunda korunan hukuki değer, kişinin irade serbestisi, kişi hürriyeti ve güvenliğidir.⁸ Bu nedenle her iki suçun birbiriyle arasında ciddi bir ayrım bulunduğu söylenebilir.

---

⁴ Bozkurt, Enver; İnsan Hakları Temel Metinler,4.Baskı Yetkin Yayınları, Ankara, 2021, s.2.

⁵ Bozkurt, s.197.

⁶ Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/ Yenidünya, Caner; Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2016, s.9

⁷ Erem, Faruk; Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler Cilt:2, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1993, s.1219.

⁸ Üzülmöz, İlhan; Yeni Türk Ceza Kanunu’nun Hürriyete Karşı İşlenen Suçlar Sistemi Çerçevesinde Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları, 1. Baskı, 2007, Ankara, s.66.

2.2. Tehdit Suçuyla Korunan Hukuki Değer

Suç, hukuk âleminde kabul edilen hukuki değerlerden bir veya birden fazlasını ihlâl eden beşeri eylemlere denmektedir. Bu sebeple suç, toplumda yaşayan herkesin uymak konusunda sorumluluğu olan hukuki değerlere uyulması konusundaki yükümlülüklerle aykırı davranışlar olarak kabul edilebilecektir. Suçun konusu, hareketin yönelik olduğu ve suç tipinde belirtilen konu iken, suçun hukuki konusu işlenen fiille ihlâl edilen hukuki varlık veya menfaati ifade eder. Suçun hukuki konusuna aynı zamanda korunan hukuki değer de denmektedir. Bir diğer ifadeyle suçta korunan hukuki değer pozitif hukuk normları tarafından meşru olarak korunan menfaatlerdir. Görüleceği üzere suçun konusu ile hukuki değer kavramları birbirinden ayrılmaktadır. Suçun maddi konusu suçun üzerinde gerçekleştiği şey, nesne iken hukuki değer kavramı toplumun hukukça korunan hayatsal değerlerini simgelemektedir.

Her birey başka birisinin dayatması, zorlaması olmadan, şahsına ya da bir yakınına yönelebilecek olası saldırı endişe ve tedirginliği olmadan özgürce hareket etmek ister. İnsanın tutumlarını biçimlendiren kendi iç aleminin sağlığı için bu en elzem ihtiyaçtır. Bu nedenle toplum düzeninin inşası ve sağlanması sonucunda kişilerin huzur ve sükûnunu hedefleyen hukuk sistemimiz, hür biçimde hayatını sürdürme beklentisinin karşılanması ve insanların özgürlüğüne yönelen saldırıların etkisizleştirilmesine yönelik tedbirlerini alır. Bu bağlamda tehdidin müeyyideye bağlanması ile bireylerin hür oldukları hissiyle hareket etmelerini engelleyebilecek belli başlı fiillere cezai yaptırımla karşılık vererek özünde hürriyet hissiyatının muhafaza edilmesi gaye edinilmiştir.⁹

Özgürce karar verebilme ve almış olduğu kararların sonuçlarına katlanma, modern hukukta insanlığın en temel hürriyetleri arasında yer almaktadır. Kişi bir karar alarak belirli bir şekilde hareket etmek ister. İşte bu seçme şansının elinden alındığı durumda mağdurun kararını hayata aktarabilmesi mümkün olmamakta ve neticeten tehdit altındaki kişi süje olmayıp obje halini almakta,¹⁰ yani bir nevi başka birisinin zihnindeki eylemin gerçekleştirilmesinde kullanılan bir nesne olmaktadır.

765 Sayılı Kanunda tehdit suçu madde 191’de düzenlenen soyut tehdit ve madde 188’de düzenlenen şartlı tehdit olarak ikiye ayrılmaktaydı. Bu sebeple tehdit suçunda

⁹ Bıçakçı, Mahmut; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Tehdit Suçu, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya, 2018, s.28.

¹⁰ Sakar, Abdurrahman; Tehdit Suçu, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2009, s.32.

hukuken korunan kıymetin ne olduğu hususunda fikir farklılıkları bulunmaktaydı. Bir kanaate göre mülga kanundaki tehdit suçunda mağdura ağır ve haksız bir saldırı gerçekleştirileceğinden bahisle bir şeyi yapmaya yahut yapmamaya zorunlu bırakılmasından söz edilmemektedir. Yalnızca fail tarafından büyük ve haksız bir saldırıya maruz kalacağı bildirilerek kişinin korku, kaygı ve panik yaşaması hedeflenmektedir. Bu şekilde mağdurun iç huzurunun bozulmaya çalışıldığı söylenmektedir. Tehdidin mağdurun emniyet hissini tehlikeye düşüren bir yapısı bulunduğunu ifade eden bu görüşe göre failin beyanıyla mağdurun irade serbestisi kısıtlanmamaktadır. Sadece mağdurda kaygı ve panik oluşturulmaktadır.¹¹ Benzer bir görüşe göre soyut tehditten farklı olarak şartlı tehditte hukuki konu irade hürriyetinden ziyade iç sükûn ve hukuki güvenlik hissidir.¹²

2.2.1. Hürriyet kavramı

Hürriyetin kelime kökenine bakıldığında soylu olmak, ya da azat edilmek gibi anlamlara gelmekte olup “hürri” kelimesinin “azat edilmiş, karışan olmayan, esir olmayan” gibi anlamlara geldiği bilinmektedir.¹³

Felsefi yönden bakıldığı zaman hürriyet kavramının birçok sorunlar barındırdığı kesin ve net bir tanımının yapılmasının çok zor olduğu görülmektedir. Felsefe tarihi süresince birçok farklı filozof özgürlük ve hürriyet kavramları üzerine tanımlar yapmaya çalışmıştır. Söz konusu kavramlar birçok yönüyle tartışılmıştır. Montesquieu “Özgürlük kelimesi kadar çeşitli anlam verilmiş, onun kadar insan kafasını çeşitli şekillerde yormuş başka bir kelime yoktur.” diyerek bu durumu ifade etmiştir. Rousseau’ da “Özgürlük her ülkede yetişen bir meyve olmadığından her ulus onu elini uzatıp kolayca yiyemez”¹⁴ şeklinde yorumlamıştır. Hürriyet kavramının farklı siyasi ve kültürel akımlarda farklı şekillerde yorumlandığı da düşünüldüğünde bu sözlerin doğruluğu ortaya konulmaktadır.

---

¹¹ Sözüer, Adem; Tehdit Suçu; İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. LIV, 1994, İstanbul, s.134.

¹² Azizağaoğlu, Bahattin/Arslan, Çetin; Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, 1. Baskı, Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti., 2004, Ankara, s.481.

¹³ Çuhadar, Cengiz; “Hürriyet Kavramı Üzerine Bir Değerlendirme” Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, C. 12, S. 2, 2007, Elazığ, s.133.

¹⁴ J. J. Rousseau, Toplum Sözleşmesi, Çev. Alpagut Erenulu, Emel Matb., Ankara, 1996, s. 131, Aktaran: Çuhadar, s.134.

Hürriyet, Türk Hukuk Lügatında; “Kişinin dilediği gibi hareket etmesi, onun belirli bir faaliyetini engelleyen veya sınırlayan bir kuralın bulunmaması” şeklinde tarif edilmiştir.¹⁵ Tanıma göre hürriyet, “Köle olmamak” manasını ifade etmektedir.

Hürriyet sözcüğü en basit ifadeyle bir kısıtın olmayışı veya bir zorlamanın olmaması şeklinde de anlaşılmaktadır. Yapılan bazı tanımlarda hürriyet; "serbest olma, bir şeye bağlı olmama, etki almama, seçme gücü ve imkanı olması, kendi iradesi ile karar verebilmesi, kişisel, toplumsal, ahlaki, fikri özgürlük, ifade hürriyeti, seyahat ve ibadet hürriyeti gibi" anlamlara da gelmektedir. Yine başka bir tarifte hürriyet şu şekilde ifade edilmektedir “Bağlı olmama; dışardan etkilenmemiş olma; engellenmemiş olma; zorlanmamış olma.” Bir başka izahta “Her türlü dış etkiden bağımsız olarak insanın kendi iradesine, kendi yasasına, kendi düşüncesine dayanarak karar vermesi, insanın kendi istemesi, kendi iradesiyle eylemde bulunabilme olanağı; insanın dıştan engellenmeden etki yapabilmesi.”olarak açıklanmıştır. Benzer açıklamalardan birinde hürriyet, “İnsanın neyi yapmak isteyip neyi yapmak istemediğine kendi iradesiyle karar vermesi ve kararının gereklerini yerine getirirken başkaları tarafından engellenmemesi, hiçbir kısıtlayıcı ile bağlı olmama” şeklinde farklı tanımlarla düşünürler tarafından kavram açıklanmaya çalışılmıştır. Her istediğini elde etmeye her şeye güç yetirmeye mutlak özgürlük, belli şeylere muktedir olmaya nispi özgürlük denmektedir.¹⁶

Hürriyet kavramı; hukuk, tarih iktisat gibi alanlarda da farklı manalar taşımaktadır. Hürriyet, hukuk, ekonomi ve sosyoloji alanlarında “hak” kelimesini tamamlayan kavram olarak öne çıkmaktadır. Ceza hukuku anlamında değerlendirildiğinde cezai yaptırımlarla korunan hukuki menfaatlerden biridir. Ceza hukuku bağlamında hürriyet bir hak sayılarak hukuken teminat altına alınmıştır. Bu teminatı destekleyen bir görüş olarak Montesquieu da hürriyeti “Kanunların müsaade ettiği her şeyi yapmak hakkıdır, bir vatandaş kanunların yasak ettiği şeyi yapabilseydi özgür sayılmazdı o zaman; çünkü, öteki vatandaşların da aynı yetkiyi kullanmaya hakları olurdu" biçiminde tarif etmektedir.¹⁷

Bilinen bir ayrıma göre hürriyetin, kamu hürriyetleri, siyasi haklar ve medeni haklar olarak üç çeşidi bulunmaktadır. Kamu hürriyetleri liberal, marksist ve faşist

---

¹⁵ Türk Hukuk Kurumu, Türk Hukuk Lügatı, Maarif Matbaası, Ankara, 1944, s.157.

¹⁶Çuhadar s.133-134.

¹⁷Çuhadar, s.134.

doktrine göre farklı şekillerde ele alınmaktadır. Aşağıda bu görüşler arasındaki farklılıklar açıklanacaktır.

2.2.1.1. Liberal görüşe göre hürriyet kavramı

Liberalizm, bireyin hür olmasını, ekonomik güçler arasında adil bir yarışını, devletin kişiler, sınıflar ve milliyetler arasındaki ekonomik ve sosyal ilişkilerde karışmamasını, pasif bir tutum almasını bekleyen özgürlükçü görüştür. Liberalizmin, siyasi iktidara karşı hislerin biriktiği bir antitez olarak geliştiğini söyleyen görüşler de mevcuttur.¹⁸ Görüş siyasi iktidarın serbest piyasadan çekilmesini, bireyler arasındaki ilişkilere genel şartlar dışında karışmamasını savunur. Devletin rolünün özellikle kamu düzeni ve milli sınırlar konularında ön plana çıkması gerektiğini ifade eder. Bu görüş hukuki dayanağını İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinden felsefi tabanını ise tabii hukuk teorisinden alır.¹⁹ Tabii hukuk doktrinine göre beşeri hukuk normlarından önce dünyada var olan ve bu kuralların üzerine bina edilmiş kendiliğinden olan ve olması gereken bir hukuk düzeni vardır ve bu görüşe göre pozitif hukuk bu doğal hukuk ilkelerine aykırı olmayacak şekilde tasarlanmalıdır. Tabii hukuka dayanan ilkeler değişmez ve ölümsüzdür. Bu görüş siyasi iktidarın bu kabule uygun hareket etmesini beklemekte ve iktidarın bu görüşe aykırı emir ve kurallarına insanların uymak zorunda olmadığını savunmaktadır.²⁰ Bu akım, yalnızca ekonomik özgürlüğe sahip olan kişilerin çıkarlarına hizmet ettiği gerekçesiyle diğer görüşlerce eleştirilmiş, insanlar eşit imkanlara sahip olmadıkça hürriyetlerin de tam manasıyla sağlanamayacağı ifade edilmiş, şartların eşitliğinin ise yalnızca devletin müdahale etmesi ile olabileceği savunulmuş ve bu sayede devletin pasif kaldığı klasik hürriyet anlayışı yerine devletten pozitif davranış bekleyen hizmet isteyen haklar ortaya çıkmıştır. Kişiler devletten sosyal ve ekonomik haklar talep edebilecek bu şekilde hürriyet, toplum ve bireyler adına daha somut ve talep edilebilir bir nitelik kazanacaktır. Günümüzde demokratik toplumlar hürriyet konusunda genellikle klasik görüşü benimsemektedir. Modern toplumlarda hürriyet meselesi sistemleştirilerek ele alınmaktadır.²¹

---

¹⁸ Özek, Çetin; Türk Ceza Kanunu'na Göre Hürriyet Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C: 29, S:4, Y.1963, İstanbul, s.935.

¹⁹ Özek, s.935.

²⁰ Bayraktutan, Serhat; Hürriyet Aleyhine İşlenen Bir Suç Olarak Tehdit Suçu, Kocaeli Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli, 2016, s.9.

²¹ Çınar, Ali Rıza; Tehdit Suçu, 1.Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002, ss.9-10.

2.2.1.2. Marksist görüŖe göre hürriyet kavramı

Marksizm, tarihin anlamını incelemeye ve bunu anlamlandırmaya çalıŖan bir teoridir. Teoriye göre tarihin anlamı da insanların gerçek manada özgürlüğü tadabileceğı komünist toplumun oluŖturulmasıdır.²²Buradaki doktrine göre tarihsel mücadele sonucu özgürlük kazanılmıŖtır ve sınıflar arası mücadele olmadan özgürlüğün kazanılamayacağı savunulur. Bu doktrinde özgürlükten ziyade eŖitlik ön plandadır. Kapitalist demokrasilerde bireylere sağlanan hak ve özgürlüklerin aldatıcı ve göstermelik olduğu iddiasında bulunulur.²³ GörüŖ uyarınca zaten sosyal ve maddi anlamda zor durumda bulunan iŖçi sınıfının hak ve hürriyetlerini kullanabileceğı bir ortam bulunmamaktadır. Liberal görüŖün haklar teorisi bu görüŖe göre soyut ve uygulanabilir bulunmamaktadır, zira önce hak ve hürriyetlerin kullanılabilmesi atmosferin yaratılması gerekmektedir. Böyle bir ortamın da ancak sınıf mücadelesinin ortadan kalktığı durumda yaratılabileceğini savunmaktadırlar.²⁴

2.2.1.3. FaŖizme göre hürriyet kavramı

FaŖist doktrin, diğerlerinin tam zıddına devleti en üst ideal olarak belirlemektedir. Devlet kudreti, bir milletin, objektif bir hukuk düzeni etrafında birleŖmesini sağlayan yegane güçtür.²⁵ FaŖist görüŖ; İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve tabii hukuk görüŖünü reddetmektedir. Devletin hukuk kurallarıyla sınırlandırılmayacağını, liberal anlayıŖın sınıflar arası çatıŖmayı körükleyerek komünizme zemin hazırladığını savunmaktadır.²⁶ Bu görüŖ uyarınca asıl hak sahibi devletin kendisidir. KiŖisel haklar devlete karŖı ileri sürülemez ve kiŖisel haklar ancak kolektif yarara uygun olduğu sürece korunacaktır. Hürriyetin savunulması ve korunması devlet yararları ile çatıŖmadığı sürece mümkün olacaktır, çünkü bütün hak ve hürriyetler toplumun yararı amacıyla devlet tarafından bahŖedilmiŖtir.²⁷

---

²² Bayraktutan, s.13.

²³ Bayraktutan, s.14.

²⁴ Üzülmöz, s.9.

²⁵ Özek, s.940.

²⁶ Bayraktutan, 17.

²⁷ Üzülmöz, s.10.

2.2.2. Kişi hürriyetinin korunması

Kişi hürriyetleri pek çok farklı metinde koruma altına alınmıştır. Anayasal normlar başta olmak üzere genel anlamda tüm hukuki prensiplerle, özelde ise ceza normlarıyla hukuki güvenceye kavuşturulmaktadır.

2.2.2.1. Anayasa hükümleriyle hürriyetin korunması

Hürriyet, hukuki konusu bakımından Anayasanın doğrudan doğruya koruma alanına giren kavramlardan birisidir. Devlet hürriyeti koruyarak kendi temel nizamlarından birini de korumuş olur. Hürriyet bir kamusal hak olarak dolaylı yoldan değil, doğrudan doğruya kendisinden kaynaklanan nedenle korunmaktadır. Şahsi davalarda dahi hürriyet sosyal olarak ele alınmakta ve hukuki korumaya esas olmaktadır.²⁸

1982 Anayasasının temel hak ve ödevler başlıklı ikinci bölümünde temel hak ve hürriyetlere ilişkin ana kurallar ve bunların kısıtlanmasına ilişkin hükümler yer almaktadır. Anayasa'nın 12. maddesi, “herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, temel hak ve hürriyetlere sahiptir” şeklinde ifade edilmiştir. Özbudun'a göre maddenin düzenlenme biçimi tabii hürriyet teorisini düşündürecek olsa da başlangıç kısmında bulunan “bu anayasadaki temel hak ve hürriyetler” ifadesinden pozitivist hak görüşünün Anayasaya esas olduğu anlaşılacaktır.²⁹ Klasik hürriyet anlayışı Anayasamıza hakim görüştür. Selçuk, klasik hürriyetlerden insanın insan olması nedeniyle sahip bulunduğu özgürlüklerin anlaşılması gerektiğini ifade etmiştir.³⁰ 5237 Sayılı Kanunda da yine bireyci görüşün egemen olduğu söylenebilecektir. Kanun sistematğinde hürriyete karşı suçların kişilere karşı suçlar altında ele alınması bunun göstergesidir.³¹ Bilindiği üzere, kanunda hürriyete karşı suçların sayısı oldukça fazladır.³²

Anayasada kabul edilen hak ve hürriyetler yine Anayasayla sınır altına alınarak hangi durumlarda kim tarafından ne şekilde sınırlanabileceği hüküm altına alınmıştır. Bu

---

²⁸ Özek, s.949.

²⁹ Özbudun, Ergun; Türk Anayasa Hukuku, 15. Baskı, Yetkin Yayınları, 2014, Ankara, s.109.

³⁰ Selçuk, Sami, Demokratik Yönetim Özgür Birey, İmge Kitabevi, Ankara, 2005, s.246.

³¹ Gökçen, Ahmet, “Hürriyete Karşı Suçlar”, 1, <http://www.ceza.bb.adalet.gov.tr/makale/117/doc>, Erişim tarihi: 05.05.2024.

³² Gözler, Kemal, Türk Anayasa Hukuku Dersleri, 2. Baskı, Ekin Kitabevi Yayınları, Bursa, 2004, s.100-101, İba, Şeref, Anayasa Hukuku ve Siyasal Kurumlar, 2. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2008, s.93.

hükümlere göre anayasal normları ihlâl etmemek ve hakkın temeline dokunmamak şartıyla kanunlar yoluyla özgürlükler kısıtlanabilecektir.³³ Anayasanın 13. maddesine göre temel hak ve hürriyetlerin hakkın özüne dokunmaksızın yalnızca yasayla sınırlandırılabilir. Sınırlamalar ise Anayasa metninin özüne ve sözüne aykırı olamayacaktır. Anlaşılacağı özgürlüklerin sınırlanması Anayasada ciddi koşullara bağlanmıştır. Sınırlamanın yasayla yapılması, anayasanın lafzına ve özüne uygun olması, kısıtlamanın anayasanın ilgili maddesinde belirlenen sebeplere uygun olması, hakkın özüne dokunulmaması, laik cumhuriyete ve ölçülülük ilkesine aykırı olmaması gerekmektedir.

2.2.2.2. Ceza Hukuku ile hürriyetin korunması

Hürriyet, hukuki bir değer olarak ceza hukukunu da ilgilendirmektedir. Hürriyetin korunması yalnızca Anayasal hükümlerle değil devlet düzeninden sayılan ve ihlâlî müeyyideye bağlanan kavramlar arasındadır. Bu nedenle hürriyet doğrudan doğruya ceza hukukunun konusudur.³⁴ Yasaların insanlara serbest hareket alanı olarak tanıdığı alana başka bir kimse tarafından tecavüz edilmesi ile hürriyet kavramı ceza hukukunun konusu haline gelmektedir. Ceza hukuku, hukuki değerleri himaye eder. Ceza yasaları toplum hayatının süregelmesi ve bu nedenle devletin zorlayıcı etkisini belirten ceza vasıtasıyla himaye altına alınması gerekli olan hayatsal değerler hakkındaki pozitif değer yargısına dayanır.³⁵ Sonuç itibariyle her ceza normunun altında bir değer bulunur ve suçlar da korunan bu değerlerin somut bir ürünü olarak ortaya çıkarlar.³⁶ Liberal anlayışa göre özgürlüğe karşı işlenen suçlar doğrudan kişinin özgür iradesine yönelik işlenmiş bir fiil olarak kabul edilmekte ve kişinin psikolojik ve fiziki olarak zarar görmesine neden olan bir suç olduğunu savunmaktadırlar.³⁷ Kişi hürriyetinin özünde hiçbir tesir altında bulunmadan irade oluşturabilme ve oluşturulan iradeyle uyumlu bir biçimde iradeyi somut olarak uygulama hakkı olduğu söylenebilir. Ceza normlarınca korunan, bir kimsenin iç aleminde oluşturduğu hukuki sınırlar içerisinde kalan irade ve bu iradenin gerçek hayata dökülebilmesi özgürlüğüdür.

---

³³ Özbudun, s.114-115.

³⁴ Özek, s.949.

³⁵ Üzülmüş, s.17.

³⁶ Özgenç, İzzet; Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi, 3. Baskı, Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2006, ss.191-192.

³⁷ Sakar, s.11.

5237 sayılı TCK uyarınca hürriyet aleyhinde suçları korunması hedeflenen hukuki değere göre dört sınıfa ayırabiliriz. Bunlardan birincisi iç özgürlüğü etki altına alan suçlardır. Bu suçlara tehdit, cebir ve şantaj suçları örnek gösterilebilecektir. İkincisi dış özgürlüğü hedef alan suçlardır. Bu suçlara cebir ve kişiyi hürriyetten yoksun kılma ve kamu kurumu veya kamu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinin engellenmesi olduğu kabul edilebilir. Kişilerin huzuru, emniyet hissi ve özel yaşamını etkileyen suçların ise tehdit, şantaj, konut dokunulmazlığının ihlali, haksız arama, kişilerin huzur ve sükununu bozma olduğu söylenebilir. Dördüncü ve son olarak anayasal özgürlükleri koruyan hürriyete karşı suçların ise sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi, siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi, dilekçe hakkının kullanılmasının engellenmesi, ayrımcılık, haberleşmenin engellenmesi suçları örnek gösterilebilecektir.³⁸

2.3. Tehdit Suçu

2.3.1. Genel olarak

Köken olarak Arapça olan tehdit kelimesi kırmak, korkutup ele geçirmek anlamında bulunan “hdd” veya “hüddud” mastarından tef'il anlamında türetilen bir sözcüktür.³⁹Türk Dil Kurumu'nun internet sitesinde bulunan sözlük anlamı ile “bir kimseyi gelecek herhangi bir tehlike ile korkutma”, “tehlikeli ve zararlı bir durumu önceden hissettiren belirti”⁴⁰şeklinde ifade edilmiştir. Bir tanıma göre de gelecekte meydana getirilecek haksız bir kötülüğün bir kimseye korkutularak bildirilmesi olarak açıklanmıştır.⁴¹ Bir başka izaha göre ise “meydana gelmesi failin iradesine bağlı olan ilerideki bir kötülüğün gerçekleşecekmiş gibi gösterilmesidir.”⁴² Tehdit suçuna konu eylemin failin kontrolünde olması gerekir. Fakat tehdide konu saldırının mutlaka fail tarafından gerçekleştirilmesi gerekmez. Failin bir başka şahıs tarafından mağdura iletme kastı ile haksız saldırıya uğratacağını belirtmesi de tehdit suçunu oluşturacaktır.⁴³

³⁸ Sakar, ss.12-13.

³⁹ Turinay, Faruk; “Tehdit ve Şartlı Tehdit Kavramları Bağlamında Tehdit Suçunun Bir Şarta Bağlı Olarak İşlenmesi” Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl:14, Sayı:55, 2023, s.175.

⁴⁰ <https://sozluk.gov.tr>

⁴¹ Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan; ‘Şartlı Tehdit Suçunda (TCK 188) Koşul Ögesini Gerçekleştirmenin Yalnızca Mağdurun İradesine Bağlı Olması Şart mıdır?’, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C:VI, Yıl: 2002, S.1-4, s.198.

⁴² Bakıcı, Sedat; “Tehdit Suçu ve Unsurları”, Ankara Barosu Dergisi, Y.1992 S.5, s.717.

⁴³ Sözüer, s.129.

Hürriyete Karşı Suçlar 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Özel Hükümler başlıklı ikinci kitabının, kişilere karşı suçların düzenlendiği ikinci kısım, yedinci bölümde düzenlenmektedir. Madde metni üç ayrı fıkradan oluşmaktadır. Birinci fıkrada ise farklı değerleri koruyan tehdit bildirimlerine ilişkin cezalara yer verilmiştir.

Madde oldukça ayrıntılı düzenlenmiştir. Madde metnine göre bir kişiyi ölümler, vücut dokunulmazlığına zarar verileceğinden bahisle malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratılacağından bahisle ya da sair konularda tehdit etmek mümkündür. Eylemin tipikliğini yalnızca bu hareketler oluşturacaktır. Eylemin kadına karşı işlenmesi 2022 yılında gelen düzenlemeyle cezanın alt sınırından uzaklaşmayı gerektiren bir sebep olarak düzenlenmiştir. İkinci fıkrada suçun şikayete veya uzlaşmaya tabii olmayan ve re'sen soruşturulan nitelikli halleri düzenlenmektedir. Üçüncü fıkrada ise; tehdit suçuyla ilgili bir gerçek içtima hükmünden bahsedilmektedir. İleride bu kısımlar ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

2.4. Karşılaştırmalı Hukukta Tehdit Suçu

Bu bölümde farklı ülkelerde tehdit suçunun nasıl ele alındığını ve hangi hukuki değerlerin korunduğu incelenerek Türk Hukukundaki düzenlemeler ile kıyaslanacaktır.

2.4.1. Alman Hukukunda tehdit suçu

Alman Hukukunda da diğer hukuk sistemlerinde olduğu gibi kişinin güvenliği ve hür iradesi esas alınarak düzenlemeler yapılmış ve tehdit eylemleri cezai yaptırıma bağlanmıştır.

Alman Ceza Kanunu'nun tehditle ilgili 241. maddesinin birinci fıkrasında bir kişiye ya da onun bir yakınına karşı bir suç işleyeceğini bildiren kişinin cezalandırılacağı belirtilmektedir.

İkinci fıkrada ise birine veya onun yakınına karşı suç işleneceğini uydurmanın da birinci fıkraya göre cezalandırılacağı ifade edilmektedir.⁴⁴

Türk hukukunda tehdidin içeriğinin suç olması şart değildir. Türk Hukuku Alman Ceza Kanunu ile bu konuda farklılık göstermektedir. Alman Hukukuna göre tehdiye konu

---

⁴⁴ Yenisey, Feridun/Plagemann, Gottfried; Alman Ceza Kanunu Türkçe Çeviri,2. Baskı Beta Yayıncılık, İstanbul, 2015, s.354.

bildirim mutlaka suç içermek zorundadır. Türk Hukukunda ise böyle bir zorunluluk bulunmamaktadır.

Bir diğer ayırım ise Türk Hukukunda tehdidin yöneldiği hukuki değerlerin tahdidi olarak ele alınmasıdır. Alman Ceza Hukukunda ise böyle bir sınırlandırma yoktur.⁴⁵ Bir diğer ifadeyle yalnızca gerçekleştirildiğinde suç olan kötülük bildirimleri Alman Ceza Kanunu açısından tehdit suçunu oluşturacaktır.

Alman Ceza Kanunu'nun 241/2. Fıkrasında düzenlenen bir suçun gerçekleşmek üzere olduğu şeklindeki bildirim Türk Hukukunda düzenlenmemiştir. Ancak yetkili makamlara bildirilirse suç uydurma suçunun oluşacağı düşünülebilecekse de bu suçun sübutu için de belirsiz kişilere karşı işlenmesi kaygı ve endişe oluşturmak saikiyle işlenmiş olması gerekmektedir. Doktrinde Alman Kanunundaki bu düzenlemenin yerinde olduğu ve mağdurun iç huzurunu bozan bu fiilin cezalandırılması gerektiği ifade edilmiştir.⁴⁶

Alman hukuk sisteminde tehdit fiilinin konusu bir suçun gerçekleştirilmek üzere olduğudur. Suç, haksız bir hareketin gerçekleştirilmesini ifade eder. Haksızlıktan kasıt, mağdurun kötülük bildirimini ile karşı karşıya kalmasıdır.⁴⁷

Sonuç olarak Alman Ceza Hukukunda tehdit suçunun oluşumu suçun işlenmesi tehdidinin mağdura bildirilmesine bağlıdır.⁴⁸

2.4.2. Fransız Hukuku'nda tehdit suçu

1994 tarihli Fransız Ceza Yasası'nda tehdit suçu "kişilere karşı işlenen cürüm ve cünhalar" arasında ikinci kitap, ikinci kısım, ikinci bölümde 222-17 ve 222-18. maddelerinde basit tehdit ve şartlı tehdit olarak düzenlenmiştir. Yasanın 222-17. maddesi uyarınca bir kişiye karşı suç işleneceği yönünde tehditte bulunan kişi cezalandırılacaktır. Ancak yasa bunu belirli şartlara bağlamıştır. Bu şartlar tekrarlanabilir olma, söz, yazı ya da resim ile gerçekleştirilmiş değildir. Ayrıca ölümlü tehdit halinde cezada artırım yapılacağı vurgulanmıştır. Maddeye benzer şekilde şartlı tehdidi düzenleyen 222-18'de

---

⁴⁵ Bayraktutan, s.55.

⁴⁶ Egemenoğlu, Alaaddin; Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2023, s.46.

⁴⁷ Üzülmüş, s.71.

⁴⁸ Düzgün, Akif; Tehdit Suçu, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, 2016, s.23.

de tehdidin hayata karşı olması ağırlaştırıcı sebep olarak kabul edilmektedir.⁴⁹ Ölümle tehdidin yanı sıra koşullu tehdit suçunda da Fransız Kanun koyucusu cezayı artırım yoluna gitmektedir.⁵⁰ Bir diğer nitelikli hal tehdidin mağdurun etnik kökeni, felsefi görüşü, bir ırk ya da dine mensubiyeti veya cinsel yönelimi nedeniyle gerçekleştirilmesidir.⁵¹ Bu haller söz konusu olduğunda cezada artırım gidilecektir.

Görüleceği üzere Fransız Ceza Yasalarında tehdidin basit veya şartlı olması cezalandırılabilirlik açısından da farklılık arz etmektedir. Basit tehdit suçunun cezalandırılabilmesi yalnızca eylemin yinelenmesi ya da yazı resim veya herhangi bir nesne ile gösterilmesine bağlı tutulmuştur. Koşullu tehdidin ise ne şekilde yapıldığına bakılmaksızın ceza verilecektir. Her iki madde bakımından da suçun konusu, konusu suç teşkil eden eylemin gelecekte gerçekleştirileceğine dair irade beyanıdır.⁵²

2.4.3. Avusturya hukukunda tehdit suçu

Avusturya Ceza Kanunu'nda özel hükümlerin bulunduğu kısımda üçüncü bapta hürriyete karşı cezalandırılabilir eylemler başlığı altında hürriyet aleyhinde suçlar yer almaktadır. 107. maddede “tehlikeli tehdit” başlığı altında tehdit düzenlemesi yer almaktadır.

Maddeye göre, bir kişiyi korkutmak ya da panik haline sokmak için tehlikeli şekilde tehdit etme eyleminde bulunulması halinde hapis ya da adli para cezasına hükmolunacaktır. İkinci fıkrada tehdidin konusunun nükleer patlama, ölüm, sakatlık ve benzeri ağır konular olması halinde cezada artırım gidileceği belirtilmiştir. Üçüncü fıkrada ise tehdit eylemi mağdurun ya da bir başkasının intiharına sebep olmuşsa farklı bir ceza tayinine gidileceği ifade edilmiştir.⁵³

Madde başlığında geçen “tehlikeli tehdit” ibaresi hakimin sözlerin niteliğini belirlemede olan takdir yetkisini ifade etmektedir. Sözlerin sırf mağdurun huzurunu bozması veya güvenlik endişesi yaşatması yeterli olmayacaktır. Aynı zamanda hakim sözlerin objektif olarak tehlike içerdiğine hükmetmelidir.⁵⁴Esasında Türk Hukukunda da

---

⁴⁹ Çınar, s.48.

⁵⁰ Bayraktutan, s.56.

⁵¹ Bayraktutan, s.56.

⁵² Üzülmöz, s.73.

⁵³ Egemenoğlu, s.47.

⁵⁴ Egemenoğlu, s.47.

anlayışın farklı olduğu söylenemez. Sözlerin niteliği elbette hakimlik makamınca takdir edilecektir.

3. Fıkra ile getirilen düzenleme diğer hukuk sitemlerine bakıldığında istisnai mahiyettedir. Mağdurun intiharına sebep olacak mahiyette sözler söylenmesi ağırlaştırıcı bir hal olarak kabul edilmiştir.

2.4.4. İsviçre Hukuku'nda tehdit suçu

Ceza Yasası'nın "Barış ve Özgürlüğe karşı suçlar" başlıklı ikinci kitabında hürriyete karşı cürümler ve cünhalar başlıklı dördüncü kısmında 180. maddede tehdit fiilleri müeyyide altına alınmıştır.⁵⁵

İsviçre Hukukunda da Avusturya'ya benzer şekilde ciddi tehditten bahsedilmektedir. Failin ciddi sayılabilecek bir tehditte bulunması ve mağdurun endişe içine girmesi ile suçun sübut bulacağı belirtilmiştir.⁵⁶

İkinci fıkrada ise fiilin eşe ya da boşanmanın üzerinden bir yıl geçmeyen eski eşe karşı işlenmesi halinde cezada artırımı gidileceği ifade edilmiştir.⁵⁷ Fıkra bu hususun dışında mağdurla failin evlilik birliği olmadan heteroseksüel ya da homoseksüel olarak birlikte yaşama iradesinde olması durumunda da suçun re'sen soruşturulacağını düzenlemiştir.⁵⁸

Maddede dikkat çeken husus tehdit eyleminin sübut bulması için mağdurun korku veya kaygı duymasının zorunlu olmasıdır. Bu anlamda Türk hukukuyla farklılık göstermektedir. Bilindiği üzere tehdit suçu soyut tehlike suçudur. Soyut tehlike suçlarında yakın veya muhtemel bir tehlikenin varlığı gerekmez. İsviçre Hukukunda ise tehdit suçunun bir nevi somut tehlike suçu olarak ele alındığı gözlemlenmiştir. Zira mağdurun endişe taşıması suçun oluşumu bakımından zorunludur. Daha sonra ayrıntılı ele alınacağı üzere Türk hukukunda böyle bir kıstas bulunmamaktadır. Sözlerin objektif olarak mağdurda korku ve endişe yaratmaya elverişli olması yeterlidir.

---

⁵⁵ Üzülmöz, s.74.

⁵⁶ Bayraktutan, s.61.

⁵⁷ Üzülmöz, s.74.

⁵⁸ Egemenoğlu, s.51.

2.4.5. İspanyol Hukuku'nda tehdit suçu

Tehdit suçunun düzenlendiği İspanya Ceza Kanunu'nun 169. maddesine göre failin mağdura ya da mağdurun aile fertlerinden birine karşı zarar vereceği iddiasıyla korkutmada bulunması suçun temel hali olarak düzenlenmişken bu suçun cezası bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası olarak belirlenmiştir. Buradaki önemli nokta failin amacına ulaşmış olmasıdır, fail eğer amacına ulaşamadıysa cezada hafifletici bir neden olarak kabul edilir ve müeyyidesi altı ay ile üç yıl arasında tayin edilir.⁵⁹

Suçun nitelikli halleri şunlardır ;

- Tehdidin yazı ile yapılması,
- Telefon ya da başka teknolojik cihazlarla,
- Kopyalamak şeklinde,
- Gerçek veya gerçek olmayan örgüt ya da topluluklar adına,

Yapılması suçun nitelikli halleri olarak kabul edilir ve ceza yarı oranında artırılır.⁶⁰

Tehdidin şarta bağlı olması yine başka hukuk sistemlerinde olduğu gibi burada da hafifletici bir neden olarak kabul edilmektedir, cezası altı ay ile iki sene arasındadır.⁶¹

---

⁵⁹ Egemenoğlu, s.49.

⁶⁰ Egemenoğlu, s. 50.

⁶¹ Üzülmöz, s.72.

3. TEHDİT SUÇUNUN UNSURLARI, KUSURLULUK VE ÖZEL GÖRÜNÜM BİÇİMLERİ

Tehdit suçunun unsurlarında tipikliğin maddi ve manevi unsurları ile suçun genel unsuru olan hukuka aykırılık unsurları anlatılacaktır. Kusurluluk ve suçun özel bir görünüm biçimlerinde ise ceza hukukunun genel hükümleriyle tehdit ilişkisi irdelenecektir.

3.1. Suçun Maddi Unsurları

Suç teşkil eden her davranışın bir konusu bulunur.⁶² Suçun konusu dediğimiz maddi unsur genellikle suçun üzerinde işlenmiş olduğu nesne, failin eyleminin yöneldiği kişi ya da şey, eşya ya da kişinin fiziki yapısı, fiilin üzerine inşa edildiği şey, gibi farklı tanımlarla ifade edilmektedir.⁶³ Suçun maddi unsurları, farklı unsurların birlikteliğini gerektirmektedir. Bunlardan bazıları bulunması gereken yani pozitif bazıları ise bulunmaması gereken yani negatif unsurlar olarak ele alınmaktadır. Suçun oluşumu için gereken pozitif unsurlar öncelikle davranış, davranıştan sonra eğer kanun suçun oluşumunu sonuca bağlı tutuyorsa sonuç ve bu ikisi arasında bir nedensellik bağıdır fakat negatif unsurlar bunun tam zıddıdır. Tıpe uygun hareketler, suçu oluşturacaktır.⁶⁴ Suçun oluşumu için bulunmaması gereken hukuka uygunluk halleri, meşru müdafaa gibi kanunda hukuka uygunluk nedeni olarak belirtilen unsurlardır.⁶⁵ Tehdit suçunun maddi konusu mağdurun yaşama hakkı, vücut dokunulmazlığı, cinsel dokunulmazlığı ve mülkiyet hakkıdır. Maddi konu kısmında fiil, fail, mağdur kavramlarına değinilecektir.

3.1.1. Fiil

Ceza kanunumuzda kullanılan ve maddi unsuru oluşturan fiil kavramı, icrai ve ihmali davranışı kapsayan bir üst kavram olarak düşünülebilecektir.⁶⁶ Davranışa göre suçların ayırımından söz edilecek olursa bağıli hareketli ve serbest hareketli suçlar olduğu

---

⁶² Düzgün, s.53.

⁶³ Centel, Nur/ Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar Cilt:1, Beta Yayınları, İstanbul, 2007, s.5, Koca, Mahmut/Üzülmez, İbrahim, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2011, s.103.

⁶⁴ Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, Caner, Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler, Cilt: (Madde 76-131), 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2007, ss.2719-2721.

⁶⁵ Toroslu, Nevzat/Toroslu, Haluk; Ceza Hukuku Genel Kısım, 22. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2016, ss.129-130.

⁶⁶ Akbulut, Berrin; Ceza Hukuku Genel Hükümler, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, s.188.

söylenebilecektir.⁶⁷ Bu ayrıma göre tehdit suçu, her çeşit vasıta ve yöntemle işlenebildiği için serbest hareketli bir suçtur.

Tehdit suçunda fiil, 5237 Sayılı Kanununun 106. maddesinin birinci ve ikinci cümlesinde iki farklı şekilde belirlenmiştir. Birinci cümlede; hayata vücut dokunulmazlığına ve cinsel dokunulmazlığa karşı tehditten söz edilmişken, ikinci cümlede malvarlığı itibariyle büyük bir zarara yol açmak ya da belirli bir tanımı olmasa da sair kötülükte bulunmak tehdidinden bahsedilmektedir. Özen/Hafizoğulları'na göre tehdidin nelere yönelik olabileceği yasada numerus clausus yöntemiyle belirlendiğinden tehdidin "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 19. maddesinde geçen kişi hürriyetine yönelik olduğunda da acaba yine tehdit suçundan söz edilebilecek midir" sorusunun akıllara geldiğini belirterek değerlerin eşitliği ilkesi gereği kişi hürriyetine yönelik tehdit sair tehdit kapsamında kalamayacağını ifade etmişlerdir.⁶⁸

Fiil başlığı altında tehdidin ağırlığı, tehdidin elverişliliği, tehdidin kime yöneltildiği meselesi, mağdurun tehditten haberi olup olmadığı, tehdidin haksızlığı ve tehdidin yöneldiği hukuki konu başlıkları anlatılacak olup tehdidin yöneldiği hukuki konu başlığı altında hayata, vücut dokunulmazlığına, cinsel dokunulmazlığa, malvarlığına büyük bir zarar verileceğine ve sair bir kötülük edileceğinden bahisle tehdit konularına yer verilecektir.

3.1.1.1. Tehdidin ağırlığı

Tehdidin ağırlığı meselesinin saldırının yoğunluğu veya failin ciddiyeti bakımından anlaşılması gerekmektedir. Kanun koyucu hayata, cinsel ve vücut dokunulmazlığına karşı tehdidin kendiliğinden ağır olduğunu kabul etmiştir. Malvarlığı itibariyle tehdidin ise büyük bir zarar tehdidi olmasını zorunlu tutmuştur.⁶⁹ Ceza Hukukunda kanunilik prensibi söz konusu olduğundan malvarlığı itibariyle niçin büyük bir zarar arandığı, büyük zarardan kastın ne olduğu, doktrinde tartışma konusu olmaktadır.⁷⁰ Bu konu daha sonra ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

---

⁶⁷ Toroslu/Toroslu, Genel Kısım, s.136

⁶⁸ Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, 6. Baskı, USA Yayıncılık, Ankara, 2017, s.177.

⁶⁹ Mısırlı, Emirhan; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçu, İstanbul Medipol Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2021, s.35.

⁷⁰ Taneri, Gökhan; Hürriyete Karşı Suçlar, 1. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2020, s.60.

765 sayılı Kanun zamanında tehdidin ağırlığı kötülük bildirimine konu zararın ciddiyeti ve niteliği esas alınmakta idi. Tehdit fiiline konu zararın ağır görülmemesi durumunda 191. maddenin son fıkrasındaki “sair tehdit” suçunun sübut edeceği kanaati bulunmaktaydı. Suça konu zararın mahiyeti ağır ise 191/1 maddesinde düzenlenen tehdit suçu oluşacaktı. Bununla birlikte o dönemde Yargıtay’ın bireyin yaşamına ve vücut dokunulmazlığına yönelen kötülük bildirimlerinin 191/1-e, diğer tehditlerin ise “sair tehdit” olarak 191/sona göre değerlendirilmesi gerektiği yolunda bir kanaati bulunmaktaydı.

Tehdidin ciddi olması suçun sübut etmesi açısından zorunludur. Tehdide konu olan sözlerin gerçekleşip gerçekleşmemesi ise önemli değildir. Tehdidin ciddiliği nesnel olarak korkutucu olmasından gelir. Selçuk’a göre fail, herhangi bir kişide korku veya panik oluşturabilecek bir söz olduğunun bilincinde değilse, sözünün öylesine söylenmiş bir ciddiyeti veya ağırlığı bulunmayan bir söz olduğunu düşünüyorsa yahut sözünün ne manaya gelebileceğini idrak edemiyorsa suç kastı yoktur.⁷¹

Tehdit suçu işlendikten sonra başka suçların da işlenmesi halinde gerçek içtima uygulanacağını düşünmekteyiz. Ancak Yargıtay’ın tehdit suçuna konu sözlerin uygulamaya konulmasını bir nevi ‘irade beyanı’ kabul edip artık tehdit suçundan ceza verilemeyeceğini kabul ettiği kararları da bulunmaktadır.⁷² Benzer bir kararında sanığın eline aldığı çita ile müştekiye saldırmaya çalıştığı, müştekinin kaçması üzerine ayakkabısını fırlatarak “seni öldüreceğim” demesi karşısında sanığın eylemlerinin bir bütün halinde müessir fiil iradesini açıklamaya yönelik olduğu ve müessir fiili aynı anda işlediği gerekçesiyle tehdit iddiası nedeniyle beraat kararı verilmemesi bozma sebebi yapılmıştır.⁷³ Benzer bir kararda ‘seni geberteceğim’ şeklindeki sözlerin ardından

⁷¹ Selçuk, Sami; Izrar ve Tehdit Cürümlerinde Kast, Yargıtay Dergisi, C:11, S:3, 1985, s.225.

⁷² “Sanığın “şu an çok sinirliyim seni öldürürüm” diyerek katılanı yaralamış olması karşısında, tehdit içeren sözlerin yaralama eyleminin irade açıklaması olduğu, bu nedenle eylemin bir bütün halinde kasten yaralama suçunu oluşturduğu gözetilmeden, sanık hakkında ayrıca tehdit suçundan mahkumiyet kararı verilmesi..”, Y. 4.CD. E. 2022/12715, K. 2022/20721, T. 25.10.2022, “Sanığın “sizi keserim” diyerek müştekiyi bıçakla yaralamış olması karşısında, tehdit içeren sözlerin yaralama eyleminin irade açıklaması niteliğinde olduğu, eyleminin bir bütün halinde kasten yaralama suçunu oluşturduğu gözetilmeden, sanık hakkında kasten yaralama ve tehdit suçlarından ayrı ayrı hükümler kurulması..”, Y.4.CD. E. 2022/8753, K. 2022/12942, T. 13.06.2022, “Katılan ..., tanıklar ... ve ...’ün anlatımları ile mahkeme kabulüne göre, sanığın elinde maket bıçağı ile katılanları tehdit edip katılan ...’ı elinden yaralaması ve ...’ı ise yaralamaya çalışması biçiminde gerçekleşen eyleminin kesintiye uğramaması karşısında, sanığın eyleminin silahla kasten yaralama suçunun irade açıklaması niteliğinde olup olmadığı tartışılarak yaralama eyleminin irade açıklaması olduğunun kabulü halinde ise sanık hakkında yalnızca kasten yaralama suçundan hüküm kurulması yerine tehdit suçundan da hüküm kurulması..”, Y.4. CD. E. 2022/6418, K. 2022/8007, T. (belirtilmemiş), <https://karararama.yargitay.gov.tr>. Erişim Tarihi: 28.07.2024.

⁷³Y. 2.CD. 363/481, T. 21.03.2007, Malkoç, İsmail; Açıklamalı - İctihatlı 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu (Madde 1-178),1. Cilt, 3. Baskı Malkoç Kitabevi, Ankara, 2008, s.1009.

mağdura sopa ile vurulan olayda, failin kastının yalnızca yaralamaya yönelik olduğuna hükmedilmiştir.⁷⁴ Doktrinde bir görüşe göre de kavga anında olayın sıcaklığıyla söylenen sözler tehdit suçunu oluşturmamaktadır. Buna dayanak olarak Yargıtay CGK'nin 1997 tarihli kararı örnek gösterilmekte olup karara göre tehdidin oluşması için failin sözlerinin mağdur üzerinde ciddi bir etki uyandırması gerekmektedir.⁷⁵ Eylem nihayete ermeye uygun, yeterli olmalı, zira yeterince ürkütücü olmayan aniden oluşan kavga esnasında kızgınlıkla rastgele pervasızca söylenen sözlerde bu özellikler görülmemektedir.⁷⁶

Selçuk'a göre kavga sırasında aniden akla gelip söylenen sözlerde taammüt unsurunun oluşmadığının söylenmesi "bilinç ve iradeden oluşan kastın yapısına aykırı" bir durumdur.⁷⁷ Sözler'e göre ise hakaret suçları da genellikle kavga esnasında fevren söylendiği halde tehdit suçunda olduğu gibi kastın ortadan kalkması gerektiği hiçbir zaman gündeme gelmemiştir.⁷⁸

Selçuk'un karşı oylarını ele aldığı kitabında; hakaret fiillerinde yıllardan beri özel kast arandığını ifade etmiştir. Beyanla oluşan tehdit suçu açısından ise kızgınlıkla ya da rastgele söylendiği gerekçesiyle hukuka yabancı olan gerekçelerle manevi unsur (kast) anlamında farklı kıstaslara başvurulmasını uygun bulmamaktadır. Sövme fiilinin gelişigüzel ya da öfkeyle söylenmesinin manevi unsura etkisi yokken TCK 191 ve 188'de durumun bu şekilde kabul edilmesi ve taammüt unsurunun gerekli olmasını kabul edilemez bulduğunu ifade etmektedir.⁷⁹

Taammüdün kelime anlamı tasarlamadır. Tasarlamak ise sözlük anlamıyla bir şeyin nasıl gerçekleşebileceğini zihinde hazırlamak, zihinde kurmak olarak tariflenmiştir.⁸⁰ Yüksek Mahkeme geçmişten bugüne tasarlama hususundaki görüşünü zaman zaman değiştirmekle beraber genellikle tehdit suçunu işlemeye karar verilen an ile haksız saldırı bildiriminin gerçekleştiği an arasında makul bir zaman geçmiş olmasını ve bu zaman aralığında failin suçu işlemeyi zihninde planlaması gerektiğini kabul etmektedir.⁸¹ Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nca 09.10.1989 tarih ve 240/283 sayılı kararda

---

⁷⁴ "Sanığın müştekiye "seni gebertirim" dediği sırada sopa ile vurmaya kalkışması eyleminde yaralama kastıyla hareket ettiği ve tehdit suçunun oluşmadığı gözetilmeden, ayrıca TCK'nın 106/1. maddesiyle de mahkûmiyet hükmü kurulması,"Y. 4.CD., E. 2012/8663, K. 2013/25789, T.21/10/2013,

⁷⁵ YCGK 258/7, T. 04.02.1997, Hafizoğulları/Özen, Özel Hükümler, s.178.

⁷⁶ Hafizoğulları/Özen, Özel Hükümler ss.177-178.

⁷⁷ Bal Keçeci, Raziye ; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2010, s.56.

⁷⁸ Sözler, s.133.

⁷⁹ Selçuk, Sami, Karşıoylarım; 1.Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2001, s.212.

⁸⁰ www.sozluk.gov.tr Erişim Tarihi: 04.02.2024.

⁸¹ Bal Keçeci, s.56.

“seni öldüreceğim, kanını içeceğim, leşini sereceğim” biçimindeki kelimelerin kavga esnasında rastgele söylenen sözler olduğu ve yerleşik içtihatlar gereği taammüt unsurunun gerçekleşmediği ifade edilmiştir.⁸²

Tarhan da kavgada sarf edilen sözlerde kast yokluğunun kabulünü sert biçimde eleştirmiştir. Sözlerin korkutucu olmamasının savunulmasını gerçekçilikten ve bilimsellikten uzak bulmaktadır. Öfkeli birinin korkutuculuğunun daha da fazla artacağını yani hukuki konuyu daha fazla ihlâl edeceğini bu nedenle gerçekçilikten uzak olduğunu belirtmiştir. Görüşte başvuru bilimsel metodun ise büyük ve genel önerme olan kızgınlıkla sarf edilen kelimelerin hiç kimse tarafından ehemmiyet verilmeyeceği şeklindeki ön kabulün baştan hatalı olması nedeniyle bilimsellikten uzak olduğunu savunmuştur.⁸³

Bakıcı 'ya göre tehdit bir kişiye haksız bir saldırı düzenleneceğine ilişkin bildirim ise; kişinin iç huzuru ihlâl edilmeli, mağdurda endişe ve panik yaratılmalıdır. Kavga sırasında söylenen sözlerde ise bu koşulun gerçekleştiği söylenemeyecektir, zira kavga esnasında failin ciddi şekilde düşünüp sözleri buna göre sarf etmesi ihtimal dahilinde değildir.⁸⁴

Kavgada söylenen sözler nedeniyle ceza verilip verilmeyeceği hususunda Yargıtay'ın 2. ve 4. Dairesi arasında görüş farklılığı doğmuştur. Bu nedenle içtihat farklılığı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Kurulu'na taşınmıştır. Büyük Kurul, içtihatlar arasında farklılık olduğunu kabul etse de değerlendirmenin olay bazında yapılması gerektiğini, tartışma konusu noktada uygulamanın hangi yönde gelişeceğini beklenmesine hükmederek içtihadı birleştirmeye yer olmadığına karar vermiştir.⁸⁵

---

⁸² Bakıcı, s.722.

⁸³ Tarhan, Emine Ülker; Yeni Türk Ceza Yasasında Tehdit ve Hakaret Suçları, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007 s.93.

⁸⁴ Bakıcı, ss.721-722.

⁸⁵ Ceza Genel Kurulunun 25.3.1991 gün ve 4/66 -18 sayılı kararında mealen şu hususlara vurgu yapmıştır; Tehdit eyleminde amaç mağdura istenilen şeyi yaptırmak ve onu bu saikle korkutmaktır. Bu nedenle elverişlilik, hedeflenen sonuca ulaşmaya uygun olma gibi özelliklere sahip olması gerekmektedir. Fevren sarf edilen sözlerde bu unsur gerçekleşmeyecektir. Rastgele, kızgınlıkla sarf edilmiş sözlerde tehdit kastının var olduğundan bahsedilemeyecektir. Şeklindeki kararında açık bir biçimde taammüt unsurundan söz edilmediği görülmektedir. Söz konusu kararda kavganın kendi içerisindeki unsurlara göre suç kastının değerlendirilmesi gerektiği belirtilmişse de kavgada söylenen sözlerde tehdit kastının bulunmadığı da vurgulanmıştır. kararlar arasında çelişki bulunduğu söylenebilecektir. Genel Kurul daireler arasında bazı çelişkiler olduğunu kabul etmiştir. Sonuç olarak ise bu konudaki uygulamanın gelişmesini ve netleşmesini bekleme kararı vererek bu aşamada İçtihadı Birleştirmeye Yer olmadığına karar vermiştir. Akman, Şemame Merve; Türk Ceza Hukuku'nda Tehdit Suçu, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2020 s.45.

Bir diğerkonu fevren söylenen sözlerdir. Fevren söylenen sözlerde failin kastının iyi araştırılması gerekmektedir. Her durumda faile ceza verilmesinin adil olmayacağını bir örnekle açıklamak gerekirse her akşam dışarıdan geç gelen oğlunu koruma içgüdüleriyle “bir daha eve geç gelirsen seni öldürürüm” şeklindeki sözlerin mahkûmiyete konu olmasının hak ve nesafet kurallarına aykırı olacağı, örnek üzerinden bakılırsa babanın sözleri fevren söylediğinin ve oğluna zarar vermek istemediğinin bariz olduğu savunulmuştur.⁸⁶ Yasa hükmü eğer somut olay bazında değerlendirilmezse salt kanun koyucunun lafzı dikkate alınarak yorum yapılırsa hukuku kısırlaştırarak, olayları ilk elden değerlendirme yetkisine sahip yerel mahkemeleri etkisizleştirerek muhtemelen olayın mağdurunu bile rahatsız eden toplumsal ve kişisel gerçeklikten uzak sonuçlara neden olacaktır.⁸⁷ Her ne kadar böyle görüşler olsa da 5237 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesiyle bu görüş etkisini yitirmiş ve Yüksek Mahkeme de zamanla görüş değiştirmiş ve uzun yıllardır bu konuda içtihat birliği sağlanmıştır.

Öfke ile söylenen sözlerin suç oluşturup oluşturmayacağı meselesi incelendiğinde öfke ve kızgınlığın kişinin iradesini zayıflattığı kabul edilebilecekse de tam anlamıyla iradenin yokluğundan yahut sözlerin irade dışı sarf edildiğinden bahsedilemez. İradenin zayıflaması ise yalnızca failin kınanabilirliği yani kusurluluk açısından mahkemece değerlendirilebilecek indirim sebebi olabilecektir.⁸⁸

Bizce de kişi hiddetli olduğu ya da kavga ettiği esnada hakaret suçunu işlerse cezasında indirim gidilmesi söz konusu olsa da iradenin tam olarak yokluğundan bahsedilemez. Suçun sübutu için tasarlama unsuru şartı aranması halinde bu bir özel kasttır. Tehdit suçunda özel kast aranmaz, genel kastla işlenebilen bir suçta da tasarlama unsurunu aramak suçun yapısına uygun düşmemektedir.

3.1.1.2. Tehdidin elverişliliği

Tehdidin gerçekleştirilmesi manasında failin ciddiyeti önem arz eder. Tehdit suçunda istenilen şeyin yerine getirilmemesi halinde failin iradesine bağlı bir kötülükte bulunulacağı mağdura aktarılır. Tehdide konu olan saldırının gerçekten veya en azından

---

⁸⁶ Çalışır, Kurtuluş Tayanç/Çalışır, Ayfer; Teoride ve Pratikte Tehdit, Şantaj ve Cebir Suçları, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, ss.58-59.

⁸⁷ Çalışır, Çalışır, ss.59-60.

⁸⁸ Kocabay, Bilgehan; Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, 2018, ss.52-53.

şekil itibariyle failin iradesine bağlı olduğu görüntüsü olması gerekir.⁸⁹ Tehdide konu saldırının mutlaka o kişi tarafından yerine getirilmesi gerekmez üçüncü bir kişi tehdit bildiriminde bulunabileceği gibi bildirimde bulunulan tehdidi yerine getiren kişi de olabilir.

Elverişlilik unsuru değerlendirilirken mağdurun iç dünyasında eylemden ne denli etkilendiği ya da etkilenip etkilenmediği önemli değildir.⁹⁰ Bu husus objektif olarak değerlendirilmelidir. Bir diğer deyişle ortalama bir insanı etkileyebilecek korkutuculuktaki sözler tehdit suçuna sübut verecektir. Failin imkânının bahsettiği eylemi gerçekleştirmeye yetip yetmediği de önemli değildir. Bununla birlikte insanın kabiliyet sınırlarını aşan tehdit bildirimleri objektiflik unsurunu taşımayacağı için tehdit suçunu oluşturamaz. Örneğin birinin tarlasına kar yağdırıp ürünlerine zarar vereceğini beyan etmek gerçekçi olmadığı için tehdit suçunu oluşturmamaktadır.⁹¹ Benzer bir şekilde istediği yapılmazsa büyü ya da muska yaparak zarar vereceğini söyleyen kişinin eylemi tehdit suçunu oluşturmaz. Geçerli fen ve bilimde büyü yapılmasına olanak bulunmamaktadır. Batıl inançlara dayanılarak yapılan ileride gerçekleştirilecek kötülük beyanı tehdit suçunu oluşturmasa da mağdurun tehde konu saldırının gerçek olduğuna hile suretiyle inandırılması mümkün olabilecektir.⁹²

Toroslu'ya göre kötülük bildiri gerçekleştirilebilir değilse korkutucu olmadığından tehdit suçunu oluşturmaz. Fakat esasında zarar tehdidinin hayal ürünü olduğu durumlarda da tehdit suçu oluşabilir. Örneğin mağdurun batıl inanışlarının yoğun olduğunun farkında olan failin bundan faydalanarak tehdit eylemini gerçekleştirmesi halinde tehdit suçu oluşacaktır.⁹³ Korkutuculuk gerçekleştirilebilirlik olarak kabul edilmeli dolayısıyla şaka, beddua ya da büyüün tehdit kapsamına girmediği kabul edilmelidir.⁹⁴

Yargıtay kararlarında suçun objektiflik unsurlarına her zaman vurgu yapılmaktadır. Örneğin “sen benim kim olduğumu biliyor musun?” şeklindeki sözlerin objektif olarak korkutuculuk unsurunun bulunmadığı,⁹⁵ gerekçesiyle tehdit suçunu

---

⁸⁹ Yalvaç, Gürsel; Karşılaştırmalı-Gerekçeli İçtihatlı Türk Ceza Kanunu,1. Baskı Adalet Yayınevi, Ankara, 2008, s.832.

⁹⁰ Yalvaç, s.832.

⁹¹ Taneri, s.62.

⁹² Çalışkan, Suat; Hürriyete Karşı Suçlar,1. Baskı, Platon Hukuk Yayınevi, İstanbul, 2020, s.29.

⁹³ Toroslu, Nevzat; Ceza Hukuku Özel Kısım, 9.Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2018, s.83.

⁹⁴ Düzgün, s.35.

⁹⁵ Yargıtay 4. Ceza Dairesi, E.2017/19827, K. 2020/21037, T. 22.12.2020, Egemenoğlu, s.63.

oluşturmadığını hükmetmiştir. Sözlerin söylendiği olayın gelişimi, failin tavırları ve sosyal gerçeklik de dikkate alındığında bu sözlerin yerine göre tehdit sayılabilmesi gerektiğini düşünmekle bu görüşe katılmamaktayız.

Uyarı mahiyetindeki sözler de ne denli ağır olursa olsun tehdit suçunu oluşturmaz. Tehditte fail, gelecekte kendi kararı dâhilinde gerçekleşeceğini bildirdiği bir kötülük ile bireyin irade özgürlüğüne müdahale etmektedir. Ancak uyarıda, her ne kadar ağır olsa da bir tutumun yaratacağı neticelerden söz edilmektedir. Burada uyarıyı yapanın, mağdurun irade hürriyetini etkileyerek kendi arzusu yönünde tutum takınmasını sağlamak şeklinde bir gayesi bulunmamaktadır. Ayrıca uyarının uyarı yaptığı mesele de kendisinin iktidarında değildir. Örneğin; “Bu bozuk paraşütle buradan atlarsan ölürsün” şeklindeki sözler tehdit suçunu oluşturmamaktadır.⁹⁶ Benzer bir şekilde haklı bildirimler yahut hakkını kullanacağı yönünde beyanda bulunmak tehdit suçunu oluşturmayacaktır. Örneğin borcunu zamanında ödemediği için bir kişiye icrai işlem başlatılacağını söylemek suça vücut vermez.⁹⁷

İnternet kullanımının hızla artması ile birlikte tehdit suçu sosyal medya üzerinden de işlenmeye başlanmıştır. Bu durum yeni problemleri beraberinde getirmiştir. Sosyal medya üzerinden tehdit içerikli iletinin bizzat paylaşılması ya da bu gönderiyi beğenenlerin veya paylaşanların cezai yaptırımlarda bulunulması söz konusu olmaktadır. Sosyal paylaşım sitelerindeki “beğen” butonunu kullanan kişi, bu butonu daha çok başkasına ait olan iletiyi onaylamak veya desteklemek amacıyla kullanmaktadır. “Beğen” butonunu kullanan kişi iletiyi kendine mal etmediğinden fail olarak tanımlanamaz.⁹⁸ İletiyi beğenen kişiden farklı olarak “paylaş” butonunu kullanan kişi kendi sayfasında bizzat insanların görebileceği şekilde tekrardan iletiyi kendisininmiş gibi yaydığı için bundan sorumlu olacaktır. Ancak kanaatimizce bu cezai sorumluluk hakaret suçunda gündeme gelmektedir. Tehdit suçunda yalnızca ileten olarak kalacaktır. Sonuç olarak “paylaş” butonunu kullanan kişi hakaret suçunda fail olarak değerlendirilebilir.⁹⁹ Tehdit suçunda ise fail olarak değerlendirilemeyecektir. Manevi tazminat sorumluluğu ise gündeme gelebilecektir.

---

⁹⁶ Kocatürk, Fatih; Tehdit Suçu (TCK. m.106), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2015, ss.34-35.

⁹⁷ Kocabay, s.55.

⁹⁸ Acay, Fırat; “Sosyal Medya Aracılığıyla Hakaret Suçu ve Suçun Tespitine İlişkin Uygulamalar” İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.7, S.1, 2021, s. 126.

⁹⁹ Erdem, Mustafa Ruhan/Şentürk, Candide “Sosyal Ağlar Üzerinde İşlenen Hakaret Suçlarında Ceza Sorumluluğu”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.19, S.3, 2017, ss. 2723-2724.

Yargıtay'ın tehdit suçunda elverişlilik unsurundan bahsedilen bir kararında; Tehdit fiilinin kişinin iç huzuruna müdahale eden bir eylem olduğunu, fiilin netice almaya müsait, objektif olarak korkutucu, yeterli ve uygun olması gerektiğinden söz edilmiştir. Ayrıca mağdurun korkmuş olmasının aranmayacağını da eklenmiştir.¹⁰⁰ Yargıtay'ın tehdidin elverişliliği ve ciddiyeti konusunda gözetilecek unsurları belirttiği 22.06.1993 tarihli 2283/4162 sayılı kararında tehdidin tehlike suçu olduğuna kanaat getirilmiştir. Ciddilik meselesinin ise tehdide konu sözlerin kaçınılmazlığına göre değil, söylenen ortama ve tarafların ruhsal ve fiziki durumlarına göre tayin edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Tehdide konu haksız saldırının gerçekleşme olanağı ve mağdurun zihnini etkileme derecesinin ne olduğunu ise tahdidi olarak belirlenemeyecek kadar fazla sayıdaki etmenler dikkate alınarak incelenmesi gereken bir konu olduğunu vurgulamıştır. Bu hususun da yerel mahkemece ele alınması gereken olgusal bir problem olduğunu ifade etmiştir.¹⁰¹ Yargıtay bir kararında “buradan iki kişinin ölüsü çıkar” şeklindeki sözlerin elverişli olduğunu belirtip bozma sebebi yapmıştır.¹⁰²

YCGK bir kararında alkollü araç kullanırken kolluk kuvvetlerinin durdurduğu sanığa işlem yapacaklarını söylemeleri üzerine “hepinizi sürdürürüm” şeklinde ifadeler kullanması fiilini tehdit saymamıştır. Sözlerin kaygı ve panik yaratmaya elverişli olmadığı bu nedenle objektif olarak korkutucu olamadığı ve tehdide konu sözleri gerçekleştirebilme kudretinin failde bulunmadığı ve iradesi dışındaki sözler nedeniyle tehdit suçundan ceza verilemeyeceğini belirtmiştir.¹⁰³ Cümledeki sözlerin objektif olarak korkutmaya mağdurun iradesine zarar vermeye elverişli olması nedeniyle karara katılmamaktayız. Mağdurun söylenen sözleri yerine getirebilecek potansiyelin failde olup olmadığını bilmesi gerekmez. Ya da failin bunu gerçekleştirmeye ehil olup olmaması da suçun sübutu açısından önem taşımaz. Ayrıca sözler kamu görevlisine söylenmiş olması nedeniyle görevi yaptırmamak suçunu da oluşturabilecektir.

Elverişli hareketlerin açık bir şekilde ifade ediliyor olması gerekmektedir. Ne olduğu tam anlaşılamayan fakat tehdit olduğu düşünülen hareketler tehdit kapsamına girmemektedir. Örneğin iş yerlerinden haraç kesen ve fazlaca suç kaydı bulunan birinin esnaf olan mağdura yolda giderken “kendine dikkat et” demesi yahut mağdurun sıklıkla

---

¹⁰⁰ Yargıtay 4.Ceza Dairesi E.2016/10160, K.2020/8129, T. 29.06.2020, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 03.06.2024.

¹⁰¹ Bal Keçeci, s.46.

¹⁰² Düzgün, s.35.

¹⁰³ YCGK, E. 2014/660, K. 2017/557, T. 19.12.2017, Çalışkan,s.44.

karşısına çıkması durumunda eylemin tehdit kapsamına sokulması niyet okumadan ibaret olacak ve delillendirme konusunda zorluk yaşanacaktır. Bir diğer örneğe bakılacak olursa “seni de ona benzetirim” sözleri normalde içeriği tam belli olmayan dolayısıyla tehdide konu olmayan sözler iken sözün söylenmesinden kısa bir süre önce failin mağdurun bir yakınına karşı silahla yaralama eyleminde bulunduğu ve olayda failin diğer mağduru kast ettiği konusunda şüphe bulunmadığı varsayımında artık tehdidin konusu bellidir ve cezalandırma yoluna gidilmelidir.¹⁰⁴

Doktrinde özellikle sair tehditte failin nesnel olarak korkutmaya elverişli olduğu görüşüne karşı fikir olarak failin düşüncesinin cezalandırıldığı mağdurun etkilenip etkilenmediğinin tartışılmadığı ve sair kötülük denilen davranışların kötülük kavramını tam olarak karşılamadığı ve yalnızca sözlere bakılarak cezalandırma yoluna gidilmesinin suçta ve cezada kanunilik ilkesine uymadığı şeklinde eleştiriler mevcuttur.¹⁰⁵ Yalnızca mağdura iletilen sözün ne olduğuna bakılarak tehdit suçunda değerlendirme yapılmasının sakıncalı olduğu bir örnekle gösterilebilir. Örneğin “başımı ağrıtırım” sözü bir iş yerinde patron tarafından işçiye söylenirse uyarıda bulunduğu ya da konuyu gündeme getirmeye devam edeceği şeklinde yani tehdit olmayacağı şeklinde ele alınması gerek iken hakkı olan bir şeyi talep etmemesi ya da bir yere gitmemesi yönünde telkinde bulunarak bu sözün söylenmesi halinde tehdit suçu oluşacaktır.¹⁰⁶ Dolayısıyla burada sözün hangi bağlamda söylendiğine bakılarak somut olayın özelliklerine göre değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Tehdide konu sözlerin elverişli olup olmadığının tespitinde şartlı tehdidin suç oluşturup oluşturmadığı konusunda uygulamada bazen tereddütler oluşmaktadır. Öncelikle belirtmelidir ki şarta bağlı da olsa geleceğe yönelik kötülük bildirimini içeren sözler tehdit suçunu oluşturacaktır. Eski kanunda şartlı tehdit müessesesi düzenlenmiş ise de yeni kanunda bu düzenleme kaldırılmıştır. Bu durumda şartlı tehdit eylemlerinden bazıları tehdit suçunun kapsamı içerisinde kalırken bazıları da yeni kanunla düzenlenen şantaj suçunu oluşturacaktır. Örneğin “eğer bu davadan vazgeçmezseniz, bu iş kanla bitecek, burası mezarımız olacak” şeklindeki sözler şartlı tehdit suçuna sübut verecektir.¹⁰⁷Burada yapılması gereken ayırım şudur; şartlı tehdidin konusu olan sözleri gerçekleştirme iktidarı mağdurda bulunuyorsa suç şartlı tehdittir. Tehdit edilenin imkan

---

¹⁰⁴ Kocabay, s.45.

¹⁰⁵ Selanik, M. Baran; “Suçta ve Cezada Kanunilik Çerçevesinde Tehdit Suçunda Yer Alan “Sair Kötülük” Kavramı” İzmir Barosu Dergisi, S.3, Y.77, 2012, s.136.

¹⁰⁶ Taneri, s.64.

¹⁰⁷YCGK, 4-359/43, T. 21.01.1972, Sözüer, s.135.

ve iktidarı dışında kalan bir şey isteniyorsa bu durumda suç genel tehdit olarak nitelendirilmelidir. Yargıtay da benzer görüştedir. Katılanın sanık aleyhine açtığı kiralanın evin tahliyesi davası bittikten sonra davanın geri çekilmesi yönünde tehditte bulunulan bir olayda, davanın kesinleşip kesinleşmediğinin tespiti gerektiği kesinleşmesi durumunda suçun niteliği 765 sayılı TCK m.191 iken kesinleşmemesi halinde aynı yasanın 188/1 maddesi gereği cezalandırma yoluna gidilmesi gerektiğine hükmetmiştir.¹⁰⁸ Geçmişe yönelik şartlı kötülük bildirimleri ise tehdit suçunu oluşturmayacaktır.

Tehdidin elverişli hareketlerle işlenmesinin bir unsuru da haksız saldırı bildirimini içeren sözlerin geleceğe yönelik olmasıdır. Madde metninde “saldırı gerçekleştireceğinden bahisle” sözleriyle bildirim muhakkak geleceğe yönelik olması gerektiği ortaya konulmuştur.¹⁰⁹ Yargıtay’ın genel kabulü de bu şekilde olmakla istisnai kararları da mevcuttur. Davaya konu bir olayda yerel mahkeme “sen benim arabama nasıl çarparsın, tabancam olsa seni vururdum” biçimindeki kelimelerin ileriye yönelik ciddi ve haksız bir saldırı bildirim niteliğinde olmadığına hükmetmiştir. Yüksek mahkeme kaygı ve endişe oluşturmaya elverişli bulunmadığı gerekçesiyle yerel mahkemenin beraat kararı verdiği sanığa ilişkin kararı bozmuştur. Bozma gerekçesinde sanığın sarf ettiği sözlerin tabancasını yanına aldığı belirtmiş olduğu fiili gerçekleştireceği düşüncesini içermesi ve mağduru bu şekilde korkutması nedeniyle ceza tayinine gidilmesi gerektiğini belirtmiştir.¹¹⁰ Tarhan bu görüşün isabetli olduğunu savunmuştur. Doktrinde bu tip geleceğe yönelik bildirim bulunmayan sözlere ceza verilmesi eleştirilse de kelimelerin lafzına sıkı sıkıya bağlı kalmak yerine özüne bakılması gerektiği savunulmuştur. Söz konusu görüşe örnek olarak “kız olmasaydın seni döverdim” yahut “gelseydi onu öldürecektim” biçimindeki ifadeler gözden geçirildiğinde şeklen ileriye yönelik kötülük bildirim yok gibi görünse dahi bünyesinde muhtemel bir tehdidin varlığını himaye eden ve ima yoluyla ileten bir yapıya sahip olduğunun kabulünün gerektiği ifade edilmiştir. Suçun tipikliğine aykırılığı ve bildirim geleceğe yönelik olması zorunluluğu nedeniyle bu görüşe katılmamaktayız.

Bir diğer konu insanlar arasında yaygın şekilde kullanılan uyarı ya da tehdit mahiyetinde değerlendirilebilecek parmak sallama hareketidir. Hareket genellikle

---

¹⁰⁸ Y.4.CD, 12550/13802, T. 07.11.2001, Çınar, s.72.

¹⁰⁹ Tarhan, s.35.

¹¹⁰ Yargıtay 4.Ceza Dairesi, E.2006/8358 E, K.2008/1115, T.04.02.2008, Bayraktutan, s.81.

birisine uyarıda bulunurken ya da tehdit ederken yapılmaktadır. Parmak sallama hareketinin sert sözlerle ya da yüksek tonda konuşurken yapılması da tehdit suçunun oluşması için yeterli olmayacaktır. Bu durumda yine suçun sübutu için sözler etkili olacaktır. Uygulamada bazı tehdit iddialarında güvenlik kameraları incelendiğinde genellikle güvenlik kameralarının yalnızca görüntü verme özelliğinin bulunduğu ve ses aktarma özelliğinin bulunmadığı anlaşılınca bu gibi durumlarda mağdurun tehdit edildiği iddiasının yalnızca failin salt parmak sallama hareketiyle desteklenmesi yeterli olmayacak, failin ikrarı, tanık beyanı ya da kamera görüntüsünde bir başka hareketin de olması¹¹¹ gibi şartlar aranacaktır.

Sonuç olarak tehdidin objektif şekilde elverişli olup olmadığı failin onu yapıp yapamayacağına bakılarak değil, beşeri koşullarda o eylemin ortalama bir insan tarafından gelecekte yapılıp yapılamayacağına bakılarak tayin edilir.

3.1.1.3. Tehdidin kime yöneltildiği meselesi ve kadına karşı tehdit sorunu

765 sayılı kanunda “bir başkasını” ifadesi kullanılsa da Yargıtay ve doktrin tarafından tehdide konu saldırının mağdurun bizzat kendisine yönelmesi gerekmediği yakınlarına yönelse dahi mağdurun değişmeyeceği kabul görmüştür.¹¹² 5237 sayılı kanunda “kendisinin veya yakınının” şeklinde belirtilerek karışıklığın önüne tamamen geçilmeye çalışılmıştır. Yakın sözcüğü aralarında sıkı bir bağ bulunan dost ya da akraba olarak kabul edilebilir. Suçun mağduru şüphe yok ki yakınına zarar verileceği beyanında bulunulan kişidir. Fail bir şahsı tehdit etmek amacıyla onun bulunduğu yere gidip onu göremeyince “ona söyleyin, onu öldüreceğim” şeklinde sözler söylemesi halinde ise burada mağdur tehdit suçunun mağduru iletme kastıyla korkutma kastının yöneltildiği kişi olacaktır.¹¹³ Yakınına yönelen tehdidin kişiyi etkilemesi ile suçun mağduru olmak birbirinden farklıdır.

Yakını üzerinden tehdit edilen kişi ve tehdidin asıl öznesi olan mağdur kişinin aynı anda tehdide konu sözleri işitmesi halinde her ikisinin de mağdur olması mümkündür. Örneğin babasının yanında “oğlunu bıçaklayacağım, artık fazla olmaya başladı” şeklinde söylenen sözlerin her ikisinin de irade hürriyetini ve serbest hareket etme yetisini etkileyerek manevi cebrin sağlandığı ve bu durumda genel hükümlere göre

---

¹¹¹ Örneğin failin eline bir cisim alıp mağdura doğrulttuğunun görülmesi.

¹¹² Sakar, s.43.

¹¹³ Bayraktutan, s.114.

Türk Ceza Kanunu 43/2 maddesinde geçen tek fiille çok kişiye karşı aynı suçun işlendiği söylenebilecektir. Bu durumda zincirleme suç hükümlerine göre cezada artırımı gidilmesi gerekecektir.¹¹⁴ Karşıt görüşe göre ise yukarıdaki örnekte babanın suçun mağduru olması söz konusu değildir, zira sözlerin doğrudan muhatabı olmayıp yalnızca bundan üzüntü duymaktadır. Ancak dolaylı olarak suçtan zarar gören olduğu savunulabilecektir.¹¹⁵

Tehdit mağdurunu öldürüleceği yönünde korkutmakla çocuğunu öldürmekle tehdit etmek arasında farklılık bulunmamaktadır. Her iki durumda da tehdidin yeterince ciddi, elverişli ve aynı mağdura yöneltildiğinin kabulü gerekir.¹¹⁶

Doktrinde bir görüşe göre kişinin yakınına yönelen tehdidin suç olarak kabulü bakımından mağdurun yalnızca hısımlık bağı olan bir kişi olması gerekmez. Bunla birlikte iş partneri, nişanlısı yahut çevresinde tanıdığı bir kişinin de mağdurun yakını olarak kabul edilmesi gerektiği ve madde metninde akraba sözcüğü değil de yakını olarak ifade edildiği için madde metninin geniş yorumlanması gerektiği savunulmuştur.¹¹⁷ Yasanın bu şekilde bir kısıtlama koyması doktrinde insanlar arası dayanışma duygusunu zedeleyebileceği ve tanımadığı ya da pek yakın bir bağı olmayan bir kişi için bir başkasının özverili davranmasına engel oluşturacağı gerekçesiyle eleştirilmiştir.¹¹⁸

Tarhan'a göre cenin de yakın kavramına dahil edilmelidir zira hukuken somut ve korunan bir varlık olan ceninin mağdurla yakınlığı konusunda da bir şüphe bulunmamaktadır. Hamile olmayan bir kadına ileride doğacak çocuğuna zarar verileceği yönünde tehditte bulunulması halinde ise peşin hükümden kaçınmak gerektiğini ve somut olayın şartlarına göre değerlendirme yapılacağını savunmaktadır.¹¹⁹

Kanaatimizce tehdit mağduruyla herhangi bir yakınlığı bulunmayan bir kişi de olsa, tehdit nedeniyle emniyet hissi etkileniyor ya da iradesi zorlanıyorsa yine tehdit suçunun varlığının kabulü gerekmektedir.¹²⁰ Hafizoğulları/Özen; yasa metninin dar yorumlanmasının doğru olduğunu yakın kavramından kimin hedef alındığının açık

---

¹¹⁴ Bayraktutan, s.115, Benzer görüş için bkz. Tarhan, s.39, Tezcan/Erdem/Önok, s.370

¹¹⁵ Koç, Ziya; Ceza Muhakemesinde Katılan, 2. Baskı, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2022, s.81, Onursal, Sami; Kamu davasına Müdahale, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1968, s.58.

¹¹⁶ Bakıcı, s.719.

¹¹⁷ Şen, Ersan; Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık Cilt:1 (m.1-146), İstanbul, 2006, s.419.

¹¹⁸ Soyaslan, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2005, s.211

¹¹⁹ Tarhan, s.38.

¹²⁰ Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Önok, Rıfat Murat; 7. Baskı, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Seçkin Yayınları, Ankara, 2010, s.359.

olmadığını, kavramın kapsamını eş, anne, baba, kardeş ve çocuklar olarak kabul etmek gerektiğini ifade etmişlerdir.¹²¹ Madde gerekçesinde tehdidin yöneltildiği kişinin üçüncü bir kişi olabileceği belirtilmişse de bu kişinin mağdurla arasında belli bir hısımlık, yakınlık ilişkisi olması gerektiği vurgulanmıştır.¹²² Hafizoğulları/Özen’e göre gerekçedeki bu açıklamanın muğlak oluşu “belirsizliğin belirsizlikle belirli kılınmaya çalışılması” olarak tarif edilmiştir.¹²³ Kanaatimizce yakın kavramından anlaşılması gereken mağdurun manevi olarak zarar görmesinden bizzat etkileneceği bütün kişilerdir. Yani anne, baba, amca, kuzen, flört, arkadaş, öğretmen gibi örnekler çoğaltılabilecektir. Örnekler artırılabilir olsa da kişinin sevdiği ama yakını olmayan kimseler bu kapsama girmeyecektir. Örneğin “istediğimi yapmazsan en sevdiğin ünlü sanatçıyı öldürürüm” sözleri yakın kavramının kapsamına giremeyeceği için tehdidin elverişlilik unsuruna uymamaktadır.¹²⁴

Bir diğer sorun tehdit fiilinin bir başkasının korkutucu gücünden yararlanılarak yapılması halinde suçun sübut bulup bulmayacağı meselesidir. Örneğin “o adama dikkat edin size zarar verebilir” cümlesinde olayın özelliklerine göre tehdit kastının kabulü gerekebileceği gibi uyarı niteliğinde olduğu da değerlendirilebilecektir. Yahut “kardeşimle uğraşmayın sizi öldürür” ifadesi tehdit olarak görünse de sözü söyleyen kişi sıklıkla ağır suçlar işleyen kardeşinden mağduru korumak amacıyla söylemişse uyarı niteliği taşıyacaktır.¹²⁵

Yasa metninde tehdidin hedefi olan kişi bakımından birinci ve üçüncü cümle arasında bir farklılık bulunmaktadır. Tehdidin konusu kişinin hayatı vücut veya cinsel dokunulmazlığı olduğu zaman saldırının yapılacağı kişinin bizzat mağdur ya da mağdurun yakını olabilecektir. Malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratılacağı yahut sair bir kötülük edileceği yönündeki tehditte ise böyle bir ifade yer almamaktadır. Doktrinde birinci fıkra benzer şekilde yorumda bulunmaya bir engel bulunmadığı belirtilmektedir. Üzülmez’e göre yanlış anlaşılmaların önüne geçmek açısından üçüncü cümlenin başına “aynı şekilde” ibaresi getirilmesi gerekmektedir.¹²⁶

---

¹²¹ Hafizoğulları/Özen, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar s.177.

¹²² Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet; Gereğçeli Ceza Kanunları,23. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, s.146.

¹²³ Hafizoğulları/Özen, Özel Hükümler, s.177.

¹²⁴ Egemenoğlu, s.70.

¹²⁵ Taneri, s.65.

¹²⁶ Üzülmez, s.90.

Bir diğerk mesele tehdidin “kadına karşı” işlenmesidir. 27.05.2022 tarihinde Ceza Kanunumuzda 7406 sayılı Kanunun altıncı maddesiyle yapılan değişiklikle tehdit fiilinin kadına karşı işlenmesi cezanın alt sınırında bir artırım sebebi olarak görölmüş ve bu durumda hâkimin cezayı en az dokuz ay olarak tayin edebileceği hükme bağlanmıştır.¹²⁷ Meclis tutanakları incelendiğinde; düzenlemenin kadına karşı şiddetle mücadele bağlamında ele alındığı anlaşılmış, maddenin özel gerekçesinde “düzenleme ile kadına karşı işlenen tehdit suçuyla daha etkin mücadele edilmesi amaçlanmaktadır” ibaresi yer almıştır.¹²⁸ Kadın kavramından anlaşılması gereken çocuk veya yetişkin ayrımı gözetmeden bütün dişi bireylerdir. Kanunda bir kadın tanımı bulunmamaktadır. Türk Dil Kurumu sözlük tanımına bakıldığında “erişkin dişi insan, hatun, hatun kişi”¹²⁹ olarak tanımlanmıştır. On sekiz yaşını doldurmamış kız çocuklarının esasında artırım sebebinden yararlanamayacağı düşünölmektedir. Lakin düzenleme ile kadınların toplumsal hayatta cezai himaye ile daha fazla korunmak istenmesi söz konusu iken kanun koyucunun maksadı ve meclis tutanakları incelendiğinde evleviyet ilkesi gereği düzenlemenin on sekiz yaşını doldurmamış kız çocukları yönünden de uygulanacağı söylenebilir. Eleştirilecek hususlardan birisi suçun mağdurunun kadın cinsiyetinde olması halinde cezai himayenin artması için bir gerekçe olarak kabul edilmesidir. Muhtemelen kadına karşı eylemin nitelikli hal sayılmasının nedeni kadının toplum içerisinde dezavantajlı olduğu yönündeki kabuldür. Eylemin yöneldiği cinsiyetin cezalandırılması istenen eylemi değiştirmesi söz konusu değilken aynı eylemi gerçekleştirenler yönünden farklı yaptırım ortaya konulması eşitler arasında keyfi eşitsizlik yaratabilecektir. Mağdurun cinsiyeti üzerinden ceza tayini yoluna gidilmesi aynı eyleme maruz kalan kimselerin başkaca özellikleri dikkate alınmaksızın(mağdur hakları yönünden) kendilerine yönelik eylem gerçekleştirenlerin daha az cezalandırılması sebebiyle koruma haklarının ihlâli sonucunu doğurabilecektir. Tartışılması gereken ise aynı eylemde bir kadın fail olduğu zaman cezada yine artırım yapılacaktır, ancak bu sefer mağdurun dezavantajlı olduğu savunulamayacaktır. Benzer şekilde failin bir çocuk olduğu kabulünde cezada artırım yapmanın makul bir gerekçesi olmadığı ortadadır. Zira on sekiz yaşını doldurmamış bir çocuğun bir kadına karşı tehdit fiilini işlemesi halinde cezasının arttırılması çok yönlü bir toplumsal bir mesele olan kadına karşı şiddetin önlenmesinde etkin bir rol oynamayacağı gibi sosyal devlet anlayışında kabul gören devletin güçsüz

¹²⁷ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/05/20220527-7.htm>, 31828 no’lu resmi gazete

¹²⁸ <https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KomisyonRaporlari> Erişim Tarihi: 04.02.2024 .

¹²⁹ <https://sozluk.gov.tr>, Erişim Tarihi: 05.02.2024.

olanı koruması ilkesine de hizmet etmeyecektir. Eylemin, yalnızca mağdur yönünden seçim yapılarak bir düzenlemeye bağlanması eksiklik ihtiva etmektedir. Fail yönünden de düzenleme yapılarak birbirlerine karşı dezavantajlı durumda oldukları savunulamayacak grupların birbirine karşı fiillerine eşitlik ilkesine aykırı biçimde artırım yapılmasının önüne geçilmelidir.

Kadına karşı tehdit düzenlemesi Anayasa Mahkemesi'ne eşitlik hakkını ihlâl ettiği için götürülmüştür. AYM, kadına karşı şiddet kavramının dar kapsamda düşünülmemesi gerektiğini, getirilen kuralla kadının toplumsal cinsiyet algısı yüzünden değil her türlü saikle kadına karşı yapılan saldırıların önlenmek istediğini vurgulamıştır. Anayasa'nın 17. maddesiyle devlete yüklenen yükümlülüklerin yerine getirilebilmesi amacıyla bir cezanın alt sınırında artırımın gidilmesinin devletin toplumsal gereksinimlere cevap verebilmek amacıyla takdir hakkının sınırlarını aşmayan nesnel objektif ve makul bir gerekçeye vardığını ifade ederek iptal başvurusunu reddetmiştir.¹³⁰

Egemenoğlu, düzenlemenin pozitif ayrımcılık sınırlarını aştığını, düzenlemenin eşitlik ilkesine aykırı olması ve uygulamada bazı sorunlara neden olacağı (kadının kadına karşı tehdidi, tehdide maruz kalanlardan birinin kadın olması gibi) için düzenlemenin "cinsiyete dayalı bir ayrımcılık sebebiyle kadının tehdit edilmesi" olarak değiştirilmesi gerektiğini zira korunan ya da korunması gereken asıl şeyin cinsiyete dayalı nefret ya da haksız bildirim olması gerektiği bir nevi failin yalnızca kadın olması nedeniyle tehdit edilmesi ve burada özel kast aranmasının doğru olacağını savunmuştur.¹³¹

Tehdit fiilinin kadına karşı işlenmesinde bir diğer mesele cezada yapılacak artırımın yalnızca birinci cümlede geçen hayat, vücut ya da cinsel dokunulmazlığa karşı saldırılarda mı uygulanacağı yoksa malvarlığına karşı tehdit ve sair tehdidin de bu nitelikli halin kapsamına girip girmeyeceği tartışmalı bir husus olacaktır. Zira bu cümle birinci cümlede devamına eklenmiş bulunup yalnızca birinci cümledeki halleri kapsadığı iddia edilebilir. Bu hususta zaman içerisinde yerel mahkemeler, Bölge Adliye Mahkemeleri ve Yargıtay içtihatlarının ne şekilde oluştuğu ve uygulama birliğinin hangi yönde ilerlediğini takip etmek gerekecektir. Kanaatimizce tehdidin kadına karşı işlenmiş olması yeterli görülmesi ve tehdidin türüne bakılmadan cezalandırma yoluna gidilmelidir.

---

¹³⁰AYM,E.2022/117,K.2023/4,T.05.01.2023,15.02.2023tarihliResmiGazete,<https://www.resmigazete.gov.tr> Erişim Tarihi : 05.02.2024.

¹³¹ Egemenoğlu, ss.99-100.

3.1.1.4. Mağdurun tehditten haberinin olup olmadığı sorunu

Tehdit suçunun sübutu için eylemin zihindeki hazırlık hareketlerinden çıkıp mutlakamağdurun bilgisine ulaştırılması gerekmektedir. Tehdit gıyapta gerçekleşiyorsa, iletme kastının varlığı aranır.¹³² Tehdidin haksızlık unsurunu ihtiva edebilmesi için mağdurun haberdar olması şarttır. Tehdide konu kötülük bildirimini gerçekleşirse elbette söz konusu suçtan da ayrıca ceza tayin olunacaktır.¹³³ Suç, mağdurun bilgisine ulaştığı anda tamamlanmış olacaktır. Gıyapta gerçekleşen tehdit suçu da yüze karşı veya herhangi bir elektronik ya da yazılı iletiden farksız olarak şartları varsa cezayı gerektirecektir.¹³⁴ Kanunda bu unsura “bahsetmek” kelimesiyle yer verilmiştir. TDK internet sitesindeki tanıma göre bahsetmek, “bir konu üzerinde söz söylemek, konuşmak”¹³⁵ anlamına gelmektedir. TCK m. 106 gerekçesinde tehdidin esasında şarta bağlı bir kötülük olduğu açıklanmıştır. Failin arzusunun yerine getirilmemesi halinde mağdurun uğratılacağı bir kötülükten söz edilmesi tehdit suçunu oluşturacaktır.

Madde gerekçesi incelendiğinde mağdura gerçekleştirilecek saldırının “bildirilmemesinden” söz edilmektedir.¹³⁶ Bildirmek kelimesinin sözlük tanımı “Herhangi bir şeyi haber vermek, herhangi bir konuda bilgi vermek, herhangi bir şeyi bilinir duruma getirmek” biçiminde yapılmıştır.¹³⁷ Tehdit suçu denilince çoğunlukla haksız saldırının sözle ve mağdur yanındayken bildirilmesi akla gelmektedir. Zira tehdit suçu genel olarak sözle ve mağdurun yüzüne karşı işlenmektedir. Ancak tehdit çeşitli şekillerde mağdurun bilgisine ulaşabilmektedir. TCK m. 106/2’de yer alan cezayı ağırlaştırıcı nitelikli haller arasında tehdidin imzasız bir mektupla ya da özel işaretlerle gerçekleştirilmesi de yer almaktadır. Tehdidin çeşitli biçimlerde ortaya çıkabileceği yasa metninden de görülmektedir.¹³⁸

Yasa koyucunun tehdit suçunu düzenlemesindeki maksadın kişilerin ruhsal huzurunu emniyet hissini ve irade özgürlüğünü korumak olduğu kabul edildiğinde mağdurun tehditten haberi olmamışsa söylenen sözlerin bir önemi olmayacaktır.¹³⁹

---

¹³² Özüttürk, Nejat; Türk Ceza Kanunu Şerhi ve Tatbikatı. 1. Cild, Balkanoğlu Matbaacılık, Ankara, 1966, s. 588.

¹³³ Mısırlı, s.38.

¹³⁴ Düzgün, s.38.

¹³⁵ <https://sozluk.gov.tr> Erişim tarihi: 04.02.2024.

¹³⁶ Artuk/Gökçen, s.145.

¹³⁷ <https://sozluk.gov.tr>, Erişim Tarihi: 07.02.2024.

¹³⁸ Sungur, Hakkı Alperen; 5237 Sayılı Türk Ceza Hukuku’nda Tehdit Suçu, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, 2022, s.29.

¹³⁹ Üzülmöz, s.91.

Tehdidin gerçekleşmesi için mutlaka haksız ve büyük bir zarar verileceği şeklinde sözle korkutmak gerekmemekte tehdidin varlığını ortaya koyabilecek her çeşit söz, yazı, işaret, simge ile tehdit suçunun işlenebilmesi mümkün olacaktır.¹⁴⁰

Burada tartışılması gereken konu iletme kastının nasıl yorumlanması gerektiğidir. Örneğin Ali, Ahmet'in yakın arkadaşı Mehmet hakkında Ahmet'e "git ona söyle onu mahvedeceğim" dediğini yahut "onu gördüğüm yerde kafasını kıracağım" dediğini varsayarsak Ahmet ile Mehmet'in yakın arkadaş oldukları da göz önüne alındığında burada iletme kastının varlığı kabul edilmeli ve cezalandırılma yoluna gidilmelidir.¹⁴¹ Bu örnekte iletme kastının yani manevi unsurun varlığını kabul etmek gerekirken benzer isimlerle örnek verilecek olursa Ali, iş yerinden arkadaşlarıyla sohbet ederken Mehmet hakkında "Mehmet denen adam sinirlerimi çok bozuyor, gördüğüm yerde bacaklarını kıracağım" dediğini ve bir biçimde oradaki kişilerden birinin Mehmet'e bu sözleri iletmediği varsayımında iletme kastının varlığından söz edilemeyecektir.¹⁴²

Failin korkutmaya elverişli sözlerini beyanlarını mağdura ulaştıracağını bildiği kimselerin önünde sarf etmesi ve mağdura bu beyanların iletilmesi halinde suçun oluşacağı kabul edilmelidir. Yargıtay konuya ilişkin bir kararında mağdurun evinin önüne gelerek mağdura yönelik tehditlerde bulunmasını ve sözleri mağdurun eşinin duyması durumunda iletme kastının varlığını sabit görmüş ve tehdit suçunun sübut bulduğuna kanaat getirmiştir.¹⁴³

Gıyapta tehdidin birden fazla kişi ile işlenmesi halinde TCK 106/2-c'de geçen suçun birden fazla kişiyle işlenmesi ağırlaştırıcı hali uygulanacak mıdır ? Çınar'a göre nitelikli hal uygulanmalıdır. Zira korkutuculuk unsuru burada da yüze karşı işlenme ile benzer şekilde artmaktadır.¹⁴⁴ Gıyapta edilen tehdidi bir kişinin gerçekleştirmesi ile birden fazla kişinin gerçekleştirmesi arasındaki tek fark mağdurun eylemden daha fazla etkilenmesi değildir. Aynı zamanda failere suç işleme cesareti yönünden kolaylık sağlaması da olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Mağdura açıklanmak istenen kötülük bildirimini ciddi ve elverişli hareketlerle açıklanmışsa nitelikli halin varlığını kabul etmek gerekecektir. Yasa koyucunun gıyapta tehdit durumunda nitelikli hallerin uygulanamayacağına yönelik bir kabulü olmadığı da dikkate alınmalıdır. Nitelikli halin

---

¹⁴⁰ Sözüer, s.138.

¹⁴¹ Düzgün, s.38.

¹⁴² Tezcan/Erdem/Önok; ss.359-360.

¹⁴³ Y. 2.CD. 7367/7392, T.23.10.1986, Üzülmez, s.91.

¹⁴⁴ Çınar, s.134.

uygulanmamasının aynı eylemi yapan kişiler arasında oluşturacağı ceza adaletsizliği doğuracağı bilincinde olunmalıdır.¹⁴⁵

Yargıtay uygulamasında iletme (isal) yahut gönderme(irsal) kastının varlığı suçun oluşması için yeterli görülmektedir. Tehdide konu kötülük bildirimini yaptıği kişinin eylemin yöneleceği belirtilen kişiyle yakınlığı göz önünde bulundurularak duruma göre failin iletme kastının varlığı zımnen karine olarak kabul edilebilecektir.¹⁴⁶

İleride olacağı fail tarafından beyan edilen kötülük bildiriminde tehdide konu kötülüğü mutlaka failin gerçekleştireceği kaydı gerekmez.¹⁴⁷ Örneğin “mafyaada tanıdıklarım var senin bacaklarına sıktıracağım” yahut “kendine dikkat et yakında Ahmet seni total bırakacak” şeklindeki sözlerin faili elbette ki kötülük bildirimini mağdura ileten kişi olacaktır.

3.1.1.5. Tehdit bildirimini haksız olması

Hukuka aykırılık, Anayasa başta olmak üzere herhangi bir mevzuata ilişkin kurala aykırılıktır. Haksızlık da hukuka aykırılıktan doğacaktır. Haksız fiil, kanun gerekçesine göre, “bir davranışın hukuk düzenince tasvip edilmediği anlamına gelmektedir.”¹⁴⁸ Objektif kıstaslara bakılarak, hukuk sisteminin onaylamadığı fiillerin haksız olduğundan söz edilebilecektir.¹⁴⁹ Bir fiilin haksızlığı; belli bir dönemde belirli bir toplumda kabul gören sosyal değerlere bakılarak hakimlik makamınca takdir edilecektir.¹⁵⁰ Haksızlık ile hukuka aykırılık kavramları arasında fark bulunmaktadır. Hukuka aykırılık, eylemin, normu ihlâl etmesi iken, haksızlık, eylem üzerine verilen bir değer yargısıdır. Haksızlık var iken fiil hem tipik hem de hukuka aykırıdır. Hukuka aykırılık ise, suçu oluşturan eylemin niteliğidir.¹⁵¹

Bir fiilin haksızlık içeriği tespit edilirken tüm pozitif hukuk normları göz önünde bulundurulmalıdır. Bununla birlikte Yargıtay tarafından, hukuki ihtilafların suç işlenmesi

---

¹⁴⁵ Bayraktutan, s.148.

¹⁴⁶ Tarhan, s.34.

¹⁴⁷ Sözüer, s.129.

¹⁴⁸ Nakleden: Hakeri, Hakan; Ceza Hukuku Genel Hükümler, 18. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, s.439.

¹⁴⁹ Akbulut, Genel Hükümler, s.454.

¹⁵⁰ Hakeri, s.439 .

¹⁵¹ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.379

için kusurluluğu azaltan bir neden olmadığı ifade edilmektedir.¹⁵² Ceza hukukunda da haksızlık diğer hukuk dallarıyla benzerdir. Yalnızca yaptırımların çeşidi kamu hukukunun diğer dalları veya özel hukuka göre değişkenlik göstermektedir.¹⁵³

Haksız davranışın, bir insan tarafından gelmiş olması şarttır. Haksız hareketin kusur yeteneği olmayan bir kişi tarafından gelmesi de mümkündür.¹⁵⁴

Cezalandırma için failin hareketinde haksızlık bilinci bulunmalıdır. Bununla birlikte failin hangi ceza normunu ihlâl ettiğini ya da eylemin suç olarak düzenlenip düzenlenmediğini bilmesi aranmaz.¹⁵⁵ Haksızlık bilinci, suçun oluşumu için asıl olandır. Kanunda haksızlık bilinci bulunmayan kişinin eylemi 5237 Sayılı Kanunun 30/4 maddesi uyarınca değerlendirilecektir.

Tehdit suçu mağdura karşı haksız bir zarar sonucunu doğurabilecek kötülük bildirimiminin mağdura iletilmesiyle tamamlanmış olacaktır.¹⁵⁶

Zararın haksızlığı değerlendirildiğinde haksızlığın içeriğinin suç oluşturması gerekmez, örneğin “bak gör ailenle aranı bozacağım” şeklindeki ifadeler herhangi bir suç oluşturmaya da mağdur bakımından bir kötülük bildirimini olarak algılanacaktır.¹⁵⁷ Hangi söylemlerin haksızlık olup olmadığı mağdura, faile, sözlerin iletilme biçimine göre her somut olayda değişebilecektir. Eylemin haksızlık içeriği mahkeme tarafından takdir edilecektir.

3.1.1.6. Tehdidin yöneldiği hukuki konu

Bu kısımda yasada sayma yöntemiyle belirlenen ve tehdit suçunun şikayete bağlı olan ve re'sen soruşturulan halleri incelenecektir. Birinci cümlede belirlenen hukuki konular sayma yöntemiyle belirlenmiş olup tahdididir. İkinci cümlede geçen tehdidin kadına karşı işlenmesi cezanın alt sınırında artırımı gidilmesini gerektiren bir nitelikli haldir. Diğer haller malvarlığına karşı büyük bir zarar tehdidi ve sair bir kötülük

¹⁵² Yargıtay'ın bir kararında, hukuki ihtilafların failin haksız tahrik indirimi alması için yeterli olmayacağı ifade edilmiştir. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E. 2014/146, K. 2014/494, T.18.11.2014, <https://karararamayargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 25.05.2024, Akbulut, s.454.

¹⁵³ Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 5. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2007, s.39.

¹⁵⁴ Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir; Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C. II, 10. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 1994, s.353-355.

¹⁵⁵ Akbulut, Genel Hükümler, s. 462, Sarıgül, Ali Tanju; Ceza Hukukunda Hata Kavramı ve Suçun Maddi Unsurlarında Hatanın Ceza Sorumluluğuna Etkisi, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.14, S.2,Y. 2019, s.665.

¹⁵⁶ Bakıcı, s.717.

¹⁵⁷ Egemenoğlu, s.63.

edileceğinden bahisle tehdittir. Daha sonra ayrıntılı olarak ele alınacağı üzere sair tehdidin yapısı itibariyle kanunilik ilkesini zedelediği söylenebilecektir.¹⁵⁸ Hangi hukuki değere yöneldiği belli olmayan ve değişkenlik gösteren bu tehditler yönünden mahkemenin geniş bir takdir yetkisi bulunmaktadır. Bu nedenle neyin objektif olarak sair kötülük bildirimini sayılıp neyin sayılmayacağı tartışma konusu olabilecektir.

3.1.1.6.1. Hayata yönelik tehdit bildirimini

Burada hayattan anlaşılması gereken en temel hak olan yaşama hakkıdır. Anayasamızın 17. maddesi “kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı” başlığını taşımaktadır. Maddenin birinci cümlesine göre “herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.” Anayasadaki bu hak devlete pozitif bir yük yüklemektedir. Bu sorumluluk yaşama hakkını tehdit eden her çeşit duruma karşı geçerlidir.¹⁵⁹ AİHM’e göre devletin, kişiler arasındaki ilişkilerde şahısların ifade hürriyetini temin etmesi ve bireyleri özel şahıslardan gelen saldırılara karşı koruması gereklidir. Örneğin bir kişiye yönelen “indir” kelimesi hedef gösterme ve öldürme tehdidi anlamına geldiğinden mağdurun yaşama hakkına yönelik yakın ve ciddi bir tehlike ihtiva ettiği açıktır. Bu sebeple mağdurun korku ve kaygı yaşaması yersiz olmayacaktır.¹⁶⁰ Failin yaşama yönelik saldırıyı başarıp başaramayacağının bir önemi yoktur. Mağdurda bu kanaatin uyanmış olması ve eylemin objektif olarak korkutucu olması yeterlidir.¹⁶¹¹⁶²

Bazı durumlarda failin kötülük bildiriminin hangi değeri ihlâl ettiği tam anlaşılmamaktadır. Bazen failin bir sözüyle birden fazla hakkı ihlâl ettiği düşünülebilmektedir. Örneğin “senin karnını kurşunla doldururum” sözlerinde kişinin yaşam hakkının ihlâl edileceği tehlikesi düşünülebileceği gibi tehdit aynı zamanda vücut dokunulmazlığına yöneliktir. Ancak tehdidin yaşam hakkına yöneldiğinin kabulü için ifadenin açıkça belirtilmiş olması gerekmektedir. “Seni öldüreceğim”, “canını alacağım”, “şah damarını keseceğim”, gibi ifadelerin açıkça kişinin yaşama hakkına yönelik olduğu

¹⁵⁸ Selanik, s.136, Benzer görüş için bkz. Şen, s. 416.

¹⁵⁹ Çalışkan, s.66.

¹⁶⁰ Çalışkan, s.67.

¹⁶¹ Yeşiloğlu, Yahya; Tehdit Suçu, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2010, s.25.

¹⁶² Yargıtay bir kararında katılanın boğazını sıkan “senin canını alacağım” diyerek telefonunu alıp yere atarak parçalayan sanığın eyleminin hayata yönelik tehdit olduğunu kabul etmiş ve bozma sebebi yapmıştır. Yargıtay 2. Ceza Dairesi, E.2005/24119, K.2005/29617, T.15.12.2005 Taneri, s.67.

açıktır. Bir diğer örnekte “seni bitireceğim” ya da “senin sonun benim elimden olacak” gibi ifadeler muğlak ve tam olarak verilecek zararı bildirmediği için yaşama yönelik tehdit suçunu oluşturmayacaktır. Şartları varsa sair bir kötülük edileceği tehdidini oluşturacaktır.¹⁶³ Bir diğer örneğe bakılacak olursa “geceleyin evini yaktırırım” sözlerinin hayata, vücut dokunulmazlığına ya da malvarlığına yönelik bir tehdit olduğu düşünülebilecektir. Yargıtay’ın önüne gelen bu minvaldeki bir olayda sanığın sözlerinin malvarlığına ilişkin olup olmadığının araştırılması ve malvarlığına ilişkin bir tehdit olduğunun kabulü halinde şikayetten vazgeçmenin davayı düşüreceği bu nedenle bozma sebebi yapıldığı ifade edilmiştir.¹⁶⁴

3.1.1.6.2. Vücut dokunulmazlığına yönelik tehdit bildirimi

Vücut dokunulmazlığına yönelik tehdidin kötülük bildiriminin konusu kasten yaralama, eziyet, işkence ya da organ ve doku ticareti suçudur. Bu suçlardan en çok karşılaşılanı kasten yaralama suçudur. Kasten yaralama suçu TCK’nin 86. maddesinde düzenlenmektedir. Kasten bir kişinin vücuduna acı veren, sağlığını etkileyen ya da algılama yeteneğine zarar veren kişi kasten yaralama suçundan dolayı cezalandırılır. Vücuda acı verme her türlü maddi acıyı ifade ederken sağlığın bozulması insan bedenindeki fizyolojik yapının normal rutininden şaşarak düzensizleşmesi olduğu söylenebilir.¹⁶⁵ Kasten yaralama suçu zararlı sonuçlar doğurmaya elverişlidir. Dolayısıyla neticeli bir suç tipidir.¹⁶⁶Farklı değerlerin tehdit edilmesi durumunda hangi değerlerin baskın olduğuna bakılarak o değerlerin ihlâl edildiği söylenebilecektir. Örneğin “bir daha karşıma çıkarsan parmaklarını keser, a... koyarım” şeklindeki ifadelerin cinsel dokunulmazlığa karşı tehdit oluşturduğu düşünülebilecekse de söylemlerin tamamına bakıldığında vücut dokunulmazlığına yönelik tehdidin ön planda olduğu görülecektir. Bir önceki cümlede her ne kadar fikri içtima hükümlerinin uygulanması gerektiği düşünülebilecekse de, fikri içtima hükümlerinin uygulanabilmesi için fiil anlamında tam

¹⁶³ Mısırlı, s.42.

¹⁶⁴ Yargıtay, 4.CD 5573/9931, T.26.11.2007, Artuk/Gökçen/ Yenidünya, s.2760.

¹⁶⁵Bal Keçeci, s.38, ¹⁶⁶ TCK 86 gerekçesi şöyledir ; “Maddenin birinci fıkrasında kasten yaralama suçunun temel şekli tanımlanmıştır. Madde metninde yapılan değişikliklerle Hükümet Tasarısında benimsenen ve “müessir fiil” karşılığı olan “etkili eylem” ifadesi terk edilerek, genel olarak yaralama kavramı benimsenmiştir. Bu nedenle, kişinin vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan her davranış, yaralama olarak kabul edilmiştir. Artuk/Gökçen, s.115.

¹⁶⁶ Kaygusuz, Serap, Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar, , Ekim 2021 Baskısı, Başkent Klişe Matbaacılık(Türkiye Adalet Akademisi Yayınevi), Ankara, 2021, s.8.

ayniet gerekmektedir.¹⁶⁷ Doktrinde kısmi ayniyetin de fikri içtima için yeterli olduğunu savunan görüşler¹⁶⁸ bulunsa da, kanaatimizce yukarıdaki örnekte fiil bir bütün olarak tehdit suçunu oluşturduğundan hareket teklifi ilkesi gereğince tek bir tehdit suçundan cezalandırma yoluna gidilmelidir.¹⁶⁹

Yargıtay kararlarında kişinin vücut dokunulmazlığına yönelik saldırı bildirimlerinden bazıları şunlardır;”kemiklerini kıracağım, seni döveceğim, tokatlayacağım, seni çiğ çiğ yerim, seni ısırırım”¹⁷⁰, “eşyalarını al git, bacaklarını kırarım”¹⁷¹, “senin canını yakarım, başına bela olurum”¹⁷², “sana iyi bir dayak attıracağım”¹⁷³, “senin beynini dağıtırım”¹⁷⁴“yüzüne kezzap döktüreceğim”¹⁷⁵ve benzeri ifadelerdir.

3.1.1.6.3. Cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit bildirimi

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar TCK'nin altıncı bölümünde düzenlenmektedir. Cinsel suçlar cinsel davranışlarla bir kişinin özel alanının ihlâl edilmesiyle ortaya çıkar. Cinsel davranış sözcüğünden ne anlaşılması gerektiği konusunda farklı fikirler bulunsa da doktrinde kabul gören görüşe göre göre cinsel davranıştan; cinsel zevk veya cinsel tatmin amacıyla çeşitli fiillerde bulunmak anlaşılmalıdır. Yani mağdurun rızasına aykırı bir biçimde vücudu üzerinde yapılan cinsel arzuları tatmine yönelik olan tutum ve davranışlardır. Yasa gerekçesine göre organ veya sair bir cisim sokma şeklindeki fiillerin objektif olarak cinsel mahiyette olması yeterlidir. Subjektif olarak failin şehvi duygularının tatmin olmuş olması aranmaz.¹⁷⁶

Suçun temel hali için cinsel amaçlı eylem aranır. 102. maddedeki cinsel saldırı suçunun mağduru erişkin erkek veya kadınlardır. Suçun faili herkes olabilir. Suçun maddi

¹⁶⁷ Akbulut, Genel Hükümler, s.597.

¹⁶⁸ Göktürk, Neslihan, Fikri İçtima (Suçların İçtima), 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013, s.153

¹⁶⁹ Mucuk, Melike Hafsa; “Tehdit ve Hakaret İçeren İfadelerin Birlikte Kullanılması Durumunda Ceza Sorumluluğunun Belirlenmesine İlişkin Karar İncelemesi: Yargıtay Ceza Genel Kurulu E.2018/46, K. 2021/38 Sayılı kararı”, Karar İncelemeleri Dergisi, C.1, S.1-2, Y.2022, s.138.

¹⁷⁰ Y. 4CD E.2014/50624, K.2019/4628, T.19.03.2019, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 05/02/2024 .

¹⁷¹ Yargıtay 4.CD., 13302/2128, T.05/03/2007, Artuk/Gökçen/Yenidünya, s.2776.

¹⁷² Y. 4CD E.2014/33896, K.2018/21831, T.13.12.2018, Egemenoğlu, s.31

¹⁷³ Y. 4CD 9480/17645, T.13.12.2006, Sakar, s.48.

¹⁷⁴ Y. 4.CD 1917/5589, T.12.06.2007, Yalvaç, s.843.

¹⁷⁵ Y.4.CD 10611/15554, T.31.10.2006, Tarhan, s.219.

¹⁷⁶ Artuk/Gökçen, s.136-137.

konusu da aynı şekilde insandır, hayvanlar veya ölümler üzerinde bu suç işlenemez.¹⁷⁷ Cinsel saldırı eyleminde mutlaka mağdura fiziksel temas aranmaktadır. Eğer bir fiziksel temas yoksa diğer şartların da varlığı halinde eylem cinsel taciz olarak nitelendirilecektir. Cinsel istismar ise on sekiz yaşından küçük bireylere karşı gerçekleştirilen cinsel nitelikteki fiillerdir. Yargıtay'ın istikrarlı uygulamalarına göre on sekiz yaşından küçük olsa da mahkemece reşit kılınan çocuklara karşı işlenen fiiller de cinsel istismar suçunu oluşturacaktır.¹⁷⁸

Reşit olmayanla cinsel ilişki ise cinsel istismarın, yalnızca on beş yaşından büyük çocukların mağdur olabildiği ve rızanın varlığının suçun sübutu için şart olduğu cinsel dokunulmazlığı hedef alan bir suç tipidir. Karşılıklı rızaya dayanan cinsel ilişkinin cezalandırılmasının, karşılaştırmalı hukukta benzeri olmayan bir durum olduğu ve hukukumuzda rızaya dayanan cinsel ilişki yaşının diğer ülkelere nazaran yüksek olması doktrinde eleştiri konusu olmaktadır.¹⁷⁹

Tehdit yoluyla gerçekleştirilen cinsel saldırının, daha sonra üzerinde durulacağı üzere ciddi ve mağdurun boyun eğmesini sağlayacak nitelikte olması aranacaktır. Ayrıca gerçekleştirileceği bildirilen zararın, cinsel saldırı sonucu ortaya çıkacak zarardan daha ağır olması gerekir.¹⁸⁰

Hayata ve vücut dokunulmazlığına karşı tehdit suçuyla benzer şekilde cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit bildirimının de bizzat mağdura karşı gerçekleştirileceği beyanı aranmamaktadır. Mağdurun bir yakınına yönelik söylemler de tehdit suçunu oluşturacaktır. Tehdit bildiriminin bir üçüncü kişi tarafından gerçekleştirileceği beyanı da suçun sübutu için yeterlidir.

Yüksek mahkemenin bir kararında mağdura yönelik “seni şişenin üzerine oturturum, g...ne sokarım” şeklindeki sözlerin cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırı bildirimini olduğu kabul edilerek şikayetten vazgeçme nedeniyle verilen düşme kararının

---

¹⁷⁷ Paksoy, Murat Enes; Cinsel Suçlarda İspat Meselesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.11, S.22,2021, s.224.

¹⁷⁸ Kırat, Emrah; Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar, Temmuz 2022 Baskısı, Ankara Açık Ceza İnfaz Kurumu İş Yurdu Müdürlüğü Matbaası(Türkiye Adalet Akademisi Yayınevi), Ankara, 2022, s.47.

¹⁷⁹ Sarıgül, Ali Tanju; Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçunda Fail (TCK m. 104), Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.25, S.2, Y. 2021, s.725.

¹⁸⁰ Taştan, Mehmet; Cinsel Suçlarda İspat Sorunu ve Yargılama Usulü, 1.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2021, s.46.

takibi şikayete bağlı olmayan suç açısından davanın düşmesine karar verilmesini bozma sebebi yapmıştır.¹⁸¹

YCGK'nin 2018/46 Esas, 2021/38 Karar sayılı 16/02/2021 tarihli kararında yaralama suçundan dolayı yargılanan A'nın, katılan B'ye yönelik olarak duruşma salonuna girerken "seni öldüreceğim, senin ananı avradını sinkaf edeceğim" şeklinde sözler söylediği iddia edilmiştir. Ardından bu husus duruşma tutanağına aktarılmıştır. Konuyla ilgili olarak ilk derece mahkemesi tarafından eylemin tek olmadığı dolayısıyla ayrı cezalandırılması kanaatiyle hem hakaret hem de tehdit suçundan dolayı cezalandırılmasına hükmedilmiştir. Temyiz makamı olan Yargıtay 4. Ceza dairesi "seni öldüreceğim, senin... sinkaf edeceğim" şeklindeki sözlerin bir bütün halinde hayata ve cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit suçunu oluşturduğuna ve ilk derece mahkemesi kararının bozulması gerektiğine kanaat getirmiştir. Bunun üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ilk derece mahkemesi kararını destekler biçimde itiraz yoluna başvurmuş ve dosya Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na gelmiştir. Genel Kurul ise, sözlerin art arda sarf edilmiş olması karşısında olayın bütünlüğü içerisinde kül halinde ileriye yönelik hayata ve cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit suçunu oluşturduğu kabul etmiş, bazı üyeler bu görüşe muhalif kalmışlardır. Sanığın sarf ettiği "senin... sinkaf edeceğim" şeklindeki sözlerin mağdurun şeref ve saygınlığını zedeleyici mahiyette olduğunu ve bu sözlerden dolayı ayrıca hakaret suçundan dolayı cezalandırılması gerektiğini belirtmişlerdir.¹⁸² Sanığın beyanları incelendiğinde B yüzünden 13 yıl hapis cezası aldığını, duruşma günü B ile karşılaştığında aniden sinirlendiğini, bir anlık sinirle sözleri sarf ettiğini ifade ettiğinin görüldüğü, ihtimaller değerlendirilecek olursa;

a) Eylemin A'nın bir anlık kızgınlığıyla kötü kelimeler kullanma iradesiyle gerçekleştiği,

b) Sarf edilen sözlerin bir bütün halinde korkutma, mağdurun iradesini etkileme yani kül halinde tehdit amacıyla yapıldığı,

Kanaatimizce fiil, hareket tekliği ilkesi yönünden değerlendirildiğinde yalnızca tehdit suçunu oluşturmaktadır.¹⁸³ Zira sözler süregelen bir cümle içerisinde söylenmiştir. Failin sözlerinin sonunda yer alan "sinkaf edeceğim" şeklindeki sözlerde failin kastı

---

¹⁸¹ Y. 4.CD. E.2014/11865 K.2016/14477, T.22.11.2016, <https://karararama.yargitay.gov.tr> Erişim Tarihi:06.02.2024.

¹⁸² Mucuk, ss.132-134.

¹⁸³ Mucuk, ss.137-138.

geleceğe yönelik cinsel dokunulmazlığı hedef alan bir kötülük bildirimidir. Burada failin kastı ele alınırken hangi saikle davrandığı gözetilmelidir. Failin kastı mağdurun iradesine zarar vererek ona istediğini yaptırmaktır. Suç kastı olayın gelişimine göre failin hangi saikle hareket ettiği belirlenerek ele alınmalıdır. Tek hareketle iki kanun hükmünün ihlâl edildiğinden bahisle fikri içtima uygulanması gerektiği düşünülebilecekse de burada yalnızca tehdit suçuna ilişkin kanun maddesi ihlâl edilmiştir. Geleceğe yönelik “sinkaf edeceğim” şeklindeki sözlerin mağdurun şeref ve haysiyetini zedelediği söylenemez. Zira burada bir sövme fiili söz konusu değildir.

Cinsel dokunulmazlığa yönelen tehdit suçunun oluşumu için tehdidi yapılan cinsel suçun sübutu için temel şartların da oluşması gerektiği muhakkaktır. Örneğin “bana para vermezsen eşini ikna edip onunla yatacağım” şeklindeki sözler cinsel dokunulmazlığa yönelen tehdit suçunu oluşturmayacaktır.¹⁸⁴ Zira ortada zorla cinsel eylemde bulunulacağına dair bir bildirim bulunmamaktadır. Doktrinde bu sözlerin sair tehdit olarak ele alınması gerektiği savunulmaktadır.

Cinsel dokunulmazlığa karşı gerçekleştirildiği Yargıtay tarafından kabul edilen bazı örnekler; “seni dağa kaldırıyorum, karını dağa kaldırıyorum”¹⁸⁵ sizi yatağınızdan alacağım, hepinizin a..na koyacağım, bu gece sizi öldüreceğim”¹⁸⁶ “Bundan sonra bu kasabaya jandarma gelmesin sinkaf ederim”¹⁸⁷ "bundan sonra ya sen benim anamı s....sin, ya da ben sizin ananızı alayınızın anasını s....m"¹⁸⁸“seni sinkaf edeceğim, çırılçıplak soyup oynatacağım”¹⁸⁹ şeklindedir. Yargıtay bir kararında “söyle o kocana onun a.cığına koyacağım” şeklindeki sözlerin sair tehdit olduğu kabulüyle karar veren Menemen ilk derece Mahkemesinin kararını bozmuş ve eylemin cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırı bildirimini olduğunu belirtmiştir. Dairenin bir üyesi karşı oy yazısında erkeğe karşı bu eylemin işlenebilmesinin imkânsız olduğunu ve dolayısıyla tehdide konu saldırıyı gerçekleştirmenin failin iktidarında olmadığından bahisle eylemin mümkün olmadığı

---

¹⁸⁴ Üzülmüş, s.85.

¹⁸⁵ Y.4.CD., E.2011/6627, K. 2013/4328, T.18.02.2015 , <https://karararama.yargitay.gov.tr> Erişim Tarihi: 06/02/2024.

¹⁸⁶ Yargıtay 4.CD., E.2021/29253, K. 2021/27246, T. 23.11.2021, <https://karararama.yargitay.gov.tr> Erişim Tarihi: 06.02.2024, Yargıtay burada sanığın eyleminin bir bütün halinde geleceğe yönelen hayat ve cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırı bildirimini olduğunu belirtmiştir.

¹⁸⁷Y4.CD., E.2010/3068 K.2012/2641, T.13.02.2012, <https://karararama.yargitay.gov.tr> Erişim Tarihi: 06/02/2024.

¹⁸⁸Y4.CD., E.2015/10427,K.2015/31063, T.28.05.2015, <https://karararama.yargitay.gov.tr> Erişim Tarihi: 06/02/2024.

¹⁸⁹ Y. 4. CD., E.1997/3191, K.1997/3519, T.06.05.1997, Aslan, Göksel, Türk Ceza Hukuku'nda Tehdit Suçu, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, s.37.

ifade ederek sair tehdit suçundan kurulan hükmün onanması görüşüyle karara muhalif kalmıştır.¹⁹⁰

Bir diğer mesele tehdide konu sözlerin aynı zamanda hakaret olarak anlaşılabilceği durumlardır. “seni sinkaf edeceğim” ya da “senin a..na koyacağım” şeklindeki sözler duruma göre cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit bildirimini ya da hakaret olarak yorumlanabilir. Her iki suçta korunan hukuki değer birbirinden farklıdır. Kelimeler toplum nezdinde aşağılayıcı, alaya alıcı, küçük düşürücü bir ima olduğu şeklinde anlaşılıyorsa hakaret olarak değerlendirilmesi gerekirken, sözler eğer kişinin emniyet hissine, iç huzuruna yahut irade serbestisine yöneliyorsa bu durumda tehdit olarak kabul edilmelidir.¹⁹¹ Yargıtay’ın önüne gelen bir olayda “bu çek nedeniyle içeri girersem, mısır koçanını alır g..... sokarım” şeklinde sözler söylenmiştir. İlk derece mahkemesi sözlerin katılanın onur ve saygınlığına karşı hakaret suçunu ve cinsel dokunulmazlığına karşı tehdit mahiyetinde olduğu gerekçesiyle hem hakaret hem de tehdit suçundan hüküm kurmuştur. Yüksek mahkeme tarafından, TCK 44 fikri içtima hükmü gereğince tek fiile birden çok suç işlendiği için ağır olan suçtan ceza verilmesi ilkesi gereği yalnızca tehdit suçundan hüküm kurulması gerektiğini belirtilerek karar bozulmuştur.¹⁹²

Yargıtay 4. Ceza Dairesi’nin bir içtihadında; “sinkaf edeceğim” cümlesinin ileriye yönelik vücut ve cinsel dokunulmazlığa karşı tehdit suçunu, “sinkaf ederim” kelimesinin ise hakaret suçunu oluşturduğu kabul edilmiştir.¹⁹³

Tarhan’a göre TCK 105 gerekçesinde geçen “cinsel taciz, cinsel yönden ahlak temizliğine aykırı olarak mağdurun rahatsız edilmesinden ibarettir.”ibaresi uyarınca cinsel mahiyetteki saldırı ile taciz arasındaki ayırım kişinin vücut dokunulmazlığına yönelik tehdit olarak belirlenmiştir. Cinsel dokunulmazlığa karşı saldırı kavramından

---

¹⁹⁰ Yargıtay 4.CD, , E.2013/40400 K.2016/3771, T.01.03.2016, karşı oy yazısı mealen şu şekilde ifade edilebilir; Sanığın suça konu “söyle o kocana onun a.cığına koyacağım” şeklindeki sözlerinin cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit olarak kabul edilmesinde fiili bir imkansızlık bulunmaktadır. Zira sözler netice almaya elverişli değildir. Tehdidin gerçekleştirilmesi failin iradesi dışında kalmaktadır. Bu nedenle sözlerin cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit suçunu oluşturduğundan bahsedilemeyecektir. Genel Kurul üyesi bu gerekçelerle yerel mahkeme kararının onanması gerektiğini savunmuştur. <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 06.02.2024.

¹⁹¹ Bayraktutan, s.98.

¹⁹² Y.4.CD.,E.2013/40776,K.2016/4974 T.16.03.2016, <https://karararama.yargitay.gov.tr> Erişim Tarihi: 06/02/2024.

¹⁹³Y. 4. CD., E.2017/1148, K. 2017/24923, T. 15.11.2017, Bıçakçı, s.19.

hem lafzen hem de davranış olarak yönelen cinsel dokunulmazlığa karşı tehdidin bu suçta dahil edilmesi gerekmektedir.¹⁹⁴

Sonuç olarak cinsel dokunulmazlığa yönelen tehdit eylemlerinin genellikle sözlerin kullanımı gereği hakaret suçuyla karışma ihtimali yüksektir. Bu sebeple olay bütün halinde incelenerek failin kastı titizlikle yorumlanmalıdır. Eylemlerin niteliğinin ne olduğu, suç kastının hangi değeri ihlâl etmeye yönelik olduğu, sözlerin mağdurda korku, kaygı ya da panik yaratmaya elverişli olup olmadığı, mağdurun şeref, haysiyet, onur veya toplumdaki itibarını zedeleyici sözler niteliğinde olup olmadığı değerlendirilmelidir.

3.1.1.6.4. Malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratılacağından bahisle tehdit bildiri

Suçun bu hali 106. maddenin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde düzenlenmektedir. Hayata, vücuda ve cinsel dokunulmazlığa karşı suçlardan farklı olarak takibi şikayete bağlı bir suçtur. Malvarlığına karşı suçlardan birisi mala zarar vermedir. Malvarlığı, Türk Dil Kurumu Sözlüğü 'nde "bir kişiye ait para ile ölçülebilen haklar bütünü, mamelek" olarak tanımlanmıştır.¹⁹⁵Yasa gerekçesine göre bir malı kısmen de olsa yıkma, tahrip etme, bozma ya da kullanılamaz şekle getirme yahut kirletme gibi fiiller mala zarar verme suçunu oluşturacaktır.¹⁹⁶

Malvarlığı ifadesinin dar yorumlanması gerekmekte olup mağdurun gelecekte elde etmeyi beklediği kârı elde edemeyeceği yönünde tehditte bulunulması malvarlığına karşı tehdit olarak kabul edilemeyecektir. Şartları varsa sair tehdit kapsamına girebilir.¹⁹⁷

Tarhan'a göre malvarlığı yönünden 'büyük zarar' şeklinde bir düzenlemeye gidilmiş olması yanlıştır. Zira görece ortalama veya az sayılabilecek zararlar doğurulacağı yönünde zarar verme biçimindeki kötülük bildirimiminin suç oluşturup oluşturmayacağı yönünde kuşkulara sebebiyet vermektedir. Diğer yandan bakıldığında ise malvarlığı yönünden nispeten düşük mahiyette bir zararın mağdur yönünden emniyet hissini ve iç huzurunu etkilemeyeceğinin iddia edilmesi somut dünyayla

¹⁹⁴ Tarhan, s.30.

¹⁹⁵ <https://sozluk.gov.tr>, Erişim Tarihi: 06.02.2024.

¹⁹⁶ Tck 151 madde gerekçesi, Artuç/Gökçen, s.196.

¹⁹⁷ Üzülmöz, s.86.

bağdaşmamaktadır.¹⁹⁸ Aynı yazara göre malvarlığına kast eden tehdit suçunda zararın miktarı mağdurun gelir seviyesi ve idrakine göre farklılık arz edebileceği gibi maddi değeri olmasa da ölmüş bir yakınından kalan bir fotoğraf, not alınarak okunan bir kitap, bir günlük, akademik çalışmaların kaydedildiği bir DVD gibi şeylere zarar verme tehdidi malvarlığı itibariyle ‘büyük’ olmasa da yaratacağı etki bakımından manevi değeri düşünüldüğünde mağdur yönünden ağır ve iç huzuru bozmaya elverişlidir.¹⁹⁹

Malkoç’a göre malvarlığına yönelen kötülük bildirimini yeterince ağır olmaması durumunda bu suç oluşmaz. Bir diğer ifadeyle mağdur mal zararını önlemek amacıyla haksız talebi karşılamak zorunda kalacaksa bu halde malvarlığı itibariyle büyük bir tehdit vardır. Aksi halde sair bir kötülük ettiğinden bahisle tehdit suçu gündeme gelecektir.²⁰⁰ Üzülmüş ise bu görüşe katılmadığını belirterek malvarlığına karşı tehdit suçu, mağduru maddi anlamda büyük bir zarara uğratma şartına bağlandığından, malvarlığına yönelmekle birlikte ağır ya da büyük olarak görülmeyen zararların sair tehdit olarak da nitelendirilmesinin mümkün olmadığını savunmaktadır.²⁰¹ Yaşar/Gökcan/Artuç’ ve Artuç da benzer kanaatte olup sair kötülüğün maddede açıkça belirtilenler dışındaki hususları oluşturması nedeniyle büyük sayılamayacak malvarlığı zararlarının sair tehdit kapsamında değerlendirilemeyeceğini savunmaktadırlar.²⁰² Malvarlığına ilişkin zarar tehdidinin büyük olup olmadığı meselesi, eylemin mağdur üzerindeki korkutuculuk etkisi ve somut olayın özellikleri birlikte ele alınarak hakimlik makamınca takdir edilecektir.²⁰³ Kanaatimizce büyük zararın mağdurun maddi durumu ölçüsünde her olayda subjektif bir biçimde ele alınması gerekmektedir. Büyük kabul edilemeyecek zararların ise sair tehdit olarak ele alınmasının tipiklik gereği uygun olmadığı kanaatindeyiz.

3.1.1.6.5. Sair kötülük yapacağından bahisle tehdit bildiri

Kişilerin temel hak ve özgürlüklerini teminat altına almayı gaye edinen ilkelerin başında suçların ve cezaların kanuniliği ilkesi bulunmaktadır. Hukuk devletinin gereği

---

¹⁹⁸ Tarhan, s.30.

¹⁹⁹ Tarhan, s.31.

²⁰⁰ Malkoç, s.997.

²⁰¹ Üzülmüş, s.86.

²⁰² Yaşar, Osman/ Gökcan, Hasan Tahsin/ Artuç, Mustafa; Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014, s.3493, Artuç, Mustafa; Kişilere Karşı Suçlar, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018, s.761.

²⁰³ Tezcan/Erdem/Önok, s.354

olarak yasa koyucu tarafından suç ve cezalara ilişkin temel esasların belirlenmesi söz konusudur. Bu ilke sayesinde suçlar ve suçlar karşısında uygulanacak yaptırımlar önceden gösterilmekte, kanunların kapsamaları genel ve soyut mahiyette çizilmekte, kişi özgürlüklerinin sınırları belirlenmektedir.²⁰⁴

Tehdit suçunun bir türü de sair bir kötülük edeceği bildiriminde bulunmaktır. Sair kelimesi sözlükte “Başka, öteki, diğer” anlamlarına gelmektedir.²⁰⁵ Kötülük kelimesi ise TDK sözlüğünde” Kötü olma durumu, fenalık, kemlik, habaset, seyyie, şenaat, şer” ya da “zarar verecek söz veya davranış” anlamlarına gelmektedir.²⁰⁶

Selanik’e göre kötülük temel olarak dört gruba ayrılmakta olup; ahlaki kötülük günah gibi genelde beşeri kötülöklere denirken, ikincisi bedeni acılar, günah ya da diğer bir sebepten ötürü yaşanan acı ve ıstırap, üçüncüsü hastalık, depresyon, sel gibi sebeplerle yaşanan fiziki kötülük iken dördüncüsü ise metafiziksel kötülöklere dir.²⁰⁷

Ceza hukukunca korunan belirli bir değere yönelen ve hayata, vücut veya cinsel dokunulmazlığa ya da malvarlığına yönelik olmamak şartıyla gerçekleştirilen tehditleri sair tehdit olarak ele almak uygun olacaktır.²⁰⁸ Maddenin uygulanması yönünden sair bir kötülük kavramına nasıl bir mânâ verileceği konusu kuşku uyandırabilir. Sair kötülük bildirimine mağdurun hürriyeti, şerefi onuru, gibi mefhumlara yönelik haksız bir saldırı gerçekleştirileceği beyanı girebilir. Hukuksal değerlerce korunmayan, hukuken önem arz etmeyen bir meseleye yönelik kötülüğün gerçekleştirileceğine ilişkin bildirimler tehdit suçunu oluşturmaz. Örneğin, bir kimseye yapılacak “arkadaşlığa son veririm, seninle bir daha konuşmam” gibi sözler sair tehdit olarak değerlendirilemeyecektir.²⁰⁹

Sair kötülüğün suç olmasının suçta ve cezada kanunilik ilkesine uygun düşmediğini savunan yazarlar da bulunmaktadır. Selanik’e göre ailesinden sürekli olarak fiziksel ya da psikolojik şiddet gören, bu nedenle ailesine karşı hiçbir sevgi ya da saygısı kalmayan bir çocuğa “istediğimi yapmazsan babana iftira atarım”ya da”onu cezaevine attırırım” şeklinde sözler söylemek o kişinin bulunduğu hal içerisinde kötülük bildirimini olmayabilecektir. Zira failin düşünce dünyasında bu bir kötülük bildirimidir. Ancak

---

²⁰⁴ Akman, s.32.

²⁰⁵ <https://sozluk.gov.tr> Erişim Tarihi: 07.02.2024.

²⁰⁶ <https://sozluk.gov.tr> Erişim Tarihi: 07.02.2024.

²⁰⁷ Selanik, s.127.

²⁰⁸ Üzülmöz, s.86.

²⁰⁹ Yıldız, Ali Kemal; Tehdit, Özel Ceza Hukuku Cilt 3, Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar, 1.Baskı, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018, s.19.

mağdur yönünden bu bir kötülük bildirim olmayacaktır. Bu durum da failin yalnızca düşüncesinin cezalandırılması anlamına gelmektedir.²¹⁰

Benzer şekilde Şen de sair kötülük ibaresi belirli olmadığı için keyfiyet doğurabileceğini ve yasa yapıcının gayesine uygun düşmeyen bir biçimde geniş şekilde ele alınabileceğini bu durumun kanunilik ilkesine aykırı olduğunu savunmaktadır.²¹¹

Şantaj-tehdit suçları ayırımında ayrıntılı değinileceği üzere TCK'nin 107/2 maddesinde geçen şantaj suçu özel norm olarak getirilmeden önce uygulanan kanun normu sair tehditti. Bir başka deyişle mağdurun şeref veya saygınlığına zarar verecek fiil eski kanuna göre tehdit suçu kapsamına girecektir. 5237 sayılı yasayla şantaj suçu düzenlenerek özel kasta dayalı ve cezası daha ağır olan ayrıca şikâyete tabi olmayıp re'sen soruşturulan bir suç tipi düzenlenmek istenmiştir. Failin yarar sağlama maksadı yoksa yahut somut olayda delillendirilemiyorsa suç 107/2 kapsamında değil sair tehdit kapsamında değerlendirilecektir.²¹² Davaya konu bir olayda nişan yaptıktan sonra ayrılan bir çiftten erkek olanın, gelinin evleneceğini öğrenmesi üzerine düğünü bozacağını ve rezalet çıkaracağını söylediğini ikrar ettiği olayda beraat kararı veren ilk derece mahkemesinin kararını bozarak sair tehdit suçunun oluştuğuna hükmetmiştir.²¹³

Sair kötülüğün içeriğinin mutlaka suç oluşturması gerekmez. Bu konuda yasal metinde tam bir açıklık bulunmamakla birlikte doktrinde kabul gören genel anlayışa göre suç oluşturup oluşturmadığı irdelenmeksizin hürriyet, şeref, haysiyet, saygınlık gibi değerlerin yanı sıra mağdurun özgür karar alabilme yetisini etkileyen her türlü davranış anlaşılmalıdır.²¹⁴

Tehdidin bildirilme şekli ile ilgili bir kural bulunmamaktadır. Herhangi bir söz, davranış, tutum, resim, ileti, mesaj ya da tek bir hareketle yapılması mümkündür. Yargıtay bir kararında duruşma salonundan çıkarken hırsızlık suçundan dolayı yargılandığı mahkeme salonundan çıktığı esnada suçun mağduruna doğru başını sallayarak “görüşürüz” demesinin sair tehdit kapsamında olduğu kanaatine varmıştır.²¹⁵

Üzülmez'e göre bir söz yöre halkı tarafından farklı şekilde fakat o bölge nezdinde şüpheye yer bırakmayacak şekilde anlaşılıyorsa değerlendirme buna göre yapılmalıdır.

---

²¹⁰ Selanik, s.135.

²¹¹ Şen, s.416.

²¹² Şen, s.417.

²¹³ Y. 4.CD, E.2016/2822, K.2020/3346, T.17.02.2020, Sungur, s.39.

²¹⁴ Hafizoğulları, Özen, Özel Hükümler, s.179.

²¹⁵ Y. 4.CD E.2008/227, K.2008/4114, T.24.03.2008, Sakar, s.52.

Örneğin “senin yuvanı yıkarım” cümlesinin normalde sair tehdit olarak kabul edilmesi gerekirken belirli bir yörede bu söz o kişinin öldürüleceği anlamına geliyorsa ölümle tehdit suçu kapsamında ceza verilmelidir.²¹⁶

Sair kötülüğün suç oluşturması şart olmasa da kötülüğün ne olduğunun belli olması gerektiği Yargıtay kararlarında belirtilmiştir. Yüksek mahkemenin bir kararında sanığın laf ya da davranışla müştekiye malvarlığı itibariyle büyük bir zarar vereceğini açıkça belli etmesi gerektiğini belirtilmiştir. Söylenen söz ya da davranıştan rahatlıkla eylemin amacın neye yönelik olduğunun anlaşılabilmesi gerektiğini ifade ederek somut olayda “biz öyle de böyle de alacağımızı alırız, alacağımızı koymayız” şeklindeki sözlerde tehdit suçunun unsurları bulunmadığından yerel mahkemece verilen mahkumiyet hükmünü bozularak beraat kararı verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.²¹⁷

Yurtcan malvarlığına karşı tehdidin ve sair tehdidin mağdurun ya da yakınının hayat, vücut, ya da cinsel dokunulmazlığına yönelen tehditlere göre daha önemsiz görüldüğünü ifade etmiştir. Bir başka deyişle daha az değer atfedilen haklar olduğunu belirtmiştir. Bundan dolayı üçüncü cümleye giren hallerin yakınlar karşı işlenmesi hâlinin kanun koyucu tarafından dışarıda bırakıldığını savunmuştur.²¹⁸ 5237 Sayılı Kanun’un 106. maddesinde aynı fıkra içerisinde farklı cümlelerde geçen bu suçların yakınlar karşı işlenmesi durumunda aynı şekilde tehdit suçunun oluşacağını düşünmekteyiz.

Yargıtay tarafından sair tehdit olarak kabul edilen bazı ifadeler şunlardır;

“Akşam görüşürüz bak sana neler getirecem Ferruh Ahmet abi hep beraber seyredecez sen görecen Emine..”, “ya benim olacaksın ya da İzmir’i terk edeceksin”, “seni yakalarım”, “bayan kancık son kancıklığını yaparak beni buraya göndertti, asıl yanlışı beni oradan sağ çıkartmakla yaptı, bayan kancık, ben buradan hiç çıkmayacağım, benim adım Mustafa, kafama koyduğumu yaparım, yapılacak şey belli, ancak dışarıdakilere kıyamıyorum, onu çok pişman edeceğim, yüreksiz kancık”²¹⁹ “uğraşırım

---

²¹⁶ Üzülmöz, s.87.

²¹⁷ Y6.CD, E.2021/11375, K.2021/19668, T.16.12.2021, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi:08.02.2024.

²¹⁸ Yurtcan, Erdener; Yargıtay Kararları Işığında Hürriyete Karşı Suçlar, 3. Baskı Adalet Yayınevi, Ankara, 2012, s.5.

²¹⁹ Gökcan, Hasan Tahsin/ Artuç, Mustafa; Pratik Türk Ceza Kanunu, 6. Baskı Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, s.630.

senle rezil ederim seni”²²⁰ "Bak senin başına nasıl çorap öreceğim"²²¹ “mecbur benle görüşeceksin,...yapmayacaktın, ben sana zaafımı kullanmayacaktın her şeyin bir bedeli var unutma”²²²“erkeksen dışarı çık”²²³“erkeksen çık meydana”²²⁴“cezanızı ben vereceğim, ben adamın burnundan getiririm”²²⁵“benim adım Mehmet ise ben de seni Balıkesir’de bitiririm”²²⁶“ben sana ne yapacağımı bilirim, bu okuldan çocuğum giderse sen de gidersin, zaten ben senin hakkında bilgileri aldım, evinden aldırılmaz isem şu kolumu keseceğim”²²⁷“sen dışarıya gel, seninle görüşelim, bir de sen tanıklık mı yapacaksın”²²⁸“şikayetinden vazgeç yoksa benim köyümde çıkacak her yangından seni sorumlu tutarım”²²⁹Kanaatimizce sair tehdit suçunun kapsamı dar tutulmalıdır. Aksi takdirde çeşitli uyarı, tenkit ya da ikaz içeren sözlerin de tehdit olarak değerlendirilmesinin önü açılabilir. Benzer şekilde ısrarlı da olsa telkinlerin tehdit olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Telkin ceza yasalarıyla irade özgürlüğüne etki eden bir neden olarak ele alınmamıştır ve zorlayıcı bir neden sayılamayacaktır.²³⁰

Sonuç olarak tehdit suçu düzenlemesinde manevi değerlerin koruma altına alınmadığı gözlemlenmektedir.²³¹ Kanun koyucunun sair tehdit düzenlemesini şeref ve saygınlık başta olmak üzere maddede sayılanlar dışında kalan tüm değerleri korumak amacıyla getirdiği savunulabilecektir. Sair tehdit ile şantajın düzenlendiği TCK 107/2 maddesini ayıran unsur da budur. Yarar sağlama özel kastı yoksa şeref ve saygınlığa yönelik tehditler sair tehdit suçunu oluşturacaktır.²³²

---

²²⁰Y.4.CD, E.2018/3421 Esas, K.2021/13397, T.15.04.2021, <https://karararama.yargitay.gov.tr>. Erişim Tarihi:08/02/2024.

²²¹ Y. 4.CD, E.2015/13140, K.2015/32560, T.30.06.2015, Bayraktutan, s.103.

²²² Y. 4.CD, E.2015/5842, K.2015/29117, T.14.05.2015, Bayraktutan, s.103.

²²³ Y. 2.CD., , E.1991/6332, K.1991/7075, T.11.06.1991 Artuk/Gökçen, Yenidünya, Özel Hükümler s.2728.

²²⁴ Y. 4.CD., E.1997/2355, K. 1997/2855, T.09.04.1997, Artuk, Gökçen, Yenidünya, Özel Hükümler, s.2728.

²²⁵ Y.2.CD., E.1991/10521, K.1991/11569, T.14.11.1991, Artuk, Gökçen, Yenidünya, Özel Hükümler, s.2728.

²²⁶ Y. 4.CD., E.2009/14423, K.2011/16484, T.27.09.2011, Çalışkan, s.53.

²²⁷ Y. 4.CD., E.2014/50605, K.2019/4629, T.19.03.2019, Çalışkan, s.53.

²²⁸ Y.4.CD., E.2016/3596, K.2020/8625, T.01.07.2020, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi:08.02.2024.

²²⁹ Y. 4.CD. E.2006/2288, K.2007/8256, T.23.10.2007, Sakar, s.52.

²³⁰ Üzülmüş, s.60.

²³¹ Egemenoğlu, Alaaddin; Yargıtay Kararları Işığında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Tehdit Suçu (TCK. m.106), İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.4, S.1, 2017, s.63.

²³² Tezcan/Erdem/Önok, s.373, Şen, Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, s.417

3.1.2. Fail

Fail sözlük anlamıyla”eden, yapan, işleyen”, “özne”ya da”hukuki sonuç doğuracak bir suç işleyen kimse” anlamlarına gelmektedir.²³³ Kanunun lafzında faille ilgili olarak”bir kimse”, “her kim”, “kişi” ibareleri bulunuyorsa bu suç fail yönünden herhangi bir istisnası bulunmayan herkes tarafından işlenebilen, yani herkesin fail olabileceği suçlardır.²³⁴

Ceza hukukunun en temel ögesi faildir ve her suçun bir faili bulunmaktadır. Bu nedenle, ceza hukukuna göre, yasalarca yasaklanan eylemi yapan kişi, fail (etkin özne) olarak tanımlanır.²³⁵ Suç faili eski hukuk sistemlerinde insan dışında hayvan ya da eşyalar olarak kabul edilmişse de günümüzde suçun faili yalnızca halihazırda hayatta olan nefes alan insandır.²³⁶

Tehdit suçu bakımından fail herhangi bir özellik barındırmamaktadır. Suçun faili kadın, erkek ya da çocuk olabilir. Bu bakımdan tehdit suçunun özgü suç niteliği bulunmamaktadır. Suçu kamu görevlisinin işlemesi de bir nitelikli hal değildir. Bu durumun tek istisnası TCK’nin 266. maddesinde düzenlenen kamu görevine ait araç ve gereçleri kullanma suçu olacaktır. Fail kamu görevi nedeniyle elinde bulundurduğu silah ile tehdit suçunu işlerse eğer kamu görevlisi olmak suçun bir unsuru değilse cezada üçte bir oranında artırım yapılacaktır.

TCK’nin 111. maddesi hükmü gereği eylem sonucu bir tüzel kişi menfaatine haksız çıkar elde edilmişse güvenlik tedbirine hükmedilecektir. Bu güvenlik tedbirleri müsadere ya da iznin iptali olabilecektir.²³⁷

Akıl hastası olmak her suç gibi burada da kusurluluğu etkileyen bir etmen olarak ortaya çıkmaktadır. Elbette ki eylemin haksızlık içeriği devam etmektedir. Bu bakımdan akıl hastaları da suçun faili sayılırlar. Bu kişiler hakkında güvenlik tedbirlerine hükümlenabilir ve yaptıkları eylemler tazminat yükümlülüğü doğuruyorsa bu nedenle hukuk mahkemelerinde dava açılabilir. Sonuç olarak kusur atfedilemeyen kişiler de suçun faili olabilecektir.²³⁸

---

²³³ <https://sozluk.gov.tr> Erişim Tarihi:08.02.2024.

²³⁴ Tarhan, s.40.

²³⁵ Çınar, s.53.

²³⁶ Çınar, s.54.

²³⁷ Hafizoğulları/Özen, Özel Hükümler, s.180.

²³⁸ Egemenoğlu, s.82.

3.1.3. Mağdur

Her insanın, hayatını huzur ve sükun içerisinde geçirme hakkı vardır. Suçlar toplumdaki güven ve emniyet duygusuna zarar verir. Bu nedenle bütün suçların öncelikli zarar göreni ve mağduru toplumdur.²³⁹

Bir kişinin kendisi üzerinde suç işleyebilmesi söz konusu olmadığından dolayı her suçun bir mağduru bir diğer deyişle “pasif süjesi” bulunmaktadır.²⁴⁰ Mağduru olmayan bir suç düşünülemez. Eğer suçun mağduru bir ya da birkaç birey değilse suçun mağduru toplum yani kamudur. Mağdur kavramının Ceza Kanununda ya da hukukumuzda açık bir tanımı bulunmamaktadır. Sözlük tanımına göre “haksızlığa uğramış kimse; kıygın”²⁴¹ anlamına gelmektedir.

Suçtan zarar gören kavramı ise mağduru da kapsamakla birlikte daha geniş bir kavramdır. Örneğin bir aileden herhangi birisi tehdit edildiğinde aile bütünlüğünün bozulmaması için yaşadığı yeri terk eden bir ailede mağdur yalnızca tehdide bizzat uğrayan kişi iken suçtan zarar gören ailenin diğer fertleri olacaktır. Yargıtay kararlarında suçtan zarar görenin doğrudan ya da dolaylı zarar görme şeklinde bir ayrıma tabi tutulduğu söylenebilir. Fakat doktrinde CMK'nin 237. maddesinde de suçtan zarar görene ilişkin doğrudan ya da dolaylı şeklinde bir tasnif yapılmadığı bu nedenle Yargıtay uygulamasının suçtan zarar görene ilişkin ayrımının yasaya uygun olmadığı ileri sürülmektedir.²⁴² Lakin Yargıtay'ın bu konudaki uygulaması tereddüte yer vermeyecek şekilde sabittir. Bu nedenle bu görüş sadece tenkit olarak kalacaktır. Yargıtay uygulamasının suçtan zarar gören sıfatını sadece suç sebebiyle doğrudan doğruya zarar görmekten ibaret olarak kabul ettiği, tüzel kişilerin herhangi bir suç sebebiyle hukuki veya cezai sorumlulukları doğarak “tazminat ödenmesi”, “itibar zedelenmesi” ve “güven kaybı” gibi problemlere muhatap olmalarının Yargıtay tarafından doğrudan zarar olarak görülmediği anlaşılmaktadır.²⁴³

---

²³⁹ Egemenoglu, s.82.

²⁴⁰ Toroslu/Toroslu, Genel Kısım, s.110.

²⁴¹ <https://sozluk.gov.tr>, Erişim Tarihi:09.02.2024.

²⁴² Yaşar, Osman/ Otacı, Cengiz; Ceza Muhakemesi Hukuku 2.Cilt, 10. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2022, s.2367.

²⁴³ Şen, Ersan/Cem, Serdar; “Tüzel Kişilerin “Suçtan Zarar Gören” Sıfatı ile Kamu Davasına Katılabilmesi”, İnternet Makalesi, <https://sen.av.tr/tr/makale/tuzel-kisilerin-suctan-zarar-goren-sifati-ile-kamu-davasina-katilabilmesi> Erişim Tarihi:09.02.2024 .

Yargıtay bazı içtihatlarında doğrudan suçtan zarar görenin yalnızca mağdur, suçtan zarar görenlerin tamamının ise dolaylı zarar görenler olduğu kanaatine varmıştır.²⁴⁴ YCGK'nin bir kararında davaya katılmak için üç şartın birlikte olması gerektiği ifade edilerek; bu şartların suçtan doğrudan doğruya, veya dolaylı olarak zarara uğramak ya da suç nedeniyle malen sorumlu olmak şeklinde olduğu ifadelerine yer verilmiştir. Ayrıca Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 14.01.2014 Tarih, 2013/222 Esas ve 2014/6 Karar sayılı kararında, gerekli şartların varlığı halinde kanunda bir sınırlama bulunmadığından her halükarda kamu davasına katılmak mümkündür. Şeklindeki içtihadı Şen/Serdar'a göre Yargıtay'ın Kanunda zararın maddi veya manevi biçiminde ayrıldığı ve sınırlandırılmadığı kabulü karşısında, suçtan zarar gören olarak kabul edilebilmek için direkt zarar koşulunu araması yanlış olup, "itibar kaybı", "itimat kaybı" gibi manevi mahiyetteki zararları suçtan zarar gören olmak için kafi görmemesinin de bir tezadı gösterdiğini savunmuşlardır.²⁴⁵ Hukuki güvenlik açısından suçtan zarar gören kavramının netleştirilmesi gerektiği doktrinde savunulmaktadır.²⁴⁶ Karşıt görüşe göre cumhuriyet savcısı tarafından açılan kamu davası asıl davadır. Katılma kurumu ise istisnaidir. Bu nedenle suçtan zarar gören kavramının dar yorumlanması yerinde olacaktır.²⁴⁷ Sarıgül de suçtan zarar gören kavramının geniş ele alınması halinde, kavramın içinin boşaltılacağını ve yargılamaların gereksiz yere uzatılmasına sebebiyet verileceğini savunmuştur.²⁴⁸ Koç, suçtan zarar gören kişi sayılabilmek için suçtan doğrudan doğruya zarar görmenin aranması gerektiğini, bir diğer ifadeyle suçun maddi unsurunun zarara uğrattığı hakka sahip olan kişi olma özelliğini taşımak gerektiğini savunmuştur.²⁴⁹ Onursal, teknik anlamda katılmanın, davalısı sanık olan şahsi ve tali bir ceza davası olduğunu ifade etmiştir. Bu nedenle malen sorumlu kişilerin teknik anlamda katılan olamayacağını belirtmiştir. Zira katılanlar uğradıklarını iddia ettikleri fiil nedeniyle sanığın cezalandırılmasını isterken; malen sorumlular cezai ya da medeni

---

²⁴⁴ Ünver, Yener/Hakan, Hakeri; Ceza Muhakemesi Hukuku, 19.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022, s.323.

²⁴⁵ YCGK, E.2006/9-155 E., K.2006/158, T. 13.06.2006, Şen/Serdar, ; "Tüzel Kişilerin "Suçtan Zarar Gören" Sıfatı ile Kamu Davasına Katılabilmesi", İnternet Makalesi, <https://sen.av.tr/tr/makale/tuzel-kisilerin-suctan-zarar-goren-sifati-ile-kamu-davasina-katilabilmesi>, Erişim Tarihi:09.02.2024.

²⁴⁶ Koca, Mahmut; Temyiz Yolunda Davaya Katılma, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S.18, Y.5, 2014, s.6.

²⁴⁷ Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe; Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, ss.164-170.

²⁴⁸ Sarıgül, Ali Tanju, Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf, 3. Baskı, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2019, s. 46.

²⁴⁹ Koç, s.81.

menfaati nedeniyle sanığın ceza almasına istemezler.²⁵⁰ Koç, suçtan zarar gören kavramının kanunda açık bir tanımının yapılmamasını yerinde bulmuştur. Somut olayın özellikleri, doktrinde ortaya atılan fikirler ve hakimın takdirine bırakılmasının yerinde olduğu kanaatindedir.²⁵¹

Bazı davalarda, özel yasalarda belirtilen açık hüküm gereği ilgili bakanlık suçtan zarar gören konumunda olmaktadır. Bu durumda hakimın ilgili bakanlık açısından suçtan zarar görme yönünde takdir hakkı olmayacaktır.²⁵² Genellikle Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının kamu davalarında suçtan zarar gören olduğu bilinmektedir.

Tehdit suçunda mağdurun kimliği iki istisna dışında herhangi bir farklılık göstermemektedir. Nitelikli haller genellikle mağdurdan ziyade failin eyleminin korkutuculuk niteliğinin artmasına göre düzenlenmiştir. Mağdurun kimliğinin istisna olduğu hallerden birisi mağdurun kadın olmasıdır. Bu halde cezada artırımı gidilir. Diğer hal ise 7243 Sayılı yasanın 28. maddesiyle 3359 Sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na 15/04/2020 tarihinde eklenen Ek madde 12/2-a gereğince kamu ya da özel sağlık kuruluşlarında görev yapan sağlık personeli ile yardımcı sağlık personeline karşı işlenen kasten yaralama, hakaret, tehdit ve görevi yapturmamak için direnme suçlarında TCK'de ilgili maddelere göre belirlenecek cezanın yarı oranında artırılmasıdır.

Taneri'ye göre mağdurun faili tehdit konusunda yönlendirmesi de suça sübut verebilmektedir. Örneğin “beni öldürecek misin” şeklinde soru soran mağdura “gerekirse” cevabının verilmesi 106/1-1.cümle kapsamında ölümlü tehdit olarak değerlendirilmesi gerekir. Bir başka örnek verilecek olursa “ne yaparsın” sorusuna “gerekkeni” cevabını veren failin eyleminin ise 106/1-3.cümle kapsamında sair tehdit olarak kabulü gerekmektedir.²⁵³

Ceza hukukunun genel ilkesi gereği aynı kişi bir suçun hem faili hem de mağduru olamaz. Örneğin sevdiğine kavuşamayan bir kişinin “benimle sevgili olmazsan kendime zarar veririm, intihar ederim” şeklindeki sözleri tehdit suçunu oluşturmaz. Kanun

---

²⁵⁰ Onursal, s.35.

²⁵¹ Koç s.99.

²⁵² Çınar, Ali Rıza, Ceza Yargılamasında Kamu davasına Katılma, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, C.21, Özel Sayı, 2019, s.2810.

²⁵³ Taneri, s.59.

metninde “bir başkasına” ibaresi yer almaktadır. kişinin kendisine gelecekte zarar vereceği beyanatı ise bu kapsama girmez.²⁵⁴

Reşit olmayan veya fiziken ya da ruhen algılama kabiliyeti bulunmayanlar ve başka birtakım istisnai durumları sebebiyle tehdit suçunun korkutuculuk unsurunun ulaştırılmayacağı kişilere karşı tehdit suçu işlenemeyecektir. Örnek verilecek olursa duyma engeli olan bir bireye sözlü şekilde tehdit yöneltilmesi halinde mağdur eylemi haber alamayacaktır. Benzer biçimde görme engeli olan bir bireye yazılı şekilde tehdit yöneltilmesi halinde de mağdur eylemi haber alamadığı için suç oluşturmayacaktır. Bununla birlikte üçüncü kişiler ya da mağdurun yakınları vasıtasıyla tehdide konu fiiller muhatabına ulaştırıldığı takdirde suçun sübut etmiş olacağı açıktır.²⁵⁵Örneğin bir bebeğe karşı tehdit suçunun işlenmesi mümkün değildir. Söylenen sözler karşı tarafça algılanamayacağı için suç oluşturmayacaktır.

Tehdit suçunun mağduru belirli kişi veya kişilerdir. Suçun mağduru belli değilse ya da sayısı belirsiz insansa tehdit suçu oluşmamaktadır. Örneğin ortalık yerde havaya ateş açmak belli bir mağdura yönelmiyorsa genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunu oluştururken, mağduru belli ise fikri içtima gereği fail tehdit suçundan dolayı cezalandırılacaktır. Bir diğer örneğe bakılacak olursa insanların fazlaca bulunduğu bir yerde failin bağırarak bomba patlatacağını söylemesi yine belli bir mağdura yönelmediği için tehdit suçunu oluşturmayacaktır. Bu halde failin eylemi TCK 213 maddesi gereği halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçunu oluşturacaktır.²⁵⁶

3.2. Suçun Manevi Unsuru

Maddi unsur, suçun objektif unsur iken manevi unsur suçun sübjektif yani failin kendi içinde olan sübjektif unsurdur. Manevi unsur özetle failin, fiille(suçla) kurduğu psişik bağıdır. Failin eyleminin sübut bulması açısından yalnızca nedensellik bağı değil, aynı zamanda psikolojik bağı da aranır. Bu durum insanlık tarihinin önemli bir zaferidir. Zira tarihsel dönem içerisinde ceza hukukunda büyük ilerleme kat edilmiş olup başkasının fiilinden dolayı ceza alma ile başlayan ceza hukuku serüveni objektif sorumluluğa evrilmiştir. Günümüzde ise kusur sorumluluğu büyük ölçüde kabul

---

²⁵⁴ Egemenoğlu, s.86.

²⁵⁵ Yeşiloğlu, s.39.

²⁵⁶ Mısırlı, s.50.

görmüştür.²⁵⁷ Suçun oluşumunda manevi unsur tipikliğin bir gereğidir. Kast ve taksir olarak iki şekli bulunur. Eğer failin eylemiyle suçun oluşumu arasında makul sayılabilecek bir nedensellik bağı²⁵⁸ varsa dahi faili cezalandırmak için bu da yeterli olmayacaktır. Ayrıca failin işlediği iddia edilen suç bakımından kast veya taksirinin bulunup bulunmadığı irdelenecektir.

Kast suçun tipik şeklidir. Kusurluluğun temel kuralıdır. Bu bakımdan bir suçun yalnızca kasten işlenebileceğinin kanunda belirtilmesi şartı aranmayacaktır.²⁵⁹ Kanunda sayılan istisnalar dışında bir kişi işlediği iddia edilen bir suçtan dolayı ancak kastı varsa cezalandırılacaktır. Kastın unsurları bilme ve isteme olarak ikiye ayrılmaktadır.²⁶⁰ Bilme unsurunun ne olduğu tartışmalıdır. Ancak failin genel anlamda yaptığı davranışın haksızlık içerdiğini bilmesi yeterli görüldüğünden hukuki kavramları ya da davranışının suç olup olmadığını bilmesi gerekmeyecektir. İçel, bilme kavramından, failin sonuç da dahil olmak üzere işlediği suçun tüm unsurlarını öngörmesi gerekliliğinin anlaşılması gerektiğini savunmuştur.²⁶¹ Özgenç ise, failin bilmesinin, “vasat, sıradan” bir bilme olmasının yeterli olacağı kanaatindedir. Bu hususta verdiği örneğe göre resmi belgede sahtecilik suçunu işlemek isteyen failin düzenlediği sahte belgenin hukuken kıymet verilen bir evrak olduğunu bilmesi yeterli görülmelidir. Ayrıca resmi belge sıfatı taşıyıp taşımadığını bilmesi gerekmeyecektir.²⁶² Bir başka örneğe bakılacak olursa başkasına ait bir tekerin havasını indiren kişi yaptığı eylemle mala zarar verme suçunu işlediğini düşünmese de burada bilme unsurunun gerçekleştiği açıktır.²⁶³ Bilinmesi gereken unsurlar yalnızca hareketten önce değil hem önce hem de sonra var olan unsurlar da

---

²⁵⁷ Toroslu/Toroslu, Genel Kısım, s.196.

²⁵⁸ Nedensellik bağına ilişkin doktrinde birkaç farklı teori bulunmakta olup bunlardan en önemlileri doğal nedensellik bağı, uygun nedensellik bağı, insani nedensellik bağıdır. Günümüzde doğal(tabii) nedensellik teorisi pek kabul görmemektedir. Uygun nedensellik teorisi, davranışın sonucu yerine getirmesinin olmazsa olmaz şart olmasını ve eylemin objektif olarak o neticeyi meydana getirmeye elverişli, oranlı olmasını aramaktadır. Bu görüş cezai sorumluluğun kapsamını daralttığı için Hafızoğulları/Özen tarafından eleştirilmiştir. İnsani nedensellik teorisi ise insanın deneyimleri ile dış dünyayı belirli miktarda algılama yeteneği olduğunu savunur ve bu deneyimle yapacağı eylemlerin sonuçlarını önceden hesaplama, idrak etme kabiliyeti vardır. Bu düşünceye göre insanın egemenlik ya da idrak alanının dışına çıkan atipik ve beklenmeyen sonuçlar cezai sorumluluk doğurmaz. Hafızoğulları/Özen ve Toroslu/Toroslu'ya göre ceza kanunumuzun dinamiğine en yakın görüş budur. Hafızoğulları, Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, ss.177-180, Toroslu, Toroslu, Genel Kısım, ss.145-152.

²⁵⁹ Hakeri, Hakan; Yeni Türk Ceza Hukukunun Temel Kavramları, 3. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2005, s. 180.

²⁶⁰ Artuk/Gökçen/Yenidünya, s.300

²⁶¹ İçel, Kayıhan; Ceza Hukukunda Temel Kusurluluk Şekli “Kast” İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Y:6, S:12, 2007, s.62.

²⁶² Özgenç, İzzet; Kast Taksir Kombinasyonları, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Süleyman ARSLAN'a Armağan, 6(1-2), 1998, s.346.

²⁶³ Gökpinar, Mahmut; “Ceza Sorumluluğunun Temeli: Kast” Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.79, Y.2008, s.202.

olabilir, önemli olan bunların suçun kurucu unsuru olmasıdır.²⁶⁴ Kastın ikinci unsuru olan isteme unsurunda tasavvur, irade ve karma teoriler bulunmaktadır. Tasavvur teorisine göre failin sonucu yalnızca zihninde canlandırması, hayalini kurması isteme unsuru için yeterlidir. İrade teorisinde ise hareket, sonuca varmak için yalnızca bir araçtır ve isteme unsuru da sonucun istenmesi demektir.²⁶⁵ Karma teori ise failin neticeyi tasavvur etmesi dışında, iradesinin de yaptığı hareketle neticeye yönelmesini aramaktadır.²⁶⁶ Kastın temel unsuru olan isteme unsuru, failin iradesinin yönelmiş olduğu neticelerin, yani failin zihninde üretilen eyleme döktüğü davranışların birinin sonucunu almış olmasıdır.²⁶⁷

Kast kavramı TCK'nin 21. maddesinde düzenlenmiştir. Madde uyarınca suçun sübutu kasta bağlıdır. Olası kast ise ikinci fıkrada tanımlanmıştır.

Manevi unsurda bir diğer sorumluluk taksirli sorumluluktur. Taksirin kelime anlamı “Dikkatsizlik, tedbirsizlik, meslekte acemilik veya düzene, buyruklara ve talimata uymazlıktan doğan kusurlu olma durumu”dur.²⁶⁸ Failin taksirli sorumluluğunun kabulü için öncelikle gerçekleşecek neticenin öngörülebilir ve önlenebilir olması gerekir. Failin kınanabilirliği bu şartların varlığına bağlıdır.²⁶⁹ Taksir, öngörülmesi gereken neticenin öngörülmemesi şeklinde ortaya çıkabileceği gibi, öngörülen neticenin istenmemesi şeklinde de olabilir.²⁷⁰ Taksirli sorumluluk ele alınırken öncelikle objektif olarak önlenebilirlik öngörülebilirliğe ilişkin bir yargı belirlenmelidir. Bu yargı, cezai müeyyidenin içeriğini ve ağırlığını da şekillendirecektir.²⁷¹ Sonuç olarak Alman ve Türk Hukukunda taksirli sorumluluğun özen yükümlülüğünün ihlali olduğu konusunda görüş birliği bulunmaktadır.²⁷² Taksirli fiiller yasanın amir hükmü gereği yalnızca kanunda açıkça belirtilen hallerde cezalandırılacaktır.²⁷³ Örneğin bir mala dikkatsizlik sonucu zarar verilirse zarar ne denli büyük olsa da suç oluşturmayacaktır. Elbette ki zararın

---

²⁶⁴ Toroslu/Toroslu, Genel Kısım s.214.

²⁶⁵ Hafizoğulları/Özen, Genel Hükümler, ss.254, Artuk/Gökçen/Yenidünya, s. 298

²⁶⁶ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.299

²⁶⁷ Toroslu/Toroslu, Genel Kısım, s.210.

²⁶⁸ <https://sozluk.gov.tr>. Erişim Tarihi:10.02.2024.

²⁶⁹ İçel, Kayıhan; Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1967, s.135.

²⁷⁰ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.328

²⁷¹ İçel, s.54.

²⁷² Demirel, Muhammed; Çifte Özen Anlayışı Çerçevesinde Taksirli Suçtan Doğan Ceza Sorumluluğu, 1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2022, s.98.

²⁷³ TCK 22.

tazmini hukuk mahkemeleri yoluyla maddi tazminat davası açılması suretiyle talep edilebilecektir.²⁷⁴

Tehdit suçu kanunda taksirle ilgili istisnai bir durum belirlenmediği için yalnızca kastla işlenebilir. Kast, bilme ve istemdir. Suçun oluşumu için genel kast yeterlidir. 765 sayılı TCK döneminde tehdit suçunun manevi unsuruyla ilgili olarak daha önce bahsedildiği üzere tasarlama unsurundan söz edilmekte ise de daha sonradan bu görüş terk edilerek kavga esnasında söylenen sözlerin kastı ya da kusurluluğu ortadan kaldırmayacağı kabul görmüştür.²⁷⁵ Kavga sırasındaki sinir halinin iradeyi etkileyen bir hal olmakla birlikte iradeyi tümüyle ortadan kaldırmadığı açıktır. Kızgınlık durumunda haksız tahrik açısından şartları varsa cezada indirimde gidilmesi söz konusu olsa da kastın yokluğuna sebebiyet vermesi mümkün görünmemektedir.²⁷⁶

Failin mutlaka haksız bir zarar tehdidi ile mağduru korkutmaya çalışması gerekmektedir. Bu sebeple haklı olduğu konusunda kaçınılmaz bir hataya düşülen talepler tehdit olarak nitelendirilemeyecektir. Örneğin kendi arsası üzerinde zannettiği bir noktaya komşusunun kümes yaptığını gören bir kişinin “kümesi yarına kadar yıkmazsan ben yıkacağım” şeklindeki sözleri haksız sayılamayacaktır. Zira arsanın kendisine ait olduğunu düşünmesi nedeniyle TCK m.30/3 hükmü gereğince hukuka uygunluk nedeninin koşullarında hataya düşmüştür ve bu hatasından yararlanacaktır.²⁷⁷

Tehdidin nesnel olarak korkutuculuk ihtiva etmesi gerektiği açıktır. Şaka ile söylenen sözler kastı ortadan kaldırır. Failin iradesi objektif olarak suç kastına yönelmediği için şaka olduğu açıkça anlaşılan sözler tehdit suçunu oluşturmaz. Şaka olduğu açıkça anlaşılmayan, objektif olarak korkutucu ve endişe yaratan eylemler tehdit suçuna sübut verecektir. Fail şaka ile yaptığını söylese dahi savunmasına itibar edilmeyecektir. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun önüne gelen bir olayda sanık, mağdurlarla yolda karşılaştıktan sonra mağdurlara bira içmeyi teklif etmiştir. Mağdurların çekinerek uzaklaşıp biraz ileride bulunan arkadaşları olan tanığın yanına

²⁷⁴ Çiftcioğlu, Cengiz Topel; “Türk Ceza Kanunu’nda Taksir” Ankara Barosu Dergisi, S.3,Y. 2013, s.322.

²⁷⁵ Yargıtay 4.CD., 12051/654, T.09.02.1998, (Sayılı kararında öfkenin tehdit suçunda kastı ortadan kaldırmayacağı ve genel kast aranan suçta tasarlama olmadığı gerekçesiyle beraat kararı veren ilk derece mahkemesi kararını bozulmuştur.) Artuç/Gökçen/Yenidünya s.2730.

²⁷⁶ Selçuk, Sami, İzzar ve Tehdit Cürümlerinde Kast, s.229.

²⁷⁷ Çalışır, Çalışır, s.42, Hukuka uygunluk nedeninin koşullarında hata durumunda fail, işlediği fiilin hukuka uygun olduğu düşünerek hareket etmektedir. Eyleminin hukuka uygun olduğu konusunda gerekçeleri de vardır. Bu gerekçeler objektif olarak kabul edilebilecek ve failin düştüğü hatanın kaçınılmaz olduğu sonucuna varılacaksa, bu durumda ceza sorumluluğunu kaldıran bir nedene ilişkin kaçınılmaz bir hatadan söz edilebilir. 5237 sayılı TCK ve 5271 sayılı CMK hükümlerine göre böyle bir durumda kişinin kusuru bulunmaması nedeniyle fail hakkında ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilmelidir.

gelmeleri üzerine sanık silahıyla yanlarına gelerek küfürler etmiştir. Ardından elinde bulundurduğu silahını mağdurlara doğrultmuş, mağdurlar olayı polise bildirmiş ve sanık, alkollü bir biçimde silahıyla beraber yakalanmıştır. Olayda failin eylemi gerçekleştirdiğine yönelik hiçbir şüphe bulunmadığı kabul edilmiştir. Şaka yapmak için silah gösterdiği beyanının ise hayatın olağan akışına aykırı olduğuna kanaat getirilmiştir. Sonuç olarak tehdit suçunun kişinin karar verme ve özgü hareket edebilme haklarını koruduğu ve buradaki hareket etme özgürlüğünün kişinin zihninde aldığı kararlar yönünde davranabilme hürriyeti olduğu konusunda doktrinde ve uygulamada hiçbir duraksama bulunmadığı belirtilerek objektif olarak korkutucu olan eylem nedeniyle sanığın cezalandırılması gerektiğine karar vermiştir.²⁷⁸

Bir görüşe göre tehdit suçunda objektif dinleyici ölçütü yeterli değildir. Tehdit suçunda failin kullandığı sözlerin tehdit mahiyetinde olduğunu bilmesi gerekmektedir. Örneğin yeni öğrenmekte olduğu bir dili konuşurken yanlışlıkla tehdit mahiyetinde olabilecek kelimeleri karşı tarafa ileten kişinin eylemi objektif dinleyici ölçütüne göre tehdit suçunu oluşturacakken aslında kişinin bu eylemi kasti değildir, bilinç ve irade ile yapılmamıştır.²⁷⁹

Yargıtay bir kararında tehdit suçunun manevi unsurunun yalnızca genel kast olduğunu ve olayda tasarlamanın bir önemi olmadığı gibi failin de hangi saikle suçu işlediğinin mühim olmadığını belirtmiştir.²⁸⁰ Bu bakımdan suçun genel kastla işlendiği, failin maksadının önemli olmadığı, suçun sübutu için objektif korkutuculuğun yeterli olduğu kuşku götürmemektedir. Daha önce değinildiği üzere eskiden tehdit suçunda tasarlama unsuru aranmakta olsa da günümüzde bu görüş terk edilmiştir. Bu husus yalnızca TCK m.29 anlamında haksız tahrik hükümleri açısından değerlendirilecektir.

Kast doğrudan kast ve olası kast olarak ikiye ayrılmaktadır. Doktrinde bir görüşe göre özel kast aranmayan suçlarda olası kastın mümkün olabilecektir. Bu bakımdan yasa metninde “bilerek-bildiği halde” ifadelerinin kullanıldığı suçların olası kast ile işlenebilmesi mümkündür. Görüş uyarınca kanunun gerekçesinden bu çıkarımın yapılabileceği savunulmaktadır.²⁸¹ Bu yönüyle bakıldığında tehdit suçunun olası kast ile

---

²⁷⁸ YCGK, E. 2017/215, K. 2019/648, T. 07.11.2019, Çalışkan, ss.46-47.

²⁷⁹ Bayraktutan, s.167.

²⁸⁰ Y. 4.CDE.2010/29980, K.2013/20760, T.01.07.2013, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 11.02.2024.

²⁸¹ Keçecioglu, Elvan, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nun Kast ve Taksire İlişkin Maddelerine Eleştirel Bir Yaklaşım” TBB Dergisi, S.83, 2009, s.127.

işlenmesine teorik anlamda bir engel olmasa da somut olarak suçun olası kast ile işlenmesi kolay görünmemektedir. Fail, mağdurun olmadığı bir ortamda duyabileceğini de gözeterek ancak bu durumu önemsemeyen bir nevi ‘olursa olsun’ diye düşünerek mağdur aleyhine tehdit içerikli sözler söylemesi olası kastla tehdit suçunu oluşturacaktır. Doktrinde bir görüşe göre bir kişinin silahla tehdit suçunun icrai hareketlerine başlayıp mağdurun dükkanını kurşunlamak isterken yan taraftaki dükkana ateş etmesi olası kastla tehdit suçunu oluşturacaktır.²⁸² Tarhan’a göre iftira suçunda fail mağdurun suçsuz olduğunu ‘bilerek’ iftira atması gerektiğinden iftira suçunun ancak doğrudan kastla işlenebileceğini açıkça anlaşılmaktadır. Bu cümlenin zıddından yahut yokluğundan yola çıkılarak tehdit suçunun olası kastla işlenmesine bir engel olmadığını savunmaktadır.²⁸³

3.3. Suçun Hukuka Aykırılık Unsuru

3.3.1. Genel olarak

Hukuka aykırılık, kanundaki tipe uyumlu olan, suçu oluşturan hareketin hukuk düzenince yasaklanması, yalnızca ceza yasalarının değil, tüm hukuk normlarınınca hukuka aykırılık taşıması manasına gelmektedir.²⁸⁴ Hukuka aykırılığın muhtevasını o toplumda kabul gören davranış normları belirleyecektir.²⁸⁵ Burada ayrı bir unsur olarak ele aldığımız hukuka aykırılık kimi yazarlarca suçun unsurları arasında yer almamaktadır. Toroslu/Toroslu, hukuka aykırılık suçu oluşturan unsurlardan biri olarak kabul edilemeyeceğini, hukuka aykırılığın suçun kurucu unsuru olmaktan öte bir şey olduğunu suçun özü, içkin doğası olduğunu savunmuşlardır.²⁸⁶

Davranış normları, bir eylemin kabul edilemez olup olmadığı hakkındaki yargılardır. Bir davranışın doğruluğunun değerlendirme kriteri de davranış normlarıdır.²⁸⁷

---

²⁸² Mısırlı, s.76.

²⁸³ Tarhan, s.42.

²⁸⁴ Dönmezer/Erman, ss. 1-2, Akbulut, Genel Hükümler, s.358, Hakeri, Hakan; Ceza Hukuku Genel Hükümler, 18. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, s.301, Toroslu/Toroslu, s.115, Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, U-S-A Yayıncılık, Ankara, 2014 ss. 193-194.

²⁸⁵ Özgenç, Gazi Şerhi, s.378

²⁸⁶ Toroslu, Toroslu, Genel Kısım, s.115.

²⁸⁷ Özgenç, İzzet; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015, ss.158-159.

Fiilin suç olarak tanımlanmasını sağlayan davranış normu ile hukuki çıkarların korunması arasında bir amaç-araç ilişkisi bulunmaktadır.²⁸⁸

Hafizoğulları/Özen'e göre hukuki bir kurum varlık elde edebilmek adına maddi ve manevi unsurlara ihtiyaç duymaktadır. Bununla birlikte asıl olarak hukuki müesseseye varlığını kazandıran şey bu unsurların yasalarla çelişmesidir.²⁸⁹ Bu unsur aslında hukuka aykırılık olarak ifade edilebilir. Bir eylemin hukuka aykırı olması suç olmasının temel şartıdır. Bu nedenle hukuka aykırılık suçtan daha geniş bir kavramdır. Bir diğer ifadeyle suç olan her eylem hukuka aykırı iken hukuka aykırı her fiil suç değildir. Hukuka aykırılık fiilin yalnızca ceza yasalarına aykırılığı değil bütün pozitif hukuk normlarına aykırılığını ifade eder.²⁹⁰

Suç müeyyideye bağlanacak olan haksızlık şeklinde izah edilebilir. Eylemin cezalandırılabilir olup olmadığının tespiti için fiilin tipiklik unsurunu karşılayıp karşılamadığının araştırılması zorunludur. Eylemin tipikliği, bu fiilin hukuka aykırılığına karine oluşturur.²⁹¹ Bu karinenin istisnası ise ceza yasasında düzenlenen hukuka uygunluk halleridir. Buna göre ceza kanunlarında suç olduğu sabit kılınan bir hareketi kasten ya da özensiz davranışı ile gerçekleştiren kişi hukuka aykırı hareket etmiştir. Aynı eylem yine yasalarca hukuka uygunluk nedeni olarak kabul edilmişse cezalandırma yoluna gidilmeyecektir.

Hukuka aykırılık unsuru tehdit suçunda failin gerçekleştireceğini bildirdiği saldırının hukuka aykırı olması biçiminde gerçekleşir. Örneğin; “Maaşımı ödemezsen seni öldürürüm” şeklindeki bir ifade tehdit suçuna sübut verecektir. Failin mağdurdan talep ettiği şey hukuka uygun olsa da gelecekte yapacağını bildirdiği saldırı hukuka aykırı olduğundan suç oluşacaktır.²⁹²

Hukuka aykırılığın istisnası hukuka uygunluk nedenleridir. Bir görüşe göre fail hukuka uygunluk nedeninin bulunduğunu fark etmediği halde suç işlemek kastıyla hareket ettiğinde onu cezalandırmamak kötü eylemi ödüllendirmek anlamına gelecektir. Benzer şekilde hukuka uygunluk nedeninin varlığı ya da hukuki sınırı konusunda hataya

---

²⁸⁸ Ünver, Yener; Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, 1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2003, s.439.

²⁸⁹ Hafizoğulları, Özen, Genel Hükümler, , s.193.

²⁹⁰ Çınar, s.80.

²⁹¹ Bıçakçı, s.55.

²⁹² Kocatürk, s.79

düŖen kiŖinin eylemi haksızlık yanılığısı kapsamında değerlendirilerek TCK'nin 30/4 maddesi uygulama konusu yapılmalıdır.²⁹³

3.3.2. Hukuka uygunluk nedenleri

Bu kısımda kanunda yer alan hukuka uygunluk nedenleri değerlendirilerek tehdit suçunda bu hukuka uygunluk nedenlerinin nasıl uygulanabileceği izah edilmeye çalıŖılacaktır.

3.3.2.1. Kanun hükmünü yerine getirme

TCK'nın 24. maddesine göre kanun hükmünü yerine getiren kimseye ceza verilemez. Kanun sözcüğünden ancak yazılı hukuk kuralları hakkında hükmün uygulanacağının anlaşılması gerekir.²⁹⁴ Tehdit suçunda bu halin uygulanması mümkündür. Tarhan'a göre cezaevinden firar etmekte olan bir kiŖiyi gören jandarma havaya doğru uyarı ateŖi yaparak kovalamaya devam etmesi halinde silahla tehdit suçunda hukuka uygunluk nedeni bulunmaktadır. Bir diğer örnekte çocuğuna karşı cinsel saldırıda bulunulduğunu gören bir babanın faile karşı 'durmazsan seni öldürürüm' şeklindeki sözleri hukuka uygunluk nedeni olarak kabul edilmelidir.²⁹⁵ Bir başka örnek ise PVSK'nin 16. maddesi gereği kolluk güçlerinin görevleri gereği silah kullanma yetkileri bulunmaktadır. Belirtilen örnekteki durum kanun hükmünü yerine getirme olarak değerlendirilecektir.

Amir-memur iliŖkisinin gereği olarak da kanun hükmünün yerine getirilmesi mümkündür. Özel hukuk iliŖkilerinde yerine getirilen emirlerin bu kapsamda değerlendirilmesi mümkün olmayıp örnek vermek gerekirse bir babanın çocuğuna ya da bir patronun iŖçisine verdiği emrin uygulanması hallerinde bu hukuka uygunluk nedeninden yararlanılamayacaktır.²⁹⁶

---

²⁹³ Göktürk, Neslihan; "Suçun Yasal Tanımında Yer Alan "Hukuka Aykırılık" İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon" İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C.7, S.1, 2016, ss.430-431.

²⁹⁴ Akyazan, Ahmet Emrah; "5237 Sayılı TCK'da Hukuka Uygunluk Sebepleri" Ankara Barosu Dergisi, S.1, Y.2006, s. 78.

²⁹⁵ Tarhan, ss.82-83.

²⁹⁶ Toroslu/Toroslu, Genel Kısım, s.158.

3.3.2.2. Meşru savunma

Meşru savunma, birçok suç tipinde olduğu gibi tehdit suçunda da uygulanması mümkün olan bir hukuka uygunluk nedenidir. Burada öncelikle meşru savunmanın ne olduğu kısaca aktarılacaktır. Ardından tehdit suçuyla ilişkisi ele alınacaktır.

Toroslu/Toroslu'ya göre meşru savunma aslında insanın içinde bulunan kendini koruma içgüdüsünün pozitif hukuk tarafından tanınmasıdır.²⁹⁷ İnsanoğlu tabiatı gereğince kendisine yönelen saldırıyı defetmeye gayret edecektir.²⁹⁸ Kural olarak toplum düzenini sağlama yetki ve görevi devlete aittir. Bununla birlikte kişiler de o an için gerçekleşen ya da gerçekleşmesi muhakkak bir saldırıyı önlemek amacıyla savunmada bulunması hukuka uygun kabul edilecektir.²⁹⁹ Saldırının başlamış olup olmadığı meselesi, eylemin yöneldiği hukuki değere bakılarak tespit edilmelidir.³⁰⁰

Meşru savunma 765 Sayılı Kanunun 'yasal savunma' başlığı altında ele aldığı ve yalnızca nefse yahut ırza yönelik saldırılarda kabul ettiği bir müessese iken yeni kanunda bu eksiklik giderilerek malvarlığına yahut diğer haklara yönelik saldırılarda da meşru savunma olabileceği kabul edilmiştir. Bu anlayışla meşru savunmanın dar bir şekilde yorumlanmasının önüne geçilmiştir.³⁰¹

Meşru savunmanın saldırıya ve savunmaya ilişkin ele alınabilecek farklı şartları bulunmaktadır. Saldırıya ilişkin şartlar ortada kişinin kendisine yahut bir üçüncü kişiye yönelik saldırı bulunması, saldırının o anda mevcut olması, saldırının haksız bir saldırı niteliğinde olması ve saldırının hukuken korunan bir hakka yönelik olmasıdır.³⁰² Buradan çıkarılacak sonuç, saldırı bittikten sonra meşru savunmanın kabul edilemeyeceğidir. Bu durum devletin ceza tekelinin ihlâli anlamına gelecektir.³⁰³

²⁹⁷ Toroslu, Toroslu, Genel Kısım, s.161.

²⁹⁸Bozdağ, Ahmet; Türk Ceza Hukukunda Meşru Savunmada Orantı, Editör: Mehmet Altunkaya , Uluslararası Akdeniz Hukuk Kongresi, Antalya, 4-6 Temmuz 2022, s. 131, Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa, 1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1995, s.35.

²⁹⁹ Sarıgül, Ali Tanju/Gündüz, Hakan; Meşru Savunmanın Sınırının Aşılması, Ankara Hacı Bayramı Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.27, S.4, 2023, s.397.

³⁰⁰ Önder, Ayhan, Ceza Hukuku Dersleri, Filiz Kitabevi, 1992, ss.243-244.

³⁰¹ Hakeri,Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.319 .

³⁰² Hafizoğulları/Özen, Genel Hükümler, ss.219-220.

³⁰³ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.394

Hakeri, saldırının şahis değerlere veya çıkarlara ilişkin olmasının zorunlu bulunduğu kanaatindedir. Görüş uyarınca kamu düzenine karşı gerçekleştirilen saldırıları defetmek meşru müdafaa kapsamında sayılamayacaktır.³⁰⁴

Savunmaya ilişkin şartlar ise savunmanın artık zaruri olması yani başka çarenin kalmaması ve savunmanın saldırı ile ölçülü, orantılı bir biçimde yapılması gerekliliğidir.

Kişinin kendisine ya da başka birisine yönelen haksız saldırıyı defetmek amacıyla orantılı şekilde müdahalede bulunması meşru savunma kapsamında olacaktır.³⁰⁵ Orantılılıktan anlaşılması gereken, saldırı eylemi ve savunma eylemi arasında denge bulunması ve saldırıya maruz kalan hak ile savunma yapılarak ihlâl edilen hak arasında adil ve makul bir dengenin bulunması gereğidir.³⁰⁶ Örneğin bir arkadaşına birkaç kişinin saldırdığını gören birisinin “hemen buradan gidin yoksa elimdeki bu taşı size atarım” şeklindeki sözleri esasında silahla tehdit suçunu oluşturur. Ancak eylem bir hakka yönelen (vücut dokunulmazlığı) saldırıdan kurtulmak amacıyla yapılmaktadır. Saldırı ile orantılıdır. Hakeri'nin deyimiyle saldırı fil hal devam etmektedir.³⁰⁷ Açıklanan nedenlerden dolayı eylem hukuka uygun kabul edilmelidir. Yüksek mahkemenin bir kararında, evinin alt katında bulunan marketine hırsızlık yapıldığını farkedene sanığın, hırsızları önce sözlü olarak ikaz edip ardından havaya ateş ederek uyardığı, hırsızların olay yerinden kaçmayarak ve bıçak kullanmak suretiyle sanığı tehdit etmesi ve malları götürmeye çalışması üzerine sanığın av tüfeğiyle hırsızlardan birini arabanın içindeyken ateş ederek öldürdüğü olayda sanığın eyleminin orantılı olduğuna kanaat getirilmiştir.³⁰⁸

3.3.2.3. Hakkın kullanılması

Hak, yasadan temelini alır. Bu nedenle hukuk düzeni tarafından korunur. Buna karşın TMK'nin ikinci maddesine göre hakkın kötüye kullanılmasını hukuk düzeni korumaz. 765 sayılı TCK bu anlamda ‘ihkak-ı hak’(kendiliğinden hak alma) şeklinde bir düzenlemeye gitmişse de 5237 sayılı TCK'de adliyeye karşı suçlar bağlamında bu

³⁰⁴ Hakeri, Genel Hükümler, s.321.

³⁰⁵ Sevük, Handan Yokuş; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022, s.474.

³⁰⁶ Bozdağ, s.133

³⁰⁷ Hakeri, Genel Hükümler, s.324.

³⁰⁸ Y1.CD. E. 2013/2791, K.2013/5664, T. 10.10.2013, <https://karararamayargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 29.05.2024.

anlamda bir madde bulunmamaktadır.³⁰⁹ Hakkın kullanılması, hakkın içeriğinin uygulamaya konulması olup hakkın soyut içeriğini somut olaya aktaran maddi fiildir.³¹⁰

Hukuk düzeni hakkın kullanımını korumaktadır. Bir diğer ifadeyle hakkını kullanan kişinin eylemi hukuka uygundur. Bu nedenle ceza verilmez. Örneğin bahçesinin önüne çöp döken komşusunu mahkemeye vereceğini söyleyen bir kişinin söyledikleri hakkını kullanacağı beyanından ibarettir. Ya da borcunu ödemeyen kişiye ödemezse onu yıllarca mahkemelerle ve icra daireleriyle uğraştıracağını söylemek tehdit suçunu oluşturmaz. Elbette ki daha sonra değinileceği üzere hakkı olan bir şeyi yapacağından yahut yapmayacağından bahisle bir kimseyi yasaya uygun olmayan ya da sorumlu bulunmadığı bir şeye zorlayan kimse şantaj suçundan cezalandırılacaktır. Haksız menfaate yönelen kişinin iradesine zarar veren eylemler ise hakkın kullanılmasına değil şantaj suçuna vücut verecektir.

Hakkın kullanılmasında failin bildirim eğer hukuka aykırı ise bu hal uygulanamayacaktır.

3.3.2.4. İlgilinin rızası

Bir kimsenin hukuk düzenince tanınan geçerli rızası bazı durumlarda suç için hukuka uygunluk nedeni sayılacaktır. Tehdit suçu açısından değerlendirildiğinde Hayata, vücut dokunulmazlığına, cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırılarda mağdurun rıza soruşturmaya engel olmamaktadır. Malvarlığına karşı ya da sair kötülük bildirimlerinde ilgilinin rızası eylemi hukuka uygun hale getirecektir.

Rıza açıklaması mutlaka eylemden önce veya eylemin yapıldığı esnada yapılmalıdır. Rıza zımni veya açık olabilir. Sonradan verilen rızaya icazet denmektedir. İcazet ise fiili hukuka uygun hâle getirmeyecektir.³¹¹

Doktrinde bir görüşe göre ilgilinin rızası her zaman hukuka uygunluk nedeni olarak değerlendirilemeyecektir. Bazı hallerde rızanın görünümü suçun maddi unsuruyla ilgili olarak tipikliği engelleyen rıza bazı hallerde ise hukuka uygunluk nedeni olan rıza

³⁰⁹ Hafizoğulları, Özen, Genel Hükümler, s.237.

³¹⁰ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.415

³¹¹ Ekici Şahin, Meral; Ceza Hukukunda Rıza, (1. Baskı), Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2012, s.178, Dönmezer/Erman, II, s.751, Hakeri, Genel Hükümler, ss. 362-363, Artuk/Gökçen/Yenidünya, s.464

şeklinde ele alınmalıdır.³¹² Ekici Şahin, suç tipinde yer alan eylemin, açık veya zımni olarak mağdurun iradesine bağlı olduğu hallerde, rızanın tipikliği engellediğini savunmuştur.³¹³ Dolayısıyla suç tipi, mağdurun açık rızasını gerektiriyor ve somut olayda rıza bulunmuyorsa, tipikliğe engel olan rıza söz konusudur.³¹⁴ Örneğin TCK 141’de bulunan hırsızlık suçu düzenlemesi incelendiğinde “zilyedinin rızası olmadan başkasına ait taşınır bir malı” şeklinde başlayan metinde zilyedin rızası hukuka uygunluk nedeni olarak değil tipikliği engelleyen bir hal olarak ele alınması gerekmektedir. 5237 Sayılı Kanun çalışmalarında yer alan Özgenç’in de yukarıda belirtilen suç açısından rızayı suçun maddi unsuru kapsamında ele alması dikkat çekicidir.³¹⁵ Madde gerekçesinde hukuka uygunluk nedeni olarak belirtilmesi hatalıdır. Zira madde metni ile gerekçe arasında uyumsuzluk bulunmaktadır.³¹⁶ Bir görüşte ise, yalnızca tipikliği ortadan kaldıran rıza kavramını savunmanın doğru olmayacağını, zira TCK m. 26’da rızanın bir hukuka uygunluk nedeni olduğunun açıkça belirtildiği savunulmuştur.³¹⁷

Hafizoğulları/Özen’e göre rıza, konut dokunulmazlığını ihlâl veya hırsızlık gibi suçlarda suçun unsurudur. Reşit olmayanla cinsel ilişki suçunda suçun hafiflemesini sağlayan bir etkidir. Şikayete bağlı suçlarda ise soruşturma ve kovuşturma şartı olarak karşımıza çıkmaktadır. Yasa metni ‘ilgilinin rızası’ şeklinde ele aldığı için rızanın olmamasının bir unsur olduğu suçlarda rıza bir hukuka uygunluk nedeni olarak kabul edilecektir. Elbette ki bu rıza hukuken tanınan ve korunan geçerli bir rıza olmalıdır.³¹⁸

Sonuç olarak tehdit suçunda ilgilinin eyleme rıza göstermesi suçun oluşmasını engellemeyecektir. Söylemler objektif manada korkutucu bir özellik ihtiva ediyorsa fail TCK’nin 106/1 maddesinin birinci cümlesine giren hallerde re’sen soruşturma ilkesi gereği cezalandırılacaksa da üçüncü cümleye giren hallerde suçun takibi şikayete bağlı olacaktır.

---

³¹² Demirel, Muhammed; “Ceza Hukukunda Rızanın İki Boyutu: Tipikliğe Engel Olan Rıza ve Hukuka Uygunluk Nedeni Olan Rıza” İstanbul Hukuk Mecmuası C.78, S.3,2020 s.1475, Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.455.

³¹³ Ekici Şahin, s.90.

³¹⁴ Özgenç, Genel Hükümler, s.366.

³¹⁵ Özgenç, Genel Hükümler, s.366.

³¹⁶ Demirel, Ceza Hukukunda Rızanın İki Boyutu, s.1478.

³¹⁷ Akbulut, Genel Hükümler, s. 376.

³¹⁸ Hafizoğulları/Özen, Genel Hükümler, s.227.

3.4. Tehdit Suçunun Nitelikli Halleri

Tehdit suçunun nitelikli halleri TCK 106. maddesinin 2. fıkrasında düzenlenen altı halden ibarettir. Bu hallerin tamamı suçun etkisini artıran ve dolayısıyla cezada artırıma gidilen nitelikli hallerdir.

Nitelikli halin uygulanabilmesi için ikinci fıkradaki herhangi bir durumun gerçekleşmesi yeterlidir. Birden fazla nitelikli halin bir arada gerçekleşmesi durumunda temel cezadan teşdit uygulanmalıdır. Örneğin hem silahla hem birden fazla kişiyle yapılan bir tehdit eyleminde failin suç kastının yoğunluğu da dikkate alınarak temel cezadan artırıma gidilmesi yerinde olacaktır.

3.4.1. Silahla tehdit

Silah kavramı günlük hayatta genellikle ateşli silahlar olarak algılsa da “saldırı ve savunmaya elverişli her nesne”³¹⁹ olabilir. Silah, Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik’in ikinci maddesinde “uzaktan veya yakından canlıları öldürebilen, yaralayan, etkisiz bırakan, canlı organizmaları hasta eden, cansızları parçalayan veya yok eden, ruhsata tabi araç ve aletlerin tümü”³²⁰ biçiminde tanımlanmıştır.

765 sayılı yasada silah kavramının ne olduğuna ilişkin herhangi bir açıklama olmadığından eski dönemde mahkemelerce bu konudaki karar somut olayın özelliklerine göre takdir edilmekteydi.³²¹

5237 sayılı Kanunda hangi tür araçların silah olarak kabul edileceği, silah kavramının izahı, “tanımlar” başlıklı 6. maddenin (f) bendinde belirtilmiştir.

Yargıtay CGK 12/02/2008 tarih, 2008/25 Esas, 2008/22 Karar sayılı kararında somut olayda ele geçirilemeyen sopadan hareketle silah kavramına ne olduğuna, nasıl ele alınması gerektiğine, olayda ele geçirilemeyen cismin silah olup olmadığına nasıl karar verileceğine ilişkin olarak eski ve yeni kanunların kıyaslamasını yaparak silah kavramının ne olduğuna ilişkin geniş bir değerlendirme yapmıştır.³²²

³¹⁹ <https://sozluk.gov.tr> Erişim Tarihi:13.02.2024.

³²⁰ 01.06.1991 Tarih ve 20888 sayılı Resmi Gazete.

³²¹ Çınar, s.116.

³²² Değirmenci, Olgun; “Askeri Ceza Kanunu Uygulamasında Silah Kavramı” Ankara Barosu Dergisi, S.1, Y.2016, s.95.

Ceza hukuk öğretisinde silah sayılmanın temel şartlarından birisi silahın taşınır bir eşya olması gerekliliğidir. Bu durumda birisinin kafasının duvara vurulması silah sayılmayacaktır. Suça konu cismin taşınabilir olması şartıyla silahtan sayılan aletin mağdura yaklaştırılması ya da mağdurun silah sayılan alete yaklaştırılması silahla yaralama olarak kabul edilecektir. Örneğin mağdurun eli, açık olan bir ocağa doğru tutulduğunda eylem silahla yaralama olarak kabul edilmelidir.³²³

Silahla tehdit suçunun oluşması için silahın olayda açıkça sergilenmesi gerekmemektedir. Silahın az da olsa gösterilmesi suçun oluşumu için yeterli olacaktır. Silahın kullanılması; doğrudan mağdura gösterme, mağdura doğrultma, göz ucuyla belinde ya da yakında bir yerde silah olduğunu belli etme, elini silaha doğru götürerek konuşma³²⁴ biçiminde olabilir.³²⁵ Failin ettiği sözler, jest ve mimikler, içinde bulunulan ortam, faille mağdura arasındaki önceye dayanan konular gibi birçok faktöre göre silahın korkutma amaçlı olarak olayda kullanılıp kullanılmadığı somut olayda hakimlik makamınca tespit edilmesi gereken bir meseledir.³²⁶ Silahın birçok şekilde muhataba eylemin korkutuculuğunu artırmak amacıyla gösterilmesi mümkündür. Aynı zamanda suçun sübutu için zorunlu bir unsurdur.³²⁷ Suçun oluşumu açısından fail silahı bilerek ve isteyerek mağdura göstermeli ve silah vasıtasıyla ulaşmak istediği haksız saldırıya, mağdurun özgürce karar alabilme yetisine olan etkisini artırmayı amaçlamalıdır.³²⁸ Mağdura silahın teşhiri yapılmadıysa mağdurun gıyabında yapılan tehditte silahın olması nitelikli halin kabulü için yeterli görülemez. Zira Yargıtay'da mağdurun bizzat etki altına kalıp baskı hissedebileceği şekilde silahın olayda kullanılması gerektiği kanaatinde dir.³²⁹ Çalışır/Çalışır'a göre silah kaygı düzeyini artırmak için olayda eylemsel bir biçimde kullanılmalı, masum bir saikle bulundurulmamalı, tehdit suçunu işlemeye özgülenmelidir.³³⁰

---

³²³ Erdem, Mustafa Ruhan; "Türk Ceza Hukukunda Silah" Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.7,S.2, 2003, s.7.

³²⁴ Y. 4.CD. 4589/13622, T.06/06/2006, " Sanığın katılanla sert biçimde tartıştıkları sırada, masadaki bıçağı eline alması biçimindeki eyleminin silah gösterme suretiyle tehdit suçunu oluşturabileceğinin anlaşılması karşısında..." Tarhan, s.185.

³²⁵ Egemenoğlu, s.101.

³²⁶ Çınar, s.111.

³²⁷ Üzülmöz, s.99.

³²⁸ Sözüer, s.140.

³²⁹ Y. 4.CD., E.2019/5350, K.2021/26727, T.09.11.2021, Yargıtay bu kararında mealen silahın mağdura gösterilmesi gerektiğini, mağdura gösterilmediyse mağdurun eşyaları üzerinde silahla yapıldığı şüphe uyandırmayacak şekilde kesin olacak şekilde zarar vermek gerektiğini belirtmiştir. Egemenoğlu, s.101.

³³⁰ Çalışır, Çalışır, s.63.

Mağdura silah bulundurulduğundan söz edilerek tehdit edilmesi halinde silahla tehdit suçunun oluşup oluşmayacağına dair bir olayda Yargıtay, sanığın katılana “bağırırsan seni bıçaklarız” şeklinde sözler sarf etmiş olmasına karşın bıçak göstermediğinin anlaşıldığı olayda silahla tehdit suçundan hüküm kurulmasının yasaya aykırı olacağına hükmetmiştir.³³¹

Silahın korkutuculuk özelliğinin tehdidin bütün hallerinde olduğu gibi objektif kıstasla ele alınması gerekmektedir. Mağdurun korkmuş olması aranmadığı gibi silahın gerçek olması da gerekmez.³³²Gerçekte elverişli silah olmasa da korkutmaya elverişli sayılabilecek görünümde olan nesnelere silah olarak kabul edilecektir. Örneğin sanığın amirinin odasına girerek içi boş silahla tehdit etmesi eyleminde³³³ ve kurusıkı silahla mağdurun tehdit edilmesi³³⁴eylemlerinde Yargıtay haklı olarak silahla tehdit suçunun oluştuğuna hükmetmiştir.

Gıyapta tehditte genel kabul eylemin silahla tehdit sayılamayacağı yönündedir. Tezcan/Erdem/Önok’un görüşü uyarınca silah mağdura gösterilmiyorsa gıyapta bu hal uygulanamaz.³³⁵Malkoç ise bu nitelikli halin yalnızca yüze karşı tehditlerde uygulanabileceğini savunmuştur.³³⁶Tarhan’da mağdurun silahın korkutucu etkisini hissedip kaygı ve paniğe kapılıyorsa bu durumun nitelikli halin uygulanması açısından yeterli görülmesi gerektiğini ifade ederek tartışmaya katılmıştır.³³⁷Doktrinde bir görüşe göre bu konuda ikili bir yöntem izlenmesi gerekmektedir. Üçüncü kişiye bildirilen kötülük esnasında fail elinde silah bulunduruyor ve bu güçten yararlanarak bildirim yapıyorsa silahla tehdit sayılmalı lakin silah gösterilmiyorsa silahla tehdit sayılmamalıdır.³³⁸ Üzülmez de benzer kanaattedir. İkili ayrıma gidilerek kanaate varılması gerektiğini savunmaktadır.³³⁹ Bir görüş uyarınca tehdit suçunda silahın nitelikli hal sayılması yalnızca mağduru daha fazla korkutmayacaktır. Failin suçu işleme kararını da kuvvetlendirecektir. Bundan dolayı gıyapta işlense dahi mağdura eylemin silahla

³³¹ Y. 4.CD, 2355/2809 , T.09.04.1997, Yaşar, Osman; Uygulamada ve Öğretide Hürriyet Aleyhinde İşlenen Suçlar, Seçkin Yayınları, 2. Baskı, Ankara, 2001, s.267.

³³²Yargıtay 6. CD. 6500/6419, T.15.12.1964 ,Yargıtay bu kararında gerçek Kırıkkale tabancasıyla ciddi bir benzerlik gösteren aletin tehdit suçu anlamında silahtan sayılması gerektiğine hükmetmiştir.Sözür. s.141.

³³³ Y. 4.CD. 2690/3046, T.30.03.1998, Çınar, s.121.

³³⁴ Y. 4. CD. 1429/1691, T.03.03.1998, , Çınar, ss.121-122.

³³⁵ Tezcan/Erdem/Önok, s.364.

³³⁶ Malkoç, s.1000.

³³⁷ Tarhan, s.51.

³³⁸ Serttaş, Alp Tolgahan; “Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu” Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.8, S.2, 2018, s.115.

³³⁹ Üzülmez, s.100.

olduğu bir şekilde hissettirilmişse nitelikli unsurun uygulanması gerekir. Aksi halde bu durumun eylemin bir bölümünü suç kabul ederken kalan kısmını etmemek şeklinde yanlış bir düşünceye götürebileceği savunulmuştur.³⁴⁰Yıldız ise eylemin tipikliği yönünden değerlendirme yapıldığında mağdurun gıyabında tehdit suçunun işlenebilmesine engel bir hal olmadığı, söylemlerin üçüncü kişi yoluyla da mağdurun bilgisine ulaşabileceği göz önüne alındığında mağdurun huzurunda gerçekleştirilmese de silahın gösterildiği mağdura iletiliyorsa ve bu şekilde korkutuculuk etkisi artıyorsa nitelikli halin uygulanması gerektiğini savunmuştur.³⁴¹ Başka bir görüşe göre önemli olan mağdurun silahla eylem gerçekleştirileceğine ilişkin korkusudur. Bu nedenle mağdura yönelik olarak “ona söyleyin bu akşam gelip onu tabancamla vuracağım” şeklindeki sözler mağdurun emniyet hissine normal bir tehdit eylemine göre daha çok zarar verdiği için silahla tehdit olarak kabul edilmelidir.³⁴²

Yargıtay eski tarihli kararlarında gıyapta silahla tehdit olamayacağına hükmederken³⁴³ yeni tarihli kararlarında bu konuda net bir içtihat oluşturulmadığı gözlemlenmiştir. Her ne kadar gıyapta silahla tehdidin genel olarak cezalandırılmayacağı görüşü hakim olsa da üçüncü kişiye silahın açık bir biçimde teşhir edildiği sabitse, haksız saldırının silahla gerçekleştirileceği konusunda herhangi bir kuşku yoksa ve fail bunu özellikle belirtmek istediği anlaşılıyorsa eylemin silahla tehdit kapsamında olacağı kanaatindeyiz. Ayrıca üçüncü kişiye silahlı fotoğraf göndermek ya da kötülük bildiriminde bulunup eylemi nasıl yapacağını kanıtlamak üzere silah fotoğrafı göndermek de bu kapsamda olacaktır.

Tehdide konu bildirimini birden fazla fail yapıyorsa ve bunların her ikisi de silahlıysa silahla tehditten cezalandırılma yoluna gidileceği açıktır. Faillerden biri silahlı biri silahsız ise diğer failde silah olduğunu bilmesi halinde her ikisi de iştirak halinde silahla tehdit suçundan cezalandırılmalıdır.³⁴⁴Yargıtay bir kararında diğer kişide silah olduğunu bilen failin silahla tehditten iştirak halinde sorumlu olduğuna hükmetmiştir.³⁴⁵

---

³⁴⁰ Bayraktutan, ss.135-136.

³⁴¹ Yıldız, s.33.

³⁴² Kocatürk, s.57.

³⁴³ Y. 4.CD. 5512/6338 ,T.08/07/1996, , Yargıtay bu kararında mağdurun bulunmadığı ortamda silahın artırım nedeni yapılamayacağına hükmetmiştir. Tarhan, s.179, Y. 4.CD., 6964/16550, T. 21.11.2006, benzer nitelikte bir karar., Tarhan, s.183.

³⁴⁴ Çınar, ss. 124-125.

³⁴⁵ Alşahin, Mehmet Emin; “Tehdit Suçunun Silahla İşlenmesi(Silahla Tehdit)”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.10, S.2, 2015, s.115.

Yargıtay'a göre mağdurun gıyabında olmakla beraber tehdit eylemi silahla gerçekleştirilmişse ve mağduru objektif olarak etkilemeye elverişli ise örneğin mağdurun evinde ya da arabasında kurşun izi varsa eylem silahla tehdit suçunu oluşturur.³⁴⁶

765 sayılı TCK'nın 466. maddesinde kavgada silah boşaltma³⁴⁷ suç olarak düzenlenmiştir. Bu suç tipi günümüzde ortadan kalktığı için bu tip eylemler silahla tehdit suçu niteliğinde değerlendirilmelidir.

Fail elindeki bir tabanca ile mağduru tehdit etmek amacıyla havaya ateş ettiğinde genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması ve silahla tehdit suçlarının her ikisi de tek eylemle işlenmiş olacaktır. Böyle bir durumda fikri içtima ilkesi gereği daha fazla cezayı gerektiren silahla tehdit suçundan dolayı cezalandırma yoluna gidilmelidir.

Olayda silah ele geçirilemese dahi eylemin varlığı kabul edilebilecektir. Örneğin olay yerinde mermi çekirdeği bulunması halinde eylemin bir tabancayla gerçekleştirdiği su götürmez bir gerçektir. Bir diğer durumda ise eylemin silahla yapıldığı mağdurca iddia ediliyor ve tarafsız tanık beyanları bu hususu doğruluyorsa yine silahla tehdit suçundan ceza verilebilecektir.³⁴⁸

Failin mağdura yönelik olarak iki eylemi varsa ve birisi silahla diğeri basit tehdit ise ne yapılacağı sorusu gündeme gelmektedir. Böyle bir halde temel cezanın silahla tehditten kurulup TCK'nin 43/1 düzenlemesi kapsamında zincirleme suç hükümlerine göre cezada artırımı gidilmesi gerekmektedir. Silahla birden fazla kişinin tehdit edilmesi durumlarında TCK'nin 43/2 maddesi gereği yine cezada artırımı gidilecektir.³⁴⁹ Silahlı tehdit suçu eğer tabanca ile ateş etme şeklinde gerçekleşiyse kasten öldürmeye teşebbüs ya da kasten yaralama suçuyla karıştırılmaya müsaittir. Failin kastı bu gibi durumlarda dikkatle ele alınmalı ve buna göre yorum yapılmalıdır. Failin eylemine kendiliğinden mi son verdiği, kaç kere ateş ettiği, nereye doğru hedef alındığı dikkatle irdelenmelidir. Örneğin fail 'seni öldüreceğim' dedikten sonra mağdurun göğüs bölgesine doğru hedef alarak ateş etmişse ya da bıçağı kişinin boğazına doğru saplamak isterken hedefi doğru tutturamamışsa kasten öldürmeye teşebbüsten dolayı cezalandırılması gerekirken,

---

³⁴⁶Y.4.CD. E.2013/32313, K.2016/63, T.11.01.2016, mağdurun evinin önünde dört adet kurusıkı tabanca bulunan olayda verilen beraat hükmü bozulmuştur., <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 03.06.2024.

³⁴⁷ Madde 466 (1) :”Kavgada korkutmak için silah çeken bir aydan altı aya ve silah boşaltan iki aydan bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”.

³⁴⁸ Çalışır, Çalışır, s.71.

³⁴⁹ Alşahin, s.117.

elindeki bıçakla mağdurun peşinden koşması ya da silahı mağdurun kafasına dayaması gibi hallerde silahla tehdit suçunun oluştuğu kabul edilmelidir.³⁵⁰

Silahla kasten yaralamaya teşebbüs ile silahla tehdit suçunun da somut olaylarda karıştırılması olasıdır. Bu durumlarda olay yeri krokisi ayrıntılı şekilde çizilmeli, boş kartuş ve mermi çekirdeklerinin nerede olduğu incelenerek krokide yer verilmeli, fotoğraflama yapılmalı sonuç olarak silahla ateş etme eyleminin rastgele mi yoksa hedef gözeterek mi gerçekleştiği irdelenmelidir.³⁵¹Eğer olayda silah mağdura karşı fiziken kullanılmamışsa somut olayın özellikleri dikkate alınmalı, örneğin bir sopayla mağdurun üzerine yürünmesi silahla tehdit olarak değerlendirilebilecekken sopa ile mağdurun üzerine doğru koşulması silahla kasten yaralamaya teşebbüs olarak nitelendirilebilecektir.

3.4.2. Kendisini tanınmayacak bir hale koymak suretiyle tehdit

Failin kendisini tanınmayacak bir hale koyması farklı yöntemlerle normal görüntüsünü değiştirmesi farklı bir şekilde görünmesi anlamına gelmektedir.³⁵²

Failin görünümünü değiştirerek korkutuculuk etkisini artırmak, yakalanma ihtimalini düşürmek istemektedir. Mağdurun korkmasının suçta bir önemi olmasa da failin yaptığı değişiklik muhtemelen mağdurun iç huzurunu daha çok etkileyecek ve failin tespitini zorlaştıracaktır.³⁵³

Bir kişinin yüzüne maske ya da çorap geçirmesi, farklı cinsiyetten birinin kılığına bürünmesi, takma sakal, bıyık ya da peruk kullanması, engeli olmadığı halde engelli gibi davranması ya da ses tonunu kendisinden çok korkulan birine benzetmesi³⁵⁴ gibi haller bu nitelikli halin kapsamındadır.³⁵⁵ Ancak istisnai durumlar bu kapsamda değerlendirilemeyecektir. Örneğin hastalık dolayısıyla birinin sesinin kısılması³⁵⁶ ya da saçları olmadığı için peruk takan kişinin durumu somut olay özelinde değerlendirilmelidir. Doktrinde bir diğer görüşe göre failin sesini değiştirmesi bu nitelikli halin kapsamına girmemekle beraber failin ahlaki kötülüğünü ortaya koyduğu için TCK

---

³⁵⁰ Alşahin, ss.120-121.

³⁵¹ Dönderalp, Adnan; Ceza Muhakemesinde Toplanması Gereken Deliller, 2. Baskı, Kalkan Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti. (Türkiye Adalet Akademisi Yayınları), 2021, s.389.

³⁵² Sözüer, s.141.

³⁵³ Kocabay, s.61.

³⁵⁴ Erem, Faruk; Hürriyet ve Suç, Ankara Üniversitesi Yayını, 1952, Ankara s.93.

³⁵⁵ Tarhan, s.54.

³⁵⁶ Tarhan, s.55.

61 gereği temel ceza belirlenirken teşdit sebebi yapılmalıdır.³⁵⁷ Atkı, poşu ya da şapka gibi nesnelere yüzün büyük bir bölümünün tanınmaya olanak vermeyecek şekilde saklanarak eylemin gerçekleştirilmesi hali de nitelikli hal kapsamında kalacaktır.³⁵⁸

Erem'e göre bu nitelikli halin düzenlenme sebebi olayın pasif süjesinin kendisini savunma olanağının azalması, ne ile karşı karşıya olduğunu kestirememesi nedeniyle duyduğu şaşkınlık ve aldatılma hali sebebiyle savunmayı kısıtlayıcı veya imkansız hale getiren bir hal olduğundan failin kendisini tanınmayacak hale sokması yeterli olup mağdurun korkması gerekmez.³⁵⁹

Nitelikli halin uygulanabilmesi için failin gizlenmesini mağdurun anlayıp anlamadığı³⁶⁰ önem arz etmemektedir. Objektif olarak kişi görünümünü tehdit amacıyla değiştirmişse cezalandırılmalıdır. Fail dış görünümünü değiştirmeyi denemiş fakat kayda değer bir değişiklik yapamamışsa nitelikli hal objektif olarak korkutucu olmadığı için uygulanamayacaktır.³⁶¹

Fail görünümünü değiştirip elverişli hareketlerle mağdura yaklaşıp kötülük bildiriminde bulunursa mağdur bu durumu bir süre sonra anlasa dahi nitelikli halin sübut ettiğinin kabulü gerekir³⁶² aksi halde ortalama bir insanın bundan korkup korkmayacağı araştırılması sübjektif yorumlara sebebiyet verecek ve kanunilik ilkesini zedeleyecektir.

Kişinin kendisini tanınmayacak hale getirmesi ağırlaştırıcı nedeninde yüz yüze olma gerekliliği vardır. Failye mağdur fiziken yüz yüze gelebileceği gibi internet programları aracılığıyla da yüz yüze gelebilirler. Bununla birlikte failin mağduru ankesörlü telefonda kim olduğunu belli etmeyecek şekilde arayarak tehdit eyleminde bulunması bu nitelikli hal kapsamına girmez.³⁶³ Yargıtay kararlarında da gizli numaradan

---

³⁵⁷ Çalışır, Çalışır, s.78.

³⁵⁸ Yüksektepe, Mert Asker, Tehdit - Şantaj & Cebir Suçları, 1. Baskı, Platon Hukuk Yayınevi, İstanbul, 2020, s.83.

³⁵⁹ Erem, Hürriyet ve Suç, s.92.

³⁶⁰ Erem, Hürriyet ve Suç, s.92, Çınar, s.129.

³⁶¹ Çalışır, Çalışır, s.77.

³⁶² Kocatürk, s.59.

³⁶³ Çalışır, Çalışır, s.78.

arama³⁶⁴ ya da e-mail atarak³⁶⁵ tehdit etme eylemleri nitelikli halin kapsamına girmemektedir.

3.4.3. İmzasız mektupla tehdit

İmzasız mektupla tehdit edilme durumunda da diğer nitelikli hallere benzer bir biçimde mağdurun savunma olanağı azalmıştır. Karşısında kimin olduğunu bilmediğinden dolayı kaygı ve endişesi artmıştır. İmza kelimesinin sözlük tanımı “bir kimsenin herhangi bir belgeyi yazdığını veya onayladığını belirtmek için her zaman aynı biçimde kullandığı işaret”³⁶⁶tir.

Mektup kelimesinin sözlük tanımı “Bir şey haber vermek, sormak, istemek veya duyguları bildirmek için birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen, zarfa konulmuş yazılı kâğıt; name”³⁶⁷ olarak açıklanmışsa da doktrinde mektup kavramının daha geniş kabul edilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Basit bir not kağıdı da nitelikli halin oluşumu için yeterli görülmelidir.³⁶⁸Burada önemli olan husus mağdurun mektubun kim tarafından gönderildiğini bilmemesidir.³⁶⁹

Doktrinde bir görüşe göre telefonda atılan bir kısa mesaj, sosyal medya uygulamalarından gönderilen bir ileti TCK anlamında imzasız mektup sayılarak nitelikli halin kapsamına girmektedir.³⁷⁰Yerel mahkemenin internet üzerinden gönderilen tehdit mesajlarını imzasız mektup olarak değerlendirdiği bir kararında, Yargıtay, gönderilen mesajların hangi IP adresinden gönderildiği araştırma sonucu bulunabilecek olduğu için kararı bozmuştur. Dosya genel kurula taşınmış ve genel kurul da aynı kanaate

³⁶⁴Y.4.CD. E.2015/16863, K.2019/15771, T.14.10.2019, “Tehdidin, kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle işlenmesiyle ilgili nitelikli şeklinin ancak; sanıkla yüz yüze iletişim kurulan hallerde ve sakal, bıyık veya maske takma, kıyafetinde değişiklik yapma gibi dış görünümünü ve dolayısıyla kimliğini değiştirecek şekildeki davranışların varlığı halinde uygulanabileceği ve Telekomünikasyon İletişim Başkanlığınca gizli numaradan arayan kişinin açık kimlik ve adres bilgilerinin tespit edilebildiği gözetilmeden, gizli numaradan arandığı gerekçesiyle, aynı fıkranın birinci cümlesi yerine somut olaya uymayan 2.fıkrası uygulanarak fazla cezaya hükmedilmesi..”, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 03.06.2024.

³⁶⁵ Y. 4.CD. E.2019/946, K.2019/12957, T.09.07.2019, “Sanığın Batu ve Erdiñ Batu ismiyle kendisini tanıtarak, katilani farklı e mail adresleri ve telefon yoluyla tehdit etmesi eyleminin kişinin kendisini tanınmayacak hale koyması suretiyle tehditsuçunuoluşturmayacağı....” <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 03.06.2024.

³⁶⁶ <https://sozluk.gov.tr>. Erişim Tarihi:15.02.2024.

³⁶⁷ <https://sozluk.gov.tr>. Erişim Tarihi:15.02.2024 .

³⁶⁸ Çınar, s.140.

³⁶⁹ Üzülmöz, s.104.

³⁷⁰ Sungur, Hakkı Alperen; “Türk Ceza Kanunu’nda Tehdit Suçunun Nitelikli Halleri” Kırkkale Hukuk Mecmuası, C.2, S.2, 2022, s.451.

varmıştır.³⁷¹Bu görüşün kanunilik ilkesine zarar verdiği söylenebilir. Zira failin bulunabiliyor olması eylemin niteliğine etki etmemekte ve mağdurun eylem nedeniyle duyacağı endişe azalmamaktadır. Fail kimliğini gizlemekte ve korkutucu etkisini sürdürmektedir. Yargıtay'ın yaklaşımı haklı bir biçimde doktrinde eleştiri konusu olmaktadır. Çağımızda mektubun eski anlamıyla iletişim yöntemi olarak tercih edilirligi neredeyse tamamen ortadan kalkmıştır. Çok daha hızlı ve kesintisiz biçimde iletişim kurulabilecek iletişim araçları ortaya çıkmıştır. Bu nedenle insanların internet üzerinden tehdit suçunu işleyebileceği hususunda bir şüphe bulunmamaktadır. Diğer yandan sahte açılan mail hesapları ya da sosyal medya uygulamaları üzerinden kim olduğu anlaşılmayan bir kişi tarafından”bu gece seni öldüreceğim” şeklinde bir mesaj gelmesi halinde nitelikli hal uygulanmalıdır. Bu hal bakımından kanun metnini dar yorumlamak kanunun özüne uygun olmamaktadır.³⁷²

Mağdurun mektubu yazan kişiyi öngörebiliyor olması nitelikli hal özelliğini değiştirmemektedir. Mağdur kuşkulansa da fail kolaylıkla tespit edilebilir değilse nitelikli hal uygulanmalıdır.³⁷³Yargıtay da bu görüştedir. Mağdurun birden fazla kişinin ismini şüpheli olarak bildirmesi ve yapılan araştırma neticesinde bu kişilerden birinin mektubu yazan kişi olduğu tespit ediliyorsa yine nitelikli hal uygulanacaktır.³⁷⁴

Eylemin birden fazla kişi tarafından işlenmesi mümkündür. Yargıtay kararlarında da bu durum vurgulanmıştır.³⁷⁵

Yargıtay uygulamasına göre mağdur tarafından mektubu kimin yazdığının anlaşılması halinde nitelikli hal uygulanamayacaktır.³⁷⁶Mağdur, suç duyurusunda

---

³⁷¹ YCGK. E.2018/146, K.2021/363, T.07.09.2021, Sungur, Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçunun Nitelikli Halleri, s.452.

³⁷² Durgut, Abdülhamit; Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2019, s.77.

³⁷³ Yılmaz, Murat; “Tehdit Suçu” İstanbul Barosu Dergisi, C.88, S.6, 2014, s.228.

³⁷⁴“Müştekinin, şüphelendiği şahısların adlarını zabıtaya bildirmesi, mektubun kimin tarafından yazıldığı kendisince malum olduğuna delalet edilemeyeceği gibi, esasen zabıta tahkikatı sırasında şüphelenilen kimselerin kendisinden sorulması, tahkikatın tabii neticesi bulunmasına, nitekim suç failinin ancak tahkikat ve istiktaplardan sonra meydana çıkmış olmasına göre; 188. maddenin diğer halleriyle karıştırılarak 3. Fıkra yerine 1. Fıkra(m.188) ile ceza verilmesi yolsuzdur.” Çınar, s.142.

³⁷⁵ “...İmzasız tehdit mektubunun üç sanık tarafından yazılıp mağdurenin evinin önüne atılmış olmasına göre... tehdit eyleminin bir kaç kişi tarafından işlendiği anlaşılmaktadır...” Yargıtay. CGK., 4-69/169, T. 11.04.1983, , Savaş, Vural/Mollamahmutoğlu, Sadık; Türk Ceza Kanunu Yorumu, C.:II, Madde 96-324, 2. Baskı, Ankara, 1998, s. 1743.

³⁷⁶“Tehdit suçunun imzasız mektup ile işlenmesi halinde, bu nitelikli unsurun uygulanabilmesi için, kimin tarafından yazıldığı muhatabınca anlaşılmanmış olması gerekmektedir. Somut olayda, mektubun içeriğinden kimin yazdığının mağdurlar tarafından anlaşılması ve mağdurların soruşturma aşamasındaki beyanlarında, sanığın bildirdiklerinin anlaşılması karşısında, eylemin 5237 Sayılı TCK'nın 106/1-1.cümlesinde düzenlenen tehdit suçunu oluşturup oluşturmadığı tartışılıp değerlendirilmeden, yanlış

bulunmak üzere savcılığa ya da kolluğa gittiğinde kimi şikayet ettiğini bildirmesi bu nitelikli halin uygulanmasına engel olacaktır.³⁷⁷ Doktrinde sahte imza içeren mektupların da imzasız mektup olarak değerlendirilmesi yönünde görüşler mevcuttur.³⁷⁸ Gerçekten de imzasız mektubun sahte imzayla yazılması mağdurun iradesini etkileyecek olup nitelikli hal olarak kabulü gerekmektedir.

Mağdurun takma isim (nickname) ya da rumuz kullanarak internet ortamları üzerinden tehditte bulunması halinde doktrindeki yaygın görüşe ve Yargıtay'a göre imzasız mektup kabul edilecektir.³⁷⁹ Doktrinde bir görüşe göre rumuzların kullanılması kişinin kimliğini doğrudan belirsiz kılmamaktadır. Bazı rumuz sahiplerinin toplumun geneline kim olduğu hemen bilinebilmekte ve rahatlıkla rumuz sahibinin gerçek kimliğine ulaşılabilir. Nitelikli hale gidilmesini gerektiren husus, rumuzun failin gerçek kimliği önünde bir perde olması ona ulaşılmasını engellemesidir.³⁸⁰

3.4.4. Özel işaretlerle tehdit

Özel işaretlerden kasıt mağdura sembollerle tehdide konu iletiyi ulaştırmaktır.

---

nitelendirmeye anılan Kanun'un 106/2-b maddesi uyarınca hüküm kurulması."Yargıtay 4.CD, E.2021/4327, K. 2021/2298, T.29.09.2021, Sungur, Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçunun Nitelikli Halleri, s.453, "... Tehdit suçunun imzasız bir mektup ile işlenmesi halinde. bu nitelikli unsurun uygulanabilmesi için, kimin tarafından yazıldığı muhatabınca anlaşılmaş olması gerekmektedir. Somut olayda, bir gün önceki telefon görüşmesi nedeniyle, mektup niteliğindeki yazının kimin yazdığı müşteki tarafından anlaşılması karşısında imzasız mektupla tehdit ögesinin oluşmadığı gözetilmeden..." Yargıtay 4.CD, E.2014/27946, K.2017/17891, T. 15.06.2017, Akman, s.59.

³⁷⁷ "... Sanığın, mağdura değişik tarihlerde arkadaşlık teklifinde bulunduğu, ancak mağdur tarafından bu teklifin kabul edilmediği, bunun üzerine okur yazar olmayan sanığın olay günü mağdura yönelik arkadaşlık teklifi ve tehdit içeren bir notu akrabası olansuçta sürüklenen çocuk ...'e yazdırarak, hazırladığı çiçekle bu notu evinin önüne bıraktığı olayda, mağdurun suçta konu mektubun önceden tanıdığı sanıktan geldiğini hemen anlayarak şikayetçi olması karşısında, imzasız mektup ögesinin gerçekleşmediği, ayrıca okuma yazma bilmeyen sanık mağdura göndereceği mektubu akrabası olan suçta sürüklenen çocuk olan Deniz'e yazdırmış ise de, suçta konu mektupta Deniz'in yapacağı kötülükten söz edilmediği gibi Deniz'in fiile başka surete de iştiraki bulunmadığı cihetle, suçun nitelikli hali bakımından TCK'nın 106/2-c maddesinde öngörülen "birden fazla kişi tarafından birlikte" işlenmesi unsurunun gerçekleşmediği, bu itibarla sanık ...'ün eyleminin TCK'nın 106/1. maddesinin birinci cümlesine uyduğu gözetilmeden suçun nitelendirilmesinde yanılığa düşülerek anılan kanunun 106/2-b-c maddesiyle uygulama yapılması, kanuna aykırı,..." Y.4.CD, E.2013/33204, K.2016/832, T. 19.01.2016, Çalışkan, s.32.

³⁷⁸ Çınar, s.141, Tarhan, s.56.

³⁷⁹ Üzülmüş, s.104, "Sanığın, katılana kendisini gizleyerek ve takma isim kullanarak gönderdiği tehdit mesajlarının imzasız sayılması gerekeceği, kanıtlanması halinde eylemin 5237 Sayılı TCK'nın 106/2-b maddesinde tanımlanan nitelikli tehdit suçunu oluşturabileceği, delilleri değerlendirme ve suçun nitelendirme görevinin Asliye Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilmeden, görevsizlik kararı verilmesi yerine, yargılamaya devamlı esasa ilişkin hüküm kurulması," 4.CD, E.2011/9476, K.2013/5691, T.28.02.2013, <https://karararamayargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi:19.02.2024.

³⁸⁰ Bayraktutan, s.155.

Hafizoğulları/Özen, özel işaretlerden kastın tehdidi belli eden, mağdurun haksız bir saldırıya uğrayacağını düşünmesine neden olan kuru kafa, gamalı haç gibi simgeler olduğunu savunmuştur. ³⁸¹Bu semboller mağdurun görebileceği bir yere çizilebileceği gibi mağdura iletebilecek bir kişiye de verilebilir. Örneğin bir kişinin eline bir adet mermi konulması bu kapsamda değerlendirilebilecektir.³⁸²

Cihan'ın aktarıdığı anektod uyarınca, özel işaretler eski Roma Medeniyetinde “scopelismo” adı verilen bir terimle anılmaktadır.”Scopelos” kaya manasına gelmektedir. İddia o ki, Roma İmparatorluğu döneminde kendi ettikleri tarlalarını başkasının ele geçirmesini istemeyen kişiler tarlaya bu büyük taşlardan koymakta olup yerel dilde bu durum orayı kullanan kişiye öldürüleceği şeklinde uyarıda bulunmak anlamına gelmektedir.³⁸³

Cihan'a göre nitelikli halin uygulanması için failin kimliğinin mağdur tarafından tespit edilememiş olması gerekmez. Mağdurun yüzüne karşı da el hareketleri ya da jest ve mimikler yoluyla bu nitelikli hal kapsamında tehdit suçunun işlenebileceğini savunmaktadır.³⁸⁴Yargıtay'ın genel uygulamasına göre kişilerin yaptığı işaretler basit tehdit suçunu oluşturmaktadır.³⁸⁵Kanaatimizce nitelikli halin dar yorumlanması yerinde olmayıp birçok işaretin insanlar tarafından elle ya da mimiklerle yapılması uygulanmasına engel olmamalıdır.

³⁸¹ Hafizoğulları/Özen, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, s.180.

³⁸² Sanık Erhan'ın müşteki Samet' in eline bir adet mermi vermesi şeklindeki eyleminin, TCK' nın 106/2-b maddesinde belirtilen özel işaretlerle işlenen tehdit suçunu oluşturup oluşturmayacağı tartışılmadan yazılı şekilde karar verilmesi...” Y.4.CD. E. 2012/34421, K.2013/2697, T. 04.02.2013, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 03.06.2024; “Sanık, müştekiye idam edilmiş bir kişi resmi yaparak ve kan izleriyle birlikte gönderdiğine göre, özel işaretlerle yazılı tehditte bulunmak suçunu işlemiştir.” Y. 4.CD. E.1991/152, K.1991/1062, T.20.02.1991, Akman, s.58, “...Sanığın, katilana gönderdiği gülün yanında bir adet küçük altın kutusunun içinde tehdit notu ile bir adet 7.65 mm çapında mermi olduğu; mermi gönderilmesinin özel işaret sayılacağı ve tehdit mesajlarında imza olmadığı, kanıtlanması halinde eylemin 5237 sayılı TCK'nın 106/2-b maddesinde tanımlanan nitelikli tehdit suçunu oluşturabileceği, delilleri değerlendirme ve suçu nitelendirme görevinin asliye ceza mahkemesine ait olduğu gözetilerek, görevsizlik kararı verilmesi yerine, yargılamaya devamla esasa ilişkin hüküm kurulması...” Y.4.CD. E.2011/19473, K.2013/16546, T.29.05.2013 , Durgut, s.79.

³⁸³ Cihan, Erol; Cebir Kullanma Cürmü, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1978, s.181

³⁸⁴ Cihan, s.187.

³⁸⁵ “Sanığın eliyle boğazına kesme işareti yaparak katilani tehdit ettiğinin kabul edilmesi karşısında, eyleminin TCK'nın 106/1-1.cümlesinde yer alan katılanın hayatına ve vücut dokunulmazlığına yönelik olduğu gözetilmeden, TCK'nın 106/1-2.cümlesi gereğince sair tehdit suçundan hüküm kurulmuş ise de, karşı temyiz olmadığından bozma yapılamayacağı” Yargıtay 4. CD., E.2013/10048, K.2015/23842, T.06.03.2015, <https://karararamayargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi:16.02.2024.

3.4.5. Birden fazla kişiyle tehdit

Bu nitelikli halde mağdurun karşısında birden fazla kişi olduğu için mağdur daha fazla etkilenmekte, iradesi zarar görmektedir. Faillerin isteklerine boyun eğmek zorunda kalıp özgürce düşünme ve düşündüklerini hayata geçirme olanağı kısıtlanmaktadır.

Yargıtay eski kararlarında birden fazla kişinin kabulü için “iki” kişi bulunmasını yeterli görmeyip ikiden fazla kişinin varlığını aramaktaydı.³⁸⁶

Olay yerinde bulunmayan bir kişinin de sözlü olarak eyleme dahil edilerek örneğin “babamla birlikte evini yakacağız” şeklinde söylemlerde bulunulması birden fazla kişiyle tehdit suçunu oluşturmaz. Mağdur aynı anda birden fazla kişinin etkisi altında kalmalıdır.³⁸⁷

Birden fazla kişi ile mağdurun yanına gidildikten sonra mağdura yalnızca bir kişinin tehdit içeren ifadeleri kullanması durumunda diğer şahsın fail ya da yardım etme anlamında sorumluluğu bu nitelikli halin en önemli tartışma konusu olabilecek meseledir. Tarhan’a göre faillerin müşterek bir şekilde baskı unsurunu oluşturması yeterli görülmelidir. Orada bulunan herkesin bir koro şeklinde tehdit ifadeleri kullanmasını beklemek hayatın olağan akışına uygun olmayacaktır. Ayrıca suçun uygulama alanı kısıtlanmış olacağından neredeyse hiçbir durumda bu nitelikli halden cezalandırma yapılamayacaktır. Faillerden birisinin tehdide konu sözleri söylemesi ya da işaretlerle belirtmesi, diğerinin ise ona bir biçimde sessiz de olsa desteğini belli edecek davranışlarda bulunması, mağdurun korkusunun artmasında pekiştirici bir tutum izlemesi nitelikli halin uygulanması için yeterli olacaktır.³⁸⁸

Yaygın görüş nitelikli halin uygulanabilmesi için faillerden her ikisinin de eyleme katıldığıнын bilincinde olması gerekliliğidir. Örneğin iki kişi olmaları halinde bir kişinin akıl hastası olması halinde bu nitelikli halin uygulanamayacağı savnulmaktadır.³⁸⁹ Kanımızca bu görüş isabetli olmayıp mağdur faillerin kusur yeteneği olup olmadığını çoğu durumda bilebilecek durumda değildir. Mağdur açısından eylem birden fazla kişiyle

³⁸⁶ “Birkaç tabirinin ikiden fazla kimseyi kapsadığı ve yerleşmiş içtihatların da bu doğrultuda olduğu gözetilmeden, iki sanık hakkında TCK’nun m.191/1 fıkrası ile ceza takdiri gerekirken yazılı gerekçe ile sözü geçen maddenin 2. fıkrası ile hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir” Yargıtay 4.CD. E.1987/7684, K.1987/9761 T.08.12.1987, Yaşar, s.280, “Birkaç kişi tabirinin ikiden fazla kişiyi kapsadığı ve yerleşmiş içtihatlarında bu doğrultuda olduğu gözetilmeden...” Yargıtay. 4. CD, 7684/9761, T.08.12.1987, Üzülmöz, ss. 106-107.

³⁸⁷ Aslan, s.67.

³⁸⁸ Tarhan, s.58.

³⁸⁹ Sözüer, s.142, Tarhan, s.58.

işlenmiştir. Kimi durumda ise cezai ehliyeti olmayan bu kişilerin korkutucu niteliğinin daha fazla olduğu da doktrinde savunulmaktadır.³⁹⁰Bir diğer açıdan bakılacak olursa, mağdurla temas kuran iki kişi olduğu halde birisinin akıl hastası olması nedeniyle nitelikli halin uygulanmaması bir çelişkiye yol açacaktır. Kusur yeteneği atfedilen asıl failin yanında bir kişinin de olması nedeniyle haksız saldırısını kuvvetlendirmesine rağmen asıl failin eylemi bir nevi cezasız kalacaktır. Yargıtay uygulamasında faillerin olaya ne şekilde dahil oldukları belirlenmeksizin verilen hükümler hakkında bozma kararı vermektedir.³⁹¹ Yüksek mahkeme sanıkların fikir ve eylem birliği içerisinde hareket etmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ancak faillerden birisinin konuşması gerektiğini yalnızca korkutucu güç olarak orada bulunmasının yeterli olduğunu ifade etmişse de bu korkutuculuk unsurunun somut olayda nasıl cereyan etmesi gerektiği izah edilmemiştir.³⁹²Bir diğer kararında iştirak iradesinin net bir biçimde açıklanmaması bozma nedeni yapılmıştır.³⁹³

Kanımızca, failin yanındaki diğer kişinin tehdit eylemine dahil olma kastı bulunmasa dahi faille aynı tarafta bulunduğu açıkça belli oluyorsa, o kişi cezalandırılmamalıdır. Ancak olayda onu yanında tutan bu şekilde kendisinin cesaretini mağdur kişinin ise korkusunu artıran kişi nitelikli halden cezalandırılmalıdır. Madde gerekçesi incelendiğinde ise birlikte faillğe ilişkin koşulların oluşmasının şart olduğu gözlemlenmiştir.³⁹⁴ Benzer durum olay yerinde bulunan akıl hastaları için de

---

³⁹⁰ Bıçakçı, s.53.

³⁹¹ 239“Yakınanlar ile tanıklardan, sanıkların tehdit suçunu işlemek için bilerek ve isteyerek bir araya gelip gelmediklerinin de sorulması, bu suçu işlemek için önceden aralarında birleştikleri hususunda kanıt bulunmazsa hakkında TCY'nın 188. maddesinin 3. fıkrasının uygulanamayacağına da gözetilmesi ve sonucuna göre sanıkların hukuksal durumlarının belirlenmesi gerekirken eksik soruşturma ve yetersiz gerekçeyle hüküm kurulması...”Yargıtay 4.CD, , E.1996/4075, K.1996/5083, T.04.06.1996Çınar, s. 139.

³⁹² “...Tehdit suçunun nitelikli hali, suçun birden fazla kişiyle birlikte işlenmesi halinde, mağdurun kendisini savunma olanağının ortadan kalkması ve tehdidin daha yoğun şekliyle işlenmesi ve korkutuculuğun daha etkili olması suretiyle gerçekleşmektedir. Bu suçun nitelikli halinin oluşabilmesi için en az iki kişi tarafından işlenmesi ve failerin fikir ve eylem birliği içinde hareket etmesi ve her iki failin birlikte olması, mağdur açısından korkutucu gücünün mağdura yansıtılmış olması gerekmektedir. Eylemi bir fail gerçekleştirirken diğer failin korkutucu güç olarak yanında bulunmasının suçun oluşması için yeterli olduğu kabul edilmektedir...”Yargıtay 4 CD., E.2017/19001, K.2017/25030, T.16.11.2017, Durgut, s.81.

³⁹³ “...Sanıkların, katılanlar Ayşe Koca, Zeliha Ceren Onur (Koca) ve Binnaz Şimşek ile komşuluk ilişkisinden evvelki doğan husumetleri nedeniyle yaşadıkları tartışma sırasında, “bu mahallede bizleri katil edeceksiniz, sizi öldüreceğiz, bütün mahalleyi bombalayacağız” diyerek katılanları tehdit ettikleri şeklinde gerçekleştiği kabul edilen olayda; dosya içeriğine göre sanıkların sokakta tesadüfen karşılaştıkları katılanlarla, aniden meydana gelen tartışma sırasında bu sözleri sarf ettiklerinin anlaşılması karşısında; sanıkların arasında birlikte tehdit suçları açısından, iştirak iradesi bulunup bulunmadığı hususu üzerinde durulup tüm kanıtlar birlikte değerlendirilerek, sanıkların hukuki durumlarının tayini gerektiği gözetilmeden yetersiz gerekçe ile yazılı şekilde hükümler kurulması...” Yargıtay 4 CD. E.2015/713, K. 2019/6278, T. 08.04.2019 , Durgut, s.81.

³⁹⁴ “birkaç kişinin birlikte olarak tehdit icra etmeleri halinde” Artuç/Gökçen, s.145.

uygulanmalıdır. Akıl hastası kendi yanında iken tehditte bulunan kişi birden fazla kişiyle tehditten cezalandırılmalıdır.

Taneri'ye göre de sözleri sadece bir kişinin söylemesi yeterlidir. Genelde olay yerinde bulunan diğer faillerin suç işlenebileceğini bilebileceği ya da tahmin edebileceğini savunmaktadır.³⁹⁵

Faillerden yalnızca birinin suç için azmettirilmesi halinde fiil birden fazla kişiyle işlense de azmettiren kişi hakkında ağırlatıcı hal uygulanmayacaktır.³⁹⁶

Nitelikli hal kapsamına giren durumlarda eylemin sair tehdit olması durumunda ne yapılacağı tartışma konusu olmaktadır. Yargıtay'ın bir kararına göre nitelikli haller yalnızca TCK 106/1-1. cümlede belirtilen ve şikayete bağlı olmayan hayata, vücut ya da cinsel dokunulmazlığa yönelik eylemlerde olabilecektir.³⁹⁷ Bu konuya benzer bir olay Anayasa Mahkemesinin önüne getirilmiştir. İtiraz başvurusunda mealen birden fazla kişiyle tehdidin hangi değere yöneldiğinin önemi olmadığı vurgulanmıştır. İddialara göre sair tehdit ile hayata, vücuda veya cinsel dokunulmazlığa yönelen tehditlerin nitelikli halleri arasında cezai anlamda farklılık olmaması eşitlik ilkesine aykırıdır. AYM kararında tehdidin korkutma etkisinin ağırlaşması, yoğunluğun artması, mağdurda ciddi endişe oluşması, eylemin birden fazla kişiyle işlenmesi halinde kaygının çok daha fazla yoğunlaşacağı gerekçeleriyle başvuruyu reddetmiştir.³⁹⁸ Kanaatimizce nitelikli haller suçun temel özelliğini kaybettirerek yeni bir boyut kazandırmaktadır. Bu sebeple tehdidin yöneldiği hukuki değer gözetilmeksizin, nitelikli hallerin varlığı halinde eşit şekilde cezalandırma yapılmasının yerinde olacağı kanaatindeyiz.

Sonuç olarak birden fazla kişiyle tehdit suçunun oluşması için kanımızca iki kişiden birisinin yanındaki kişiden en azından cesaret alması yeterlidir. Yargıtay ise faillerin fikir ve eylem birliği halinde hareket etmelerini suçun zorunlu unsuru olarak kabul etmektedir. Yani en az iki kişinin silahla tehdit suçu bakımından müşterek iradeyle hareket etmesi şartı aranmakta, bu suça azmettiren veya yardım edenlerin bu sayıya dahil olmadığı kabul edilmektedir.

---

³⁹⁵ Taneri, Gökhan; Tehdit Hakaret, 1. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, 2017.

³⁹⁶ Yeşiloğlu, s.53.

³⁹⁷ “ TCK'nın 106/2-c maddesindeki birden fazla kişi ile tehdit suçunun 106/1-1. Cümlesinde kalan tehdit eylemlerinde söz konusu olacağı değerlendirilmeden, iddianamede olmayan ölümle tehdit eyleminin hükme esas alınması yerinde olmadığından sevkte bahsi geçen sözler sair tehdit olup TCY'nin 106/1-2. Cümle kapsamında kaldığının gözetilmeden karar verilmesi.”. Yargıtay 4.CD. E.2010/14012, K.2012/11190, T.09.05.2012, Aslan, s.207.

³⁹⁸ AYM, E.2010/68, K.2011/114, T.30.06.2021, Bayraktutan, s.158.

3.4.6. Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturduğu korkutucu güçten yararlanmak suretiyle tehdit

Kanun koyucu bu nitelikli halin sübutu için gizli bir örgüt faaliyeti çerçevesinde tehdidin gerçekleştirilmesinin kolaylığı ve mağdurun tehditten dolayı duyacağı kaygının yoğunluğu nedeniyle ağırlaştırıcı hal olarak kabul etmiştir.

En az üç kişi gerektiren ve kanunun suç olarak kabul ettiği eylemleri gerçekleştirmek amacıyla birleşen gruplara suç örgütü denmektedir.³⁹⁹Söz konusu gizli örgütün gerçekten var olması gerekmez, insanların yaygın şekilde bu örgütün varlığına inanması da nitelikli halin kabulü açısından yeterli olacaktır.⁴⁰⁰Söz konusu örgüt var olsa dahi failin bu örgüte mensup olması suçun oluşumu için gerekmeyecektir.⁴⁰¹ Yalnızca mağduru korkutma açısından örgütlerin halkta yarattığı terörize etkiden faydalanmak suretiyle objektif olarak elverişli hareketlerle sözlerin söylenmesi yeterlidir.

Toplumda ağır psikolojik etkiler yaratan bu örgütler mafya grupları olabileceği gibi terör örgütleri de olabilir. Bu örgütlerin yurt çapında olması gerekmez. Yerel olarak örgütlenen yasa dışı oluşumlar da nitelikli halin kapsamına dahildir. Ayrıca failin kendisini örgüt üyesi gibi tanıtmaması da şart olmayıp örgütle bir şekilde bağı olduğu şeklindeki beyanı ile korkutuculuğunu artırması yeterli olacaktır.⁴⁰²Bu duruma doktrinde Yılmaz tarafından şöyle örnek verilmiştir: “Tatanozlar” adında bir örgüt olmasa ve fakat fail böyle bir örgüt ismini kullanarak mağdura kötülük bildiriminde bulunmuş ve mağdurda bunun gerçekliği konusunda oluşan inanç makul ve gerçekçi ise ağırlatıcı hal uygulanmalıdır.⁴⁰³

Sonuç olarak söz konusu nitelikli hâlin oluşumu bakımından gerçek bir suç örgütünün varlığı aranmaz. Gerçek bir suç örgütü bulunsa da tehdit eden kişinin bu örgütün üyesi olması ya da herhangi bir iltisakı bulunması gerekmez. Örgütün varlığının

³⁹⁹ Üzülmüş, ss.107-108.

⁴⁰⁰ Sözüer, s.142.

⁴⁰¹ Egemenoğlu, s.119

⁴⁰² Yeşiloğlu, s.57, 245“ Olay gecesi alkol alan ve herhangi bir örgütle bağlantısı saptanamayan sanığın, önce İzmir’deki 157. Topçu Tugayını, daha sonra Hacılar Kırındaki askeri birliği ve sonra da 155 polis imdat telefonunu (...) abone nolu telefonda arayarak “Hizbullah Terör Örgütü adına yarın Bornova parkını ve fuarı kana bulayacağız” biçimindeki sözleri ile bu örgütün oluşturduğu terör gücünden yararlanarak muhataplarını tehdit ettiği, hukuka aykırı kusurlu davranışın TCK’nın 188/3. maddesi delaletiyle TCK’nın 191/2. madde ve fıkrasındaki suç normuna uyduğu ve suçun teselsül etmesi nedeniyle hakkında aynı yasanın 80. maddesinin uygulanması gerektiği gözetilmeden yanlış nitelemeyle unsurları oluşmayan TCK’nın 548. maddesi gereğince ceza hükmü kurulması, Y.8.CD. 14063/16182, T.20.11.1997, Bayraktutan, s.163.

⁴⁰³ Yılmaz, s.230.

yaygın olarak bilinir ya da kabul edilir olması şartı da bulunmamaktadır. Yerel olarak korku duyulan bir suç örgütünün oluşturduğu korkutucu güçten faydalanarak suç işlemek de mümkündür.

3.5. Kusurluluk

Failin haksızlık içeren eylemi sebebiyle kınanıp kınanamayacağını belirleyen değer yargısına kusur denmektedir.⁴⁰⁴ Kusurluluk özelliği, eylemin beşeri olduğunu simgeler, zira kusurlu olmak insana özgü bir kavramdır.⁴⁰⁵ Meraklı'nın tanımına göre; "kusur, failin eylemi ile hukuk düzenine sadakatsizlik göstermesinden ötürü kınanabilirliğidir."⁴⁰⁶ Failin işlemiş olduğu haksızlığın hangi şartlar altında şahsen isnat edilebileceğinin araştırılmasıdır.⁴⁰⁷ Başka bir ifadeyle suçun bütün unsurları yani maddi unsur, manevi unsur ve hukuka aykırılık unsuru gerçekleştikten sonra en son aşamada karşımıza failin kınanıp kınanamayacağını ele almak kusurluluğun değerlendirilmesidir.⁴⁰⁸ Hukuka aykırı ve tipe uygun eylemi gerçekleştiren failin cezalandırılabilmesi, onun bu eylemden kaçınabilir olmasına bağlıdır. Bir başka deyişle, maddi ve manevi unsurların faile yüklenebileceği kesin olsa da şahsi olarak da eylemin faile isnat edilebilmesi gerekir.⁴⁰⁹ Bu isnat, failin kusurunu ortaya koyar.

3.5.1. Kusurluluğu etkileyen haller

Tehdit suçunda kusurluluğu etkileyen hallerin uygulanması mümkündür. Bu durumların varlığı halinde kişiye ceza verilmeyecek yahut cezada indirim gidilecektir. Bu kısımda amirin emrini yerine getirme, zorunluluk hali, haksız tahrik ve hata hükümleri incelenecektir.

---

⁴⁰⁴ Özgenç, Gazi Şerhi, s.233.

⁴⁰⁵ Bozdağ, Ahmet/Bayraktutan, Furkan; "Yağma Suçunda Fiil", Editör: Semra Kılıç Karatay, Farhad Mikayılov, Atlas International Congress On Social Sciences 4, Ankara, 18 Ekim 2019, s.295

⁴⁰⁶ Meraklı, Serkan; Ceza Hukukunda Kusur, 2. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2020, s.6

⁴⁰⁷ Yeşiloğlu, s.72.

⁴⁰⁸ Durgun, s.84.

⁴⁰⁹ Meraklı, s.5

3.5.1.1. Amirin emrine yerine getirme

Anayasamızın kanunsuz emir başlığını taşıyan 137. maddesinde⁴¹⁰ emrin hukuka aykırı olduğunu düşünen memurun yazılı olarak yeniden emir alması halinde bu emri yerine getirmek zorunda olduğu ifade edilmiştir. Konusu suç teşkil eden bir emir hiçbir surette yerine getirilemeyecekse de özel kanunlardan doğan istisnaların saklı olduğu ifade edilmiştir. Bu konudaki istisnalardan birisi Askeri Ceza Kanunu'nun 41. maddesidir. Madde hükmünce hizmete özel bir konuda emrin konusu suç teşkil ederse yalnızca emri verenin sorumlu olacağı hüküm altına alınmıştır.⁴¹¹

Tehdit suçu bağlamında değerlendirildiğinde amirin vermiş olduğu konusu tehdit suçunu oluşturan emrinin yerine getirilmemesi gerekir. Aksi halde emri uygulayan da sorumlu olacaktır.

3.5.1.2. Zorunluluk hali

Bir kimsenin isteyerek sebep olmadığı tehlikeli bir halden kendisini ya da başkasını kurtarmak zarureti ile karşı karşıya kaldığında tehlikeyi defetmeye yetecek ölçüde olan ve suç teşkil eden eylemi gerçekleştirmesine zorunluluk hali denir.⁴¹² Bir başka ifadeyle zorunluluk durumu; tehlike altında bulunan kişinin kendi menfaatini korumak amacıyla, başka birisinin hukuken korunan bir değerini şiddet kullanmak suretiyle ihlâl etme yetkisidir.⁴¹³ Saldırı değil de tehlikenin varlığı nedeniyle meşru savunmadan ayrılan zorunluluk halinin varlığının kabulü için belirli şartlar bulunmaktadır. Bu şartlar mevcut bir tehlikenin varlığı, kişinin tehlikeye kendisinin sebep olmaması, suç olan fiili gerçekleştirmekten başka kurtuluş yolu kalmaması, tehlikenin ağır olması ve tehlike ile kullanılan vasıta arasındaki ölçülülüktür.⁴¹⁴

Zorunluluk hâlinde, fail açısından mazeret olarak kabul edilebilecek bir hâl vardır. Bu mazeret, failin kınanabilirliğini, yani kusurlu bulunmasını engeller.⁴¹⁵ Failin cezalandırılmamasının sebebi, dış cebir nedeniyle failin karşı koyma yeterliliğini

---

⁴¹⁰ <https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/> Erişim Tarihi, 25.02.2024

⁴¹¹ Özgenç, Gazi Şerhi, ss.334

⁴¹² Aslan, s.53.

⁴¹³ Kangal, Zeynel Temel; Ceza Hukukunda Zorunluluk Durumu, 1. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2010, s.17.

⁴¹⁴ Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray; Zorunluluk Halinin (TCK m. 25/2) Hukuki Niteliği, DEÜHFD., C.9, S.2, 2007, s. 208

⁴¹⁵ Akbulut, Genel Hükümler, s. 438.

kaybetmesi, kendini koruma içgüdü, cezalandırma açısından herhangi bir yararın kalmaması ve çatışma halinde kanunun üstün değeri koruma anlayışıdır.⁴¹⁶ Cermen hukukunda da “zaruret kanun tanımaz” anlayışı kuralı açıkça kabul edilmiştir.⁴¹⁷

Tehdit suçunun zorunluluk halinde işlenmesine şöyle bir örnek verilebilir. Batmakta olan bir geminin yakınındaki bir gemiden yardım istemesine rağmen cevap alamayan kaptanın silah doğrultarak “bize yardım etmezseniz bu silahla ateş ederim” şeklindeki sözleri tehdit suçunu oluştursa da fail zorunluluk halinden faydalanmalıdır. Doktrinde bir görüşe göre eşi binanın çatısından atlamakta olan bir kişinin eşine “oradan atlarsan ben de çocuklarımızı aşağıya atarım” şeklindeki sözleri mağdurun hayatındaki ağır ve acil tehlikeden onu kurtarmak amacıyla yapıldığından zorunluluk halinin varlığından söz edilebilecektir.⁴¹⁸ Sonuç olarak tehdit suçu herhangi bir zaruret durumunda işlendiğinde irade yeteneğinden yoksun kabul edilmesi nedeniyle faile ceza verilemeyecektir.⁴¹⁹ Ceza Muhakemesi Kanunu 223/3 uyarınca sanığın üzerine atılı suçun zorunluluk halinde işlendiği sabitse “kusurunun bulunmaması dolayısıyla ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilir.”

3.5.1.3. Haksız tahrik

Haksız tahrik Türk Ceza Kanunu'nun 29. maddesinde düzenlenen kusurluluğa etki eden bir haldir. Failin suçu işlemesi bir haksızlığa uğraması nedenine dayanıyorsa cezası madde hükmünce indirilir. Kanun koyucu, suçlu psikolojisinin ve failin ruhsal durumunun hukuken önemli olduğunu kabul etmiştir.⁴²⁰ Bazı hallerde, ruh dinginliğini kaybederek heyecana kapılan failin iradesi zayıflamaktadır.⁴²¹ Haksız tahrik, kusuru azaltan bir neden olarak ele alınmalıdır, zira failin eyleminin haksızlık içeriğinde bir azalma yoktur.⁴²² Diğer kusurluluğa etki eden hallerden farklı olarak bu durumda yalnızca verilecek cezada indirimine gidilir. Madde gerekçesine göre hiddet ya da yoğun üzüntünün “haksız bir fiil” sonucu meydana gelmiş olması şarttır. Elbette ki her heyecan hâli haksız

⁴¹⁶ Dönmezer/ Erman II, ss.121-122.

⁴¹⁷ Hakeri, Genel Hükümler, s.407.

⁴¹⁸ Bıçakçı, s.61.

⁴¹⁹ Üzülmöz, s.121.

⁴²⁰ Aydın, Devrim; Yeni Türk Ceza Kanununda Haksız Tahrik, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 54, S.1, 2004, s.225.

⁴²¹ Demirbaş, Timur; Türk Ceza Kanununda Özel Haksız Tahrik Halleri, Üçdal Neşriyat, İstanbul, 1985, s.35..

⁴²² Kangal, Zeynel; Türk Ceza Hukukunda Haksız Tahrik, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.14, S.3-4, Y. 2010, s.31 .

tahrik kapsamında değerlendirilemez. Aksi düşüncenin ceza hukukunun kendi varlığını reddedeceği anlamına geldiği savunulmuştur.⁴²³ Failin haksız tahrik altında suç işlemesi hâlinde kanun gereği cezada indirim yapılacaktır. Bu durum hem hakkaniyete uygun, hem de cezaların kusurun ağırlığı ile orantılı olması ilkesinin gereğidir.⁴²⁴

Kanun koyucu bu düzenlemeyi getirme gerekçesini özellikle töre ya da namus cinayeti olarak isimlendirilen aile içindeki kasten öldürme suçlarında hatalı bir biçimde indirim yapılmasının önüne geçmek olarak açıklamıştır.⁴²⁵ Yargıtay'ın bir kararında bu husus vurgulanmıştır. Kavgada işlenen sözlerin fevren söylendiği görüşüne katılmamış, haksız tahrik indirimi yapılması gerektiği belirtilerek ilk derece mahkemesinin kararı bozulmuştur.⁴²⁶

Kanun koyucu, bazı durumlar için özel haksız tahrik hâllerine yer vermiştir. Örneğin hakaret suçu haksız bir eyleme tepki mahiyetinde işlenmişse ceza verilmeyebilecektir.⁴²⁷ Tehdit suçunda ise böyle bir düzenleme söz konusu değildir.

Sonuç olarak fail tehdit eylemini haksız bir eyleme tepki olarak işlemişse cezada indirim gidilecektir. Yargıtay'ın son yıllarda istikrarlı içtihatlarına göre kavgada söylenen sözler tehdit suçuna vücut vermektedir. Bu eylemler hakkında yalnızca haksız tahrik varsa cezada indirim yapılabilir.

3.5.1.4. Hata hükümleri ve tehdit suçu

Hata, somut olayla ilgili olarak failin zihnindeki tasavvurunun gerçeğe uygun olmaması halidir.⁴²⁸ Hata durumunda gerçek, algılanamamıştır yahut failin iradesi yanlış idrak sonucu bozulmuş olarak ortaya çıkar.⁴²⁹ Hatanın bir çeşidi, yasak hatasıdır. Yasak hatasında kişinin gerçekleştirdiği fiilin suç olduğunu bilmesi gerekmez, hareketinin haksızlık içerdiği bilincinde olması yeterlidir.⁴³⁰ İşlediği suçun maddi unsurları konusunda yanılan kişinin eyleminde, kast ortadan kalmaktadır. Taksirli sorumluluğu ise

⁴²³ Demirbaş, Haksız Tahrik, s.33.

⁴²⁴ Gündüz, Hakan; Ceza Hukukunda Haksız Tahrik, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024, s.64 .

⁴²⁵ Artuk, Gökçen, s.53.

⁴²⁶ Y.4.CD, E.2006/8921, K.2008/1245, T. 06.02.2008, Sakar, s.64.

⁴²⁷ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.504

⁴²⁸ Sarıgül, Maddi Unsurlar, s.665.

⁴²⁹ Değirmenci, Olgun; Ceza Hukukunda Yanılma Kavramı ve Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Yanılma, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.110, Y. 2014, s. 130.

⁴³⁰ Akbulut, Genel Hükümler, s. 463.

devam etmektedir.⁴³¹ Fail yanılmasaydı, zihnine meydana getirdiği irade gerçeğe uygun olsaydı eylemi suç oluşturmayacak idiyse, yanılma (bilgisizlik) kastını ortadan kaldıracaktır.⁴³²

Kanunumuza göre eylemin hata sonucu işlenmesi, yani suçun maddi unsurlarında hataya düşen kişinin kastı bulunmamaktadır. Kişi, kusurluluğu azaltan ya da tamamen ortadan kaldıran nedenler konusunda hataya düşmesi halinde de bu hatasından yararlanacaktır.⁴³³ TCK m. 30/3 hükmünde ise hukuka uygunluk nedenlerinin varlığı konusunda kaçınılmaz bir yanılığa düşen kişinin bu durumundan yararlanacağı ifade edilmektedir. Failin işlediği fiilin tüm unsurlarına hâkim olmakla birlikte eyleminin haksızlık içerdiğini, hukuken meşru sayılmadığını bilmemesi hâlinde de kasten hareket etmiştir.⁴³⁴ Ancak haksızlık yanılığı kaçınılmaz ise cezalandırma yoluna gidilemeyecektir. Yanılığın kaçınılabilir olması durumunda failin sorumluluğunun nasıl belirleneceği ise kanunda izahat bulunmadığından tartışma konusudur.⁴³⁵ Tehdit suçu özelinde değerlendirildiğinde, kişi bilerek ve isteyerek karşısındakini korkutma kastı ile hareket etmiyorsa eylem cezalandırılmayacaktır. Örneğin karanlık bir yolda yürüyen kişinin, arkasından hızla birisinin geldiğini fark etmesi üzerine kendisine saldıracağını düşünerek kendisini savunmak amacıyla ona silah doğrultabilir.⁴³⁶ Böyle bir durumda kişi eyleminin haksızlık teşkil ettiğini bilse de eyleminin savunma maksadıyla gerçekleştirdiği düşüncesindedir. Bir diğer deyişle fail, meşru savunmanın maddi koşulları konusunda yanılığa düşmüştür. Somut olayın özelliklerine göre kişinin bu hatası kaçınılmaz görülürse hakkında cezaya hükmolunmayacaktır. Bir başka örneğe bakılacak olursa, daha önce evine hırsız giren bir kişinin kapısının zorlanması üzerine eline bıçak alıp kapıya gelerek ve “içeri girmeye çalışırsan seni bıçaklarım” demesi ve aslında eve gelen kişinin kendisine sürpriz yapmaya gelen kardeşi olduğunu fark etmesi hâlinde fail eyleminin haksızlık oluşturduğunun bilincindedir. Bununla birlikte eyleminin hukuka uygun olduğunu düşünmekte haklı bir sebebi vardır. Bu nedenle eyleminin hukuken kabul edileceğine inanarak hareket etmektedir. Sonuç olarak kaçınılmaz bir hataya düştüğü söylenebilecektir.

---

⁴³¹ Sarıgül, Maddi Unsurlar, s. 681.

⁴³² Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 533

⁴³³ Sakar, s.65.

⁴³⁴ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.303

⁴³⁵ Sarıgül, Ali Tanju, Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Hata (TCK m. 30/3), Ankara Hacı Bayramı Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 24, S.3, 2020, s. 337.

⁴³⁶ Koca/Üzülmez, Özel Hükümler, 10. Baskı, s.280.

3.5.1.5. Cebir ve tehdit

Cebir veya tehdit altında suç işleyen kişinin özgür iradesinin neredeyse yok olarak kabul edilmesi gerekir. Bu durumda suçu icra eden kişi aslında bir nevi ‘silah’ durumundadır.

Failin kusurunu ortadan kaldıran cebir, zorlayıcı bir kuvvet şeklindedir.⁴³⁷ Burada faile mutlak bir kuvvet uygulanarak iradesi ortadan kaldırılır. Bu nedenle mutlak kuvvet uygulayan kişi suçun gerçek faili olacaktır.⁴³⁸ Eylemi gerçekleştiren kişinin ise sorumluluğu bulunmamaktadır. Cebirin özelliği, faile suçun işlenmesinden hemen önce ya da suçun işlenmesi anında uygulanmasıdır.⁴³⁹ Kanuni düzenleme gereği cebirin eşyalara yönelik olması mümkün olmayıp kişiye yönelmesi gerekir. Cebirin hangi vasıtalarla gerçekleştirildiğinin ise önemi bulunmamaktadır.⁴⁴⁰

Manevi cebir olan tehditte de yine eylemi yaptıranın asıl fail olduğunu söylemek mümkündür. Hafizoğulları/Özen, manevi cebirle suç işlenmesi durumuna “istenemezlik ilkesi” adını vermiştir. Bu ilke Alman doktrininde kusurluluğun normcu zihniyetiyle bağlantılı olarak ortaya çıkmıştır. Gerçekten de failin içinde bulunduğu koşullar altında işlemiş olduğu suç dışında bir davranış ondan beklenilemiyorsa bu durumda istenemezlik ilkesi gündeme gelecektir.⁴⁴¹

Genel kabule göre tehdit altında işlenen eylemin kusur olarak kabul edilmemesi için belirli şartlar bulunmaktadır. Öncelikle ihlâl edilen hakla mağdurun korunması gereken zarar arasında bir dengenin bulunması,⁴⁴² mağdurun korunduğu zararın ağır ve muhakkak olması, tehdide maruz kalan kişinin failin isteğini yerine getirmeden kötülük bildirimine konu eylemden kurtulmasının mümkün olmaması ve kendi hareketiyle tehdide konu eyleme neden olmaması gerekmektedir.⁴⁴³ Burada dikkat edilmesi gereken husus tehdidin ya da cebirin ‘karşı koyulamayacak’ kadar büyük olmasıdır. Yargıtay’ın bir kararında kamyon şoförü olan sanığın, gece vakti terör örgütü üyeleriyle karşılaştığı, örgüt üyelerinin sanığın evinde kalmak istediklerini söylemesi üzerine sanık korkarak

⁴³⁷ Sözüer, ss.128-129.

⁴³⁸ Akbulut, Genel Hükümler, s.450.

⁴³⁹ Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer, Ceza Sorumluluğunu Kaldıran Veya Azaltan Nedenler, 2. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2010, s.140.

⁴⁴⁰ Gülşen, Recep; Ceza Hukukunda Sorumluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit, 1. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2007, s.133.

⁴⁴¹ Hafizoğulları/Özen, Genel Hükümler, s.303.

⁴⁴² Hakeri, Genel Hükümler, s.427.

⁴⁴³ Artuk, Mehmet Emin, Suç Genel Teorisi Ceza Hukuku El Kitabı, 1. Bası, İstanbul, 1989, s.238

itiraz etmemiştir. Bu olayda sanığın hür iradesi ile üzerine atılı suçu işlemediği kabul edilerek, örgüte yardım ve yataklık etme suçunun manevi unsurunun gerçekleşmediğine hükmedilmiştir.⁴⁴⁴ Bir başka örneğe bakılacak olursa, silahla tehdit edilmesi nedeniyle aracı hızlı sürmek zorunda kalan kişi, hız sınırlarını ihlâl etmekten dolayı kusurlu kabul edilemeyecektir.⁴⁴⁵ Buradan çıkarılması gereken sonuç, nispeten küçük sayılabilecek bir zararı defetmek amacıyla tehdit etkisi altında ağır bir suç işlemeyi kabul eden kişinin kusurluluğu devam eder, yalnızca takdiri indirim uygulanabilecektir.⁴⁴⁶

Bir diğer mesele ise tehdit sonucu faile işletilen suçun tehlide konu kötülük bildiriminden daha ağır olması halinde ne yapılacağıdır. Örneğin “şu kişiyi öldürmezsen telefonunu kırarım” şeklindeki bir tehdit bildiriminde tehdit mağduru tarafından belirtilen kişinin öldürülmesi halinde kınanamayacağı savunulamayacaktır. Sonuç olarak kanundaki tehdit mağdurunun karşı koyamayacağı ifadesi, mağdura işletilmek istenen suçun koruduğu hukuki değer ve mağdura iletilen kötülük bildiriminde korunan değer kıyaslanarak ‘değerler hiyerarşisi’ gereği bir sonuca varılması gerekecektir.

Zorunluluk hâli ile tehdit arasında şartları ve sonuçları açısından ciddi anlamda benzerlik bulunmaktadır. Aralarındaki fark ise zorunluluk hâlinde tehlikenin insan dışı kaynaklardan gelmesi iken tehdidin insanlar tarafından yapılmasıdır.⁴⁴⁷ Cebir ile zorunluluk hali arasında da farklar bulunmaktadır. Öncelikle cebir hâlinde failin suçu işlemekten başka çaresi yoktur. Zorunluluk hâlinde ise fail bir seçim yapmaktadır. Bir diğer deyişle cebir hâlinde fail eyleme mecbur bırakılıyorken zorunluluk halinde failin sınırlı da olsa irade serbestisi bulunmaktadır.⁴⁴⁸ Yine cebir ile mücbir sebebin karıştırılması muhtemeldir. Aradaki fark mücbir sebebin doğa olayından, cebrin ise beşeri davranıştan ortaya çıkmasıdır.⁴⁴⁹

Cebir ile tehdit hâli arasındaki farklar irdelenecek olursa, cebir hâlinde, kötülük fiil hâl bulunmaktadır. Tehdit hâlinde ise kötülük bildiri geleceğe yönelik olarak yapılmaktadır.⁴⁵⁰ Bunun dışında maddi cebir hâli faille fiil arasındaki manevi bağı tamamen keser.⁴⁵¹ Manevi cebir dediğimiz tehdit hâlinde ise failin işlemiş olduğu fiille

⁴⁴⁴ YCGK T. 23.11.1999, 2832 sayılı kararı, Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.429.

⁴⁴⁵ Akbulut, Genel Hükümler, s.451.

⁴⁴⁶ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.503

⁴⁴⁷ Hakeri, Genel Hükümler, s.429.

⁴⁴⁸ Dönmezer/Erman, II, s.313.

⁴⁴⁹ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.502

⁴⁵⁰ Hakeri, Genel Hükümler, s.426.

⁴⁵¹ Karşıt görüş için: Artuk/Gökçen/Yenidünya, s.502: Zorlayıcı cebir durumunda mağdurun irade serbestisi tamamen ortadan kaldırılmamakta, sınırlandırılmaktadır.

arasındaki manevi bağı tamamen kesilmez. Failin çok sınırlı da olsa hâlen fiil üzerinde bir iradesi söz konusudur. Gerçekten de fail, tehdide boyun eğmek yerine zararlı çıksa dahi suç işlememe imkânına sahiptir.⁴⁵²

Sonuç olarak, TCK 28'e göre karşı koyamayacağı cebir ya da tehdidin etkisi altında suç işleyen kişi sorumlu tutulamaz. Bu hallerde gerçek fail, tehdit eden kişidir. Eylemden sorumlu tutulacak olan da tehdit ya da cebri faile uygulayan kişidir.⁴⁵³ Bu durumda suçu bizzat işleyen fail daha önce belirtildiği üzere suçun işlenmesinde yalnızca bir araçtır. Suçun işleyen kişi doktrinde gölge fail olarak da nitelendirilmiştir.⁴⁵⁴ Dolaylı fail, suçun icra hareketini gerçekleştiren şahsın iradesi üzerinde etki sahibidir⁴⁵⁵ ve bu nedenle fail olarak cezalandırılır.⁴⁵⁶ Suçu işlemek zorunda kalan kişi ise sorumlu tutulamayacaktır. Düzenlemenin sebebi ise eylem nedeniyle dolaylı failin kınanamayacak olmasıdır. Kimi yazarlar, cebir ve tehdit hâlinin geniş yorumlanmasının objektif sorumluluğa yol açacağını iddia etmiştir. Bu nedenle kanuni değişiklik yapılarak dolaylı faillik kurumunun suçla dolaylı fail arasında yeterli neden-sonuç ilişkisi kurulmasının zorunlu olması ile yalnızca ağır ve muhakkak bir tehdide başvurulması durumunda uygulanması gerektiği savunmaktadırlar.⁴⁵⁷

3.6. Suçun Özel Görünüm Biçimleri

3.6.1. Teşebbüs

Türk Ceza Kanununa göre teşebbüs, failin elverişli hareketlerle suçun icrasına başlayıp elinde olmayan nedenlerle suçu tamamlayamamasıdır. Failin icrai hareketlere başlamış olması şarttır. Zira ceza hukukumuzda hazırlık hareketleri cezalandırılmaz. Teşebbüs halinde failin cezasında indirimle gidilecektir. Bunun nedeni suç siyasetidir. Tamamlanmış suç ile teşebbüste kalan suç için aynı ceza takdir edilecek olursa fail suçtan vazgeçmeyi düşünmeyecektir.⁴⁵⁸ Tam teşebbüs ve eksik teşebbüs ayrımı kaldırılmıştır.

⁴⁵² Hafizoğulları/Özen, Genel Hükümler, s.302.

⁴⁵³ Tarhan, s.83.

⁴⁵⁴ Özgenç, Gazi Şerhi, s.514.

⁴⁵⁵ Dolaylı Fail, suçu işlettiği kişi üzerinde hâkimiyet kurarak onun iradesini ele geçiren kişidir. Kurmuş olduğu fiili egemenlik sayesinde de faile suç işletmektedir. Ayrıntılı bilgi için bakınız. Üzülmöz, İlhan; "Dolaylı Fail", Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.2, Kayseri, 2006, s.85, Sınar, Hasan; Türk Ceza Hukukunda Dolaylı Faillik, Ceza Hukuku Dergisi, C.6, S.15, 2015, s.63.

⁴⁵⁶ Üzülmöz, Dolaylı Fail, s. 122.

⁴⁵⁷ Sınar, s.64, Ünver, Yener; YTCK'da Kusurluluk, Ceza Hukuku Dergisi, C.1, S.1, Ankara, 2006, s.61

⁴⁵⁸ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.588

Teşebbüsün niteliğini ve yapılacak indirimi olayın niteliğine göre mahkeme takdir edecektir.

Tehdit suçu eylemin tamamlanmasıyla oluşacaktır. Zira tehdit suçu bir soyut tehlike suçudur.⁴⁵⁹ Soyut tehlike suçları, hareketin gerçekten somut olarak bir tehlike oluşturup oluşturmadığına bakılmaksızın suç kabul edilen eylemlerdir.⁴⁶⁰ Bu nedenle birçok ihtimalde tehdit suçunda teşebbüsün varlığı mümkün değildir.⁴⁶¹ Ancak bu konuda hakaret suçunda da olduğu gibi tek bir örnek geliştirilmiştir. Örneğe göre postada tehdit içerikli mektubun yakalanması halinde teşebbüsün varlığı mümkündür.⁴⁶² Sonuç olarak sırf hareket suçlarında hareket parçalara bölünebiliyorsa teşebbüs mümkündür.

3.6.2. İştirak

Suçlar faillerine göre tek veya çok failli olabilir. Ancak bazı suçların niteliği yalnızca çok faille işlenmesine olanak tanımaktadır. Bu tip suçlara çok failli suçlar (zorunlu iştirak) denmektedir.⁴⁶³ Tehdit suçu yasadaki tanım gereği tek failli bir suçtur.⁴⁶⁴ Tehdit suçu iştirak bakımından herhangi bir farklılık göstermemektedir. Yardım etme, azmettirme, birlikte faillik mümkündür. İştirak halleri cezayı ağırlaştırmamakta, yalnızca suçların işlenmesi anlamında faillere kolaylık sağlamaktadır.⁴⁶⁵ Kanunumuz dar anlamda failliği kabul etmiştir. Anlayışa göre neticeye katkıda bulunan herkes fail olamaz. Azmettiren ve yardım eden sıfatları da mümkündür.⁴⁶⁶ Bu nedenle eyleme katılanların cezalandırılması, failin eylemine bağlıdır.⁴⁶⁷ Bu duruma, TCK'nın 40. maddesi

---

⁴⁵⁹ Bakıcı, s. 719, Tarhan, s. 33, Malkoç, İsmail/ Güler, Mahmut; Uygulamada Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler 2, 1.Baskı, Adil Yayınevi, Ankara, 1999, s.1369.

⁴⁶⁰ Kocatürk, s.47.

⁴⁶¹ Tarhan, s.60.

⁴⁶² Bayraklı, Hasan Hüseyin/ Bozdağ, Ahmet; Türk Ceza Hukukunda Teşebbüse Elverişlilik Sorunu ve Vergi Suçlarının Teşebbüse Elverişlilik Açısından Değerlendirilmesi, Maliye Dergisi, S.158, 2010 Ocak-Haziran, s.21

⁴⁶³ Sarıgül, Ali Tanju; Suça İştirak, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022, s.17.

⁴⁶⁴ Çınar, s.161.

⁴⁶⁵ Öztürk, Mustafa Kağan; Türk Ceza Kanunu'nda Bir İştirak Şekli Olarak Faillik (TCK m.37), Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.13, S.1, 2023, s.263.

⁴⁶⁶ Özgenç, İzzet; "Türk Ceza Kanunu Tasarısındaki Suça İştirake İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi", Yargıtay Dergisi, C. 16, S. 1-2, 1999, s. 71.

⁴⁶⁷ Yeşil, Eyüp; "Kasten Öldürme Suçlarında Bağlılık Kuralı", Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C. 3, S. 2, 2015, s. 97.

anlamında bağıllık kuralı denilmektedir. Geniş anlamda faillik teorisinde eylem ve sonuç geniş değerlendirilir.⁴⁶⁸ Teoriye göre suça katkı sağlayan herkes fail olarak kabul edilir.⁴⁶⁹

Tehdit suçu açısından iştirak anlamında değerlendirme yapılacak olursa, tehdit bildirimiminin mağdura yalnızca aktarılması birlikte faillğe delil olamayacaktır. Örneğin “O seni gördüğü yerde vuracaktım” şeklindeki sözler müşterek faillği göstermemektedir. Fakat “ O dedi ki seni gördüğü yerde vuracaktım, o esnada ben de yanında olacağım” ifadeleri elbette müşterek faillği ispatlamaktadır. Yargıtay bir kararında tehdidi ileten kişinin eylemini yardım eden olarak kabul etmiştir.⁴⁷⁰

3.6.3. İçtima

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre içtima sözcüğü “kavuşum, toplantı” anlamlarına gelmektedir.⁴⁷¹ Bir olayda birden fazla suçun bulunması halinde içtima hükümleri devreye girmektedir. Ceza Muhakemesinde asıl olan “ne kadar suç o kadar yargılama” ya da ne “kadar suç o kadar dava” prensibidir. Yani Ceza yargılamasında gerçek içtima kuralıdır. Fakat bileşik suç, zincirleme suç ve fikri içtima bunun istisnalarını oluşturur. Bu hallerde eylem tek suçmuş gibi değerlendirilerek ele alınır. Suçların içtimaı tehdit suçu bakımından genellikle herhangi bir özellik göstermemektedir. Bu kısımda TCK'nin 42, 43, 44. maddeleri uyarınca bileşik suç, zincirleme suç, fikri içtima hükümleri ele alınacak olup düzenlemelerin tehdit suçuyla ilgileri değerlendirilecektir.

TCK'nin 106/3 maddesinde de tehdit suçuyla ilgili olarak özel bir gerçek içtima hükmüne yer verilmiştir. Madde hükmünce kasten öldürme, Kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçlarının tehdit amacıyla işlenmesi halinde ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilecektir. Doktrinde bu düzenleme eleştiri konusu olmuştur. Hafizoğulları/Özen'e göre düzenleme tehdidin ciddiliğini göstermek için eyleme geçen faile her iki suç nedeniyle de ceza verilmesi gerektiğini açıklamaktadır. Düzenlemede cinsel dokunulmazlığa yönelik suçlara yer verilmemiştir. Bu durumda 106/3 hükmünün uygulanıp uygulanmayacağı tartışma konusudur. Kanun koyucunun yeni bir şey

⁴⁶⁸ Demirel, Muhammed; Suça İştirakte Bağıllık Kuralı, (1. Baskı), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017, s. 10.

⁴⁶⁹ Akbulut, Berrin; “Bağıllık Kuralı”, Ankara Hacı Bayramı Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.14, S. 1, 2010, s.170.

⁴⁷⁰ Y.4.CD., 6677/6701, T. 14.11.1979, 14 yaşında iken arkadaşının ağzından tehdit mektubu yazan kişinin eylemi yardım eden olarak değerlendirilmiştir. Çocuğun farik ve mümeyizlik raporu da gerekli mercilerden alınmıştır. Kocatürk, ss.90-91.

⁴⁷¹ <https://sozluk.gov.tr> Erişim Tarihi: 29.02.2024.

üretmediği, malumun ilan edildiği, bileşik suç konusunda kanun koyucunun yeterli bilgisi olmadığı ifade edilmiştir. Aslında burada bir genişletici yoruma ihtiyaç yoktur. Çünkü tehdidin cinsel suçlarla ya da öldürme ve yaralama suçlarıyla unsur ya da ağırlatıcı neden şeklinde bir ilişkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle zaten her iki suçtan da cezalandırma yapılması gerekmektedir.⁴⁷² Örnek vermek gerekirse rakip iki otobüs firmasından birinin diğerinin piyasadan çekilmesini sağlamak amacıyla rakip firmanın bir elemanını öldürtmesi halinde gerçek içtima hükümleri gereği hem kasten öldürme suçundan hem de tehdit suçundan dolayı cezalandırılacaktır.⁴⁷³

3.6.3.1. Bileşik suç

TCK'nın 42. maddesinde düzenlenen bileşik suç, kanunda tek başına bir suç olarak tanımlanan eylemin başka bir suçun unsurunu ya da nitelikli halini oluşturması halinde uygulama alanı bulacaktır.⁴⁷⁴ Bileşik suçlarda gerçek anlamda birden fazla hareket bulursa da, hukuki anlamda fiil tektir.⁴⁷⁵ Bileşik suçun en tipik örneği yağma suçudur. Bilindiği üzere yağma suçu, cebir ile hırsızlığın ya da tehdit ile hırsızlığın bir araya gelmesi sonucu oluşur. Burada tehdit suçu, hırsızlık ile birleştiğinde yağma suçunu oluşturarak müstakil suç olma özelliğini kaybetmektedir.⁴⁷⁶ Yargıtay kararlarında da bileşik suçun özel niteliğine vurgu yapılmaktadır. Bir kararında bu hususa yağma suçunun konutta işlenmesi üzerinden örnek verilmiş olup bu halde konut dokunulmazlığını ihlâlden ayrıca cezalandırma yoluna gitmeksizin nitelikli halin değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.⁴⁷⁷

Bileşik suçun herhangi bir nedenle teşebbüs aşamasında kalması hâlinde, tehditten dolayı sorumluluk gündeme gelmeyecek, işlenmek istenen suça teşebbüsten

⁴⁷² Hafizoğulları/Özen, Türk Ceza Hukuk Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, s.182.

⁴⁷³ Gündel, Ahmet, Yeni Türk Ceza Kanunu Açıklaması 2. Cilt Madde 53-125, Sözkese Matbaacılık Tic. Ltd. Şti.

⁴⁷⁴ Akman, s.77 Hafizoğulları/Özen, s.356, Tarhan, s.61, Hakeri, Genel Hükümler, s.599, Akbulut, Genel Hükümler, s.571, Dönmezer/ErmanII, s.651, Mısırlı, s.96, Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.691

⁴⁷⁵ Akkaya, Çetin; Suçların İçtima Bağlamında Fiil Tekliği, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S.13, 2019, s.16.

⁴⁷⁶ Aydın, Devrim, Tehdit Suçu, Ceza Hukuku Dergisi, C.15, S.42, 2020, Ankara, s.26, Serttaş, s.128, "Suça sürüklenen çocuğun, mağdurlara bıçak doğrularak cep telefonlarını aldığı kabulü karşısında, suçun vasfında hataya düşülerek eylemin yağma yerine tehdit olarak değerlendirilmesi..." Y.4.CD E. 2013/11302, K. 2015/24248, T. 11.03.2015, Akman, s.78.

⁴⁷⁷ YCGK, E.2014/849, K.2016/175, T. 05.04.2016 sayılı kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr> Erişim Tarihi: 03/03/2024.

cezalandırma yoluna gidilecektir. Zira kanun koyucu, farklı bir hukuki değeri korumak istemiştir.⁴⁷⁸

Tehdit suçu niteliği gereği birçok suçun unsuru ya da nitelikli halidir. Tehdit suçunun bir başka suçun nitelikli hali olması durumunda bileşik suç hükümleri gereği ayrıca cezalandırma yoluna gidilemeyecektir. Tehdit suçunun bileşik suça uygun olabilmesi için tehdidin unsur olarak kabul edildiği suçu oluşturan eylemden önce veya en azından eylem esnasında işlenmesi gerekir.⁴⁷⁹ Örneğin mağdurun rızasına aykırı olarak evine giren failin evden çıkarken yakalanması üzerine kaçmak amacıyla mağduru tehdit etmesi hâlinde bileşik suç hükümleri uygulanamayacaktır.⁴⁸⁰ Böyle bir durumda hem tehdit hem de konut dokunulmazlığını ihlâlden cezalandırma yoluna gidilmelidir. Bileşik suçun içeriğindeki suçlardan birisinin ortadan kalkması, bileşik suçu etkilemeyecektir. Benzer şekilde bileşik suçu oluşturan suçların birinin takibinin şikâyete bağlı olması bileşik suçu şikâyete bağlı hâle getirmez.⁴⁸¹

Tehdit suçu, yağma, eğitim ve öğretimin engellenmesi, insan ticareti gibi suçların unsuru iken, konut dokunulmazlığını ihlâl, kişiyi hürriyetten yoksun kılma, sendikal hakların kullanılmasını engelleme gibi suçların ağırlaştırıcı sebebinin oluşturmaktadır.⁴⁸²

3.6.3.2. *Zincirleme suç*

Her eylemin müstakil suç oluşturacağı ilkesinin bir istisnası da zincirleme suçtur.⁴⁸³ Zincirleme suç kanuna göre iki hâlde gerçekleşebilir. Birinci hâl bir suç işleme kararının icrası kapsamında aynı mağdura karşı aynı suçu birden fazla gerçekleştirmektir. İkinci hâl ise tek eylemle birden fazla mağdura karşı aynı suçu işlemektir.⁴⁸⁴ Zincirleme suç hükümleri bir nevi aşırı şiddetteki cezalandırmanın önüne geçilmek amacıyla getirilmiş bir kurumdur.⁴⁸⁵ Doktrinde “bir suç işleme kararı” kavramı yapay olduğu gerekçesiyle eleştirilmiştir. Bu görüşe göre esas olan hukuki harekettir. Bu nedenle görüş uyarınca zincirleme suç kurumunun kanunda yeri bulunmamaktadır. Suçların içtimaı

⁴⁷⁸ Sözüer, s.132.

⁴⁷⁹ Tarhan, s.235.

⁴⁸⁰ Bıçakçı, s.70.

⁴⁸¹ Toroslu/Toroslu, Genel Kısım, , s.350.

⁴⁸² Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer; 5237 Sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Asliye Ceza Davaları,1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2007, s.193.

⁴⁸³ Hakeri, Genel Hükümler, s.605, Akbulut, Genel Hükümler, s.579,Toroslu/Toroslu, Genel Kısım, s.350, Hafizoğulları/Özen, Genel Hükümler, s.361.

⁴⁸⁴ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.698

⁴⁸⁵ İşten, İnanç; Türk Ceza Hukukunda Suçların İçtimaı, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, s.71

ancak tek eylemle birden çok kişiye yönelen sonuçlarda söz konusu olabilmelidir. Buna rağmen TCK'nin yaptırım sistemi de dikkate alınarak gerçek içtimain ortaya çıkardığı ağır neticelerin fail lehine azaltılması bakımından tarihsel rolüne uygun olarak getirilen düzenlemenin yerinde olduğu savunulabilir.⁴⁸⁶

Tehdit suçu bakımından değerlendirme yapılırsa karşısındaki bir grubun hepsine birden tehdit içerikli sözler söyleyen kişinin eylemi zincirleme suç olarak değerlendirilip tek suç olarak ele alınarak cezada artırımı gidilecektir. Aynı kişiye karşı farklı zamanlarda tek suç kastıyla işlenen tehdit suçu yine zincirleme suç kapsamında ele alınmalıdır. Basit tehdit ile nitelikli tehdidin zincir hâlinde işlenmesi durumunda nitelikli tehditte temel ceza tayini yapılarak TCK 43. Maddesi uyarınca artırımı gidilecektir. Örneğin bıçakla yolda gördüğü hasmını tehdit eden kişi bu olayın ardından mağdurun yakınlarına onu öldüreceğini bildirmelerini söylemesi hâlinde silahlı tehdit üzerinden verilecek cezada TCK 43 gereği artırımı yapılmalıdır.⁴⁸⁷

Yargıtay'ın önüne gelen bir olayda zincirleme suç hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağı tartışılmıştır. Yargıtay'ca, birden çok mağdura tek eylemle tehdit suçunun gerçekleştirildiğinden bahsedilebilmesi için mutlaka ortak sözlerin sarf edilmiş olmasının aranmayacağı, mağdurların hepsine ya da bir kısmına özel olarak yönelerek kötülük bildiriminde bulunulması hâlinde dahi dışarıdan objektif bir gözlemci olarak olaya bakıldığında failin eylemlerinin tek bir suç işleme iradesine dayandığının anlaşıldığı, aralarında yer ve zaman birliğinin bulunduğu, bu nedenle fiillerin bir bütünlük oluşturduğu kanaatiyle hukuken tek eylem olduğu belirtilmiştir.⁴⁸⁸ Benzer bir kararda da olay bütünlüğü içerisinde birden fazla tehdit içerikli sözler söylenen olayda, sözlerin art arda sarf edilmesi ve kısa zaman aralığında gerçekleşmesi karşısında hukuki anlamda tek bir suç olduğu ve zincirleme suç kapsamına girdiği ifade edilmiştir.⁴⁸⁹ Yüksek mahkemenin başka bir kararında, cezaevinde olan failden boşanmak isteyen eşine ve onun kardeşine ayrı ayrı mektuplar yazarak tek zarfa koyan failin eyleminin tek suç işleme kastıyla gerçekleştiği kabul edilerek zincirleme suçun uygulanma koşullarının

---

⁴⁸⁶ İştin, s.75.

⁴⁸⁷ Tarhan, s.64.

⁴⁸⁸ Y. 4.CD. E.2019/6570, K. 2021/29551, T. 20.12.2021, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 11.05.2024.

⁴⁸⁹ Y. 4.CD. E. 2022/3164, K. 2022/13752, T. 31.05.2022, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 11.05.2024.

oluştugu ifade edilmiştir.⁴⁹⁰ Bir diğer olayda ise faillerin önce mağdurların iş yerine gelip arabayı üzerlerine sürmek suretiyle daha sonra eve gidipav tüfeği ile ateş etmek suretiyle mağdurları silahla birden fazla kişiyle tehdit ettiklerinin anlaşıldığı olayda, sanıkların mağdurları bir suç işleme kararının icrası kapsamında birden çok kişiyi tehdit ettikleri kabul edilerek zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiğine hükmedilmiştir.⁴⁹¹

Doktrinde değişik zaman olarak değerlendirilebilecek farklı dakikalarda mağdura karşı birden çok tehdit içerikli sözlerin söylenmesi hâlinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiği savunulmaktadır.⁴⁹² Yüksek mahkeme tarafından ise bu konuda farklı bir kanaat belirtilmiş olup, araya makul miktarda bir zaman girmeden tehdit içerikli sözlerin devam etmesi durumunda tek suç oluşacağı, sarf edilen sözlerin tehdidin devamı niteliğinde olduğu ifade edilmiştir.⁴⁹³ Kanaatimizce bu konuda Yargıtay uygulaması somut hayatın gerçekleri ve failin suç kastını doğru yorumlama anlamında daha adil olacaktır.

3.6.3.3. *Fikri içtima*

Zincirleme suçun düzenlendiği TCK'nin 43. maddesinin ikinci fıkrasındaki eyleme doktrinde 'aynı neviden fikri içtima' adı verilmektedir.⁴⁹⁴ Bu başlık altında yalnızca 'farklı neviden fikri içtima' ele alınacaktır. Aynı neviden kasıt bir fiille aynı suç

⁴⁹⁰ Y. 4.CD. E. 2014/26659, K. 2014/34495, T. 27.11.2014, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 28.05.2024, "Bu aşamada, 5237 Sayılı TCK'nın 43. Maddesinin 2. Fıkrasında belirtilen "tek fiil" ifadesi ile kastedilen hususun ne olduğunun açıklanması gerekmektedir. Doğal anlamda gerçekleştirilen her bedeni hareket ayrı bir hareketi oluşturmaktadır ise de, hukuki anlamda hareketin tek olması ile ifade edilmek istenen husus, doğal anlamda birden fazla hareket bulursa dahi, bu hareketlerin, hukuki nedenlerden dolayı değerlendirmede birlik oluşturması suretiyle tek hareket kabulüdür. Diğer bir anlatımla, doğal anlamda fiilin tek olduğu her hâlde hukuki anlamda da fiilin tek olduğu söylenebilirse de, doğal anlamda fiilin çok olduğu her hâlde hukuki anlamda da fiilin çok olduğu her zaman söylenemeyecektir. Bazen bir hareketler kümesi, hukuki açıdan tek bir fiil olarak kabul edilecektir. Bu hâlde suç tipinin birden fazla hareketle ihlâl edilebilir olması hareketin hukuken teklifini etkilemeyecek, doğal hareketler hukuken tek kabul edilecektir. Fikri içtimada da, fiil ya da hareketin teklifi, doğal anlamda değil hukuki anlamda tek olmayı ifade etmektedir." YCGK. E. 2013/4-663, K. 2014/498, T. 18.11.2014, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 28.05.2024.

⁴⁹¹ Y4.CD. E. 2015/26106, K. 2020/984, T. 16.01.2020, , <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 28.05.2024.

⁴⁹² Egemenoglu, s.176.

⁴⁹³ " TCK'nın 43/1. Maddesinin uygulanabilmesi için, bir suç işleme kararının icrası kapsamında değişik zamanlarda aynı kişiye karşı suçun birden fazla kez işlenmesi gerekli olup, somut olayda iddianame içeriğinde ve gerekçede sanığın, katılana yönelik tehdit eylemlerini gün içinde mesajlar göndererek gerçekleştirdiğinin kabulü ve dosyada yer alan mesaj tespit tutanağına göre, sanığın gönderdiği tehdit içeren mesajlar arasında çok kısa zaman aralığının bulunduğuunun anlaşılması karşısında, araya belli bir zaman aralığı girmeksizin eylemin devamı niteliğindeki sözlerinden dolayı sanık hakkında tehdit suçundan zincirleme suç hükümleri uygulanarak fazla ceza tayin" Y4CD. E. 2019/8750, K. 2021/28506, T. 06.12.2021, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 28.05.2024.

⁴⁹⁴ Akbulut, Genel Hükümler, s.601.

birden fazla işlemek, farklı neviden kasıt ise bir fiille farklı suçları birlikte işlemek anlamına gelmektedir.⁴⁹⁵

Kanun gerekçesinde, *non bis in idem* kuralı gereğince tek fiile birden çok suç işleyen kişinin ancak bir suçtan dolayı cezalandırılabilmesi ifade edilerek tek hareketle kişinin birden fazla defa cezalandırılmasının önüne geçildiği belirtilmiştir.⁴⁹⁶ Fikri içtimanın varlığı değerlendirilirken neticenin değil, hareketin tekliği esas alınmalıdır.⁴⁹⁷ Fikri içtimada fiilin bir yönü kanunun bir hükmünü ihlâl ederken, fiilin diğer yönü başka bir kanun hükmünü ihlâl etmektedir.⁴⁹⁸

Fikri içtimada, her ne kadar suçlar birbiri içinde eridiği düşünülse de, çzünde suçlar birbirinden bağımsızdır. Bu nedenle ağır olan suç herhangi bir nedenle ortadan kalktığında, diğer suçtan dolayı sorumluluk devam edecektir.⁴⁹⁹ Doktrinde suçların hayali olarak bir araya getirildiği, kanun koyucunun bir seçimi olduğu, bir diğer deyişle hukuki bir birleşme olduğu ifade edilmiştir.⁵⁰⁰

Fikri içtimanın oluşabilmesi için TCK uyarınca bazı koşulların bir arada bulunması gerekmektedir.⁵⁰¹ Öncelikle eylemin tek olması ve birden fazla farklı suçun işlenmesi gerekir. Eylemin tam ayniyet göstermesinden kasıt icra hareketinin her iki suçun işlenişi esnasında çakışmasıdır. Örneğin başka birisinin çalmış olduğu ruhsatsız silahı bu durumu bilerek satın alan kişi hem ruhsatsız silah bulundurma suçunu hem de suç eşyasının satın alınması suçunu işlemiştir. Bir diğer örneğe bakılacak olursa karşısındaki kişiyi tehdit etmek amacıyla havaya ateş açan kişinin eylemi hem genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunu oluşturur iken hem de silahla tehdit suçuna sübut vermektedir.⁵⁰² İşlenmekte olan bir suçun temadi eden icra hareketleri ile ani hareketli bir suçun icra hareketlerinin kesişmesi hâlinde ise fiilin tam ayniyetinden söz edilemeyecektir.⁵⁰³ Yargıtay'ın bir kararında, faillerin müştekiye tehdit amacıyla silahla ateş ettikleri olayda, birden fazla kişiyle silahla tehdit ve genel güvenliğin kasten

⁴⁹⁵ Akbulut, Genel Hükümler, s.601

⁴⁹⁶ Artuk/Gökçen, s.69.

⁴⁹⁷ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.713, Önder, ss.458-459

⁴⁹⁸ Toroslu/Toroslu, Genel Kısım, s.356

⁴⁹⁹ Hafizoğulları/Özen, Genel Hükümler, s.359

⁵⁰⁰ Hakeri, Genel Hükümler, s.629

⁵⁰¹ TCK m.44(1): İşlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren kişi, bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır.”

⁵⁰² İşten, s.178.

⁵⁰³ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s.718, yazarların örneğine göre; ruhsatsız silah taşıma ve bulundurma suçunun temadi ettiği sırada, kişi bu silahla birini öldürürse, tam ayniyet bulunmadığından gerçek içtima hükümleri uygulanması gerektiğini belirtmişlerdir.

tehlikeye sokulması nedeniyle ceza verilmesinin fikri içtima kurallarına aykırılık oluşturduğu belirtilerek, yalnızca tehdit suçundan cezalandırma yoluna gidilmesi gerektiği vurgulanmıştır.⁵⁰⁴ Örneğin tehdit ederek cinsel ilişkiye girme konusunda mağduru zorla ikna eden fail, tehdit ve nitelikli cinsel saldırı suçlarının her ikisini de işlemiştir. Ancak cinsel saldırı suçunun işlenebilme şekillerinden biri tehdittir. Bu durumda fikri içtima hükmü gereği fail yalnızca cinsel saldırı suçu nedeniyle cezalandırılacaktır. Yüksek mahkemenin önüne gelen bir olayda sanığın ardarda kelimelerle tehdit ve hakaret içerikli sözler söylemesinin ayrı ayrı suçlar oluşturduğuna hükmedilmiştir.⁵⁰⁵

Tehdide konu olan eylemlerin fail tarafından gerçekleştirilmesi hâlinde 765 sayılı kanun döneminde tartışma konusu idi.⁵⁰⁶ Mevcut durumda ise TCK'nin 106/3 maddesi ile gerçek içtima kuralının uygulanacağı açıklığa kavuşturulmuştur.⁵⁰⁷

---

⁵⁰⁴ Y. 4CD, E. 2020/413, K. 2020/9930, T. 14.09.2020, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 11.05.2024.

⁵⁰⁵ “Oluşa ve mevcut delillere göre, sanığın müdahile telefon ederek onu tehdit etmekle beraber ayrıca ana avrat sövmesinin müstakil bir suç olduğu anlaşıldığı halde TCK'nın 79. maddesine dayanılarak, hakaret suçundan hüküm kurulmaması...” Yargıtay 4.CD., E.1988/2038 K.1988/2425, T. 05/04/1988 (Aktaran: Serttaş, s. 129).

⁵⁰⁶ Üzülmez, s.128.

⁵⁰⁷ “Sanığın, “sen biraz sonra görürsün” deyip, akşamüzeri katılanın muayenehanesine giderek sekreterden orada olmadığını öğrenince herhangi bir söz söylemeden, dışarı çıkıp muayenehaneye doğru, yaklaşık 5 metre mesafeden silahla bir el ateş ederek doktor tabelasına zarar vermektan ibaret eylemleri nedeniyle silahla tehdit, mala zarar verme ve kişilerde korku, kaygı ve panik yaratabilecek şekilde ateş etme suçlarından dolayı; TCK. nun fikri içtimayı düzenleyen 44. maddesine göre; sanığı işlemiş olduğu TCK. nun 106/1. c.2 hükmünde yazılı sair tehdit, 151/1. madde ve fıkrasında yazılı mala zarar verme ve 170/1-c madde ve fıkrasında yazılı kişilerde korku, kaygı ve panik yaratabilecek şekilde ateş etme suçlarında belirtilen cezaların en ağırı bu sonuncu suçta öngörülen ceza olmakla beraber, TCK. nun 106/3 madde ve fıkrasındaki, tehdit amacıyla mala zarar verme suçunun da işlenmesi halinde ayrıca bu suçtan dolayı da ayrıca ceza verileceğine dair emredici kural karşısında, tehdit ve mala zarar verme suçlarından hükümler kurulması zorunluluğu nedeniyle, bu iki suçtan verilecek cezaların toplamı, TCK. nun 171/1-c madde ve fıkrasındaki cezadan daha ağır olduğundan, sanık hakkında TCK. nun 106/1, c.2’de yazılı sair tehdit ve koşulları varsa aynı kanunun 168/1. madde ve fıkrası hükmü gözetilerek 151/1. madde ve fıkrasında yazılı mala zarar verme suçlarından cezalar verilmesiyle yetinilmesi gerekir” Y. 4. CD, 2006/2164-14333, Tarhan, s.63.

4. TEHDİT SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN AYRIMI, YAPTIRIMI VE MUHAKEMESİ

Bu bölümde tehdit suçuna benzerlik gösteren cebir, yağma ve görevi yaptırmamak için direnme suçları ile tehdit suçu arasındaki farklar ve özellikle tehdit suçuyla sıklıkla karıştırılması mümkün olan ve eski kanunda yer almasa da 5237 sayılı kanunda yer alan özünde şartlı ve menfaat teminine bağlı bir tehdit eylemi olan şantaj suçu ele alınacaktır. Ardından suçun muhakemesi ve yaptırımından bahsedilecektir.

Tehdit suçunun unsuru olduğu suçlar tehdit yönünden herhangi bir özellik arz etmemektedir. Tehdit suçunun genel özellikleri ile eğer bu suçlarda karşılaşılmışsa bu durumda o suç tipinden cezalandırma yoluna gidilecektir. Türk Ceza Kanunu'nda birçok suçun unsurları arasında tehdit suçuna yer verilmektedir. Bu çalışmada tehdidin unsuru olduğu suçlara değinilmeyecektir. Yalnızca tehdit suçu ile benzerlik gösteren suç tipleri ele alınacaktır.

4.1. Şantaj Suçu

4.1.1. Şantaj suçuyla ilgili genel bilgiler

Şantaj suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun suçların düzenlendiği özel hükümler başlığında, kişilere karşı suçları ele alan ikinci kısmın yedinci bölümünde "Hürriyete karşı suçlar" arasında düzenlenmiştir. Şantaj suçu ilk defa mevcut kanunumuzda yer alan bir suç tipidir. 765 sayılı TCK'da madde 192'de geçen tehdit ile menfaat sağlama suçu 5237 sayılı TCK 107/2 ile karşılığını bulmuştur. 765 sayılı TCK madde 188'de bulunan şartlı tehdit suçu bazı unsurlarıyla mevcut kanundaki şantaj suçuna benzemekle birlikte farklılıkları da bulunmaktadır.⁵⁰⁸ Yeni kanun suçu daha geniş çerçevede ele alarak iki fıkra halinde düzenlemekle beraber ileride görüleceği üzere konu bakımından sınırlandırmıştır.

Şantaj kelimesi Fransızca "chantage" sözcüğünden çevrilme olup para veya herhangi bir menfaat sağlama niyeti ile birisini lekeleyecek bir bilgiyi yayma tehdidi olarak tanımlanması mümkündür.⁵⁰⁹ Şantaj kelimesi Fransızca kökenli bir kelime olması

⁵⁰⁸ Soytürk, Mustafa; Şantaj Suçu, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri, 2021, s.3.

⁵⁰⁹ Karakaş, Ezgi; Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2015, s.1.

nedeniyle doktrinde tartışılmakla birlikte, şantaj Fransızca kökeni olan bir hukuk terimidir. Türkçede daha iyi bir karşılık bulunursa şantaj tabiri yerine kullanılmasının uygun olacağı, fakat şu an için böyle bir karşılık olmadığı doktrinde belirtilmiştir.⁵¹⁰

Şantaj suçu kişinin iradesini esir almayı hedefleyen, kişiye şeref veya saygınlığının leke alacağı ya da başka bir zarara uğrayacağı düşüncesini aşıl原因 bu nedenle mağdurun hareketlerini kısıtlayan failin talimatlarına göre hareket etmeye zorlayan bir suçtur.

4.1.2. Mülga 765 Sayılı TCK ile 5237 Sayılı TCK arasındaki şantaj düzenlemelerinin kıyaslanması

5237 sayılı TCK 107/1 düzenlemesi ile mülga 765 sayılı TCK'nin 192. maddesi hükümleri ile kıyaslandığında iki madde konuyu ele alış biçimleri ve unsurları bakımından bütünüyle farklılık göstermektedir. TCK 107/1'in maddi unsuru hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağını veya yapmayacağını söyleyerek bir kişiyi hukuka aykırı veya yapmakla ya da mükellef olmadığı bir şeye zorlamak suretiyle haksız çıkar sağlamadır. Mülga 765 sayılı TCK 192'nin maddi unsuru ise kişiyi lekeleyebilecek bir hususun açıklanması yönünde korkutmaktır. Suçun maddi unsurunun yeni kanunda değiştirildiği açıktır ve maddi unsur 2. Fıkranın da eklenmesiyle daha net bir biçimde ortaya konulmuştur.

Şantaj suçunun düzenlendiği 107. maddenin ikinci fıkrası ile kıyaslandığında mülga 765 sayılı TCK 192'de kişiye zarar verebilecek bir husustan bahsedilmekte ve bu konuda bir sınırlama getirilmemektedir. 5237 sayılı TCK 107/2'de ise 'şeref veya saygınlığa zarar verebilecek' bir konunun bulunması gerektiği ifade edilmektedir. Bu bakımdan yeni kanunun suçun sübutunu daha kısıtlı bir konuya bağladığı söylenebilecektir.⁵¹¹ Bir diğer ayrım da TCK'nin 107/2 maddesinde belirtilen isnat edileceği tehditidir. Buradan anlaşılacağı üzere mülga 765 sayılı TCK 192'ye göre şantajın oluşabilmesi için yalnızca gerçeğe dayanan hususların açıklanması suçu oluşturacakken yeni düzenlemeye göre sırf itibar kaybına uğratmak için uydurulmuş isnatlar da suç kapsamına girecektir. Yeni düzenleme kişiye soyut ithamlar ya da 'çamur at izi kalsın' şeklindeki davranışlar karşısında da hukuki koruma sağlayacağı için isabetli

⁵¹⁰ Taner, Fahri Gökçen; Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu, TBB Dergisi, C.1 Y.92, 2011, s.121.

⁵¹¹ Yaşar/Gökcan/Artuç, s.3676.

olmuştur.⁵¹² Mülga 765 sayılı TCK 192. madde birkaç kez değişikliğe uğramıştır ve maddenin son halinde isnat etmek fiili şantaj kapsamından çıkarılmıştır.⁵¹³

Mülga 765 sayılı TCK'nin 192/2. fıkrasında da sonuca yönelik bir ağırlaştırıcı nedene yer verilmekte ve açıklama tehdidinin sonrasında failin hedeflediği menfaate ulaşması durumunda cezanın üçte biri oranında artırılacağı ifade edilmektedir. 107/2'de ise failin amacına ulaşip ulaşamamasının bir önemi yoktur. Yargıç bu durumu yalnızca TCK 61 uyarınca temel cezadan teşdit yapmasını gerektirecek bir husus olarak değerlendirebilir.

Mülga 765 sayılı TCK'nin 192. maddesi hükmü uyarınca menfaatin “para veya diğer bir yarar” olması gerekir. 5237 sayılı TCK'nin 107/2 maddesinde ise para ifadesine değinilmemekte yalnızca “yarar sağlamak” ifadesi bulunmaktadır. Kelime mânâsı olarak değerlendirildiğinde yeni kanunda yarar sağlamadan kuşkusuz bir biçimde paranın da anlaşılacağı düşünüldüğünden bu ifadenin kullanılmasına gerek görülmediği anlaşılmaktadır. Sonuç olarak bu yönden iki madde arasında bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.⁵¹⁴

Mülga 765 sayılı TCK'nin 192. maddesinde suçun mağdurunun tüzel kişiler olabileceği madde metninden açıkça görülmekte ise de 5237 sayılı TCK 107/2'ye göre tüzel kişilerin mağdur olup olamayacağı sarıh bir şekilde metinde ifade edilmemektedir. Bu nedenle daha sonra ele alınacağı üzere tüzel kişilerin mağdur olup olamayacağı yönünde doktrinde tartışmalar bulunmaktadır.⁵¹⁵

Mülga 765 sayılı TCK'nin 192. maddesinin madde metninde şantajın konusu ‘zarar verebilecek nitelikte’ şeklinde anlatılmıştır. 5237 sayılı TCK'nin 107/2 maddesinde ise ‘zarar verecek hususlar’ ifadesinin geçmesi doktrinde yeni yasayla şantajın kapsamının daraltıldığı ve artık zarar vermesi kesin olan hususların cezalandırılabilmesi savunulmaktadır. Ancak “zarar verebilecek nitelikte olma”nın

---

⁵¹² Yaşar/Gökcan/Artuç, s.3676.

⁵¹³ Maddenin 13.03.1926'da resmi gazetede yayınlanan hali ise şöyleydi : “Bir kimsenin namusunu ihlâl edecek veya itibarını kırarak bir maddeyi matbuat vasıtasıyla ifşa eylemek yahut bu yolda isnatta bulunmak tehdidiyle kendisinden para alanlar yahut başka türlü menfaat istihsal edenler yahut para almayı veya menfaat istihsaline tasaddi edenler altı aydan üç seneye kadar hapis ve elli liradan iki yüz liraya kadar ağır cezayı nakti ile cezalandırılır.” Demirkol, Neslihan; Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2017, ss.19-20.

⁵¹⁴ Bilge, Burak; Şantaj Suçu, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.6, S.1, 2017, s.133, Centel, Nur; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Şantaj Suçu, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Özel Sayı: Prof. Dr. Duygun Yarsuvat'a Armağan, C.9, S.2, 2012, s.102.

⁵¹⁵ Bilge, s.133.

sonuca tesir eden bir durum değil failin eylemine yönelik bir açıklama olduğu anlaşılmalıdır. Genellikle de zarar vermesi muhtemel ya da kesin olan şeylerin ayırt edilmesi çok güçtür.⁵¹⁶ Sonuç olarak iki kanun arasında bu konuda farklılık olmadığını söylemek mümkündür.

4.1.3. Şantaj suçunda korunan hukuki değer

4.1.3.1. Korunan hukuki değer

Daha önce değinildiği üzere şantaj suçu hürriyete karşı suçlar arasında düzenlenmektedir. Yasa koyucu bu suçu düzenlemekle kişinin iradesinin sakatlanmasını önlemeyi ve kişi hürriyetinin güvence altına alınmasını amaçlamaktadır. Devletin temel görevlerin biri kişilerin zorlanmasının önüne geçmek, özgürlükleri teminat almak, baskı altında olmadan yaşamasını sağlamaktır. Şantajda da özel bir biçimi olduğu tehdit suçu gibi kişinin irade ve eylem hürriyeti koruma altına alınmaktadır.⁵¹⁷ Kişinin özgürce karar verebilme, kararlarını yönlendirme ve aldığı kararların sonuçlarına katlanma serbestisine bir başkası tarafından zarar verilmesinin önüne geçilmek istenmektedir. İradenin etkilenmesi, hem irade kurma hem de irade yönünde eyleme geçmenin engellenmesi anlamına gelmektedir. Dolayısıyla kişi kendi yetenek ve imkanlarına göre irade oluşturmaktan mahrum bırakılmaktadır.⁵¹⁸ Düzenlemenin 2. fıkrasında şeref ve saygınlıktan bahsedildiğine göre ayrıca kişinin toplum nezdindeki itibarının lekelenmemesi de amaçlanmaktadır.⁵¹⁹ Burada mağdur, şantaj nedeniyle yapmak istemediği bir davranışa mecbur bırakılmaktadır. Burada zorlanan konu, kişinin bedeni değil, iradesidir, benliğidir.⁵²⁰

Doktrinde kişilerin özgürlüğünün iki yönü olduğu bunların iç(moral) ve dış(fizik) özgürlük olduğu belirtilmekte ve tehdit, cebir, şantaj gibi suçların kişinin iç hürriyetini koruma altına aldığı savunulmaktadır.⁵²¹ Soyaslan'a göre de burada korunan hukuki çıkar kişinin manevi hürriyetidir.⁵²² Şantaj suçu esasında çok hukuki konudur. İrade

---

⁵¹⁶ Taner, ss.138-139.

⁵¹⁷ Demirkol, s.17.

⁵¹⁸ Üzülmüş, İlhan/Koca, Mahmut; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017, ss.374-375.

⁵¹⁹ Soytürk, s.28.

⁵²⁰ Artuç, Mustafa; Kişilere Karşı Suçlar, 2.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018, s.906.

⁵²¹ Taner, ss.121-122.

⁵²² Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 10.Baskı, Yetkin Yayınları, 2014, s.286.

özgürlüğünü korumasının yanı sıra suçun işlenişinde bir maddi çıkar sağlama niyeti bulunduğundan malvarlığı değerlerinin de korunmaya çalışıldığı görülmektedir.⁵²³ Üzülmaz'e göre suçun diğer ülkeler gibi malvarlığına karşı suçlardan değil de hürriyete karşı suçlar arasında düzenlenmesi yerindedir. Çünkü bu maddeyle kişilerin sadece malvarlığı hakları değil diğer fayda getiren hakları da korunmaktadır. Sadece malvarlığına karşı suçlar arasında düzenlenmiş olsa idi bazı eylemler şantaj kapsamı dışında kalabilecek ve mağdurun iradesini sindirecek bazı fiiller yaptırımsız kalacaktı.⁵²⁴ Sonuç olarak şantaj düzenlemesi ile kanun koyucu birden fazla değeri korumayı amaçlamıştır. Bununla birlikte kanun koyucu bu değerlerden önceliği kişi hürriyetine vermiştir. Karşılaştırmalı hukuktan bu yönüyle oldukça farklı olan düzenlemenin yasa koyucunun hürriyete yönelen tehlikeyi egemen unsur olarak görmesi nedeniyle hürriyete karşı suçlarda düzenlediği savunulabilir.⁵²⁵ Bu sebeplerle suçun düzenlendiği yerin korunan hukuki değere bakıldığında yerinde olduğu söylenebilecektir.

4.1.4. Suçun maddi unsuru

Haksızlığı belirleyen objektif koşullara suçun maddi unsurları denmektedir. Suçun nitelikli halleri de bu kapsamda değerlendirilir. Şantaj suçu fail ve mağdur bakımından birtakım özellikler göstermektedir. Şantaj suçunun nitelikli hali ise eski kanunda var iken mevcut kanunumuzda bulunmamaktadır.

4.1.4.1. Fail

Fail, bilindiği gibi suçu aktif olarak işleyen kişidir. Şantaj suçunda fail genel anlamda bir özellik göstermese de 107/1 bakımından failliğin özgü suç olup olmadığı tartışmaları mevcuttur. Bu bakımdan her iki fıkra açısından failliğin ayrı ele alınması gerekmektedir.

---

⁵²³ Demirkol, Neslihan/ Koyuncu, Rabia Gökçe; Türk Ceza Kanunu'nda Şantaj Suçu, Fifth International Mediterranean Social Sciences Congress (MEGAS 5), University of Donjo Gorico Podgorica, 2019, s.377.

⁵²⁴ Üzülmaz, s.184.

⁵²⁵ Demirkol, s.18.

4.1.4.1.1. TCK 107/1'e göre suçun faili

Türk Ceza Kanunu'nun 107/1 maddesindeki ifadeye bakıldığında "hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle" ibaresi bulunmaktadır. Bu anlamda suçun failinin yalnızca bir hak veya yükümlülüğü mevcut olan kişi olduğu söylenebilir.

Ceza hukukunda fail bakımından özellik arz eden, yalnızca sınırlı faillik özelliklerini taşıyan kişiler tarafından işlenebilecek suçlara özgü suç denmektedir. 107/1'in bu bakımdan özgü suç olup olmadığı hususunda doktrinde tartışma bulunmaktadır. Bilge'ye göre bu soruya doğrudan özgü suçtur veya değildir denilemeyecektir. Çünkü bazı hak ve yükümlülükler herkese tanınırken bazıları yalnızca belirli kimselere tanınmış olabilir. Bu yönüyle bakıldığında özgü suç denilemeyeceğini savunmaktadır.⁵²⁶ Taner'de benzer şekilde özgü suç olmayacağını re'sen kovuşturulabilen bir suçu yetkili makamlara bildirmenin herkesin hakkı olduğunu örnek vererek savunmaktadır.⁵²⁷ Üzülmöz ve Centel'de benzer şekilde bu suçun fail bakımından özellik arz etmediğini savunmaktadır. Ayrıca 107/1 bakımından suçun failinin hak veya yükümlülük sahibi kişi olması gerektiğini ifade etmektedirler.⁵²⁸ Artuk/Gökçen/Yenidünya ise suçun fail bakımından özellik göstermediğini ancak kişinin kamu görevlisi olmaması ve yerine getirdiği kamu göreviyle ilgili bir konu olmaması gerekmektedir. Böyle bir durumda şantaj suçu değil, icbar suretiyle irtikap suçu oluşacaktır.⁵²⁹

4.1.4.1.2. TCK 107/2'ye göre suçun faili

TCK'nin 107/2 maddesi anlamında şantaj suçu fail bakımından herhangi bir özellik göstermemektedir. Herkes bu suçun faili olabilir.

4.1.4.2. Mağdur

Suçun mağduru TCK'nin 107. maddesinin 1. fıkrası için kanuna aykırı veya yapması gerekmeyen bir şey yaptırılarak aleyhine haksız çıkar sağlanmaya zorlanan

---

⁵²⁶ Bilge, s.138.

⁵²⁷ Taner, s.123.

⁵²⁸ Üzülmöz, s.151, Centel, s.109.

⁵²⁹ Artuk/Gökçen/Yenidünya, s.371

kişidir. Mağdur burada kullanılacak hak veya sorumluluğun kendisi aleyhine getireceği sonuçlara razı olmakla failin talebini karşılamak arasında bırakılmaktadır.⁵³⁰ 2. fıkra için ise şeref veya saygınlığa hanel getirmek tehdidiyle korkutulan kişi suçun mağdurudur. Burada belirtilmesi gereken husus açıklama tehdidinin bizzat mağdura değil bir başka kişiye de yönelebilecek olmasıdır. Örneğin bir babaya kızının uygunsuz fotoğraflarının internette paylaşacağı tehdidiyle para istenmesi durumunda kızın babası suçun mağdurudur. Uygunsuz fotoğraflarının paylaşılacağı söylenen kız ise suçtan zarar gören olacaktır. Bir başka deyişle açıklama tehdidine bizzat maruz kalan kişi suçun mağduru olmaktadır.

Tüzel kişilerin bu suçun mağduru olup olamayacağı konusunda tartışma bulunmaktadır. Eski kanun açıkça tüzel kişi kavramından bahsederek böyle bir tartışmaya yer vermemiş olsa da mevcut kanunumuzda tüzel kişilere dair bir ibare bulunmamaktadır.

Taner'e göre 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun özel hükümler kısmında hiçbir suç tipinde tüzel kişilerin mağdur olabileceğine dair bir ibare bulunmamaktadır. Bu durumun tüzel kişilerin suçun mağduru olmasını engellemeyeceğini Fransız uygulamasında saygınlığın tüzel kişilere de ait olabilecek bir kavram olduğunu savunmuştur. Konu üzerine Fransa'da yaşanan bir örnekte şirketin ekonomik durumuna ilişkin bilgilerin ifşa edileceği tehdidi şantaj kabul edilmiş ve tüzel kişi mağdur sayılmıştır.⁵³¹

Üzülmez yalnızca gerçek kişilerin suçun mağduru tüzel kişilerin ise suçtan zarar gören olabileceğini savunmuştur.⁵³² Soyaslan ise suçun mağduru tüzel kişi olabilir; ancak suçu işleyen eylemine konu olan kişinin tüzel kişinin temsilcisi olması ve zarar tehlikesi olan ya da yerine getirilen isteğin temsilci tarafından tüzel kişi adına hareket ederek yerine getirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.⁵³³ Centel, mealen suçun mağdurunun tüzel kişiler olmasının önünde bir engel yoktur, nitekim tüzel kişilerin suçtan zarar gören olarak kamu davasına katılma hakları bulunmaktadır, diyerek tartışmaya katılmıştır.⁵³⁴ Yurtcan'a göre 107/1' yalnızca gerçek kişilere karşı işlenebilir, fakat 107/2 hem tüzel hem de gerçek kişilere karşı işlenebilecektir.⁵³⁵ Demirkol'a göre şeref sadece gerçek kişilere özgü

---

⁵³⁰ Centel, s.111.

⁵³¹ Taner, s.125.

⁵³² Üzülmez, s.151.

⁵³³ Soyaslan, Özel Hükümler,10. Baskı, s.287.

⁵³⁴ Centel, s.109.

⁵³⁵ Yurtcan, s.82.

saygınlık ise hem gerçek hem de tüzel kişiler açısından söz konusu olabilecek bir kavramdır. Fakat bu durum tüzel kişileri yine de suçun mağduru yapmaz suçtan zarar gören olarak değerlendirilmesi gerekir.⁵³⁶ Yargıtay'ın bu konudaki bir kararında bir medikal firmasında ortak olup Ankara'da bir üniversitede iş alanlarıyla ilgili ihalenin kendilerine verilmesini aksi halde gazetesinde üniversite yetkilileri aleyhinde yazılar yazacağını belirten sanığın eyleminde TCK 107/1 maddesi şartlarının oluştuğuna hükmetmekle beraber tüzel kişiliği suçun mağduru sayılmamıştır. Üniversitenin rektör ve dekanını suçun mağduru sayılmıştır. Buradan anlaşılacağı üzere Yargıtay'a göre tüzel kişiler bu suçun mağduru olamaz.⁵³⁷Eski kanunda tüzel kişilerin bu suçun mağduru olabileceği açıkça ifade edilmekteydi. Bu konudaki 2000 tarihli bir kararında Yargıtay, hukuki yollara başvurmadan önce hatalı üretilmiş ilaç şişesini birkaç ay elinde bekleten daha sonra şirket yetkilisiyle pazarlık yaparak yüksek fiyatla satmaya çalışan, kabul etmemeleri halinde şişeyi Hıfzıssıhha Kurumu'na teslim etmekle tehdit eden sanığın eyleminin mülga 765 sayılı TCK'nin 192. maddesindeki suçu oluşturduğuna hükmetmiştir.⁵³⁸ Görüldüğü üzere burada Yargıtay eski kanun hükümlerine göre şimdiki 107/1'in karşılığı olan mülga kanundaki tehdit ile menfaat sağlama başlıklı 192.maddede tüzel kişilerin mağdur olabileceğini savunmaktadır.

4.1.4.3. Suçun hukuki konusu

Suçun konusu bazen “ maddi” değildir, fakat konusu vardır, suçun konusu bir insanın maddi veya manevi varlığı olabilir. Nitekim insan bedeni ile olduğu kadar ruhani varlığı ile de gerçektir.⁵³⁹ Örneğin şantaj suçunda insanın maddi varlığına değil şeref ve saygınlık gibi manevi değerlerine saldırı söz konusudur. Öyleyse şantaj suçunda konu kişinin haksız çıkar veya yarar elde etmek amacıyla iradesini ele geçirmek, açıklama tehdidi ile korkutmaktır.

---

⁵³⁶ Demirkol, s.41.

⁵³⁷Yargıtay 4.Ceza Dairesi, , E. 2011/19166, K. 2013/20063 T. 24.06.2013, Artuç/Gökcan/ Yaşar s.3679.

⁵³⁸ Yargıtay 4.Ceza Dairesi, E.2000/2913, K.2000/5410, T. 20.06.2000, www.Corpus.com.tr, Erişim Tarihi, 23.11.2022.

⁵³⁹ Koç, Coşkun; Suçun Konusunun Yokluğu Durumunda Teşebbüse Elverişlilik Sorunu, TBB Dergisi, C.1, Y.147, 2019, s.53.

4.1.4.4. *Fiil*

4.1.4.4.1. *TCK 107/1 bakımından fiil*

Suçu oluşturan hareket ‘hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle başkasını zorlaması’dır. Kanun gerekçesinde bu anlamda tehditle şantajın farkından bahsedilmekte ve bu tehdidin kişiye fiziki bir saldırıda bulunulacağı şeklinde olmayacağı ifade edilmektedir.⁵⁴⁰ Hafizoğulları/Özen’e göre hayata, bedene karşı işlenecek fiillerin bu kapsama girmemesi nedeniyle ve suçun yalnızca failin belli hareketleriyle, yani, bir hakkını, bir yükümlülüğü yerine getireceği telkiniyle bir kişiye yapmakla yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya veya kendisine çıkar sağlamaya zorlamasıyla oluşması nedeniyle suç bağlı hareketli bir suçtur. Aynı yazarlara göre suç yalnız hareket suçudur, bu nedenle mağdurun suça boyun eğip eğmemesi şantajda önem arz etmez.⁵⁴¹ Bilge ise farklı hareketlerle suçun işlenebileceğinin belirtilmesi karşısında suçun seçimlik hareketli olduğunu savunmuştur.⁵⁴²

Karakaş’a göre şantaj suçu bağlı hareketli olsa da suçu sonuç bakımından ayırmaktadır. Her suçun hareket ve netice unsurlarının bulunduğunu, netice unsurunun ayrı değerlendirilmesi gerektiğini, çünkü neticenin hukuk düzeninin hareket sebebiyle korunan değeri bozduğu veya tehlikeye uğrattığını, dolayısıyla her suçun bir sonucu olduğunu, bir sonucun hareketle beraber veya hareketten sonra ortaya çıkmasının şantajın ‘neticesiz’ bir suç olacağı anlamına gelmeyeceğini ifade etmektedir ve bu nedenle hareket ve neticeyi ayrı başlıklar altında ele almaktadır.⁵⁴³

Özbek/Doğan’a göre şantaj suçu seçimlik hareketlidir. Failin mağduru hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağı veya yapmayacağı konusunda tehdit etmesi gerekir. Bu nedenle suç bağlı hareketlidir. Burada belirtmek gerekir ki seçimlik hareketli

---

⁵⁴⁰ Artuk/Gökçen, s.147.

⁵⁴¹ Özen/Hafizoğulları, Özel Hükümler, ss.183-184.

⁵⁴² Bilge, s.141.

⁵⁴³ Karakaş, s.33.

suçlar⁵⁴⁴ çoğunlukla bağlı hareketlidir. Aynı yazarlara göre şantaj sonucu harekete paralel bir suç olması nedeniyle sırf hareket suçudur.⁵⁴⁵

Yaşar/Gökcan/Artuç'a göre suç seçimlik hareketlidir, bu eylemlerin biri hakkın kullanılmasıyla ilgilidir, fail mağduru onun istemeyeceği bir hakkını kullanarak veya yükümlülüğünü yerine getirerek yahut getirmeyerek arzu ettiği biçimde davranmaya mecbur bırakmaktadır, mağdur bu eylemin sonucu olarak ya failin isteğine boyun eğmek ya da istemediği bir şeyi yapmak zorunda kalmaktadır.⁵⁴⁶

Tehlike suçu-netice suçu ayrımı bakımından yapılan değerlendirmelere bakılacak olursa Bilge, failin isteğinin başarıya ulaşması aranmadığı için şantajın bir tehlike suçu olduğunu belirtmektedir.⁵⁴⁷ Üzülmez ise TCK 107/1 ile 107/2 bakımından farklı değerlendirmeler yapmıştır. 107/1'in objektif olarak mağduru sindirecek, irade özgürlüğünü fesada uğratacak hareketin gerçekleşmesi yeterli olduğundan soyut tehlike suçu olduğunu savunmuştur. 107/2'de ise eski kanundaki zarar verebilecek hususlar ibaresinin zarar verecek şekilde değiştirilmesi nedeniyle somut tehlike suçu olduğunu savunmuştur.⁵⁴⁸ Karakaş, suçun somut tehlike suçu olduğunu fiilin muhatap aldığı konunun, şahsın irade hürriyetini doğrudan etkilediğini ve somut bir zarar ihtimalinin bulunduğunu söylemektedir.⁵⁴⁹

107/1'de aslında hukuken tanınan bir hak veya yükümlülük failin egemenliğindedir. Fakat fail bu durumunu kendisinin lehine ve karşısındakinin aleyhine kullanmakta ve kötü niyetle hareket etmektedir. Bilge'nin ifadesiyle "Görüldüğü gibi 107/1 bakımından hareket yasal zeminden suç zeminine kaymaktadır."⁵⁵⁰ Artuç'a göre failin burada bir şeyi yapma konusunda pozitif sorumluluğa veya yapmama konusunda negatif sorumluluğu bulunmalıdır. Fail yapmaya hakkı olanı yapacağından veya yapmaması gerekeni yapmayacağından bahisle bu konumunu mağdur üzerinde dayatma yoluyla haksız çıkar sağlamak amacıyla kullanmaktadır.⁵⁵¹

---

⁵⁴⁴ Seçimlik Hareketli suçlar: Suçun yasal tanımına göre birbirinden farklı alternatif yollarla işlenebilen suçlara denmektedir. Şantajın hem seçimlik hem bağlı hareketli suç olmasının nedeni ise birkaç yöntemle işlenebilmesine rağmen suçun işlenebilmesi için yarar unsuru ve hareket unsuru yönünden seçimlik hareketlerden herhangi birisini tercih etmek zorunda olmasıdır.

⁵⁴⁵ Özbek, Veli Özer/ Doğan, Koray; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2009, ss.702-703.

⁵⁴⁶ Yaşar/Gökcan/Artuç, s.3678.

⁵⁴⁷ Bilge, s.140

⁵⁴⁸ Üzülmez, ss.150-151.

⁵⁴⁹ Karakaş, s.33.

⁵⁵⁰ Bilge, s.141.

⁵⁵¹ Artuç, Mustafa; Pratik Türk Ceza Kanunu, 5.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019, s.652.

Fail eylemi gerçekleştirirken, hakkı olan veya yükümlü olduğu şeyi yapıp yapmayacağı tehdidini karşı tarafa ulaştırmalıdır. Karşı taraf bu durumun etkisiyle zor durumda kalmalıdır. Fail, iletisini karşı tarafa ulaştırdıktan sonra artık yapılacağı söylenen şeyin suçun sübutu açısından bir önemi yoktur, suç oluşmuştur. Hakim, Türk Ceza Kanunu'nun 61. Maddesi uyarınca suç kastının yoğunluğu, suçun işleniş biçimi, suçun işlenmesinde kullanılan araçları hedeflenen faydaya ulaşıp ulaşılmadığı gibi unsurlara bakarak temel cezayı belirleyecek, muhtemelen fail hedefine ulaşmışsa cezanın alt sınırından teşdide gidilecektir.

107/1'deki şantaj suçunun oluşumu bakımından muhakkak bir hak veya yükümlülük gerektiği açıktır. Örneğin; bir kişiyi “borcunu ödemezsen seni mafyaya vereceğim.” şeklinde korkutmak 107/1 kapsamına girmemektedir.⁵⁵² Çünkü bir kimsenin böyle bir hakkı veya yükümlülüğü bulunamaz. Bu eylemin şartları varsa sair tehdit suçundan cezalandırılması düşünülebilecektir.

Hak veya yükümlülüğü bulunmayan kişinin, mağduru bu konuda ikna ederek tehditte bulunması şantaj suçuna vücut vermeyecektir, kişinin hak veya yükümlülüğünün gerçekten olması gerekmektedir. Şartları varsa dolandırıcılık suçu gündeme gelebilecektir.⁵⁵³

Doktrinde tartışmalı olan hususlardan birisi 107/1'de geçen “çıkarmak” kelimesinden ne anlaşılacağıdır. Üzülmaz'e göre çıkarmak yalnızca maddi değil her türlü çıkar olabilir, herhangi bir fayda olması yeterlidir.⁵⁵⁴ Taner'e göre çıkarmak anlaşılması gereken maddi çıkardır. Diğer hususlar ise yalnızca “yapma veya yapmama” ihtimalleri içerisinde değerlendirilebilecektir.

Aynı yazar cinsel ilişkinin de maddi menfaat kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini söylemektedir. Şantaj amacıyla cinsel ilişki teklifinde bulunulduğunda ilişki gerçekleşmezse şantaj suçundan, ilişki gerçekleşirse TCK'nin 102. maddesinde düzenlenen cinsel saldırı veya TCK'nin 103. Maddesinde düzenlenen çocuğun cinsel istismarı suçlarından ceza verilmesi gerektiğini savunmuştur. Görüşe dayanak olarak şantajın tehdidin özel bir görünüm biçimi olduğunu cinsel saldırı suçunda da mağdurun iradesini etkisiz hale getiren unsurlardan birinin tehdit olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla

---

⁵⁵² Demirkol, s.50.

⁵⁵³ Soytürk, s.49.

⁵⁵⁴ Üzülmaz, s.153.

şantajın eriyeceğini ve yalnızca cinsel saldırı suçundan ceza verileceğini ifade etmiştir.⁵⁵⁵ Şantaj suçunun tehditten ayrılması ve özel bir düzenleme olması nedeniyle herhangi bir suçun unsuru olamayacağını düşünmekteyiz. Aksi halde şantaj suçu TCK 106'nın bir çeşidi olarak düzenlenmeliydi. Şantajda yer alan "çıkart" veya "yarar" unsurları zaten suçun işlenmesi için gereken unsurlar olduğundan cinsel ilişkinin gerçekleşmesinin suç niteliğini değiştirdiğini düşünen görüşe katılmamaktayız. Yargıtay'ın da istikrarlı içtihatlarına bakıldığında cinsel ilişkiyi çıkart olarak kabul ettiği görülmektedir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu bir kararında "Şantaj suçunda elde edilmek istenilen yarar; para, mal veya bir hizmet sağlanması gibi maddi bir değer olabileceği gibi örneğin cinsel ilişkiye girmeyi temin etme gibi maddi değer dışında başka bir fayda da olabilir."⁵⁵⁶ Yargıtay 4. Dairesi de bir kararında "Sanığın, cinsel ilişkiye girmek amacıyla katılana "elimde başka erkeklerle çekilmiş filmlerin var, gelmezsen bunları kocana vereceğim" şeklinde sözler içeren mesajlar gönderme olarak kabul edilen fiilinin, TCK'nın 107/2. maddesinde düzenlenen şantaj suçunu oluşturduğu gözetilmeden, aynı kanunun 102/1. maddesi ile hüküm kurulması kanuna aykırıdır."Demektedir.⁵⁵⁷ Buradan anlaşılacağı üzere şantaj suçu failinin hedefi cinsel ilişki ise bu amaca ulaşmaya çalışması şantajı ortadan kaldırmaz, suç yine şantaj olmaya devam eder. Cinsel ilişki, Yargıtay'ın da ifade ettiği gibi haksız çıkarttır. Bu durum "yapmakla yükümlü olmadığı şeyi yaptırmak" şeklindedir ve 107/1 kapsamına girer.⁵⁵⁸ Cinsel ilişkinin şantaj neticesinde gerçekleşmesi halinde ise gerçek içtima hükümleri uygulanmalıdır.

Manevi çıkarın şantaja konu olması meselesinde ise Yargıtay'ın Ceza Genel Kurulu kararında "maddi değer dışında başka bir fayda" diyerek tahdidi olmayan bir anlayışı benimsemiştir. Doktrinde ise manevi çıkarın şantaja konu olamayacağı genel kabul görmektedir. Taner'e göre yalnızca birinden intikam almak amacıyla yapılan tehdit, şantaj değildir.⁵⁵⁹ Karakaş'a göre manevi çıkar objektif şekilde belirlenemeyeceğinden tipik değildir. Bir kişi için manevi çıkar sayılan şey başka birisi için olmayabilir. Bu durumda manevi çıkarın objektif ölçülerle şantaj olarak değerlendirilmesi mümkün görünmemektedir. Örneğin bir iş yeri müdürünün patron kendisini azarladığı için şahsından herkesin önünde özür dilememesi durumunda şirketin taraf olduğu ve

---

⁵⁵⁵ Taner, s.135.

⁵⁵⁶ YCGK, E. 2014/292, K. 2014/436, T. 21.10.2014 www.Corpus.com.tr, Erişim Tarihi, 03.12.2022

⁵⁵⁷ Y. 4.CD., E.2011/11802, K.2013/17740, T.06.06.2013 www.Corpus.com.tr, Erişim Tarihi:03.12.2022

⁵⁵⁸ Karakaş, s.36

⁵⁵⁹ Taner, s.135

kendisinin de tanık olduğu bir davada tanıklık yapmaktan vazgeçeceği beyanında bulunması kişisel bir intikam arzusunu veya manevi bir çıkarı gösterse de haksız çıkar olarak nitelendirilemez. Bu nedenle yalnızca “yükümlülüğü yerine getirmeme” kapsamında sorumlu tutulabilecektir.⁵⁶⁰

5237 sayılı TCK'nin107/1 hükmünde kişi hak yahut yükümlülüğünü hakkını kullanmayacağını veya yükümlülüğünü yerine getirmeyeceğini söylerken mağdurdan da bir talepte bulunmaktadır. Örneğin atış talimi yapıldığı sırada bir polis memurunun mermi çaldığını gören failin ona “beni memlekete götürürsen seni ihbar etmem” demesinde olduğu gibi.⁵⁶¹

Sonuç olarak, TCK'nin 107/1 maddesi doktrinde genel kabul gören görüşe göre bağlı hareketli bir suçtur. Suç, bir tehlike suçudur. Tehlike ihtimali yeterli görüldüğü için soyut tehlike suçu olduğu, eylemin veya bağlaçlarıyla sınırlanarak belirlendiği, “hak veya yükümlülük”, “yapma veya yapmama” ya da “haksız çıkar sağlamaya” zorlama olduğu, nihayetinde 107/1'in seçimlik hareketlerden gereken eylemleri yaparak işlenebilecek bağlı hareketli bir suç olduğu anlaşılmıştır.

4.1.4.4.2. TCK 107/2 bakımından fiil

Daha önce incelendiği üzere 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 192. maddesinde geçen şartlı tehdit suçuyla benzerlikler gösteren bu düzenlemedeki tipik eylem “ yarar sağlamak maksadıyla şeref veya saygınlığa zarar verecek hususların açıklanması” olarak açıklanabilir. Buradaki zorlamanın objektif bir biçimde mağdurun iradesini zorlamaya elverişli olması gerekmektedir.⁵⁶² Objektif olarak mağdurun iradesini zorlamaya elverişli bir tehditte mağdurun etkilenmemesi halinde dahi suç oluşmaktadır. Nitekim şantaj bir tehlike suçu olduğundan yararın sağlanıp sağlanmaması da önemli değildir.

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilk halinde 107/2 maddesi düzenlemesi bulunmamaktaydı. Bu nedenle şantaj sayılabilecek bazı eylemler 107/1 tipikliğine uymamakta ve bazı eylemler 106/1 kapsamında sair tehdit kapsamına sokularak daha az ceza alınmasına sebep oluyordu. Kanun koyucu bunun üzerine kısa bir süre sonra 107. maddeye 2. fıkrayı da ekleyerek bu sorunu ortadan kaldırmıştır.

⁵⁶⁰ Karakaş, ss.36-37.

⁵⁶¹ Yaşar, Gökcan, Artuç, s.3679.

⁵⁶² Üzülmöz, s.146.

“Şeref” kelimesi TDK’ye göre “başkasının bir değerine gösterdiği saygının dayandığı kişisel değer, onur”⁵⁶³ olarak ifade edilmiş olup bir diğer kaynağa göre “erdem, yüreklilik ve yetenekle elde edilmiş iyi ün” olarak açıklanmaktadır.⁵⁶⁴ “Saygınlık” kelimesi ise TDK’ye göre “saygı görme, değerli, güvenilir olma durumu, itibar, prestij”⁵⁶⁵ olarak ifade edilmekte iken bir başka kaynağa göre ise saygınlık, “bireyin toplum tarafından önemsenmesi ve değerli görülmesi”⁵⁶⁶ demektir. Görüldüğü üzere TCK’nin 107/2 maddesinde konu şeref ve saygınlık olarak kısıtlanmakta ve kişinin şeref ve saygınlığına zarar getirmeyecek hususlar şantaj suçunu oluşturmamaktadır. Örneğin kendisine para verilmediği takdirde denizdeki fotoğraflarının basınla paylaşılacağı yönündeki bir tehdit şantaj suçunu oluşturmaz. Açıklanacağı söylenen mesele, şeref veya saygınlığına zarar verecek bir husus değildir.⁵⁶⁷ Bir kişinin kendisine maddi çıkar temin edilmezse mağdurun eşinden gizli olarak her hafta halı saha maçına gittiğini ve bu yüzden kendisiyle ilgilenmediğini söylemekle tehdit etmesi şantaj suçunun kapsamına girmeyecektir. Bir başka örneğe bakılacak olursa para verilmezse bir kişiye cep telefonunun internette yayılacağı tehdidinde bulunulması da benzer şekilde şeref veya saygınlığa zarar verecek hususlar olmadığından 107/2’nin konusunu oluşturmamaktadır.⁵⁶⁸

Bir görüş uyarınca yapılacak ifşanın bizzat mağdur aleyhinde olması gerekmez, bir yakını aleyhine olması da mümkündür. Ayrıca açıklanacak hususun herkesçe bilinen hususlar olmaması gerekir.⁵⁶⁹

Eskimiş, unutulmaya yüz tutmuş olayların hatırlatılması da Fransız yargı organı kararlarına göre şüpheli ya da az bilinen olayların açıklamadan önce bir söylenti gibi görünürken isnadın ardından kesin vakıalara dönüşmesi sebebiyle şantaj suçunu oluşturduğunu kabul etmektedir.⁵⁷⁰

---

⁵⁶³ www.sozluk.gov.tr Erişim Tarihi: 08.12.2022.

⁵⁶⁴ <https://languages.oup.com/google-dictionary-tr/>, Erişim Tarihi: 08.12.2022.

⁵⁶⁵ www.sozluk.gov.tr, Erişim Tarihi: 08.12.2022.

⁵⁶⁶ www.milliyet.com.tr, Erişim Tarihi: 08.12.2022.

⁵⁶⁷ Demirkol, s.78.

⁵⁶⁸ Demirkol, s.78.

⁵⁶⁹ Demirkol, s.79.

⁵⁷⁰ Taner, ss.141-142.

4.1.5. Suçun manevi unsuru

Şantaj suçu yapısı itibariyle yalnızca doğrudan kastla işlenebilecek bir suçtur. Olası kastla işlenmesi mümkün görünmemektedir. Buradaki tartışma konusu şantajın manevi unsurunda “özel kast” aranıp aranmadığıdır.

Demirkol’a göre özel kast aranmaz, failin mağdura olan zorlaması failin amacını değil suçun unsurunu oluşturmaktadır.⁵⁷¹ Taner’e göre doktrindeki diğer fikirlerin amaç olarak tanımladığı hususlar, bizzat suçun maddi unsuru kapsamında kalacağından özel kast aranmamaktadır.⁵⁷²

Hafizoğulları/Özen’e göre de suç genel kastla işlenebilmektedir, kastın ise, failin bir hakkını veya yükümlülüğünü kötüye kullandığını ; ve sonucunda bir kimseyi hukuka aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya yahut yapmamaya zorladığını bilmesi ve istemesi olduğunu yine ikinci fıkra için de benzer durumun söz konusu olduğunu ifade etmektedirler.⁵⁷³

Üzülmez’e göre kastın yanı sıra belirli bir amaçla suçun işlenmesi gerektiği için her iki fıkra da özel kastla işlenebilecektir.⁵⁷⁴ Tezcan/Erdem/Önok ise 107/1’in genel kast, 107/2’nin ise yarar sağlamak özel kastı ile işlenebileceğini ifade etmişlerdir.⁵⁷⁵

Bilge’ye göre 107/1 için özel kast düşünülebilecek olsa da 107/2’de yarar sağlama maksadının özel kast olamayacağı, saikin faile suç işleme kararını almasına neden olan etken olup iradenin oluşum aşamasıyla ilgili olduğunu savunmaktadır. Suçun tipikliği kapsamında kalan bu açıklamaların (yarar sağlama maksadı) nedenini ise şantajı diğer suçlardan ayırmak amacıyla konulduğunu savunmaktadır.⁵⁷⁶

Malkoç/Güler’in 765 sayılı TCK 192 bakımından yaptığı açıklamalarda “para veya diğer yarar sağlamak maksadıyla” kısmını özel kast olarak değerlendirmekte ve özel kastın olmadığı durumlarda yapılacak açıklama tehditlerinin başka suçları oluşturabileceğini ifade etmişlerdir.⁵⁷⁷ Yine Gözübüyük’ün 765 sayılı TCK’ya göre yaptığı değerlendirmenin özel kast yönünde olduğu, failin gayrimeşru bir çıkar sağlamak

---

⁵⁷¹ Demirkol, s.92.

⁵⁷² Taner, s.143.

⁵⁷³ Hafizoğulları/Özen, Özel Hükümler, ss.184-185.

⁵⁷⁴ Üzülmez, s.152.

⁵⁷⁵ Tezcan/Erdem/Önok, s.373

⁵⁷⁶ Bilge, ss.147-148.

⁵⁷⁷ Malkoç/Güler, s. 1402.

gayesi ile eyleme geçmiş olmasının, kısacası kötü niyetle hareket etmiş olmasının gerekli olduğu söylenebilir.⁵⁷⁸ Erem ise tam tersi kanaatte olup⁵⁷⁹ suçun failin bilerek ve isteyerek mağduru tehdit etmesinin yeterli olacağını savunmaktadır.

Yaşar/Gökcan/Artuç'a göre 107/1'de her iki fıkrada da belirli maksat aranmakta bu nedenle suç genel kasttan ayrılmaktadır. 107/2 ile ilgili şu örnek verilmektedir; yarar düşüncesi olmadan bir kişiye “senin açık resimlerini internete veririm” demek şantaj suçunu oluşturmamaktadır.⁵⁸⁰

Özbek/Doğan'a göre birinci fıkrada kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya yahut haksız menfaat sağlama özel kastıyla, ikinci fıkra açısından ise yarar temin etme özel maksadıyla hareket edilmesi gerekmektedir, ayrıca yazarlar suçun birinci fıkrasında “haksız çıkar” ikinci fıkrasında ise “yarar” kelimesinin kullanılmış olmasını eleştirmektedirler.⁵⁸¹ Centel'e göre yalnızca ikinci fıkra açısından belirli maksatla hareket edilmiş olması yeterli olup birinci fıkranın genel kast ikinci fıkranın ise özel kastla işlenebileceği kanaatindedir.⁵⁸²

Soytürk, şantajda özel kast aranacağını, tipik şantajın oluşabilmesi için belirli gayeler ile eylemlerin yapılmasının zorunlu olduğunu savunmuştur. Nitekim Yargıtay'ın da bu konuda özel veya genel kast yönünde bir belirleme yapmamakla birlikte suça konu fiillerin ancak “belirli bir saikle” işlenebileceğini belirtmiştir. Bir başka kararında da “benden özür dileyecek yoksa görüntüleri internete veririm” şeklindeki sözlerin yalnızca tehdit suçunu oluşturacağına hükmettiğini ifade etmektedir.⁵⁸³

Karakaş ise doktrinden farklı olarak suçun olası kastla dahi işlenebileceğini, örneğin failin elinde mağdura zarar verecek fotoğrafların olduğunu ve kendisine bir miktar para verilmezse bu görüntüleri yayacağını yazan mektubu mağdurun posta kutusuna bırakması halinde suçun oluştuğu hususunda tartışma bulunmamakla birlikte failin kastının bir nevi “okursa okusun” şeklinde olduğunu ve olası kast olabileceğini savunmaktadır. Özel genel kast yönünden ise 1. Fıkranın genel kastla işlenebileceğini 2. Fıkranın ise özel kast gerektirdiğini savunmaktadır.⁵⁸⁴

---

⁵⁷⁸ Gözübüyük, Abdullah Pulat; Alman, Fransız, İsviçre ve İtalyan Ceza Kanunları ile Mukayeseli Türk Ceza Kanunu Açıklaması Cilt 1, 2. Baskı, Sevinç Matbaası, Ankara, 1972, ss.333-334.

⁵⁷⁹ Erem, Faruk; Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler Cilt:2, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1993, s.1223

⁵⁸⁰ Yaşar/Gökcan/Artuç, s.3684.

⁵⁸¹ Özbek/Doğan, s.705.

⁵⁸² Centel, s.117.

⁵⁸³ Soytürk, ss.88-89.

⁵⁸⁴ Karakaş, ss.49-50.

Doktrinde ciddi görüş farklılıkları olan bu konuda taksir veya olası kast mümkün görünmediğinden tartışma konusu yapılmayacaktır. Özel-genel kast hususunda ise biz de 107/1 bakımından genel kastın yani ‘bilme ve isteme’ unsurlarının yeterli olduğunu savunmakla birlikte, 107/2 bakımından yarar sağlama maksadının manevi unsurun temeli olması nedeniyle failin özel kastının aranması gerektiğini düşünmekteyiz. Yarar sağlama maksadı yoksa 107/2 oluşmayacaktır. Yarar sağlama unsuru sair tehdit ile şantajı birbirinden ayıran önemli bir farklılıktır.

4.1.6. Tehdit-şantaj suçları ayrımı

Türk Ceza Kanunu’nun 106. maddesinde düzenlenen tehdit suçu hayata, vücut dokunulmazlığına cinsel dokunulmazlığa ve sair konulara tehdit olmak üzere farklı şekillerde olabilmektedir. Öncelikle tehdit suçunda tehdit doğrudan amaçtır. Yani herhangi başka bir saikin varlığı failin zihninde olsa bile bunun bir önemi bulunmamaktadır. Şantajda ise tehdit mağduru zorlamak için araç olarak kullanılmakta, yükümlü olduğu bir şeyi yaptırmak yahut yaptırmamak, haksız çıkar sağlamak, menfaat temin etmek amaçlarıyla tehdit araç olarak kullanılmaktadır. 107/2 tam da bu nedenle özel kast gerektirmektedir. Aksi halde kanunun ilk düzenlemesinde eleştirildiği gibi 107/2’lik fiillerin 106/1 kapsamında değerlendirilmesi gerekirdi.

TCK 107/1’in uygulanabilmesi için bazı şartlar bulunmaktadır. Hatta bu durum suçun yalnızca bazı kişiler tarafından işlenebileceği iddialarına da neden olmuştur. Tehdit suçu açısından böyle bir durum yoktur. 107/1’de karşılığını bulan şantaj suçunun oluşumu açısından kişinin hakkı olan ya da yükümlü bulunduğu bir şeyin bulunması gerekmektedir.

TCK 107/2 doğru bir biçimde kanuna sonradan eklenmiştir. Daha önce şeref ve saygınlığa yönelmesi nedeniyle sair tehdit olarak değerlendirilen hususlar bu fıkranın yürürlüğe girmesiyle re’sen soruşturulacak ve daha ağır şekilde cezalandırılacaktır. Burada korkutuculuk unsuru, gücünü açıklama tehdidinden alır. Tehdit suçunda ise kötülük bildiri açıklama tehdidi ile yapılamaz.

Ayrıca tehditte bizzat konu haksızlık içerdiği halde şantajın konusu her zaman haksızlık içermeyebilir(özellikle 107/1), hatta genelde fail hakkı olan bir şeyi yapacağını veya yapmayacağını bildirmektedir.⁵⁸⁵ Şantajda hakarete de benzeyen isnat etme tehdidi

---

⁵⁸⁵ Centel, s.104.

de mevcuttur. Bu durum 107/2 ile düzenleme altına alınmış ve ‘çamur at izi kalsın’ şeklindeki şantaj tipi de suç kapsamına girmiştir. Tehditte böyle bir durum söz konusu olmamaktadır, mağdura doğrudan doğruya veya dolaylı olarak bildirmek suretiyle tehditte bulunulmalıdır. Tehdidin bizzat kendisi amaç olmalı, ‘açıklama tehdidi’ amaç olmamalıdır. Öyleyse şantaj, yalnızca konusu bariz bir çeşitte olan bir tehditle işlenebilecektir ve tehdide göre özel düzenleme vasfındadır.⁵⁸⁶ Bir diğer ifadeyle tehdit genel normken şantaj özel normdur.⁵⁸⁷ Ayrıca tehdit suçu hem soyut hem şartlı tehdidi kapsarken şantaj suçu tehdidin sınırlı bazı gayelerle kullanımını gerektirmektedir, yani manevi unsur yönünden de ayrılırlar.⁵⁸⁸ TCK 107/2 maddesinin konusu yalnızca şeref ve saygınlıktır. Ayrıca yarar sağlama maksadı vardır. Yararın ekonomik olması zorunlu değildir. Sair tehdit ile TCK 107/2’yi ayıran en önemli fark da bunlardır.⁵⁸⁹ Sonuç olarak eski kanunda bulunmayan müstakil şantaj düzenlemesinin yeni kanunda getirilmesi isabetli olup özellikle daha ağır olan fiillerin ‘sair tehdit’ kapsamında ele alınmasının önüne geçilmiştir.

Şantaj ile cebir suçu ayırımına bakılacak olursa, her ikisinin de mağdurun iradesini zorlama anlamında bir ortak noktası bulunduğu söylenebilir. Buradaki fark kullanılan araçtır. Şantajda araç olarak tehdide başvurulurken cebirde araç cebrin bizzat kendisidir.⁵⁹⁰

4.2. Tehdit-Cebir Suçları Ayırımı

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre cebir kelimesi “zorlayış” manasına gelmektedir.⁵⁹¹

Cebir suçu TCK 108. maddede düzenlenmektedir.⁵⁹² Cebir suçu maddi unsur bakımından esasında kasten yaralamadır. Fakat bu yaralama eylemi özel nedenlerle yapılmaktadır. Dolayısıyla cebrin kabulü için özel kast arandığı söylenebilir. Kanun gerekçesine göre cebre uğrayan kişi fiziksel zorlamanın etkisiyle bir davranış

---

⁵⁸⁶ Taner, ss.147-148.

⁵⁸⁷ Mısırlı, s.18.

⁵⁸⁸ Üzülmez, s.136.

⁵⁸⁹ Tezcan/Erdem/Önok, s.373

⁵⁹⁰ Tezcan/Erdem/Önok, s.371

⁵⁹¹ <https://sozluk.gov.tr> Erişim Tarihi:28.02.2024

⁵⁹² “(1) Bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için bir kişiye karşı cebir kullanılması hâlinde, kasten yaralama suçundan verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılarak hükümlenir.”.

gerçekleştirmeye mecbur bırakılmaktadır. Mağdur, duymakta olduğu acı nedeniyle fiilen bir davranışa zorlanmakta olup tehditte ise kişi bir tecavüzün, kötülüğün ileride meydana geleceği bildirilerek korkutulmaktadır.⁵⁹³ Madde gerekçesinde de belirtildiği üzere cebir suçu tehditten fiziki temas yönüyle tamamen ayrılır. Cebir suçundan verilecek ceza kasten yaralama suçundan kurulacak hükmü belli bir oranda arttırarak tayin edilir. Kasten yaralama ile cebir arasında nasıl bir ilişki kurulduğunun kanun koyucu tarafından açıkça izah edilmemesi doktrinde eleştiri konusu olmuştur.⁵⁹⁴ Doktrinde düzenlemeyi destekleyenler de bulunmaktadır. Buna göre cebir, şarta bağlı olarak yaralama suçunun gerçekleştirilmesi nedeniyle kasten yaralama suçunun özellik ihtiva eden bir hâlidir.⁵⁹⁵

Cebir suçu, yapılan tehdidi somut olarak mağdura o anda hissettirilerek sonuç almaya yöneliktir. Tehdit suçu ise tabiri caizse ‘manevi cebir’ olarak adlandırılmalıdır.⁵⁹⁶ Tehdit suçunda kişi geleceğe yönelik kötülük bildiriyle failin istediği noktaya çekilmeye çalışılmaktadır. Bir diğer deyişle tehdit suçunda, olası ve ileride gerçekleşme ihtimali olan bir zarardan söz edilirken, cebirde fiil hal gerçekleşen gerçek bir zarar bulunmaktadır.⁵⁹⁷

Halk arasında kapkaç olarak nitelendirilen eylemlerde hukuken cebir unsurunun bulunmadığı kabul edilmektedir. Mağdur eyleme direnmişse bu durumda cebrin ve yağmanın varlığından söz edilebilecektir.⁵⁹⁸

Cebir ve tehdit suçlarında failin niteliği önem arz etmezken mağdurun niteliği bakımından farklılık göstermeleri mümkündür. Örneğin cebir suçunda mağdurun akıl hastası olması suçun oluşumunu engellemeyecektir. Tehdit suçunda ise sözlerin kötülük bildiriminin mağdura ulaşması ve mağdurun bunu algılaması gerektiği için tam akıl hastası bir kişiye karşı tehdit suçu işlenemeyecektir.⁵⁹⁹

Mülga Kanunda cebir ve şartlı tehdit suçları bir arada iken yeni yasayla birlikte tehdit suçu ayrıca düzenlenmiştir. 765 Sayılı TCK’nin 188. maddesinde “şartlı tehdit” ve “şartlı zor kullanma” şeklinde seçimlik ibareler yer almaktaydı.⁶⁰⁰ Ayrıca cebir sonucu

---

⁵⁹³ Artuk/Gökçen, s.148.

⁵⁹⁴ Tezcan/Erdem/Önok, s.375, Şen, s.438

⁵⁹⁵ Üzülmöz, s.181

⁵⁹⁶ Üzülmöz, s.178.

⁵⁹⁷ Tezcan/Erdem/Önok, s.354

⁵⁹⁸ Bozdağ/Bayraktutan, s.300

⁵⁹⁹ Üzülmöz, s.97, Çınar, s.66, Tarhan, s.39, Tezcan/Erdem/Önok, s.353

⁶⁰⁰ Egemenoğlu, Alaaddin; Yargıtay Kararları Işığında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Tehdit Suçu (TCK. m.106), İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.4, S.1, 2017, s.66.

elde edilmek istenen netice gerçekleştiyse eski kanuna göre bu bir ağırlatıcı hal iken yeni kanunumuzda böyle bir düzenleme bulunmamaktadır.⁶⁰¹ Mevcut kanunda tehdidin nitelikli halleri olan ve eski yasada cebir suçunun ağırlatıcı halleri olan kendini tanınmayacak hale koyma ve birkaç kişi ile birlikte işleme halleri de mevcut kanunda düzenlenmemiştir.⁶⁰² Yeni kanunla birlikte cebir suçunun ceza miktarı da değişmiştir.

Suç genel kastla işlenir, taksirle işlenmesi mümkün olmayıp failin saiki de önem arz etmez. Suç terör amacıyla terör örgütü kapsamında işleniyorsa cezada artırımı gidilecektir.⁶⁰³ Tehlike suçudur. Failin amacına ulaşması şart olmayıp, suç genel ve tamamlayıcı nitelikte bağlı hareketli bir sırf hareket suçudur.⁶⁰⁴

4.3. Tehdit-Yağma Suçları ayrımı

Yağma suçu özünde bir bileşik suçtur. Ayrı ayrı suçları bünyesinde barındırmasına rağmen fail tek suç nedeniyle cezalandırılır.⁶⁰⁵ Yağma suçunda korunan hukuki değer ne olduğu konusunda tartışma bulunmaktadır. Şen, Yağma suçunun, cebir veya tehdit kullanılması nedeniyle, mağdurun özgürce irade oluşturmasını engellemeye yönelik bir suç olsa da bu suçta korunan hukuki değer hırsızlık suçu ile benzer biçimde, mal varlığını, yani mülkiyet ve zilyetlik haklarını koruyan bir düzenleme olduğunu savunmaktadır.⁶⁰⁶ Aynı minvaldeki bir açıklamaya göre, yağma suçu esasen, mağdura maddi ya da manevi yönden cebir uygulanarak işlenen bir hırsızlık suçudur.⁶⁰⁷ Bu görüş, cebrin veya tehdidin asıl amaç olan hırsızlığa ulaşmak için yalnızca bir araç olduğunu savunur.⁶⁰⁸ Başka bir görüş ise yağma suçunda korunan hukuki değer hem kişilerin özgür iradesi ve vücut dokunulmazlığı iken hem de kişilerin bir taşınır mal üzerindeki zilyetliği olduğunu savunmuştur. Bu anlamda yağma suçu korunan hukuki değer

⁶⁰¹ Artuç/Gökçen/Yenidünya, ss.2800-2801.

⁶⁰² Yaşar/Gökcan/Artuç, s.3603.

⁶⁰³ Terörle Mücadele Kanunu, M.4a, 5, Çakmut, Özlem Yenerer; Cebir Suçu, ERÜHFD Prof. Dr. Doğan Soyaslan Armağanı, C.8, S.2, Y.2013, s.225, Tezcan/Erdem/Önok, s.363

⁶⁰⁴ Tezcan/Erdem/Önok, ss.375-376

⁶⁰⁵ Koca, Mahmut; Türk Ceza Kanunu'nda Yağma Suçu, Legal Hukuk Dergisi S.32, Y.3, 2005, s.2801, Malkoç, İsmail; Hırsızlık Suçunun Yağma Suçuna Dönüşmesi, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C. 2, S.2, Y. 1990, s. 219 Maraşlı Dinç, Yasemin/Ruhi, Muhammet Emin; Türk Ceza Kanununda Yağma Suçu, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C.11, S.2, 2018, s.87, Tezcan/Erdem/Önok, s.560,

⁶⁰⁶ Şen, Ersan; "Yağma Suçunun Maddi ve Manevi Unsurları, www.hukukihaber.net, Erişim Tarihi: 11.05.2024.

⁶⁰⁷ Malkoç, Hırsızlık Suçunun Yağma Suçuna Dönüşmesi, s. 219.

⁶⁰⁸ Cankurt; Ezgi, Yağma Suçu ve Cebir Kavramı, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.1, S.2, Y.2015, s. 107.

anlamında karma nitelikli bir suçtur.⁶⁰⁹ Yargıtay'ın bir kararında da yağma suçunun hem malvarlığı değerlerini hem de kişi hürriyetini koruyan bir düzenleme olduğuna hükmedilmiştir.⁶¹⁰

Yağma suçu fail bakımından herhangi bir özellik göstermez. Malvarlığına karşı işlenen suçlara göre istisna olarak suçun tüzel kişiler yararına işlenmesi konusuna kanunda değinilmemiştir.

Yağma suçu neticesi harekete bitişik suçlardandır. Bir diğer deyişle sırf hareket suçudur.⁶¹¹ Bu nedenle tehdit veya cebirin zoruyla zilyet malı teslim etmiş olmalı ya da mal alınmış olmalıdır. Bir başka ifadeyle cebir veya tehdit ile malın alınması arasında nedensellik bağı bulunmalı yani cebir tehdidin devamında malın alınmış olması gerekmektedir.⁶¹² Doktrinde bu durumdan cebir ve tehdit ile yağma suçu arasındaki amaçsal ilişki olarak söz edilmektedir. Örneğin bir bakkala girilerek tehdit içerikli sözler söylenmesi ve bakkalın da karşısındaki kişiyi sakinleştirmek amacıyla ona bir ürün hediye etmesi halinde yağma suçunun unsurları oluşmayacaktır. Yargıtay, kararında araç hareketlerle malın alınması arasındaki nedensellik bağından söz etmiştir. Sanığın bir malın teslimi ya da malın alınmasına karşı koymamaya mecbur bırakılma şeklinde bir eylemi bulunmayan olayda yağma değil, hırsızlığa teşebbüs, kasten yaralama ve konut dokunulmazlığını ihlâl suçlarının oluştuğuna hükmedilmiştir.⁶¹³

Bir görüşe göre yağma suçu hırsızlık ile suçun oluşum anı itibariyle ayrılmaktadır. Yağmanın oluşabilmesi için malın cebir veya tehditle alınması yeterli görülürken hırsızlığın oluşabilmesi için malın failin egemenlik alanına girmesi gerektiği savunulmaktadır. Aynı görüş uyarınca mal alındıktan sonra hırsızlığa teşebbüs mümkün iken yağmaya teşebbüs mümkün olmamaktadır.⁶¹⁴ Sonuç olarak yağmanın oluşumu için

---

⁶⁰⁹ Özbek, Veli Özer; TCK İzmir Şerhi: Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Anlamı, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2008 s.1050.

⁶¹⁰ Y. 6.CD. E. 2014/4873, K. 2016/3979, T. 26.04.2016, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi:12.05.2024.

⁶¹¹ İpekçioğlu, Pervin Aksoy, Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs, 1. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, s.185, Kuzudişli, Müslüm; Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara ,2012, s.82.

⁶¹² Demiş, Murat; Yağma Suçu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2014, s.25.

⁶¹³ İşçerençoğlu, Mehmet; Yağma Suçunun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli, 2019, s.20.

⁶¹⁴ Kuzudişli, s.29.

cebir ya da tehdidin malın alınmasından önce veya malın alınması anında gerçekleşmesi zorunluluktur.⁶¹⁵

Bir diğer yağma çeşidi senedin yağmasıdır. Senet yağması yağma suçundan korunan hukuki değer bakımından ayrılır. Senedin yazılı bir belge olması zorunluluğu bulunmaktadır. Senet niteliği taşımayan ya da ileride senet oluşturma vasfı bulunmayan evraklar senedin yağması suçuna sübut vermemektedir.⁶¹⁶

Yağma suçunda maldan anlaşılması gereken taşınır bir mal olmalıdır. Zira yağmanın unsuru hırsızlıktır. Hırsızlık suçu ise yalnızca taşınır mallar yönünden uygulama alanı bulmaktadır.⁶¹⁷ Yağmanın tamamlanma anı malı “alma” anıdır. Alma, başkasının mal üzerindeki hâkimiyetine cebir veya tehditle son verilerek yeni bir hâkimiyet kurulması anlamına gelir.⁶¹⁸

Yağmanın bir diğer çeşidi hukuki bir alacağın tahsili amacıyla işlenmesidir. Burada failin alacak hakkından doğan hukuken korunan malvarlığı nedeniyle fail lehine bir indirimde gidilmektedir. TCK'nin 150. maddesinde düzenlenen bu husus sanık lehine cezanın azaltılmasını gerektirecek bir şahsi sebep olduğu için ister bizzat isterse bir başkası onun adına bu eylemde bulunursa maddenin uygulanma koşulları oluşacaktır.⁶¹⁹ Bilindiği üzere alacak hakkı nispi bir haktır. Bu nedenle yalnızca borçluya karşı ileri sürülebilir. Borçlu kişi dışında birisine örneğin anne baba ya da kardeşine alacak hakkının ileri sürülerek yağma suçunun işlenmesi halinde cezada indirimde gidilemeyecektir.⁶²⁰

Tehdit ile yağma suçu öncelikle hırsızlık kastı bakımından farklılık gösterir. Yağma suçunda tehdit bir araç iken yağmada tehdit suçu yalnızca bir araçtır. Asıl maksat malın alınmasına karşı koyabilecek olan zilyedin iradesini kırmak ve üzerinde baskı uygulamaktır. Tehdit suçunda ise failin çeşitli nedenleri olabilir. Bu nedenler eğer bir malın zorla teslimine yönelikse ve mağdura açıkça yöneltiliyorsa yağma suçu oluşacaktır. Yağma suçunda da fail eylemini kişinin yakınına yöneltebilir. Bu konuda doktrinde yakın kavramının kişiyi ruhen etkileyebilecek herkes olarak yorumlanarak geniş ele alınması

---

⁶¹⁵ Özerkekoğlu, Büşra; Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenen Suçlar, Selçuk Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dergisi, C.6, S.1, s.18.

⁶¹⁶ Taş, Burak; Senedin Yağması Suçu, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Hukuk Fakültesi, C.1, Y.2021, s.240.

⁶¹⁷ Maraşlı Dinç/Ruhi, s.89.

⁶¹⁸ Bozdağ/Bayraktutan, s.302

⁶¹⁹ Günay, Mehmet; Yağma Suçunun Hukuki Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S.5, 2015, ss.476-477.

⁶²⁰ Günay, ss.465-466.

yönünde görüşler mevcuttur. Görüş uyarınca kişinin kendisini yakın hissettiği herkes yakın olarak düşünölmelidir.⁶²¹

Doktrinde tehdit suçü ile yağmaya teşebbüs arasındaki ceza adaletsizliğinden söz edilmektedir. Örneğın “benimle birlikte olmazsan seni öldürürüm” şeklindeki sözlerin cezası altı aydan başlarken “bana para ver yoksa seni öldürürüm” şeklindeki sözlerin cezası TCK 148’e göre altı yıldan başlamaktadır. Bu durumun her iki fiilin de TCK 106 kapsamında değeriendirilmesi ya da eski kanuna benzer biçimde şartlı tehdit şeklinde bir düzenlemenin kanuna eklenmesiyle çözümleninin uygun olacağı savunulmaktadır.⁶²²

TCK 148’in oluşumu için bir hukuki alacağın tahsili amacıyla işlenmemiş olması gerekmektedir. Doktrinde bunun bir ‘negatif özel kast’ unsuru olduğu savunulmaktadır.⁶²³ Negatif özel kasttan anlaşılması gereken, failin suçü işleme saikinin, hukuki alacağın tahsili olmaması gereğidir. Fail, alacak hakkına kavuşmak amacıyla yağma suçünü işlediğinde hukuki alacağın tahsili amacıyla yağma suçü oluşacaktır.

Sonuç olarak tehdit suç müstakil olarak düzenlenmekle birlikte ayrıca bileşik suç olan yağma suçunun bir unsurudur. Yağma suçundaki önemli bir ayrıntı ise mal alındıktan sonra tehdidin yapılması halinde yağmanın oluşmayacağıdır. Zira 5237 sayılı TCK’de ‘hırsızlıktan dönüşen yağma’ düzenlemesi bulunmamaktadır.⁶²⁴ Bu durumda hem hırsızlık hem de tehdit suçundan cezalandırma yoluna gidilmelidir. Yağma suçü için tehdit, hırsızlığın yapılmasında mağdurun iradesini zayıflatan bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

4.4. Tehdit-Görevi Yaptırmamak İçin Direnme Suçları Ayrımı

Devlet, kamu otoritesini tesis ederken fiziki kuvvet kullanmaya yetkilidir. Bu yetkisini de kolluk görevlileri vasıtasıyla yerine getirir. Bu durum toplum düzeninin temeli için elzem bir gerekliliktir. Polislerin fiziki güç kullanma yetkisi 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu’nun 16. maddesinde düzenlenmiştir. Maddeye göre kolluk görevlisi görevini yerine getirirken bir direnişle karşılaşması halinde kademeli olarak öncelikli bedeni güç sonrasında silah gücü kullanmaya yetkilidir. Polisin zor kullanması

---

⁶²¹ Maraşlı Dinç/Ruhi, s.90.

⁶²² Şare, Ersin; Bileşik Suç Niteliğindeki Yağma Düzenlemesinin Suçta Kanunilik İlkesi Yönünden Değeriendirilmesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.2, 2021, s.647.

⁶²³ Şare, s.665.

⁶²⁴ Bozdağ/Bayraktutan, s.301, Tezcan/Erdem/Önok, s.566

için direnişin devam etmesi halinde zor kullanılacağı öncelikle muhataba ihtar edilmelidir. İstisnai hallerde direnmenin niteliğine göre ihtar yapılması zorunlu değildir. Aynı Kanunun ek 4. maddesine göre de polis, görevli bulunduğu sınırlar içerisinde hizmet branşı, yeri ve zamanına bakılmaksızın, bir suçla karşılaştığında suça el koymak, önlemek, sanık suç ve delillerini tespit etmek yetkisine sahiptir. Madde hükmünce bir olaya müdahale eden polise karşı işlenen suç, görevli memura karşı işlenmiş suç sayılır.

Direnme kelimesinin “herhangi bir düşüncede, bir istekte veya bir durumda ayak diremek, inat etmek”⁶²⁵ anlamına gelir.

Suçun faili herkes olabilir. Suçun mağduru ise görevini yaparken direnişle karşılaşan kamu görevlisidir. Kamu görevlisinin kimleri kapsadığı TCK 6/1-c maddesinde belirtilmiştir. Kamu görevlisi memur kavramından daha geniştir. Burada yapılan genel tanımdan ziyade olayın özelliklerine göre mağdur kavramını ele almak daha doğru olacaktır. Doktrinde bir görüşe göre CMK 90’dan kaynaklanan hakkı uyarınca suçluya yakalama yapan bir vatandaşa cebir ve tehdit uygulanması halinde de görevi yaptırmamak için direnme suçunun oluşacağı ifade edilmektedir.⁶²⁶

Suçun oluşumu için aktif bir direnme eylemi aranmaktadır. Farklı olaylarda söz konusu olan, evi tahliye için gelen icra memurlarına evi boşaltmayacağını söyleyip kapı önünde oturmak ve “selektörle dur ihtarında bulunulan şahsın durmaması”, “arama kararınız yok arama yapamazsınız”, şeklindeki ifadeler pasif direnme olarak kabul edilerek suç sayılmamıştır.⁶²⁷

Kamu görevinin tamamlanmasından sonra cebir veya tehdit eylemleri gerçekleşirse bu suç oluşmaz. Zira artık engellenmeye çalışılan bir kamusal görev bulunmamaktadır.⁶²⁸Kamu görevlisine bir işin yaptırılması içi cebir veya tehdit uygulanması da suç kapsamına girmeyecek olup şartları varsa tehdit, cebir ya da kasten yaralama suçlarını oluşturabilecektir.

Kamu görevinin yerine getirilmesi esnasında direnmenin gerçekleştirilmesi elbette ki zorunluluktur. Ancak kamu görevlilerinin görevini yerine getirdiği hususunda kaçınılmaz bir hataya düşmesi durumunda görevi yaptırmamak için direnme suçu yine de

---

⁶²⁵ <https://sozluk.gov.tr>, Erişim Tarihi: 18.03.2024.

⁶²⁶ Tezcan/Erdem/Önok, s.907.

⁶²⁷ Y.4CD, 7372/9303 T. 11.11.1987, YCGK, 4-528/29, T. 31.01.1983, YCGK, 2-29/316, T.03.06.1985, Savaş/Mollamahmutoğlu, s.2714-2716

⁶²⁸ Keklik, Ramazan; Görevi Yaptırmamak İçin Direnme Suçu, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.19, S.4, 2015, s.264.

oluşacaktır. Yargıtay CGK'nin önüne gelen bir olayda hakkında yakalama kararı olduğu kolluk görevlileri tarafından tespit edilen bir şahıs kolluk kuvvetleri tarafından yakalanmıştır. Şahıs yakalamaya ilişkin olarak ifade verdiğini ve polis aracına bindirilerek karakola gitmemek için direniş göstermiş ve mağdur polis memuruna kafasıyla vurarak basit tıbbi müdahale ile giderilebilir şekilde yaralamıştır. Olayda her ne kadar sanığın iddiaları doğrulanmış olsa da kolluk görevlilerinin o an için yakalamanın infaz edildiğini bilmelerine imkan bulunmadığı, o dönem için UYAP entegrasyon çalışmalarının tamamlanmamış olması ve yakalamanın gerçekten olup olmadığının denetimi için karakola gidilmesi gerekliliği nedeniyle eylemin görevi yaptırmamak için direnme suçunu oluşturduğuna hükmetmiştir.⁶²⁹ Karardan anlaşılacağı üzere kamu görevlisinin görevi konusunda kaçınılmaz hataya düşmesi durumunda görevini yerine getirdiği kabul edilecektir. Eğer o an için eylemin hukuka uygunluğunu denetim ve araştırma imkanı yoksa zor kullanma yetkisini kullanması hukuka uygundur.

Tartışmalara neden olmakla birlikte, Yargıtay, istikrarlı kararlarında “sizi sürdürürüm” şeklindeki sözlerin tehdit veya görevi yaptırmamak için direnme suçunu oluşturmayacağına hükmetmektedir.⁶³⁰ Kararın gerekçesi failin söylediği sözleri yapmaya muktedir olmamasıdır. Bu görüşe sözlerin mağdurun iradesini etkilemesi ve eylemleri üzerinde etkili olmasının şartlara göre olası bulunması gerekçesiyle katılmamaktayız. Zira böyle bir kötülük bildirimiyile karşılaşan mağdurun bundan etkilenerek yapması gereken işlemi yapmaması mümkündür.

Kişinin kamu görevlisine direnmek maksadıyla kendine zarar vereceği yönünde beyanda bulunması bu suçu oluşturmamaktadır. Yargıtay bir kararında kırık cam parçasını kendi boğazına dayayan sanığın eyleminin söz konusu suça sübut vermeyeceğine hükmetmiştir.⁶³¹ Dikkat edilmesi gereken bir diğer husus, kamu görevlisine bir işi yaptırmak amacıyla tehdit veya cebir uygulanırsa bu suçun oluşmayacağıdır.⁶³²

---

⁶²⁹ YCGK, E.2017/900, K.2018/55, T. 20.02.2018, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 09.04.2024.

⁶³⁰ Y.4.CD., E.2020/33612, K.2021/5204, T.22.02.2021, <https://karararama.yargitay.gov.tr>, Erişim Tarihi: 09.04.2024.

⁶³¹ Y.4.CD. E.2020/20513, K. 2020/11097, T. 12.10.2020, Kayacan Kesmen, Selmet; Görevi Yaptırmamak İçin Direnme Suçu, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2022, s.77.

⁶³² Tezcan/Erdem/Önok, s.905

Sonuç olarak görevi yaptırmamak için direnme suçu tehdit suçuna göre özel hüküm niteliğindedir. Yalnızca kamu görevini yerine getiren kişinin mağdur olması halinde uygulanabilir. Tehdit ile arasındaki en önemli fark mağdurun kimliği bakımından ortaya çıkmaktadır. Şartları tehdit ile aynıdır. Tehdit suçu için belirtilen şartlar burada da geçerlidir. Hakaret içeren sözler ise görevi yaptırmamak için direnme suçunun dışında kalır. Hakaret ve tehdit içeren ifadelerin kamu görevlisine birlikte söylenmesi halinde görevi yaptırmamak için direnme ve hakaret suçunun her ikisinden de cezalandırma yoluna gidilmelidir. Zira hakaret ile tehdit suçlarının hukuki konuları birbirinden farklıdır.

4.5. Tehdit Suçunda Muhakeme

4.5.1. Tehdit suçunda soruşturma ve kovuşturma

Ceza muhakemesinde amaç, maddi gerçeğe ulaşmaktır.⁶³³ Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 160. maddesinde ceza yargılamasını başlatan Savcılık makamının görev ve yetkilerine yer verilmiştir.

Cumhuriyet savcısı, görevinin bir gereği olarak suça konu olabilecek bir emare kendisine iletildiğinde, derhal soruşturma işlemlerini başlatarak olayla ilgili delilleri emrindeki adli kolluk görevlileri vasıtasıyla toplar.

Bilindiği üzere Türk hukukunda vicdani kanaat sistemi benimsenmiştir. Anayasamızda da hakimlerin vicdani kanaatleriyle, serbestçe karar verecekleri hüküm altına alınmıştır.

Deliller vicdani kanaatin bir kısmıdır. Mahkeme kararının gerekçesinin de esas dayanağını oluşturur. Özbek'in izahına göre bu sistemde vicdan, kişinin içinde bulunan akli melekeleriyle bulduğu doğruyu yanlıştan ayırt edebilme kabiliyetidir. Bir başka ifadeyle aklın sesidir. Kanaat kavramı ise varılan nihai aşama, ya da düşüncedir.⁶³⁴ Feyzioğlu vicdani kanaati, hakimin, hukuki usulleri kullanarak, akli ve muhakeme

---

⁶³³ Toroslu, Nevzat/ Feyzioğlu, Metin; Ceza Muhakemesi Hukuku, 17. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2017, s.7.

⁶³⁴ Özbek, Veli Özer, Ceza Muhakemesinde Hâkimin Vicdani Kanaati, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arşivi, 16, İstanbul, 2007, s.283-284.

kabiliyeti ile hareket ederek, yaptığı ispat faaliyeti neticesinde şahsi vicdanı bakımından içerisinde şüphe barındırmayan kanaati olarak açıklamıştır.⁶³⁵

Vicdani kanaatin esas olduğu vicdani ispat sisteminin tamamlayıcı ilkesi serbestlik ilkesidir. Sisteme göre hakim, dosyaya giren deliller kapsamında vicdani kanaatine göre serbestçe hükmünü verir. Kanaat, kanunların toplumsal gerçeklikle bütünleştirilerek somutlaştırılmasıdır.⁶³⁶

Tehdit suçu özelinde suçun muhakemesi incelendiğinde suçun ispatında zorluk yaşanması muhtemeldir. Genellikle vatandaşlar yaşadıkları tehdit olayları nedeniyle emniyete ya da savcılıklara gidip şikâyetle bulunduğu olayı delillendirme açısından eksiklikler söz konusu olmaktadır. Örneğin telefonla bir kişinin tehdit edildiği iddiası incelendiğinde eğer müşteki tarafından ses kaydı alınmadıysa veya şüpheli samimi ikrarda bulunarak suçunu itiraf etmediyse, ispatı bir hayli zordur. Müştekinin soyut beyanları ise uygulamada kamu davası açılması için yeterli görülmemektedir. Olaya tanık olan bir kişinin bulunması durumunda dahi tanığın kimliği araştırılmalıdır. Müşteki ya da şüpheli ile önemli derecede yakınlığı bulunan ya da tanıklıktan çekinebilecek kişilerin beyanları başka delillerle güçlendirilmelidir. Bu kişilerin tarafsız kamu tanığı sayılamayacakları muhakkaktır. Böyle hallerde şüpheden sanık yararlanır ilkesi soruşturma aşamasına kıyasen uygulanarak kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verilmelidir.

Uygulamada sıklıkla karşılaşılan hallerden birisi de tehdit edileceğini bilen müştekinin telefonun hoparlörünü açarak yanındaki kişilere tehdide konu sözleri dinletmesidir. Böyle hallerde müşteki beyanı ile tanık beyanlarının tutarlı olması ve iddia edilen saatte müşteki ile şüpheli arasında görüşmenin gerçekleştiği kanıtlanabiliyorsa ve şüphelinin makul bir savunması yoksa kamu davası açılmalıdır.

Cumhuriyet savcısı, tehdit suçunun soruşturmasında fail ve mağdura şu soruları sormalıdır; Eylemin ne zaman ve nerede olduğu, eylem öncesi neler yaşandığı, eylemin gerçekleştirilme şekli(telefon, e-posta, sms, sözlü), sarf edilen sözlerin tam içeriği, eylemin kaç kişi tarafından gerçekleştirildiği, eylem silahla gerçekleştiyse silahın ne olduğu ve nerede olduğu, zarar tehdidinin hangi değere yönelik olduğu, eyleme tanık olan kimsenin bulunup bulunmadığı, tehdit sosyal medya üzerinden gerçekleşmiş ise sosyal

---

⁶³⁵ Feyzioğlu, Metin, Ceza Muhakemesinde İspatın Ölçüsü Olarak Vicdani Kanaat, Isık Yayınları, İstanbul, 2015, s.172.

⁶³⁶ Özbek, Vicdani kanaat, s.287

medya hesabının bilgileri, failin tanınmamak amacıyla önlem alıp almadığı ve şikayetin bulunup bulunmadığı hususları sorulmalıdır.⁶³⁷Suçta alet kullanıldıysa 2521, 5729, 6136 sayılı Kanunların kapsamına girip girmediği irdelenmeli ve aletin üretimi, bulundurulması, taşınması, alım ya da satımı suç teşkil ediyorsa ayrıca soruşturma yürütülmelidir.⁶³⁸ Sonuç olarak olayın nasıl ve ne şekilde geliştiği titizlikle ele alınarak soruşturma yürütülmelidir.

CMK 253/1 gereği soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olan suçlar uzlaşma kapsamındadır. Düzenleme yalnızca TCK’de bulunan suçlar için değil bütün kanunlar için geçerlidir.⁶³⁹Tehdit suçunun her hali uzlaştırmaya tabiidir. 1.cümledeki haller re’sen soruşturulurken malvarlığına karşı ve sair tehdit hallerinin takibi TCK’nin 73. maddesi gereğince şikâyete tabiidir.

4.5.2. Görevli ve yetkili mahkeme

Tehdit suçunda görevli ve yetkili mahkeme Asliye Ceza Mahkemeleridir. 2014 yılında 5320 Sayılı kanuna eklenen geçici 6. madde ile Sulh Ceza Mahkemesinin görev alanına giren işler Asliye Ceza Mahkemelerine devredilmiştir. Düzenleme öncesi tehdit suçunun 1. cümle kapsamındaki halleri ve nitelikli halleri Asliye Ceza Mahkemesinin görev alanında bulunurken sair tehdit ve malvarlığına karşı tehdit Sulh Ceza Mahkemesinin görev alanındaydı. Düzenleme sonrası tehdit suçu kül halinde Asliye Ceza Mahkemelerinin görev alanına bırakılmıştır.⁶⁴⁰

Yetkili mahkeme suçun işlendiği yer mahkemesidir. Bir diğer ifade ile mağdurun tehdidi öğrendiği yer mahkemesi olduğu söylenebilir.⁶⁴¹

Diğer şartların da sağlanması halinde CMK 231 gereği tehdit suçunda hükmün açıklanmasının geri bırakılması hükümleri uygulanabilecektir. Yine olayın özelliklerine göre CMK 251 gereği basit yargılama usulüne göre yargılama yapılarak cezada indirim

⁶³⁷ Aslan, Ahmet; Cumhuriyet Savcısı ve Soruşturma, 7. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, ss.426-427.

⁶³⁸ İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı, Ed: Aslan, Ahmet, 1. Baskı, Cumhuriyet Savcıları İçin Soruşturma Rehberi, İstanbul, s.84.

⁶³⁹ Arıç, Dilara; Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa, 2020, s.55.

⁶⁴⁰ 321Geçici Madde 6- “ (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sulh ceza mahkemeleri kaldırılmıştır. (2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yirmi gün içinde sulh ceza hâkimlikleri kurulur. (3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, sulh ceza mahkemelerinde görülmekte olan dava dosyaları bir ay içinde yetkili asliye ceza mahkemelerine devredilir...”, Akman, s.82.

⁶⁴¹ Tarhan, s.71.

gidilmesi ya da TCK 51 gereği erteleme hükümlerinin uygulanması mümkündür. Adli para cezasına hükmedilmesi de mümkündür. Adli para cezalarında alt sınır 100 TL olarak kabul edilmiş olup üst sınır 500 TL'dir. Adli para cezalarında alt limit beş gün iken üst sınır ise hapis cezasının üst sınırını aşamaz.

4.6. Tehdit Suçunda Yaptırım

Tehdit suçunda yaptırım birinci cümledeki hallerde altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıdır. Kadına karşı işlenen tehdit suçunda ikinci cümle uyarınca cezanın alt sınırı dokuz aydan aşağı olamaz. Malvarlığına karşı tehdit ve sair tehdit hallerinin cezası altı aya kadar hapis veya adli para cezasıdır.

Birden fazla nitelikli halin olması ya da failin yoğun suç kastı olması durumlarında somut olayın özelliklerine göre cezada artırım yapılması gerekmektedir.

Tehdit suçu tüzel kişi yararına işleniyorsa TCK hükümlerine göre güvenlik tedbirlerine hükmolunacaktır.

5. SONUÇ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi başta olmak üzere birçok hukuki metinde korunan temel değerlerden birisi hürriyettir. Hürriyet, başkasının özgürlüğüne zarar vermeden istediğini yapabilmek anlamını taşır. Tehdit suçunda da korunan hukuki değer kişinin irade hürriyetidir. Kişinin herhangi bir zorlama ya da dayatma olmaksızın irade oluşturma ve özgürce oluşturduğu irade yönünde davranış geliştirmesi korunmak istenmiştir.

Hürriyet kavramı tarih boyunca farklı siyasi akımlarda birçok biçimde yorumlanmıştır. Liberal görüş, tabii hukuk doktrinini kabul eder ve pozitif hukukun doğal hukuk kanunlarına aykırı olmayacak şekilde düzenlenmesi gerektiğini savunur. Görüş uyarınca tabii hukuka dayanan ilkeler değişmez ve ölümsüzdür. Marksist görüşe göre gerçek manada özgürlük yalnızca komünist toplumun oluşturulması ile sağlanabilecek olup sınıflar arası mücadele verilerek özgürlüğün kazanılması tek yoldur. Faşist görüşe göre devlet gücü, insanların hukuk düzeni etrafında birleşmesini sağlayan yegâne güç olduğu için hürriyetin savunulması yalnızca devlet aleyhine olmadığı sürece mümkün olacaktır.

Karşılaştırmalı hukukta tehdit düzenlemeleri incelendiğinde farklı eğilimler görülmektedir. Alman hukukuna göre tehdide konu bildirim mutlaka suç içermelidir. Fransız Hukuku'nda da benzer düzenlemelerin olduğunu söylemek mümkündür. Avusturya Hukuku'nda tehdit suçu "tehlikeli tehdit" başlığı altında düzenlenmiş olup tehdit sonucu bir kişinin intiharına neden olunmuşsa cezada artırımı gidilecektir. İsviçre Hukuku ise mağdurun korku ya da kaygı duymasının zorunlu olması yönüyle Türk Hukuku'ndan farklılık göstermektedir. İspanyol Hukuku ise failin amacına ulaşım ulaşamadığı şeklinde bir ayırım yapmıştır. Madde hükmünde birçok nitelikli hale yer verilmiştir.

Tehdit suçunun maddi unsurunda tehdidin ağırlığı saldırın yoğunluğu ya da failin ciddiyeti olarak ele alınmalıdır. Failin davranışlarının ciddi ve somut olarak korkutmaya elverişli olması temel kuraldır. Uzun yıllar kavgada söylenen sözlerin kastı ortadan kaldırmadığı tartışmaları sürse de günümüzde kavgada söylenen sözlerin tehdit kastını ortadan kaldırmadığı konusunda görüş birliğine varıldığı söylenebilir. Eylem gerçekleştirilebilir değilse tehdit suçu oluşmaz. Uyarı mahiyetindeki sözler de yine tehdit

suçuna vücut vermez. Suçun oluşumu açısından mağdurun korkup korkmadığının araştırılması zorunluluk olarak düşünülmemektedir.

Tehdidin yöneltildiği kişi bizzat mağdur ya da bir yakını olmalıdır. Mağdur kavramı konusunda açıklık bulunmamakla birlikte mağduru önemli şekilde etkileyebileceği somut olayda açıkça ortada olan herhangi bir kişiye yönelen sözlerin yakın kavramına dâhil edilmesi gerekmektedir.

Kadına karşı tehdidin cezanın alt sınırında artırım yapılmasını zorunlu tutan bir düzenleme getirilmesi eşitlik yönünde kuşulara neden olmuştur. Kadının toplum içinde eşitsiz olduğu varsayımından hareketle getirilen bu düzenleme kadının kadına karşı ya da çocuğun kadına karşı tehdit eyleminde bulunması halinde de artırım yapılacak olması nedeniyle eşitsizliğin nasıl yorumlandığı tartışma konusudur.

Tehdidin yöneldiği hukuki konu kanunda tahdidi olarak sayılmıştır. Sair tehdit hali ise bunun istisnasını oluşturmaktadır. Hâkime geniş bir takdir yetkisi tanınmaktadır. Benzer şekilde malvarlığı yönünden büyük bir zarara uğratmak kanunilik ilkesi anlamında içi doldurulamayan soyut bir kavramdır.

Suçun manevi unsuru genel kasttır. Tasarlama şartının arandığı konusundaki tartışmalar sona ermiştir, genel kast yeterlidir. Failin sakinin de önemi yoktur.

Suçun nitelikli halleri kanunda tahdidi olarak sayılmıştır. Silahla tehdidin kabulü için objektif olarak silah olduğu düşünülebilecek herhangi bir nesne yeterlidir. Silahın gerçekten elverişli olması aranmaz. Mağdurun gıyabında silahla tehdit suçunun işlenmesi mümkündür. Kişinin kendisini tanınmayacak şekle sokması nitelikli halinin uygulanması için failin yüzünü, sesini ya da cinsiyetini farklı gösterebilecek birçok yöntemle başvurması mümkündür.

İmzasız mektup nitelikli hali günümüzde yalnızca mektupla sınırlı görülmemektedir. İnternet ortamında rumuzla yapılan bir tehditte bu hal kapsamında değerlendirilecektir. Özel işaretler nitelikli hali ise kuru kafa, gamalı haç, mermi bırakma gibi simgeler, semboller kullanılarak işlenen nitelikli haldir.

Birden fazla kişiyle tehdit için en az iki kişi bulunmalıdır. Mağdura en az iki kişi aynı anda etki etmelidir. Mağdurun karşısındaki kişilerden birisinin tehdit eylemine müdahale etmemesi failin birden fazla kişiyle tehdit gereği cezalandırılmasına engel olmamalıdır. Zira o kişi yanındaki kişiden güç almakta ve eyleminin korkutuculuk düzeyini artırmalıdır. Benzer şekilde kişilerden birinin akıl hastası olması durumunda

nitelikli halin uygulanamayacağı belirtilse de bu durum mağdurun aleyhine bir sonuç ortaya çıkarmaktadır. Suç örgütlerinin adını kullanarak yapılan tehditte gerçek bir suç örgütü aranmaz. Karşısındaki kişiyi objektif olarak korkutmaya yetecek gerçek olmayan bir örgütten bahsedilmesi de nitelikli hale vücut verir.

Tehdit suçunda teşebbüs çok sınırlı olarak söz konusudur. Tehdit mektubunun postada bir başkası tarafından yakalanması bu konuda verilebilecek tek örnektir. Sonuç olarak sırf hareket suçlarında hareket parçalara bölünebiliyorsa teşebbüs mümkündür.

106/3. Fıkra özel bir içtima düzenlemesine yer verilmiştir. Buna göre tehdit etme amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya mala zarar verme suçlarının işlenmesi halinde bu suçlardan ayrıca cezaya hükmolunacaktır. Düzenleme doktrinde tehdit ile söz konusu suçların unsur ya da nitelikli hal yönünden bir ilişkisi olmadığı için gerçek içtima uygulanması gerektiğinin zorunlu olduğu, düzenlemenin bir nevi ‘malumun ilanı’ olduğu savunulmuştur.

İçtima hükümlerine bakıldığında tehdit birçok suçun unsuru ya da nitelikli hali olduğu için bileşik suça konu olması muhtemel bir suç tipidir. Bir yandan da yağma suçunu oluşturan suçlardan biri olup hırsızlıkla birleştiğinde yağma suçuna vücut verir..

Tehdit suçunun özel bir görünüm biçimi olması itibariyle en çok benzerlik gösteren suç şantaj suçudur. Şantajın herhangi menfaat sağlama amacı birisini lekeleyici bir bilgiyi yayma tehdidi olarak tanımlanması mümkündür. Şantaj suçunda korunan hukuki değer tehdit suçuyla benzer olarak kişinin irade geliştirme ve irade doğrultusunda karar verme hürriyetidir. Tehdit gibi şantaj da tehlike suçudur. Şantajın düzenlendiği TCK 107. maddenin 1. Fıkrasındaki eylem için genel kast yeterli iken 2. Fıkradaki eylem için özel kast aranacaktır. Şantaj tehdide göre özel düzenleme niteliğinde olup bir açıklama tehdididir. Menfaat temini amacı en önemli ayrımlardan biridir.

Cebir suçunda korunan hukuki değer kişinin vücut dokunulmazlığı olup tehdit suçuyla fiziki temas yönüyle tamamen ayrılır. Suç genel kastla işlenecek olup cezası kasten yaralamadan verilecek cezayı üçte bir oranında artırmaktan ibarettir. Cebir suçu esasında ‘maddi cebir’ iken tehdit suçu ‘manevi cebir’ olarak nitelendirilebilir.

Yağma suçu cebir ve hırsızlık ya da tehdit ve hırsızlığın birleşimi ile oluşur. Mağdurun malın alınmasına karşı koymamaya ya da malı teslim etmeye zorunlu bırakılmasıyla yağma suçu oluşur. Hırsızlık suçu tamamlandıktan yani eşya mağdurun

zilyetlik alanından çıktıktan sonra malı geri teslim etmemek için cebir veya tehdit suçunun işlenmesi halinde gerçek ictima hükümleri uygulanacaktır.

Görevi yaptırmamak için direnme suçu cebir veya tehditle işlenebilir. Bu bakımdan tehdide göre özel norm niteliği taşır. Bu suçun oluşabilmesi için görevini yapan kişiye görev esnasında ve görev nedeniyle bir cebir veya tehdit olmalıdır. Böyle bir durumda suçun unsuru bizatihi tehdit olsa da özel norm gereği görevi yaptırmamak için direnme suçundan cezalandırma yoluna gidilecektir. Aksi halde genel norm olan tehdit ya da cebir suçu gündeme gelecektir.

Tehdit suçunun soruşturulması ve kovuşturulması birinci cümledeki eylemler bakımından şikâyete bağlı değildir. Üçüncü cümledeki eylemlerin takibi ise şikâyete bağlıdır. Bununla birlikte 106. maddenin tamamı uzlaşmaya tabiidir.

Tehdit suçunun ispatı konusunda uygulamada zorluk yaşanması muhtemel olup tarafsız kamu tanığı beyanına, görüntü ve ses içerikli kamera kayıtlarına ya da şüpheli ikrarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Görevli ve yetkili mahkeme Asliye Ceza Mahkemeleridir. Hükümün açıklanmasının geri bırakılması, basit yargılama usulü, hapis cezasının ertelenmesi gibi alternatif yollara başvurulması tehdit suçu açısından mümkündür. Adli para cezasına da hükmedilebilir. Adli para cezaları 100 TL ile 500 TL arasında değişebilecektir.

Tehdit suçunun cezası birinci cümle için altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıdır. Eylem kadına karşı işlenirse cezanın alt sınırı dokuz aydan aşağı olamaz. Malvarlığına karşı ya da sair bir kötülük edileceğinden bahisle tehditte ise altı aya kadar hapis cezası ya da adli para cezasına hükmedilecektir.

Çalışmamızı Beccaria'nın Suçlar ve Cezalar Hakkında isimli kitabının son cümlesi ve bir nevi kitabın özü mahiyetindeki olan şu sözleriyle tamamlamak isteriz; "Bir cezanın, bir ya da birden çok kişi tarafından bir yurttaşına karşı uygulanan kaba bir güç, şiddet olmaması ve sayılmaması için, her şeyden önce kesinlikle herkese açık, çabuk, kaçınılmaz, belli koşullarda olabilir yaptırımların en ılımlısı ve en azı, suçların ağırlığıyla orantılı ve yasalar tarafından belirlenmiş bulunması zorunludur."⁶⁴²

---

⁶⁴² Beccaria, s.222.

KAYNAKÇA

- Acay, F. (2021), Sosyal Medya Aracılığıyla Hakaret Suçu ve Suçun Tespitine İlişkin Uygulamalar, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(1), 71-140.
- Akbulut, B. (2010), “Bağlılık Kuralı”, *Ankara Hacı Bayramı Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 14(1), 167-214.
- Akbulut, B. (2015), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (1. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Akkaya, Ç. (2019), “Suçların İçtimaı Bağlamında Fiil Tekliği”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 0(13), 1-38.
- Akman, Ş. M. (2020) *Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: Çankaya Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:657339).
- Akyazan, A. E. (2006), 5237 Sayılı TCK'da Hukuka Uygunluk Sebepleri, *Ankara Barosu Dergisi*, 0(1), 77-98.
- Alşahin, M. E. (2015), Tehdit Suçunun Silahla İşlenmesi (Silahla Tehdit), *ERÜHFD*, 10(2), 101-127.
- Arıç, D. (2020), *Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma*, [Yüksek Lisans Tezi: Uludağ Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:616286).
- Arslan, Ç. & Azizağaoğlu, B. (2004), *Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi*, (1. Baskı), Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- Artuç, M. (2018), *Kişilere Karşı Suçlar*, (2. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Artuç, M. (2019), *Pratik Türk Ceza Kanunu*, (5. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Artuk, M. E. (1989), *Suç Genel Teorisi Ceza Hukuku El Kitabı*, (1. Bası).
- Artuk, M.E & Gökçen, A. & Yenidünya, C. (2009), *Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler 3. Cilt (Madde 76-131)*, (1. Baskı), Turhan Kitabevi.
- Artuk, M.E & Gökçen, A. & Yenidünya, C. (2016), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (10. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Artuk, M.E. & Gökçen, A. (2021) *Gerekçeli Ceza Kanunları*, (23. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Aslan, A. (2021), *Cumhuriyet Savcısı ve Soruşturma*, (7. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Aslan, G. (2015), *Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: Bahçeşehir Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:408591).
- Aydın, D. (2004), “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Haksız Tahrik”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 54(1), 225-254.
- Aydın, D. (2020), Tehdit Suçu, *Ceza Hukuku Dergisi*, 15(42), 9-42.
- Bakıcı, S. (1992), Tehdit Suçu ve Unsurları, *Ankara Barosu Dergisi*, 0(5), 717-727.
- Bal Keçeci, R. (2010), 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Tehdit Suçu, [Yüksek Lisans Tezi: Ankara Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:273327).
- Bayraklı, H. H. & Bozdağ, A. (2010), Türk Ceza Hukukunda Teşebbüse Elverişlilik Sorunu ve Vergi Suçlarının Teşebbüse Elverişlilik Açısından Değerlendirilmesi, *Maliye Dergisi*, 0(158), 15-34.
- Bayraktutan, S. (2016), *Hürriyet Aleyhine İşlenen Bir Suç Olarak Tehdit Suçu*, [Doktora Tezi: Kocaeli Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:433605).
- Beccaria, C. (2014), *Suçlar ve Cezalar Hakkında*, (4. Baskı). (S. Selçuk, Çev.), İmge Kitabevi. (Orijinal çalışma basım tarihi: 1764).

- Bıçakçı, M. (2018) *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: Akdeniz Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:523018).
- Bilge, B. (2019), Şantaj Suçu, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6(1), 131-160.
- Bozdağ, A. & Bayraktutan, F. (2019), “Yağma Suçunda Fiil(295-307)”, S. Kılıç Karatay, F. Mıkayılov, (Ed.), Atlas International Congress On Social Sciences 4, Ankara: ISPEC Publishing House.
- Bozdağ, A. (2022), “Türk Ceza Hukukunda Meşru Savunmada Orantı”, M. Altunkaya (Ed.), Uluslararası Akdeniz Hukuk Kongresi(131-138), Antalya:Adalet Yayınevi.
- Bozkurt, E. (2021), *İnsan Hakları Temel Metinler*, (4. Baskı), Yetkin Yayınları.
- Cankurt, E. (2015), Yağma Suçu ve Cebir Kavramı, *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1(2), 99-136.
- Centel, N. (2012), 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Şantaj Suçu, *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayı: Prof Dr. Duygun Yarsuvat'a Armağan*, 9(2), 101-122.
- Centel, N.&Zafer, H.&Çakmut, Ö. (2007), *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*, Cilt:1, (1. Baskı), Beta Yayınları
- Cihan, E. (1978), *Cebir Kullanma Cürmü*, İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Çalışır, K.T. & Akdemir Çalışır A. (2021), *Teoride ve Pratikte Tehdit, Şantaj ve Cebir Suçları*, (1. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Çalışkan, S. (2020), *Hürriyete Karşı Suçlar*, (1. Baskı), Platon Hukuk Yayınevi.
- Çınar, A. R. (2019), Ceza Yargılamasında Kamu Davasına Katılma, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan*, 21(Özel Sayı), 2801-236
- Çınar, A.R. (2002), *Tehdit Suçu*, (1.Baskı), Turhan Kitabevi.
- Çiftçioğlu, C.T. (2013), Türk Ceza Hukukunda Taksir, *Ankara Barosu Dergisi*, 0(3), 315-338.
- Çuhadar, C. (2007), Hürriyet Kavramı Üzerine Bir Değerlendirme, *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 12(2), 131-150.
- Değirmenci, O. (2014), “Ceza Hukukunda Yanılma Kavramı ve Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Yanılma”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 0(110), 129-188.
- Değirmenci, O. (2016), Askeri Ceza Kanunu Uygulamasında Silah Kavramı, *Ankara Barosu Dergisi*, 0(1), 81-123
- Demici, M. (2012), *Yağma Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: Çankaya Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:353132).
- Demirbaş, T. (1985), *Türk Ceza Kanununda Özel Haksız Tahrik Halleri*, Üçdal Neşriyat.
- Demirbaş, T. (2007), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (5. Baskı), Seçkin Yayınevi.
- Demirel, M. (2017), “Suça İştirakte Bağlılık Kuralı”, (1. Baskı), Oniki Levha Yayıncılık.
- Demirel, M. (2020), Ceza Hukukunda Rızanın İki Boyutu: Tipikliğe Engel Olan Rıza ve Hukuka Uygunluk Nedeni Olan Rıza, *İstanbul Hukuk Mecmuası*, DOI: 10.26650/mecmua.2020.78.3.0010, 1469-1523.
- Demirel, M. (2022), *Çifte Özen Anlayışı Çerçevesinde Taksirli Suçtan Doğan Ceza Sorumluluğu*, (1. Baskı), Seçkin Yayınları.
- Demirkol, N. & Koyuncu, R. G. (2019), *Türk Ceza Kanunu'nda Şantaj Suçu*, Fifth International Mediterranean Social Sciences Congress (MECAS V), University of Donjo Gorica Podgorica, 367-378.

- Demirkol, N. (2017), *Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: Süleyman Demirel Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:469881).
- Dönderalp, A. (2021), *Ceza Muhakemesinde Toplanması Gereken Deliller*, (2. Baskı), Kalkan Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.(Türkiye Adalet Akademisi Yayınları).
- Dönmezer, S. & Erman, S. (1994), *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C. II*, (10. Bası), Beta Yayıncılık.
- Durgut, A. (2019) *Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: Selçuk Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:593064).
- Düzgün, A. (2016), *Tehdit Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: Atatürk Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:446269).
- Egemenoğlu, A. (2021), Yargıtay Kararları Işığında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçu (TCK. m.106), *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4(1), 59-102.
- Egemenoğlu, A. (2023), *Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu*, [Doktora Tezi: İstanbul Medipol Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:794141).
- Ekici Şahin, M. (2012), *Ceza Hukukunda Rıza*, (1. Baskı), Oniki Levha Yayıncılık.
- Erdem, M. R. (2003), Türk Ceza Kanununda Silah, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(2), 1-13.
- Erdem, M.R. & Şentürk, C. (2017) Sosyal Ağlar Üzerinde İşlenen Hakaret Suçlarında Ceza Sorumluluğu, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 17(3), 2703-2725.
- Erem, F. (1952), *Hürriyet ve Suç*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Erem, F. (1993), *Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler Cilt:2*, Seçkin Yayınevi.
- Gökcan, H.T. & Artuç, M. (2021), *Pratik Türk Ceza Kanunu*, (6. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Gökçen, A. "Hürriyete Karşı Suçlar" <https://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/117/doc>
- Gökpınar, M. (2008), "Ceza Sorumluluğunun Temeli: Kast" *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 0(79), 198-234.
- Göktürk, N. (2013), *Fikri İçtima (Suçların İçtima)*, (1. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Göktürk, N. (2016), Suçun Yasal Tanımında Yer Alan "Hukuka Aykırılık" İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(1), 407-450.
- Gözler, K. (2004), *Türk Anayasa Hukuku Dersleri*, (2. Baskı), Ekin Kitabevi Yayınları.
- Gözübüyük, A. P. (1972), *Alman, Fransız, İsviçre ve İtalyan Ceza Kanunları ile Mukayeseli Türk Ceza Kanunu Açıklaması Cilt I, (Umumi Hükümler) (Madde 1—124)*, (2. Baskı), Sevinç Matbaası.
- Gülşen, R. (2007), *Ceza Hukukunda Sorumluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit*, (1. Baskı), Seçkin Yayıncılık.
- Günay, M. (2015), Yağma Suçunun Hukuki Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 0(5), 461-489.
- Gündel, A. (2009), *Yeni Türk Ceza Kanunu Açıklaması Cilt 2 Madde 53-125*, Sözkese Matbaacılık Ltd. Şti.
- Gündüz, H. (2024), *Ceza Hukukunda Haksız Tahrik*, (1. Baskı), Seçkin Yayıncılık.
- Hafizoğulları, Z. & Özen, M. (2014), *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (7.Baskı), U-S-A Yayıncılık.

- Hafizoğulları, Z. & Özen, M. (2017), *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (6. Baskı) U-S-A Yayıncılık.
- Hakeri, H. & Ünver, Y. (2022), *Ceza Muhakemesi Hukuku 2. Cilt*, (10.Baskı), Adalet Yayınevi.
- Hakeri, H. (2005), *Yeni Türk Ceza Hukukunun Temel Kavramları*, (3. Baskı), Seçkin Yayınları.
- Hakeri, H. (2015), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (18. Baskı), Adalet Yayınevi.
- <https://languages.oup.com/google-dictionary-tr/>.
- <https://resmigazete.gov.tr>.
- <https://sozluk.gov.tr>.
- <https://www.anayasa.gov.tr>.
- <https://www.tbmm.gov.tr>.
- İba, Ş. (2008), *Anayasa Hukuku ve Siyasal Kurumlar*, (2. Baskı), Turhan Kitabevi.
- İçel, K. (2007), Türk Ceza Hukukunda Temel Kusurluluk Şekli “Kast”, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 0(12), 61-70.
- İpekçioğlu, P. A. (2009), *Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs*, Seçkin Yayınları.
- İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı (ed: Aslan, A.), (2020), *Cumhuriyet Savcuları İçin Soruşturma Rehberi*, (1. Baskı), Bilnet Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.
- İşçerenoglu, M. (2019), *Yağma Suçunun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi*, [Yüksek Lisans Tezi: Kocaeli Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:575054).
- İşten, İ. (2021), *Türk Ceza Hukukunda Suçların İçtimai*, (1. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Kangal, Z. T. (2010), *Ceza Hukukunda Zorunluluk Durumu*, (1. Baskı), Seçkin Yayıncılık.
- Kangal, Z. T. (2010), Türk Ceza Hukukunda Haksız Tahrik, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 14(3-4), 19-68.
- Karakaş, E. (2015), *Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: Yeditepe Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:410488).
- Kayacan Kesmen, S. (2022), *Görevi Yaptırmamak İçin Direnme Suçu*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi: İstanbul Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:825691).
- Kaygusuz, S. (2021) *Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar*, Ed. Dönderalp, A. (Ekim 2021 Baskısı), Başkent Klşe Matbaacılık(Türkiye Adalet Akademisi Yayınları).
- Keçecioğlu, E. (2009), 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Kast ve Taksire İlişkin Maddelerine Eleştirel Bir Yaklaşım, *Ankara Barosu Dergisi*, 0(83), 123-136.
- Keklik, R. (2015), Görevi Yaptırmamak İçin Direnme Suçu, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19(1), 259-296.
- Kırat, E. (2022), *Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar*, Ed. Dönderalp, A. (Temmuz 2022 Baskısı), Ankara Açık Ceza İnfaz Kurumu İş Yurdu Müdürlüğü Matbaası(Türkiye Adalet Akademisi Yayınları).
- Koca, M. & Üzülmmez, İ. (2002), Şartlı Tehdit Suçunda(TCK. m.188) Koşul Ögesini Gerçekleştirmenin Yalnızca Mağdurun İradesine Bağlı Olması Şart Mıdır?, *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6(1-4), 197-210.
- Koca, M. & Üzülmmez, İ. (2011), *Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler*, (4. Baskı), Seçkin Yayınları.
- Koca, M. & Üzülmmez, İ. (2017), *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (4. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Koca, M. (2005), *Türk Ceza Kanunu'nda Yağma Suçu*, *Legal Hukuk Dergisi*, 0(32), 2799-2817.

- Koca, M. (2014), Temyiz Yolunda Davaya Katılma, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 0(18), s.1-28.
- Kocabay, B. (2018), *Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: Kırıkkale Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:532470).
- Kocaturk, F. (2015) *Tehdit Suçu (TCK. m.106)*, [Yüksek Lisans Tezi: Marmara Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:412383).
- Koç, C. (2020), Suçun Konusun Yokluğu Durumunda Teşebbüse Elverişlilik Sorunu, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 0(147), 49-73.
- Koç, Z. (2022), *Ceza Muhakemesinde Katılan*, Oniki Levha Yayıncılık
- Kuzudişli, M. (2012), *Yağma Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: Çankaya Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:350262).
- Malkoç, İ. & Güler, M. (1999), *Uygulamada Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler 2*, (1. Baskı), Adil Yayınevi.
- Malkoç, İ.(1990), “Hırsızlık Suçunun Yağma Suçuna Dönüşmesi”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2(2), 219-228.
- Malkoç, İ.(2008), *Açıklamalı – İçtihatlı 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu (Madde 1- 178)*, (3. Baskı), Malkoç Kitabevi.
- Maraşlı Dinç, Y. & Ruhi, M. E. (2018), Türk Ceza Kanununda Yağma Suçu, *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(2), 86-100.
- Meraklı, S. (2020), *Ceza Hukukunda Kusur*, (2. Baskı), Seçkin Yayınları.
- Mısırlı, E. (2021), *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: İstanbul Medipol Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:664134).
- Mucuk, M. H., (2022), Tehdit ve Hakaret İçeren İfadelerin Birlikte Kullanılması Durumunda Cezai Sorumluluğun Belirlenmesine İlişkin Karar İncelemesi: Yargıtay Ceza Genel Kurulu E. 2018/46, K. 2021/38 Sayılı Kararı, *Karar İncelemeleri Dergisi*, 1(1-2), 131-144.
- Onursal, S. (1968), *Kamu Davasına Müdahale*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Otaç, C. (2009), *Genel Hükümlerle Bağlantılı Olarak Kasten İnsan Öldürme Suçları*, (1. Baskı), Seçkin Yayınları.
- Öktem, M. N. (1977), *Özgürlük Sorunu ve Hukuk*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları Sulhi Garan Matbaası.
- Önder, A. (1992), *Ceza Hukuku Dersleri*, Filiz Kitabevi.
- Özbek, V. Ö. & Doğan, K. (2007), Zorunluluk Halinin (TCK. m. 25/2) Hukuki Niteliği, *DEÜHFD*, 9(2), 195-222.
- Özbek, V. Ö. & Doğan, K. (2009), *Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler*, (3. Baskı), Turhan Kitabevi.
- Özbek, V. Ö. (2007), Ceza Muhakemesinde Hakimin Vicdani Kanaati, *Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arşivi*, No:16, 283-288.
- Özbudun, E. (2014), *Türk Anayasa Hukuku*, (15. Baskı), Yetkin Yayınları.
- Özcan, F.B. (2023), *Elektronik Delillerin Ceza Muhakemesi Bakımından İspat Değeri*, [Yüksek Lisans Tezi: Hasan Kalyoncu Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:838781).
- Özek, Ç. (1963), Türk Ceza Kanunu'na göre Hürriyet Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 29(4), 933-995.

- Özen, M. (1995), *Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa*, (1. Baskı), Seçkin Yayınevi
- Özerkekoğlu, B. (2023), Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenen Suçlar, *Selçuk Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 6(1), 1-36.
- Özgenç, İ. (1998), Kast Taksir Kombinasyonları, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Süleyman ARSLAN'a Armağan*, 6(1-2), 345-375
- Özgenç, İ. (1999), “Türk Ceza Kanunu Tasarısındaki Suça İştirake İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi”, *Yargıtay Dergisi*, 16(1-2), 70-96
- Özgenç, İ. (2006), *Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi*, (3. Baskı), Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı.
- Özgenç, İ. (2015), *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (11. Baskı), Seçkin Yayıncılık
- Öztürk, M. K. (2023), Türk Ceza Kanunu’nda Bir İştirak Şekli Olarak Faillik (TCK m.37), *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13(1), 255-307
- Özütürk, N. (1966), *Türk Ceza Kanunu Şerhi ve Tatbikatı Cilt 1 (m.1-273)*, Garanti Matbaası.
- Paksoy, M. E. (2021), Cinsel Suçlarda İspat Meselesi, *Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11(22), 223-237.
- Parlar, A. & Hatipoğlu, M. (2010), *Ceza Sorumluluğunu Kaldıran Veya Azaltan Nedenler*, (2. Baskı), Seçkin Yayınları.
- Parlar, A. & Hatipoğlu, M. (2007), *5237 Sayılı TCK’da Özel ve Genel Hükümler Açısından Asliye Ceza Davaları*, (1. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Sakar, A. (2009), *Tehdit Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi] Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:253085).
- Sarıgül, A. T. & Gündüz, H. (2023), Meşru Savunmanın Sınırının Aşılması, *Ankara Hacı Bayramı Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 27(4), 391-442.
- Sarıgül, A. T. (2017), *Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf*, (3. Baskı), Türkiye Barolar Birliği Yayınları.
- Sarıgül, A. T. (2019), “Ceza Hukukunda Hata Kavramı ve Suçun Maddi Unsurlarında Hatanın Ceza Sorumluluğuna Etkisi, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 14(2), 663-692.
- Sarıgül, A. T. (2020), “Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Hata (TCK m. 30/3)”, *Ankara Hacı Bayramı Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 24(3), 325-359.
- Sarıgül, A. T. (2021), Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçunda Fail, *Ankara Hacı Bayramı Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 25(2), 711-754.
- Sarıgül, A. T. (2022), *Suçta İştirak*, (1. Baskı), Seçkin Yayıncılık.
- Savaş, V. & Mollamahmutoglu, S. (1998), *Türk Ceza Kanunu Yorumu C:2 Madde 96-324*, (2. Baskı), Seçkin Yayınevi.
- Selanik, M. B. (2012), Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi Çerçevesinde Tehdit Suçunda Yer Alan ‘Sair Kötülük’ Kavramı, *İzmir Barosu Dergisi*, 0(3), 104-142.
- Selçuk, S. (1985), Izrar ve Tehdit Cürümlerinde Kasıt, *Yargıtay Kararları Dergisi*, 11(3), 216-230.
- Selçuk, S. (2001), *Karşıolarım*, (1. Baskı), Turhan Kitabevi.
- Selçuk, S. (2010), *Demokratik Yönetim Özgür Birey*, İmge Kitabevi.
- Serttaş, A. T. (2018), Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 8(2), 91-137.

- Sevük, H.Y. (2022), *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (4. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Sınar, H. (2015), Türk Ceza Hukukunda Dolaylı Faillik, *Ceza Hukuku Dergisi*, 6(15), 59-86.
- Soyaslan, D. (2005), *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (5. Baskı), Seçkin Yayıncılık.
- Soyaslan, D. (2014), *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (10. Baskı), Yetkin Yayınevi.
- Soytürk, M. (2021), *Şantaj Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: Erciyes Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:700098).
- Sözüer, A. (1994), Tehdit Suçu, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 54(1), 125-146.
- Sungur, H. A. (2022) *Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: Kırıkkale Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:764418).
- Sungur, H. A. (2022), Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçunun Nitelikli Halleri, *Kırıkkale Hukuk Mecmuası*, 2(2), 437-461.
- Şare, E. (2021), Bileşik Suç Niteliğindeki Yağma Düzenlemesinin Suçta Kanunilik İlkesi Yönünden Değerlendirilmesi, *Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 0(2), 613-673.
- Şen, E. (2006), *Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu Cilt 1 (m.1-146)*, (1. Baskı), Vedat Kitapçılık.
- Şen, E. (2017, 17, Aralık), “Yağma Suçunun Maddi ve Manevi Unsurları”, İnternet Makalesi, <https://www.hukukihaber.net/yagma-sucunun-maddi-ve-manevi-unsurlari>.
- Şen, E./Cem, S.; 2023,15, Nisan,) “Tüzel Kişilerin “Suçtan Zarar Gören” Sıfatı ile Kamu Davasına Katılabilmesi”, İnternet Makalesi, <https://sen.av.tr/tr/makale/tuzel-kisilerin-suctan-zarar-goren-sifati-ile-kamu-davasina-katilabilmesi>.
- Taner, F. G. (2011), Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu, *Ankara Barosu Dergisi*, 0(92), 118-156.
- Taneri, G. (2017), *Tehdit Hakaret*, (1. Baskı), Bilge Yayınevi.
- Taneri, G. (2020), *Hürriyete Karşı Suçlar*, (1. Baskı), Seçkin Yayıncılık.
- Tarhan, E. Ü. (2007), *Yeni Türk Ceza Yasasında Tehdit ve Hakaret Suçları*, Yetkin Yayınları.
- Taş, B. (2021), Senedin Yağması Suçu, *Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 0(1), 231-264.
- Taştan, M. (2021), *Cinsel Suçlarda İspat Sorunu ve Yargılama Usulü*, (1. Baskı), Seçkin Yayınları.
- Tezcan, D. & Erdem, M. R. & Önok, R. M. (2010), *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, (7. Baskı), Seçkin Yayınları.
- Toroslu, N. & Feyzioğlu, M. (2017), *Ceza Muhakemesi Hukuku*, (17. Baskı), Savaş Yayınevi.
- Toroslu, N. & Toroslu, H. (2016), *Ceza Hukuku Genel Kısım*, (22. Baskı), Savaş Yayınevi.
- Toroslu, N. (2018), *Ceza Hukuku Özel Kısım*, (9. Baskı), Savaş Yayınevi.
- Turinay, F.Y. (2023), Tehdit ve Şartlı Tehdit Kavramları Bağlamında Tehdit Suçunun Bir Şarta Bağlı Olarak İşlenmesi, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 0(55), 173-210, DOI: 10.54049/taad.1328434.
- Türk Hukuk Kurumu (1944), *Türk Hukuk Lügati*, Maarif Matbaası.
- Ünver, Y. & Hakeri, H. (2022), *Ceza Muhakemesi Hukuku*, (19. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Ünver, Y. (2003), *Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer*, (1. Baskı), Seçkin Yayıncılık.
- Ünver, Y. (2006), YTCK'da Kusurluluk, *Ceza Hukuku Dergisi*, 1(1), 37-73.

- Üzülmez, İ. (2006), Dolaylı Faillik, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1(2), 79-95.
- Üzülmez, İ. (2007), *Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Hürriyete Karşı Suçlar Sistemi Çerçevesinde Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları*, (1. Baskı), Turhan Kitabevi.
- www.milliyet.com.tr.
- Yalvaç, G. (2008), *Karşılaştırmalı-Gerekçeli İçtihatlı Türk Ceza Kanunu*, (1. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Yaşar, O. & Gökcan, H. T. & Artuç, M. (2014), *Yorumlu - Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, (2.Baskı), Adalet Yayınevi.
- Yaşar, O. & Otacı, C. (2022), *Ceza Muhakemesi Kanunu 2. Cilt*, (10. Baskı), Seçkin Yayınevi.
- Yaşar, O. (2001), *Uygulamada ve Öğretide Hürriyet Aleyhine İşlenen Suçlar*, Seçkin Yayınları.
- Yenerer Çakmut, Ö. (2013), Cebir Suçu, *ERÜHFD*, 8(2), 221-228.
- Yenisey, F. & Nuhoğlu, A. (2017), *Ceza Muhakemesi Hukuku*, (5. Baskı), Seçkin Yayıncılık.
- Yenisey, F. & Plagemann, G. (2015), *Alman Ceza Kanunu Türkçe Çeviri*, (2.Baskı), Beta Yayıncılık.
- Yeşil, E. (2015), Kasten Öldürme Suçlarında Bağlılık Kuralı, *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, 3(2), 95-102.
- Yeşiloğlu, Y. (2010) *Tehdit Suçu*, [Yüksek Lisans Tezi: İstanbul Üniversitesi], Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez no:264914).
- Yıldız, A.K. (2018), *Tehdit, Özel Ceza Hukuku Cilt 3, Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar*, (1. Baskı), Oniki Levha Yayıncılık, 8-42.
- Yılmaz, M. (2014), Tehdit Suçu, *İstanbul Barosu Dergisi*, 88(6), 216-235.
- Yurtcan, E. (2012), *Yargıtay Kararları Işığında Hürriyete Karşı Suçlar*, (3. Baskı), Adalet Yayınevi.
- Yüksektepe, M. A. (2020), *Tehdit – Şantaj & Cebir Suçları*, (1. Baskı) Platon Hukuk Yayınevi.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Murat Enes PAKSOY

Uyruğu : T.C.

EĞİTİM

Derece	Adı	Bitirme Yılı
Üniversite	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi	2019
Yüksek Lisans	: Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi	2024

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi
2019	Ankara Barosu	Stajyer Avukat
2023	Adalet Bakanlığı	Cumhuriyet Savcısı

UZMANLIK ALANI

Ceza Hukuku

YAYINLAR

Paksoy, M. E. (2021). Cinsel Suçlarda İspat Meselesi. *Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11(22), 223-237.

Paksoy, M. E. (2021). İspanya Hükümet Sistemi Üzerine Bir Değerlendirme. *Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11(21), 107-124.